คู่มือ
การอนุมัติ อนุญาต
ขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการ

ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2569

คำนำ

เนื่องด้วยงบประมาณในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศมีจำนวนจำกัดแต่ภาครัฐต้องดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้ครอบคลุมทั้งในด้านของการพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศในทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงานจึงต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุดเพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ สำนักงบประมาณจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอตั้งงบประมาณเพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งหลักเกณฑ์ ฯ ดังกล่าวได้กำหนดรายละเอียดในการจัดทำคำของบประมาณฯ สำหรับดำเนินโครงการ/กิจกรรมไว้หลายประการ อาทิ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิด , การดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) การให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและความต้องการของประชาชน , การแสดงวัตถุประสงค์ ความจำเป็น ผลสัมฤทธิ์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ , แผนการ ปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ , ลำดับความสำคัญของภารกิจตามความจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้ง ความพร้อมในการดำเนินงาน ความพร้อมของพื้นที่ และมีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน ผ่านบุคลากรและส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงมหาดไทยซึ่งดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ทุกจังหวัด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์ในการจัดทำแผนงาน/โครงการของจังหวัดเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ แผนงาน/โครงการที่ได้รับงบประมาณจำเป็นต้องมีความพร้อมในการดำเนินการได้ทันที ซึ่งในห้วงเวลาที่ผ่านมาการดำเนินโครงการในพื้นที่มักจะประสบปัญหาในเรื่อง ขาดความพร้อมในการดำเนินการเนื่องมาจากไม่สามารถเข้าดำเนินงานในพื้นที่ได้ จำเป็นต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากส่วนราชการเจ้าของพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำคู่มือการอนุมัติ อนุญาตขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการขึ้นและได้ปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงฉบับปัจจุบัน “คู่มือการอนุมัติ อนุญาต ขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2569” ซึ่งได้รวบรวมระเบียบ กฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินการ แผนภาพการดำเนินงาน (Flowchart) ที่เป็นปัจจุบัน รวม 20 พื้นที่ โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการประสานงาน ให้ข้อมูล และการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ กรมธนารักษ์ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมศิลปากร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมเจ้าท่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมศิลปากร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมทรัพยากรน้ำ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมที่ดิน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรถไฟแห่งประเทศไทย และสำนักนโยบายและแผน สป.มท.

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “คู่มือการอนุมัติ อนุญาตขอใช้พื้นที่จากส่วนราชการ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2569” ซึ่งได้จัดทำขึ้นนี้จะเกิดประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้สนใจได้ศึกษาระเบียบ ข้อกฎหมาย ทำความเข้าใจขั้นตอน วิธีการในการขออนุมัติ อนุญาตใช้พื้นที่จากส่วนราชการให้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ ในการขออนุมัติ อนุญาตใช้พื้นที่ให้เป็นไปตามที่ระเบียบ กฎหมายกำหนด เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
มีนาคม 2569

สารบัญ

ที่สาธารณประโยชน์	01
ที่ราชพัสดุ	09
พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	21
ที่ดินศาสนสมบัติ	41
พื้นที่ป่าชายเลน	49
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้	65
พื้นที่ป่าอนุรักษ์	86
พื้นที่ล่วงล้ำลำน้ำ	103
พื้นที่ชลประทาน	110
พื้นที่นิคมสร้างตนเอง	120
พื้นที่โบราณสถาน	128
พื้นที่นิคมสหกรณ์	137
พื้นที่การรถไฟแห่งประเทศไทย	151
การขออนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล	157
การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	165
การดำเนินงานของศูนย์ราชการระดับจังหวัด	176
พื้นที่มรดกโลก	195
พื้นที่เมืองเก่า	214
พื้นที่ชุ่มน้ำ	225
พื้นที่เขตทาง	242

รวมระเบียบ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

01 ที่สาธารณประโยชน์

- กรมที่ดิน

ที่สาธารณประโยชน์

กรมที่ดิน

ที่สาธารณประโยชน์ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าเป็นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของกฎหมาย เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ป่าช้าฝังและเผาศพ ห้วย หนอง ที่ชายตลิ่ง ทางหลวง ทะเลสาบ เป็นต้น ตามมาตรา 1304 (2) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ผู้ใดจะเข้ายึดถือครอบครอง เพื่อประโยชน์แต่เฉพาะตนนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและได้รับโทษตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ

ส่วนราชการที่มีความประสงค์จะใช้ที่สาธารณประโยชน์อย่างถาวร เช่น เป็นที่ตั้งอาคารสำนักงาน จะต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 ก่อนเข้าดำเนินการใช้พื้นที่เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวได้อย่างถาวร ทั้งนี้ ที่ดินที่จะถอนสภาพได้ต้องเป็นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน (ที่สาธารณประโยชน์) การถอนสภาพที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันนั้นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ แต่หากพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว การถอนสภาพให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยผู้ขอจะต้องเป็นทบวงการเมือง ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และบริเวณที่ดินนั้นต้องอยู่ในโซนที่กำหนดให้ใช้ประโยชน์ในราชการ รวมทั้งไม่ขัดต่อกฎหมายผังเมือง อย่างไรก็ตาม การขอถอนสภาพนั้นเป็นกระบวนการที่ใช้เวลานาน ดังนั้น ส่วนราชการสามารถขอใช้ประโยชน์ที่สาธารณประโยชน์ ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้เป็นการชั่วคราวครั้งละไม่เกิน 5 ปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 มาตรา 8 วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

1.2 มาตรา 9 ประมวลกฎหมายที่ดิน

1.3 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543

1.4 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชนในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550

1.5 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565

1.6 คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 109/2538 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2538 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

1.7 หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0723/ว 10962 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2544 เรื่อง ทบวงการเมืองขอใช้ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดิน

1.8 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0511.3/ว 3312 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2547 เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

1.9 หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0511.3/ว 16851 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2554 เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

1.10 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0511.3/ว 1578 ลงวันที่ 10 เมษายน 2555 เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

1.11 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0511.3/ว 0688 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา 9 และการขอสัมปทานตามมาตรา 12 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

1.12 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.1/ว0003 ลงวันที่ 3 มกราคม 2561 เรื่อง การซักซ้อมแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์

1.13 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0511.3/ว 2297 ลงวันที่ 21 เมษายน 2564 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา 9 และการขอสัมปทานตามมาตรา 12 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

1.14 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0511.3/ว 9404 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2565 เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565

1.15 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0511.3/ว 5608 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2566 เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

1.16 หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0511.3/ว 2549 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอถอนสภาพที่ดินเพื่อประโยชน์ในราชการ

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

2.1 การถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน (ที่สาธารณประโยชน์) การถอนสภาพที่ดินต้องกระทำโดยตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาแล้วแต่กรณี

2.2 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2.2.1 กรณีที่ดินที่ขอใช้เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน หากการอนุญาตไม่ขัดต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และได้ผ่านที่ประชุมการรับฟังความคิดเห็นจากราษฎรในพื้นที่ สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาตามกฎหมาย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาต

2.2.2 กรณีที่ดินที่ขอใช้เป็นที่ดินที่มิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง ที่เวนคืน ที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ ที่รกร้างว่างเปล่า หรือที่สาธารณประโยชน์ที่ราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และถูกถอนสภาพโดยกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้วตกอยู่ในสถานะที่รกร้างว่างเปล่า เมื่อได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป และยินยอมให้กระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้ทบวงการเมืองเข้าใช้ประโยชน์ในราชการหรือดำเนินการขึ้นทะเบียนการใช้ประโยชน์ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาต

3 สถานที่ยื่นคำขอ

3.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1.1 เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร หรือ

3.1.2 เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา แล้วแต่กรณี

3.2 ในเขตจังหวัดอื่น

3.2.1 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือ

3.2.2 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาแล้วแต่กรณี

4 ขั้นตอนการขอถอนสภาพที่ดินและขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

4.1 การถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน (ที่สาธารณประโยชน์)

4.1.1 ผู้ขอซึ่งเป็นทบวงการเมืองยื่นเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากเป็นในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่ออธิบดีกรมที่ดิน โดยที่ดินจะต้องอยู่ในบริเวณที่กำหนดความเหมาะสมใช้ประโยชน์ในราชการและไม่ขัดกฎหมายผังเมือง

4.1.2 อำเภอท้องที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอบสวนประวัติความเป็นมา พร้อมให้ความเห็น

4.1.3 ผู้ขอประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของราษฎร

4.1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1.5 สำนักงานที่ดินจังหวัดแจ้งขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น ส.ป.ก. จังหวัด หน่วยงานป่าไม้พื้นที่ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4.1.6 สำนักงานที่ดินจังหวัดเสนอคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาให้ความเห็น

4.1.7 สำนักงานที่ดินจังหวัดสรุปเรื่องพร้อมความเห็นของจังหวัดส่งให้กรมที่ดินเพื่อพิจารณา

4.1.8 กรมที่ดินตรวจสอบเรื่องและยกร่างพระราชกฤษฎีกา/พระราชบัญญัติ ถอนสภาพฯ พร้อมรูปแผนที่แนบท้าย เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

4.1.9 สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

4.1.10 กรมที่ดินส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

4.1.11 คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้วส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกา/พระราชบัญญัติ ถอนสภาพฯ

4.1.12 กระบวนการออกพระราชกฤษฎีกา/พระราชบัญญัติ ถอนสภาพฯ

4.1.13 กรมที่ดินแจ้งจังหวัด ผู้ขอ และกรมธนารักษ์

ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาต ตามมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

กรณีขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ทางราชการ

1 ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมหลักฐาน
กรณีที่ 1 จังหวัด ▶ ผู้ว่าราชการจังหวัด
กรณีที่ 2 กรุงเทพมหานคร ▶ อธิบดีกรมที่ดิน

2 อำเภอท้องที่ร่วมกับ อปท. สอบสวนพร้อมให้ความเห็น

3 ผู้ยื่นขอใช้พื้นที่ประสาน อปท. เพื่อจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

4 การพิจารณาของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5 สนง.ที่ดินจังหวัด แจ้งขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

6 สนง.ที่ดินจังหวัด เสนอคณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐ และพิจารณาให้ความเห็น

7 สนง.ที่ดินจังหวัด ส่งความเห็นให้กรมที่ดินทราบ

8 กรมที่ดินตรวจสอบเรื่องและยกร่าง พ.ร.ฎ./พ.ร.บ. ถอนสภาพ ฯ เสนอพร้อมรูปแผนที่แนบท้ายเสนอ มท.

9 มท. เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

10 กรมที่ดินส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเข้าการประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

11 ค.ร.ม.พิจารณาเห็นชอบแล้วส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาร่าง พ.ร.ฎ. / พ.ร.บ.ถอนสภาพ ฯ

12

ขั้นตอนการออก พ.ร.ฎ./พ.ร.บ. ถอนสภาพฯ

กรณีที่ 1 การตราเป็น พ.ร.ฎ. ถอนสภาพ ฯ

ทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา

แจ้งจังหวัด ผู้ขอ และกรมธนารักษ์

กรณีที่ 2 การตราเป็น พ.ร.บ. ถอนสภาพ ฯ

เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สส. และ สว. พิจารณา เห็นชอบ

ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

4.2.1 ส่วนราชการที่มีความประสงค์ขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ ยื่นคำขอ (แบบ ท.ด. 64) ต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา พร้อมแผนงาน/โครงการ เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ งบประมาณ แผนที่สังเขป สำเนาแผนที่ภูมิประเทศ 1 : 50,000 แสดงที่ตั้งและค่าพิกัด

4.2.2 สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแบบ ท.ด. 66 และออกไปชันสูตรสอบสวน ตามแบบ ท.ด. 67

4.2.3 รังวัดตามหลักวิชาการแผนที่ แสดงขอบเขตที่ดิน เนื้อที่ ลงที่หมายในระวาง ระวางแผนที่ภูมิประเทศ 1 : 50,000 ระบุค่าพิกัด เจ้าหน้าที่รับรองความถูกต้อง

4.2.4 อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดินตามกรอบแนวทางในการดำเนินการถอนสภาพตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 ข้อ 13

4.2.5 ประกาศตามแบบ ท.ด. 25 กำหนด 30 วัน

4.2.6 จัดให้มีการประชุมราษฎรในพื้นที่/ราษฎรที่เคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความเห็นในการขอใช้และขอถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียนที่ดิน

4.2.7 จังหวัดดำเนินการทำหนังสือขอให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตรวจสอบและให้ความเห็นว่า เห็นควรอนุญาตในการขอใช้และขอถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียนที่ดินดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

4.2.7.1 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตพื้นที่ตรวจสอบและให้ความเห็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

4.2.7.2 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ตรวจสอบและให้ความเห็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ

4.2.7.3 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ตรวจสอบและให้ความเห็นเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

4.2.7.4 สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนพื้นที่ตรวจสอบและให้ความเห็นเขตพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี

4.2.7.5 หน่วยทหารในเขตพื้นที่ตรวจสอบและให้ความเห็นว่า มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์หรือไม่ และควรอนุญาตหรือไม่

4.2.7.6 สำนักงานศิลปากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบตรวจสอบและให้ความเห็นว่ามีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ หรือเป็นแหล่งโบราณคดีซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือไม่

4.2.7.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบและให้ความเห็นว่า ขัดข้องหรือไม่ควรอนุญาตหรือไม่

4.2.7.8 สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคตรวจสอบและให้ความเห็นว่าจะขัดข้องทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ควรอนุญาตหรือไม่

4.2.7.9 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดตรวจสอบและให้ความเห็นว่าขัดข้องทางด้านผังเมืองหรือไม่

4.2.7.10 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบและให้ความเห็นว่า อยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ หากอยู่จะต้องได้รับแจ้งว่าไม่ประสงค์จะใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไปก่อน

4.2.7.11 อำเภอ/จังหวัด มีความเห็นเป็นประการใด ควรอนุญาตหรือไม่

4.2.7.12 หน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่เห็นสมควร เช่น แขวงการทาง เป็นต้น

4.2.8 นำเข้าคณะกรรมการประจำจังหวัดพิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543 ข้อ 8, 9

4.2.9 เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบอนุญาตแล้วแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 หลักเกณฑ์ผู้ขอ

ผู้ขอมีสถานะเป็นทบวงการเมือง พร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการและเหตุผลความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ในที่ดินเกิน 10 ไร่

4.4 การออกใบอนุญาต

4.4.1 ออกใบอนุญาตได้คราวละไม่เกิน 5 ปี

4.4.2 แบบใบอนุญาต ท.ด. 69 ให้กำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ผู้ขอจะต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียนที่ดิน โดยใช้งบประมาณตนเองให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดเวลาที่อนุญาต โดยเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐตามนัยมาตรา 9/1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

4.4.3 ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือมีผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือเกิดอันตรายความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้เพิกถอนใบอนุญาตได้

4.5 การกำหนดค่าตอบแทน

ผู้ขอต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 9/1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่เกินไร่ละ 1,000 บาทต่อปี ตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ยื่นคำขอตามแบบ ท.ด. 64

6 เอกสารหลักฐาน

แผนงาน/โครงการ เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ งบประมาณ แผนที่สังเขป สำเนาแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 แสดงที่ตั้งและค่าพิกัด

ข้อสังเกต:

ทบวงการเมืองผู้ขอสามารถยื่นความประสงค์ขอใช้และขอถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียนที่ดินไปในคราวเดียวกัน โดยในการขอความเห็นราษฎรในพื้นที่/ราษฎรที่เคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรให้ความเห็นพร้อมไปในคราวเดียวกันว่าไม่ขัดข้อง เห็นควรอนุญาต ในการขอใช้และถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียน (แล้วแต่กรณี) ที่สาธารณประโยชน์ (ชื่อที่สาธารณะ) ทั้งแปลง/บางส่วน เนื้อที่..... เพื่อให้ (ชื่อหน่วยงาน) ใช้ประโยชน์ (ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) เพื่อจะได้ใช้ประกอบการพิจารณาการขอใช้และขอถอนสภาพหรือจัดขึ้นทะเบียนที่ดินต่อไป โดยไม่ต้องกลับไปขอความเห็นใหม่อีกครั้ง

02

ที่ราชพัสดุ

- กรมธนารักษ์

ที่ราชพัสดุ

กรมธนารักษ์

กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ มีจุดมุ่งหมายให้ที่ราชพัสดุมีไว้หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ ดังนั้น ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจได้ตามความจำเป็นและสมควร โดยเมื่อครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุแล้ว จะต้องมีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับที่ราชพัสดุที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ราชพัสดุควรทราบและดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ ตลอดจนให้ความสำคัญกับที่ราชพัสดุซึ่งมีจำกัดและควรดูแลรักษาไว้ เพื่อเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของประเทศและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการต่อไป

1 นิยามของผู้มีสิทธิขอใช้/ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ

กฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดคำนิยามของผู้มีสิทธิขอใช้และผู้ใช้ที่ราชพัสดุไว้ ดังนี้

1.1 “ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอใช้ที่ราชพัสดุ

1.2 “ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ใช้ปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ

หมายเหตุ:
“ส่วนราชการ” “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ หมายถึง

1. ส่วนราชการ หมายถึง ส่วนราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาล หรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

2 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562

2.2 กฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563

2.3 คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 367/2564 สั่ง ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2564 เรื่อง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ

2.4 คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 26/2566 สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2566 เรื่อง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุเพื่อกิจการสาธารณูปการ

2.5 คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 134/2568 สั่ง ณ วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2568 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการขอใช้ที่ราชพัสดุ

3 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุเป็นอำนาจของอธิบดีกรมธนารักษ์เว้นแต่การขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563 ข้อ 7 ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการพิจารณาอนุญาต

4 การยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุ ให้ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุยื่น ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

4.1 ที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมธนารักษ์

4.2 ที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ซึ่งที่ราชพัสดุตั้งอยู่

5 หลักเกณฑ์การขอใช้ที่ราชพัสดุและมาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ

5.1 การขอใช้ที่ราชพัสดุ

ในการขอใช้ที่ราชพัสดุ ให้ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุซึ่งประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ราชพัสดุพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ที่ราชพัสดุที่ขอใช้เป็นที่ว่างและไม่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานใด และกรณีที่ 2 ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ ซึ่งกรมธนารักษ์ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการไว้ดังนี้

5.1.1 กรณีที่ราชพัสดุเป็นที่ว่างและไม่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานใดให้ยื่นคำขอใช้ต่อกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่

5.1.2 กรณีผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุประสงค์ที่จะขอใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุจะต้องทำความตกลงกับส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครอบครองใช้ประโยชน์อยู่ก่อน โดยสามารถใช้ที่ราชพัสดุร่วมกันได้เมื่อส่วนราชการผู้ครอบครองใช้ประโยชน์อยู่เดิมให้ความยินยอมแล้ว หรือส่วนราชการส่งคืนที่ราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ตามแบบส่งมอบ-รับมอบที่ราชพัสดุ (ทบ.10) เว้นแต่กรณีตามข้อ 9 แห่งกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563 ที่กำหนดให้ที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุที่อยู่ในเขตทางหลวงหรือที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของกรมชลประทาน และมีพื้นที่เพียงพอสำหรับกิจการสาธารณูปการที่ใช้พื้นที่ขนาดเล็ก และมีลักษณะที่ไม่ถาวร ให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุสามารถให้ความยินยอมในการใช้ที่ดินนั้นเพื่อการดังกล่าวได้ และให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุแจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว

5.2 หลักเกณฑ์และขั้นตอนการขอใช้ที่ราชพัสดุ

5.2.1 หลักฐานประกอบการขอใช้ที่ราชพัสดุ

ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุซึ่งประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ราชพัสดุพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

1) รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่จะขอใช้ที่ราชพัสดุ

2) คำขอตั้งงบประมาณหรือเอกสารการได้รับอนุมัติงบประมาณของโครงการที่จะขอใช้ที่ราชพัสดุ

3) แผนที่แสดงรายละเอียด

(1) ที่ตั้งและพิกัดของที่ราชพัสดุ โดยแสดงสถานที่สำคัญ เช่น ศูนย์ราชการหลักของจังหวัดหรืออำเภอ ศาสนสถาน โบราณสถาน หรือสถานศึกษา ในระยะสิบกิโลเมตรจากที่ตั้งของที่ราชพัสดุ

(2) การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุในปัจจุบันทั้งแปลง และแสดงการใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณข้างเคียง

4) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ในที่ดินเฉพาะบริเวณที่ขอใช้ที่ราชพัสดุ โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะปลูกสร้าง ซึ่งมีมาตราส่วนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและรับรองโดยสถาปนิก วิศวกร นายช่างโยธา หรือ นายช่างสำรวจ

5) แบบขอใช้ที่ราชพัสดุ (แบบ ทบ.4)

6) ภาพถ่ายที่ราชพัสดุบริเวณที่ราชพัสดุที่ขอใช้

7) สำเนาหนังสือแสดงความเห็นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใดที่มีหน้าที่และอำนาจ ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่เดียวกันกับที่ราชพัสดุที่ขอใช้ (ถ้ามี)

8) สำเนาคำสั่ง หรือหนังสือมอบอำนาจให้ดำเนินการขอใช้ที่ราชพัสดุ (กรณีผู้ลงนามขอใช้ที่ราชพัสดุที่มิใช่หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

9) สำเนาเอกสารหลักฐานการถ่ายโอนภารกิจ (ถ้ามี)

10) เอกสารหลักฐานแสดงภารกิจ

11) กรณีขอใช้อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างของรัฐที่ปลูกอยู่บนที่ดินที่มิใช่ที่ราชพัสดุ ให้มีสำเนาเอกสารหลักฐานแสดงความยินยอมจากส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับที่ดิน หากเป็นกรณีที่ดินเอกชนให้มีสำเนาเอกสารหลักฐานการให้ความยินยอมจากเจ้าของที่ดินหรือสำเนาหลักฐานการจดทะเบียนสิทธิเหนือพื้นดิน (ถ้ามี)

5.2.2 กรณีส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอใช้ที่ราชพัสดุ

ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุจะขอใช้ที่ราชพัสดุได้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจเท่านั้น โดยในการขอใช้จะต้องแจ้งเหตุผลความจำเป็นในการขอใช้ที่ราชพัสดุนั้นให้ชัดเจน และจะต้องยื่นคำขอใช้ต่อกรมธนารักษ์ ดังนี้

1) กรณีที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอใช้ที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ โดยแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอใช้ตามข้อ 5.2.1 ให้ครบถ้วน และมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2) กรณีที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอใช้ที่ราชพัสดุต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ซึ่งที่ราชพัสดุตั้งอยู่ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

(1) การขอใช้ที่ราชพัสดุเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีความจำเป็น หรือเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือบรรเทาสาธารณภัย และการขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการ บ้านพัก กิจการสาธารณูปการ หรือกิจการสาธารณูปโภค ซึ่งมีเนื้อที่ที่ใช้ในการก่อสร้างและเนื้อที่ที่ขอใช้ทั้งหมดตามที่อธิบดีกรมธนารักษ์กำหนด ให้ยื่นคำขอใช้ต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ซึ่งที่ราชพัสดุตั้งอยู่ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอตามข้อ 5.2.1 ให้ครบถ้วน โดยสำนักงานธนารักษ์พื้นที่จะรวบรวมเอกสารหลักฐานนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาต และมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

กรณีที่การขอใช้ที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น

การขอใช้เกินมาตรฐานที่กรมธนารักษ์กำหนด

1. ส่วนราชการ/ผู้ขอใช้ยื่นเอกสารต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่

2. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน/ประสานขอข้อมูลเพิ่มเติม

3. ตรวจสอบ/สำรวจรังวัดจัดทำแผนที่

4. พิจารณาเหตุผลความจำเป็น/ความเหมาะสม/ จำนวนเนื้อที่ที่ขอใช้

5. กรมธนารักษ์ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน/ประสานขอข้อมูลเพิ่มเติม

6. ตรวจสอบแผนผังโครงการ/พิจารณาความเหมาะสม/ จำนวนเนื้อที่ที่ขอใช้

7. รวบรวมข้อมูลเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ/แจ้งผลให้จังหวัดดำเนินการ

5.2.3 กรณีผู้ใช้ที่ราชพัสดุเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ

กระบวนงานนี้ไม่รวมถึงการขอเปลี่ยนแปลงจากการใช้ในราชการมาเป็นการจัดหาประโยชน์ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ต้องส่งคืนหรือยินยอมในการนำที่ราชพัสดุในความครอบครองมาจัดให้เช่า โดยต้องแจ้งให้กรมธนารักษ์เป็นผู้ดำเนินการ

ตามกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2563 ข้อ 11 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า เมื่อผู้ใช้ที่ราชพัสดุเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ ให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่ โดยให้นำความในข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ 7 มาใช้บังคับแก่การขอทำความตกลงเพื่อเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุตามวรรคสองด้วยโดยอนุโลม โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

5.3 เกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ

กรมธนารักษ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งขอใช้ที่ราชพัสดุนั้นตามที่จำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในทางราชการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

5.3.1 การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อเป็นที่ทำการ หมายถึง สถานที่ทำงาน เช่น อาคารที่ทำการ ห้องสมุดประชาชน ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ	
การขอใช้ที่ดินราชพัสดุ	**การขอใช้อาคารราชพัสดุ**
เนื้อที่ไม่เกิน 1 ไร่	เนื้อที่ไม่เกิน 10 ตารางเมตรต่อคน

** ในกรณีขอใช้เกินมาตรฐานหรือมิได้กำหนดมาตรฐานไว้ ให้ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น พร้อมกับจัดทำแผนผังแสดงโครงการที่จะใช้ประโยชน์ส่งให้กรมธนารักษ์ เพื่อประกอบการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป **

5.3.2 การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างบ้านพักข้าราชการ

ประเภท/ระดับตำแหน่ง	เนื้อที่ที่ขอใช้ทั้งหมด (ไม่เกิน)			
	บ้านเดี่ยว (ตรว.)	บ้านแฝด (ตรว.)	อาคารชุดพักอาศัย 3 ชั้น ไม่เกิน 15 ยูนิต (ตรว.)	อาคารชุดพักอาศัย 3 ชั้น ไม่เกิน 30 ยูนิต (ตรว.)
1. จวนผู้ว่าราชการจังหวัด	400	-	-	-
2. ประเภทบริหาร - ระดับต้นและระดับสูง ประเภทวิชาการ - ระดับทรงคุณวุฒิ	80	-	-	-
3. ประเภทอำนวยการ - ระดับต้นและระดับสูง ประเภทวิชาการ - ระดับเชี่ยวชาญ ประเภททั่วไป - ระดับทักษะพิเศษ	65	-	-	-
4. ประเภทวิชาการ - ระดับชำนาญการพิเศษ ประเภททั่วไป - ระดับอาวุโส	55	-	250	450
5. ประเภทวิชาการ - ระดับชำนาญการ ประเภททั่วไป - ระดับชำนาญงาน	45	-	250	450

ประเภท/ระดับตำแหน่ง	เนื้อที่ที่ขอใช้ทั้งหมด (ไม่เกิน)			
	บ้านเดี่ยว (ตรว.)	บ้านแฝด (ตรว.)	อาคารชุดพักอาศัย 3 ชั้น ไม่เกิน 15 ยูนิต (ตรว.)	อาคารชุดพักอาศัย 3 ชั้น ไม่เกิน 30 ยูนิต (ตรว.)
6. ประเภทวิชาการ - ระดับปฏิบัติการ ประเภททั่วไป - ระดับปฏิบัติงาน	-	65	200	400

เนื้อที่ที่ใช้ในการปลูกสร้างให้รวมพื้นที่สัญจรและระยะเว้นว่างตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีพื้นที่ใช้สอยของอาคารสิ่งปลูกสร้างตามบัญชีราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้างของสำนักงบประมาณที่ประกาศใช้ล่าสุด ณ ช่วงเวลาที่ขอใช้

** ในกรณีที่ขอใช้ที่ดินราชพัสดุเพื่อก่อสร้างบ้านพักข้าราชการในลักษณะรูปแบบอื่นที่ไม่ได้กำหนดมาตรฐานไว้หรือขอใช้เกินมาตรฐานกำหนด ให้ผู้ขอใช้ที่ราชพัสดุรวบรวมเอกสารหลักฐานส่งให้กรมธนารักษ์พิจารณา ความเหมาะสมเป็นกรณีไป **

5.3.3 การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างกิจการสาธารณูปโภค ให้ใช้ที่ราชพัสดุตามความจำเป็นภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

กิจการสาธารณูปโภค	ลักษณะการดำเนินการ
1. ถนน	- การขยายความกว้างหรือความยาว การปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่มีอยู่เดิมในที่ราชพัสดุ หรือถนนในเขตคันคลองชลประทาน - การตัดถนนใหม่ในที่ราชพัสดุเชื่อมระหว่างถนนสาธารณะกับถนนสาธารณะ - การตัดถนนใหม่ในที่ราชพัสดุเชื่อมระหว่างทางหรือถนนภายในที่ราชพัสดุที่มีอยู่เดิม
2. ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การระบายน้ำ การสื่อสาร สถานีสูบน้ำ เขื่อนป้องกันตลิ่ง เขื่อนป้องกันน้ำท่วม กำแพงกันดิน	- การปักเสา พาดสายไฟฟ้า หรือปรับปรุง ซ่อมแซมเสาหรือสายไฟฟ้า - การวาง หรือปรับปรุงซ่อมแซมท่อประปา ท่อระบายน้ำ - การวาง หรือปรับปรุงซ่อมแซมสายโทรศัพท์ หรือสายส่งระบบการสื่อสาร - การก่อสร้าง หรือปรับปรุงซ่อมแซมสถานีสูบน้ำ - การก่อสร้าง หรือปรับปรุงซ่อมแซมเขื่อนป้องกันตลิ่ง/การก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม/การก่อสร้างกำแพงกันดิน
3. ระบบโครงข่ายคมนาคมที่ใช้ในการสัญจรไปมา	- การก่อสร้างสะพาน ทางเชื่อมระหว่างถนนสาธารณะ ทางยกระดับ หรือทางลอด หรืออุโมงค์ข้ามแยก - การก่อสร้างสะพานลอยคนข้าม - การก่อสร้างสะพานทางเดินเท้า - การดำเนินการจัดสร้างระบบโครงข่ายการจราจรที่มีลักษณะเดียวกัน

การให้ใช้ที่ราชพัสดุเพื่อกิจการดังกล่าวข้างต้น หากที่ดินอยู่ในความครอบครองของส่วนราชการอื่น หรือเป็นพื้นที่ที่จัดให้เช่าจะต้องได้รับความยินยอมจากส่วนราชการผู้ครอบครองหรือผู้เช่าก่อน แล้วแต่กรณี และการดำเนินการจะต้องประสานและตรวจสอบ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างด้วย ในกรณีการขอใช้ที่ราชพัสดุไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดขอให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่พิจารณาให้ความเห็นก่อนส่งให้กรมธนารักษ์พิจารณา

อนึ่ง การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อจัดสร้างระบบโครงข่ายคมนาคมที่ใช้ในการสัญจรไปมาดังกล่าว ต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้เอกชนรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ

5.3.4 การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อจัดสร้างกิจการสาธารณูปการ

ประเภทกิจการสาธารณูปการ	มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ
1. สวนสาธารณะ	เนื้อที่ไม่เกิน 12-0-00 ไร่
2. สนามกีฬา ลานกีฬา	เนื้อที่ไม่เกิน 5-0-00 ไร่
3. การก่อสร้างศาลาที่พักริมทาง ป้อมยาม ป้อมตำรวจ ศูนย์บริการข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว	ให้ใช้ที่ราชพัสดุจำนวนเนื้อที่ตามความจำเป็น
4. การติดตั้งป้ายบอกทางหรือป้ายประชาสัมพันธ์ของทางราชการหรือการดำเนินการในลักษณะทำนองเดียวกันในที่ราชพัสดุ	ให้ใช้ที่ราชพัสดุจำนวนเนื้อที่ตามความจำเป็น

5.4 เงื่อนไขการใช้ที่ราชพัสดุสำหรับผู้ใช้ที่ราชพัสดุ

5.4.1 ผู้ใช้ที่ราชพัสดุต้องใช้ที่ราชพัสดุตามวัตถุประสงค์ที่ขอใช้ภายในระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

5.4.2 ในกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุแจ้งกรมธนารักษ์ทราบเพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

5.4.3 ผู้ใช้ที่ราชพัสดุซึ่งประสงค์จะรื้อถอนหรือดัดแปลงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่ราชพัสดุที่อาจมีผลกระทบต่อคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม หรือสถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง ตามบัญชีรายชื่ออาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่อธิบดีกรมธนารักษ์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ต้องได้รับความยินยอมจากกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณีก่อน

5.4.4 ผู้ใช้ที่ราชพัสดุซึ่งประสงค์จะรื้อถอนหรือดัดแปลงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่ราชพัสดุที่เป็นโบราณสถาน ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

5.4.5 การจำหน่ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอน การจำหน่ายวัสดุที่รื้อถอน หรือการจำหน่ายต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ได้จากที่ราชพัสดุ ให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ถ้ามีเงินที่ได้จากการจำหน่ายให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในนามของกรมธนารักษ์

5.4.6 ต้องดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ และให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสภาพที่ราชพัสดุได้ โดยเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

5.4.7 ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการใช้ ปกครอง ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ เสนอต่อกรมธนารักษ์ภายในเดือนกันยายนของทุกปี

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบขอใช้ที่ราชพัสดุ (แบบ ทบ.4) โดยกรอกรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และลงนามโดยหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว

7 เอกสารหลักฐานประกอบการขอใช้ที่ราชพัสดุ

ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุจะต้องยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามข้อ 5.2.1

03

พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 4 หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น โดยมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ คือ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว นอกจากภารกิจในการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส.ป.ก. ยังมีภารกิจหน้าที่ในการช่วยเหลือพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตรและชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด แต่เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่โดยการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดินต้องใช้งบประมาณและความรู้เฉพาะทางในการดำเนินการ ส.ป.ก. จึงได้ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรสามารถขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามที่ระเบียบฯ กำหนดไว้ ได้แก่

1) การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้ (ระเบียบฯ ข้อ 6)

1.1) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน 12 ไร่

1.2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 25 ไร่

1.3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับสูงกว่า

2) การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัยและสาธารณสุข ให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้ (ระเบียบฯ ข้อ 7)

2.1) สถานบริการสาธารณสุขชุมชน เนื้อที่ไม่เกิน 3 ไร่

2.2) สถานีอนามัย เนื้อที่ไม่เกิน 10 ไร่

2.3) โรงพยาบาล เนื้อที่ไม่เกิน 20 ไร่

3) การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่ สำหรับจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ 8)

4) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ 9)

5) การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ 10)

6) การใช้ที่ดินเพื่อการก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการประกอบเกษตรกรรม เช่น ขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ 11)

7) การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 5 ไร่ (ระเบียบฯ ข้อ 12)

8) การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม (ระเบียบฯ ข้อ 13)

9) การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เช่น ยุ้ง ฉาง โกดังหรือไซโล เพื่อเก็บรักษาผลิตผล ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม (ระเบียบฯ ข้อ 14)

10) การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร (ระเบียบฯ ข้อ 15)

11) การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือห้องสมุดให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่รวมกันไม่เกิน 1 ไร่ (ระเบียบฯ ข้อ 16)

12) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจาก ข้อ 1 ถึงข้อ 11 (ระเบียบฯ ข้อ 6 ถึงข้อ 16) หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น (ระเบียบฯ ข้อ 17)

โดยกระบวนการและขั้นตอนการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งกฎหมาย คุณสมบัติผู้ยื่นคำขอ ผู้มีอำนาจ ในการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต และสถานที่ยื่นคำขอ สรุปได้ ดังนี้

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

1.2 คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 855/2561 สั่ง ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2561 เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ

1.3 ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ วันที่ 27 มิถุนายน 2562 เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า 15 ไร่

1.4 มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546 และครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2547

1.5 คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 973/2565 สั่ง ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2565 เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาการปฏิบัติตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

1.6 คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 403/2567 สั่ง ณ วันที่ 3 พฤษภาคม 2567 เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง 16 หน่วยงาน

1.7 คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 455/2567 สั่ง ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2567 เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาให้ความยินยอมกรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐขออนุญาตเจาะสำรวจแหล่งน้ำบาดาลและระบบประปา

1.8 หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ 1204/ว 6258 สั่ง ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2568 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีเนื้อที่เกินกว่า 15 ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น (เพิ่มเติม)

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

2.1 เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เลขาธิการ ส.ป.ก.) หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามที่ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยกิจการสาธารณูปโภคฯ กำหนดไว้

2.2 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคฯ กรณีใช้ที่ดินเกินจำนวนที่ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยกิจการสาธารณูปโภคฯ กำหนด หรือการใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากระเบียบดังกล่าวข้อ 6 ถึงข้อ 16 กำหนดไว้

2.3 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต

3 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

ผู้ขออนุญาต หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร กรณีผู้ขออนุญาตที่มิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาต

ส่วนราชการ หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

หน่วยงานของรัฐ หมายความรวมถึง

1) ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ
2) รัฐวิสาหกิจ
3) องค์การมหาชน
4) หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

หมายเหตุ:

1. รัฐวิสาหกิจ หมายความรวมถึง

1.1 องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐ ซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

1.2 บริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม 1.1 มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

1.3 บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม 1.1 หรือ 1.2 หรือรัฐวิสาหกิจตาม 1.1 และ 1.2 หรือที่รัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบตาม 1.2

2. เอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร หมายความรวมถึง นิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่เป็นการให้บริการด้านสาธารณูปโภคหรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยไม่หวังผลกำไร (ต้องมีวัตถุประสงค์ตรงตามกิจการหรือโครงการที่ขออนุญาตฯ และผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาต

4 สถานที่ยื่นคำขออนุญาต

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด)

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
1	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกระบี่	99/5 ถนนศรีตรัง ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81000	0-7566-3562	0-7566-3562	krabi@alro.go.th
2	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี	100/22 แม่น้ำแม่กลอง ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000	0-3456-4320	0-3456-4320	kanchanaburi@alro.go.th
3	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกาฬสินธุ์	213 ถนนบายพาส-ทุ่งมน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000	0-4381-2078	-	kalasin@alro.go.th
4	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกำแพงเพชร	หมู่ที่ 9 ถนนพหลโยธิน ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000	0-5585-0938	0-5585-0932	kamphaengphet@alro.go.th
5	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดขอนแก่น	ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000	0-4346-6245	0-4346-6245	khonkaen@alro.go.th
6	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดจันทบุรี	1162/12 ถนนตากสิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000	0-3932-2015	0-3932-2015	chanthaburi@alro.go.th
7	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดฉะเชิงเทรา	877/1 ถนนเทพคุณากร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000	0-3851-1500	0-3851-1500	chachoengsao@alro.go.th
8	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดชลบุรี	339/2 หมู่ที่ 3 ถนนนารถนนตเสวี 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000	0-3839-8044	0-3839-7607	chonburi@alro.go.th
9	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดชัยนาท	225 หมู่ที่ 2 ถนนพหลโยธิน ตำบลเขาท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท 17000	0-5647-6552	0-5647-6688	chainat@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
10	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ	227/5 ถนนองค์การสาย 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000	0-4482-2476	0-4482-2476	chaiyaphum@alro.go.th
11	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร	295/3 หมู่ที่ 1 ตำบลนาชะอัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 86000	0-7750-3724	0-775-02611	chumphon@alro.go.th
12	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย	1107/49 ถนนไกรสรสิทธิ์ ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000	0-5371-1985	0-5374-4271	chiangrai@alro.go.th
13	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	65 หมู่ที่ 1 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200	0-5332-8470	0-5332-8470	chiangmai@alro.go.th
14	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรัง	80 หมู่ที่ 3 ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลบางรัก อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000	0-7557-0515	-	-
15	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด	11 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000	0-3951-3569	0-3951-3569	trat@alro.go.th
16	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตาก	ถนนพหลโยธิน ตำบลหนองหลวง อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000	0-5551-4378	0-5551-4719	Tak@alro.go.th
17	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก	85 หมู่ที่10 ถนนสุวรรณศร ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 26000	0-3731-5966	-	nakhonnayok@alro.go.th
18	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครปฐม	220/5 ถนนเทศา ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000	0-3425-0876	0-3425-0876	nakhonpathom@alro.go.th
19	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครพนม	82 ถนนกลางเมือง ตำบลหนองแสง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000	0-4251-1587	0-4251-1587	Nakhonphanom@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
20	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา	601/1 ถนนเดชอุดม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000	0-4427-4224	0-4425-9089	Nakhonratchasima@alro.go.th
21	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช	200 หมู่ที่ 3 ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000	0-7534-7313	0-7534-8015	Nakhonsithammarat@alro.go.th
22	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์	400/71 ถนนสวรรค์วิถี ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000	0-5622-1616	0-5622-1747	nakhonsawan@alro.go.th
23	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส	ถนนศูนย์ราชการ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000	0-7353-2082	0-7353-2082	narathiwat@alro.go.th
24	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน	504 หมู่ที่ 2 บ้านแสงดาว ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000	0-5471-0751	0-5477-1625	nan@alro.go.th
25	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบึงกาฬ	421 หมู่ที่ 5 ตำบลบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ 38000	0-4249-0708	0-4249-0708	buengkan@alro.go.th
26	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์	67/20 ถนนหลักเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000	0-4461-3258	0-4461-1608	buriram@alro.go.th
27	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี	68 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000	0-2567-0796	0-2567-0796	pathumtani@alro.go.th
28	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	73/12-13 ถนนสุขใจ ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000	0-3260-3288	0-3260-2288	prachuapkhirikhan@alro.go.th
29	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี	ศูนย์ราชการจังหวัดปราจีนบุรี (ชั้น 3) ตำบลไม้เค็ด อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี 25230	0-3745-4073	0-3745-4073	prachinburi@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
30	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี	12/6 ถนนเจริญประดิษฐ์ ซ.5 ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000	0-7334-8633	0-7334-8633	pattani@alro.go.th
31	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา	56 หมู่ 11 ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000	0-5488-7059	0-5488-7059	phayao@alro.go.th
32	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา	22/6-8 ถนนเทศบาลบำรุง ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000	0-7641-1849	0-7641-1849	phangnga@alro.go.th
33	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง	27 ถนนช่วยทุกขราษฎร์ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000	0-7461-4060	0-7461-4060	phatthalung@alro.go.th
34	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจิตร	29/19 ถนนคลองคะเชนทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000	0-5661-2006	-	phichit@alro.go.th
35	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก	63/5-6 ตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000	0-5533-4093	0-5533-4093	Phitsanulok@alro.go.th
36	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบุรี	313 หมู่ที่ 2 ตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000	0-3240-2314	0-3240-2314	phetchaburi@alro.go.th
37	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์	104 หมู่ที่ 10 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000	0-5672-0785	0-5672-0786	phetchabun@alro.go.th
38	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแพร่	149 หมู่ที่ 2 ถนนแพร่-ลอง ตำบลป่าแมต อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000	0-5452-0693	0-5452-0693	phrae@alro.go.th
39	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต	709/1 ถนนปฏัก ตำบลกะรน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83100	0-7651-0737	0-7651-0737	phuket@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
40	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดมหาสารคาม	ศาลากลางจังหวัด ชั้น 1 ห้อง 105 ตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000	0-4377-7645	0-4377-7645	mahasarakham@alro.go.th
41	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดมุกดาหาร	186 ถนนมุกดาหาร-คำชะอี ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000	0-4261-3033	0-4261-3033	mukdakhan@alro.go.th
42	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	126/9 ถนนขุนลุมประพาส ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000	0-5361-1739	-	maehongson@alro.go.th
43	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดยโสธร	137 หมู่ที่ 6 ถนนแจ้งสนิท ตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000	0-4576-1044	0-4576-1044	yasothon@alro.go.th
44	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดยะลา	34 ถนนสิโรรส ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000	0-7336-1254	-	-
45	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดร้อยเอ็ด	322 ถนนร้อยเอ็ด-โพนทอง ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000	0-4351-5388	0-4351-1338	roiet@alro.go.th
46	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดระนอง	7/19 ถนนชลระอุ ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 85000	0-7782-3985	0-7782-3236	ranong@alro.go.th
47	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดระยอง	ศาลากลางจังหวัดระยอง ชั้น 3 ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21150	0-3869-4112	0-3869-4113	rayong@alro.go.th
48	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดราชบุรี	41 ถนนอำเภอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000	0-3233-7755	0-3233-7755	ratchaburi@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
49	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลพบุรี	16/1 ถนนพหลโยธิน ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองจังหวัดลพบุรี 15000	0-3642-1194	0-3641-1629	lopburi@alro.go.th
50	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง	999/1 ศูนย์ราชการจังหวัดลำปาง ถนนวชิราวุธดำเนิน ตำบลพระบาท อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง 52000	0-54820-061	0-54820-061	lampang@alro.go.th
51	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน	208 หมู่ที่ 3 ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000	0-5351-1222	0-5351-2444	lamphun@alro.go.th
52	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย	316 หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองอำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000	0-4281-3545	0-4281-3545	loei@alro.go.th
53	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ	ถนนกสิกรรม ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000	0-4561-2133	0-4561-2134	sisaket@alro.go.th
54	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนคร	1767/22 ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร 47000	0-4271-4781	0-4271-4781	sakonnakhon@alro.go.th
55	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา	163/39 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา 90000	0-7432-2400	0-7431-2466	songkhla@alro.go.th
56	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสตูล	ตำบลพิมาน อำเภอเมืองจังหวัดสตูล 91000	0-7472-3172	0-7471-1160	satun@alro.go.th
57	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว	607 ศูนย์ราชการ ตำบลท่าเกษม อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว 27000	0-3742-5078	0-3742-5136	sakaeo@alro.go.th

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
58	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสระบุรี	681/24 ถนนพิชัยณรงค์สงคราม ตำบลปากเพรียว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18000	0-3667-9946	-	saraburi@alro.go.th
59	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสิงห์บุรี	61/1 หมู่ที่ 6 ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000	0-3669-9393	0-3669-9393	singburi@alro.go.th
60	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุโขทัย	138/26 ถนนสิงหวัฒน์ ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000	0-5561-1038	0-5561-1957	sukhothai@alro.go.th
61	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี	251 หมู่ที่ 4 ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000	0-3555-5258	0-3555-5632	suphanburi@alro.go.th
62	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ถนนตลาดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000	0-7728-4808	0-7728-4808	suratthani@alro.go.th
63	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุรินทร์	461 ถนนปัทมานนท์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000	0-4451-2050	0-4451-2040	surin@alro.go.th
64	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดหนองคาย	ศูนย์ราชการ ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000	0-4241-1015	-	nongkhai@alro.go.th
65	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดหนองบัวลำภู	65/10 (ศูนย์ราชการจังหวัด) หมู่ที่ 2 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 39000	0-4231-2881	0-4231-6759	nongbualamphu@alro.go.th
66	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ชั้น 3 อาคาร 4 ชั้น 123 ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000	0-3533-6629	0-3533-6629	-

ที่	สถานที่ยื่นคำขอ	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	โทรสาร	E-mail
67	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอ่างทอง	33/9 หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง 14000	0-3561-4011	0-3561-4012	Angthong@alro.go.th
68	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	ศูนย์ราชการแห่งที่ 2 ถนนชยางกูร ตำบลไก่คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000	0-4552-3518	-	amnatcharoen@alro.go.th
69	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี	191 ถนนบุญยาหาร ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000	0-4232-5608	0-4292-0033	udonthani@alro.go.th
70	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์	251 หมู่ที่ 9 ถนนพิษณุโลก-เด่นชัย ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000	0-5542-8503	0-5542-8503	uttaradit@alro.go.th
71	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี	ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000	0-5697-0105	0-5697-0104	uthaithani@alro.go.th
72	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี	700 หมู่ที่ 11 ถนนคลังอาวุธ ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000	0-4521-0477	0-4521-0472	ubonratchathani@alro.go.th

5 ขั้นตอนการขออนุญาต

5.1 ผู้ที่ประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบฯ กำหนด สามารถยื่นคำขอฯ ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กำหนดพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุในคำสั่ง ส.ป.ก. ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ที่ที่ดินตั้งอยู่

5.2 ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของคำขอฯ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอฯ (หากไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วนต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอฯ ดำเนินการแก้ไขให้ครบถ้วนถูกต้อง) และพิจารณาความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการที่ขออนุญาต

5.3 ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งเอกสารหลักฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้อง ดังนี้

5.3.1 หลักฐานพร้อมจัดทำแผนที่แปลงที่ดินให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแนวเขตปฏิรูปที่ดิน

5.3.2 สำเนาคำขออนุญาตและแผนที่แสดงตำแหน่งแปลงที่ดินตามคำขอฯ มาตราส่วน 1 : 50,000 ให้สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินและพิจารณาว่ากิจการขออนุญาตใช้ที่ดินมีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรมหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่

5.4 ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอฯ พร้อมด้วยผลการตรวจสอบและพิจารณาจากสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินหากเห็นว่าเอกสารถูกต้องครบถ้วน ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการเสนอความเห็นประกอบให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาเห็นชอบ

5.5 หาก คปจ. มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดินและมติเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินแล้ว ส.ป.ก.จังหวัด เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตตามกรณี ดังนี้

5.5.1 ส.ป.ก.จังหวัด ทำความเห็นประกอบการพิจารณาเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจ กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการที่กำหนดในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 973/2565 สั่ง ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2565 เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาการปฏิบัติตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจได้ดำเนินการพิจารณาแล้ว ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ทราบ

5.5.2 ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการส่งคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอฯ ให้ ส.ป.ก. พิจารณา ซึ่ง ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายตรวจสอบคำขออนุญาตพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตหากมีความถูกต้อง ครบถ้วน สำนักกฎหมายทำความเห็นประกอบการพิจารณาเสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตตามกรณี ดังนี้

5.5.2.1 เลขาธิการ ส.ป.ก. กรณีขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคประเภทกิจการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลางและขนาดใหญ่ หรือสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ เนื้อที่เกินกว่า 20 ไร่ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

5.5.2.2 คปก. กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

5.5.2.3 เมื่อผู้มีอำนาจในการพิจารณา (เลขาธิการ ส.ป.ก./คปก.) ได้ดำเนินการพิจารณาแล้ว สำนักกฎหมายแจ้งผลการพิจารณาไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อจะได้แจ้งให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ทราบ

5.6 กรณีได้รับอนุญาต ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ รับหนังสืออนุญาตและบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินพร้อมชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (หากมี)

5.7 กรณีไม่ได้รับอนุญาต

5.7.1 กรณีเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ รับทราบคำสั่ง และหากไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาอุทธรณ์สามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์

5.7.2 กรณีเป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ รับทราบคำสั่ง และหากไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาอุทธรณ์ สามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์

5.7.3 กรณีเป็นอำนาจของ คปก. ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ สามารถยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

5.8 กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าวหรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด หากเพิกเฉย ส.ป.ก. จะดำเนินการเองโดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่ ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

สรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค กรณีขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลางและขนาดใหญ่ หรือสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ เนื้อที่เกินกว่า 20 ไร่ (อำนาจการพิจารณาเป็นของเลขาธิการ ส.ป.ก.)

ที่	ประเภทขั้นตอน	รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน	ส่วนงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การตรวจสอบเอกสาร	1.1 ยื่นคำขอ 1.2 ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ 1.3 ออกใบรับคำขอ	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
2	การพิจารณา	2.1 ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน	15 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
		2.2 ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่อ ส.ป.ก.	90 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
		2.3 ส.ป.ก. ตรวจสอบแผนงานโครงการ แปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	40 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
3	การลงนาม	เจ้าหน้าที่เสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามและแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัดเพื่อแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ ตามข้อ 6 – 16 หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบฯ
(อำนาจการพิจารณาเป็นของ คปก.)

ที่	ประเภทขั้นตอน	รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน	ส่วนงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การตรวจสอบเอกสาร	1.1 ยื่นคำขอ 1.2 ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ 1.3 ออกใบรับคำขอ	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
2	การพิจารณา	2.1 ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดิน ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน	30 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
		2.2 ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่อ ส.ป.ก.	60 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
		2.3 ส.ป.ก. ตรวจสอบแผนงานโครงการ แปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	40 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
		2.4 ส.ป.ก. รวบรวมเอกสารเพื่อจัดทำระเบียบวาระการประชุมเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	60 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
		2.5 นำผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอต่อ ส.ป.ก.	30 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
3	การพิจารณา/คณะกรรมการมีมติ	คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีมติและเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนาม	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การดำเนินการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรณีอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก./อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตให้ใช้ที่ดิน ตามระเบียบกิจการสาธารณูปโภค

อำนาจ ลธก.

อำนาจ คปก.

1. ผู้ขอยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก. จังหวัด

2. ส.ป.ก.จังหวัดตรวจสอบคำขอและหลักฐาน

- ส่ง สผส. ตรวจรูปแผนที่
- ส่ง สพป. ตรวจสอบความเหมาะสม

3. เสนอ คปจ. พิจารณาเห็นชอบและเรียกเก็บ/ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

4. ส.ป.ก. (สกม.) ตรวจสอบคำขอและหลักฐาน

ส่ง สบท. คำนวณค่าตอบแทน (ถ้ามี)

ผลการพิจารณา ลธก.

ผลการพิจารณา คปก.

เอกสารครบถ้วน

ไม่ครบ

สกม. สรุปเสนอ ลธก.พิจารณาอนุญาตและออกหนังสืออนุญาตและแจ้งผล

ส่งเรื่องคืน ส.ป.ก. จังหวัด

สกม.ออกหนังสืออนุญาตแจ้ง สปก. จังหวัด

เอกสารครบถ้วน

ไม่ครบ

สกม. สรุปเสนอ ลธก.พิจารณาเห็นชอบนำเข้าคณะอนุกรรมการฯ

แก้ไข/ส่งเรื่องคืน ส.ป.ก. จังหวัด

คปก.

สกม.ออกหนังสืออนุญาตแจ้ง สปก.จังหวัด

สรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค
(อำนาจการพิจารณาเป็นของ ผู้ว่าราชการจังหวัด)

ที่	ประเภทขั้นตอน	รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน	ส่วนงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การตรวจสอบเอกสาร	1.1 ยื่นคำขอ 1.2 ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ 1.3 ออกใบรับคำขอ	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
2	การพิจารณา	2.1 ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน 2.2 ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณา และแจ้งผลการพิจารณา	15 วันทำการ 90 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
3	การลงนาม	เจ้าหน้าที่เสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ	1 วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

การดำเนินการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรณีอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด

กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตให้ใช้ที่ดิน ตามระเบียบกิจการสาธารณูปโภค

1. ผู้ขอยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก. จังหวัด

2. ส.ป.ก.จังหวัดตรวจสอบคำขอและหลักฐาน
   - ส่ง สผส. ตรวจรูปแผนที่
   - ส่ง สพป. ตรวจสอบความเหมาะสม

- เอกสารครบถ้วน
  - ส.ป.ก. จังหวัด สรุปเสนอ คปจ. พิจารณาเห็นชอบและเรียกเก็บ/ไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน
  - ส.ป.ก. จังหวัด ส่ง สบท. คำนวณค่าตอบแทน (ถ้ามี)
  - ส.ป.ก. จังหวัด สรุปเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด อนุญาต และออกหนังสืออนุญาต
- ไม่ครบ
  - ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งให้ผู้ขออนุญาต จัดส่งเอกสารเพิ่มเติม/คืนคำขอฯ

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบคำขอ ส.ป.ก. 4 - 29 ก.

7 เอกสารหลักฐาน

7.1 บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด (ส.ป.ก. 4 - 30 ก.) (ส.ป.ก. 4 - 30 ข.) แล้วแต่กรณี จำนวน 3 ฉบับ (ตัวจริง) เพื่อให้ผู้ขออนุญาตได้รับทราบเงื่อนไขและภาระหน้าที่ภายหลังเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินและให้ความยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขและหน้าที่ที่ ส.ป.ก. กำหนด

7.2 แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาตฯ มาตราส่วน 1 : 50,000 โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ให้ชัดเจน กรณีที่ผู้ขอยื่นคำขอไม่สามารถจัดทำได้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด อำนวยความสะดวกให้

7.3 แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างในที่ดิน ซึ่งผู้ขอรับอนุญาตลงนามกำกับขนาด เอ 3 หรือ เอ 4 จำนวน 3 ฉบับ โดยแสดงให้เห็นตำแหน่งการจัดวางสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดตามโครงการดำเนินงาน พร้อมกำกับขนาดสิ่งปลูกสร้างแต่ละชนิดตามมาตราส่วนย่อมาตรฐาน

7.4 หนังสือสละสิทธิในที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด (ส.ป.ก. 4 - 52) กรณีที่มีการขออนุญาตใช้ที่ดินในแปลงที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบการจัดที่ดินแล้ว กล่าวคือ เกษตรกรได้รับ ส.ป.ก. 4 - 01 หรือจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว

7.5 หนังสือยินยอมจากผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดิน กรณีที่ดินที่ยังไม่ได้จัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์

7.6 กรณีการใช้ที่ดินเหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดิน เช่น การปักเสาเพื่อเดินสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์หรือการวางท่อส่งน้ำเพื่อการประปา หรือการชลประทาน หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินยังสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ และการใช้ที่ดินของผู้ขอใช้เป็นเพียงการรอนสิทธิบางส่วนให้มีหลักฐานเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินโดยเกษตรกรนั้นไม่ต้องสละสิทธิในที่ดิน

7.7 แบบแปลนการก่อสร้าง

7.8 แสดงบัตรประชาชน และทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรข้าราชการของผู้ยื่นคำขอ หนังสือมอบอำนาจ หนังสือจดทะเบียนมูลนิธิ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ

7.9 รายละเอียด แผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

7.10 ภาพถ่ายที่ดินปัจจุบัน และภาพถ่ายสิ่งก่อสร้าง

7.11 รายงานการประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประชาคมหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 ซึ่งเห็นชอบการก่อสร้างและรับรองว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ดิน น้ำ เสียง และอากาศ

7.12 กรณีขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัด ขอให้จัดทำรายการขอใช้ที่ดินของทางราชการเพื่อสร้างวัดตามแบบที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

7.13 หนังสือรับรองไม้หวงห้ามในพื้นที่

04 ที่ดินศาสนสมบัติ

- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่ดินศาสนสมบัติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีเจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป สำหรับวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัยให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งศาสนสมบัติกลางที่ซึ่งเป็นทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใดวัดหนึ่ง การขอใช้ที่ดินศาสนสมบัติสามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ การขอใช้ที่ดินวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา และการขอใช้ที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง หากเป็นที่ดินวัด มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ส่วนราชการสามารถยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินได้ที่วัดเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงที่จะขอเช่า หากเป็นที่ดินศาสนสมบัติกลาง หรือที่ดินวัดร้าง ส่วนราชการสามารถยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินที่จังหวัด สำหรับเขตกรุงเทพมหานครยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งนี้ ส่วนราชการที่มีความประสงค์ขอใช้ที่ดินศาสนสมบัติต้องดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าเช่นเดียวกับเอกชนขอเช่าที่ดิน เนื่องจากการใช้ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนไม่ชอบด้วยพระวินัย ตามมติคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ครั้งที่ 18/2534 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2534 และเป็นการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินอาจเกิดขึ้นได้จากการไม่ได้จัดทำสัญญาเช่า

กรณีที่ดินวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 กฎกระทรวงการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด พ.ศ. 2564

1.3 ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมและเงินบำรุงศาสนสมบัติ พ.ศ. 2556

1.4 ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าเช่าและค่าตอบแทนที่วัดร้างที่ศาสนสมบัติกลาง และหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร พ.ศ. 2567

1.5 มติมหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ 17/2540 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2540 เรื่อง การปรับปรุงอัตราค่าเช่าสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้าง

1.6 มติมหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ 9/2563 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2563 เรื่อง กำหนดอายุสัญญาเช่าที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ ที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเช่า

1.7 มติคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุม ครั้งที่ 18/2534 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2534 เรื่อง ขอใช้ที่ดินวัดสุเทพธารามสร้างหลุมหลบภัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

มหาเถรสมาคม และได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

3 สถานที่ยื่นคำขอ

วัดเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงที่จะขอเช่า

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

4.1 ส่วนราชการยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินวัด กรณีเป็นที่ดินที่ตั้งวัดต้องดำเนินการขอกันที่วัดไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์ก่อน โดยวัดรวบรวมเอกสารขอกันเขตจัดประโยชน์และเอกสารการจัดให้เช่าที่ดินมาพร้อมในคราวเดียวกัน

4.2 วัดรวบรวมเอกสารประกอบการพิจารณา และมีหนังสือส่งเรื่องไปยังจังหวัด กรณีวัดอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4.3 จังหวัดตรวจสอบและรวบรวมเอกสารประกอบการพิจารณาแล้วมีหนังสือส่งเรื่องไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตรวจสอบเอกสารประกอบการพิจารณา โดยแยกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่ตั้งวัด และกรณีที่ธรณีสงฆ์

4.4.1 กรณีเป็นที่ตั้งวัด เจ้าหน้าที่จะลงพื้นที่ตรวจสอบและกำหนดแนวเขตการกันที่วัดไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์ ก่อนสรุปเรื่องการขอกันเขตจัดประโยชน์ และเรื่องขอเช่าที่ดินเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.4.2 กรณีเป็นที่ธรณีสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสรุปเรื่อง ขอเช่าที่ดินเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสรุปเรื่องการขอกันเขตจัดประโยชน์ (ถ้ามี) และเรื่องขอเช่าที่ดินเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.6 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.7 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาอนุมัติ

4.8 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบตามมติมหาเถรสมาคม และมีหนังสือแจ้งจังหวัด

4.9 จังหวัดมีหนังสือแจ้งไปยังวัดเพื่อแจ้งส่วนราชการมาจัดทำสัญญาเช่าตามที่ได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

4.10 วัดแจ้งส่วนราชการมาจัดทำสัญญาเช่าตามหลักการและเงื่อนไขในมติมหาเถรสมาคม

4.11 ส่วนราชการมาจัดทำสัญญาเช่า และนำสัญญาไปจดทะเบียนเช่าที่สำนักงานที่ดิน

4.12 วัดแจ้งผลการจัดทำสัญญาเช่าให้จังหวัดทราบ

4.13 จังหวัดรายงานผลการดำเนินการไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อทราบ

ขั้นตอนขอใช้ที่ดินศาสนสมบัติ สำหรับส่วนราชการ
กรณีที่ดินวัดมีภิกษุอยู่ประจำพรรษา

1 ส่วนราชการ
ยื่นหนังสือ
ขอเช่าไปยังวัด

2 วัดมีหนังสือ
แจ้งไปยังจังหวัด

3 จังหวัดมีหนังสือ
ไปยังสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4 สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ตรวจสอบเอกสาร
ประกอบการพิจารณา

เอกสาร
ไม่ครบ

เอกสาร
ครบ

กรณีที่ธรณีสงฆ์

กรณีที่ธรณีสงฆ์
จนท.พศ.ลงพื้นที่ตรวจ
สอบและกำหนดแนวเขต
การกันเขตจัดประโยชน์

5 นำเสนอ
คณะกรรมการ
พศป.พิจารณา

6 พศ.นำเสนอคณะกรรมการ
มหาเถรสมาคมพิจารณา

7 พศ.เห็นชอบและ
มีหนังสือแจ้งจังหวัด

8 จังหวัด
มีหนังสือแจ้งวัด

9 วัดแจ้งส่วนราชการ
มาจัดทำสัญญาเช่า

10 ส่วนราชการมาจัดทำ
สัญญาเช่าและจดทะเบียนเช่า

11 วัดแจ้งการ
จัดทำสัญญาเช่า

12 จังหวัดรายงานผลการดำเนินงาน
ไปยังสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบฟอร์มท้ายกฎกระทรวงฯ ข้อ 1.2 และระเบียบฯ ตามข้อ 1.3

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

6.1 กรณีการเช่าที่ดิน

6.1.1 หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่าที่ดินของส่วนราชการ โดยระบุรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น

6.1.2 เอกสารสิทธิที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับ

6.1.3 หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินปีปัจจุบันออกโดยส่วนราชการ

6.1.4 แผนที่สังเขปแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินที่ขอเช่า โดยระบุใกล้สถานที่สำคัญใดบ้าง

6.1.5 แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ขอเช่า โดยระบุจำนวนสิ่งปลูกสร้าง ความกว้าง ความยาว จำนวนชั้น ระบุมาตราส่วนให้ชัดเจน (สำเนามีขนาดเท่าต้นฉบับจริง)

6.1.6 ภาพถ่ายสถานที่ขอเช่าสภาพปัจจุบัน

6.1.7 สำเนาบัตรข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ยื่นหนังสือขอเช่า และหนังสือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจ หรือหน่วยงานต้นสังกัด

6.2 กรณีการขอกันเขตจัดประโยชน์

6.2.1 เอกสารสิทธิที่ดินที่ตั้งวัด

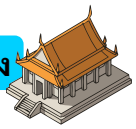
6.2.2 แผนผังเสนาสนะและบริเวณขอกันเขตจัดประโยชน์

6.2.3 รูปแบบการก่อสร้าง

6.2.4 แผนผังรายละเอียดการใช้ที่ดินบริเวณที่ขอกันเขตจัดประโยชน์

6.2.5 แผ่นซีดีบันทึกข้อมูล (Power Point)

กรณีที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557

1.3 ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมและเงินบำรุงศาสนสมบัติ พ.ศ. 2556

1.4 มติมหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ 13/2520 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2520 เรื่อง การปฏิบัติกับหน่วยราชการขอใช้หรือขอเช่าที่ดินวัดร้าง

1.5 ประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าเช่าและค่าตอบแทนที่วัดร้าง ที่ศาสนสมบัติกลาง และหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร พ.ศ. 2567

1.6 มติมหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ 17/2540 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2540 เรื่อง การปรับปรุงอัตราค่าเช่าสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้าง

1.7 มติมหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ 9/2563 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2563 เรื่อง กำหนดอายุสัญญาเช่าที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ ที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเช่า

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

3 สถานที่ยื่นคำขอ

ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ส่วนภูมิภาค (จังหวัดอื่น ๆ) : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่ที่ดินตั้งอยู่

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

4.1 ส่วนราชการยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินที่จังหวัด สำหรับเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4.2 จังหวัดรวบรวมเอกสารประกอบการพิจารณาแล้วมีหนังสือไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4.3 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตรวจสอบเอกสารประกอบการพิจารณาและสรุปเรื่อง เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณา

4.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.6 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอนุมัติตามมติมหาเถรสมาคม และมีหนังสือแจ้งจังหวัด

4.7 จังหวัดมีหนังสือแจ้งส่วนราชการมาจัดทำสัญญาเช่าตามมติมหาเถรสมาคม

4.8 ส่วนราชการจัดทำสัญญาเช่าที่จังหวัด และนำสัญญาไปจดทะเบียนเช่าที่สำนักงานที่ดินจังหวัด

4.9 จังหวัดรายงานผลการดำเนินการไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อทราบ

ขั้นตอนการอนุมัติอนุญาต กรณีที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง

1. ส่วนราชการยื่นหนังสือขอเช่าที่ดินที่จังหวัดสำหรับเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นหนังสือขอเช่าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. จังหวัดรวบรวมเอกสารประกอบการพิจารณาแล้วมีหนังสือไปยังสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติตรวจสอบเอกสารและสรุปเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำพิจารณา

4. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอนุมัติ

7. จังหวัดมีหนังสือแจ้งส่วนราชการมาจัดทำสัญญาเช่าตามมติมหาเถรสมาคม
8. ส่วนราชการจัดทำสัญญาเช่าที่จังหวัดและนำสัญญามาจดทะเบียนเช่าที่สำนักงานที่ดิน
9. จังหวัดรายงานผลการดำเนินการไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เอกสารประกอบการยื่นคำขอ

1. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่าที่ดินของส่วนราชการ โดยระบุรายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่าเนื้อที่ ที่ขอเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น
2. เอกสารสิทธิที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับจริง
3. ราคาประเมินที่ดินของสำนักงานที่ดินปีปัจจุบัน
4. แผนที่สังเขปแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินที่ขอเช่าโดยระบุใกล้สถานที่สำคัญใดบ้าง
5. แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ขอเช่า โดยระบุจำนวนสิ่งปลูกสร้างความกว้าง - ยาว จำนวนชั้น ระบุมาตราส่วนให้ชัดเจน สำเนาเท่าต้นฉบับจริง
6. ภาพสถานที่ขอเช่าสภาพปัจจุบัน
7. สำเนาบัตรข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ยื่นหนังสือขอเช่าและหนังสือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานต้นสังกัด

สถานที่ติดต่อขอรับใบอนุญาต

1.กรุงเทพมหานคร
ติดต่อที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2.ส่วนภูมิภาค
ติดต่อที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่ที่ดินตั้งอยู่

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบฟอร์มท้ายระเบียบฯ ตามข้อ 1.3 และมติมหาเถรสมาคมฯ ตามข้อ 1.4

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่าที่ดินของส่วนราชการ โดยระบุรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น

6.2 เอกสารสิทธิที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับ

6.3 หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินปัจจุบันออกโดยส่วนราชการ

6.4 แผนที่สังเขปแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินที่ขอเช่า โดยระบุใกล้สถานที่สำคัญใดบ้าง

6.5 แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ขอเช่า โดยระบุจำนวนสิ่งปลูกสร้าง ความกว้าง ความยาว จำนวนชั้น ระบุมาตราส่วนให้ชัดเจน (สำเนามีขนาดเท่าต้นฉบับจริง)

6.6 ภาพถ่ายสถานที่ขอเช่าสภาพปัจจุบัน

6.7 สำเนาบัตรข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ยื่นหนังสือขอเช่า และหนังสือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจ หรือหน่วยงานต้นสังกัด

05 พื้นที่ป่าชายเลน

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

พื้นที่ป่าชายเลน

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ป่าชายเลน เป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลน จึงต้องคำนึงถึงการสูญเสียพื้นที่ป่า และผลกระทบต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลการขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ทั้งในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และในเขตป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 รวมทั้งป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การขอใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

1 คำนิยาม

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพรุชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่ง คลอง คูแพรก ทะเลสาบ และบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง เช่น ป่าชายเลน ป่าชายหาด หาด ที่ชายทะเล เกาะ หญ้าทะเล ปะการัง ดอนหอย พืช และสัตว์ทะเล หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เช่น ปะการังเทียม แนวลดแรงคลื่น และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558)

ป่าชายเลนอนุรักษ์ หมายถึง เป็นพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่ได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการสงวน การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูพื้นที่ให้คงสภาพธรรมชาติและมีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่มีความสมบูรณ์ โดยที่พื้นที่ป่าชายเลนนั้นต้องไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือไม่อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติเป็นผู้กำหนดพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ ตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558)

พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายถึง พื้นที่ที่ (1) มีทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอยู่ในสภาพสมบูรณ์อันสมควรสงวนไว้ให้คงอยู่ในสภาพตามธรรมชาติเดิม (2) เป็นถิ่นที่อยู่ของสัตว์และพืชตามสภาพทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ (3) มีความสำคัญด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอันควรแก่การอนุรักษ์ และไม่เป็นพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ หรือเขตที่ได้รับอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามกฎหมายว่าด้วยการประมง (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติเป็นผู้กำหนดพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558)

พื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดเพื่อการป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และป้องกันความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติเป็นผู้กำหนดพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558)

2 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

2.2 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

2.2.1 กฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

2.2.2 ประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เรื่อง กำหนดสถานที่ยื่นคำขอ กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาตและแบบอื่น ๆ ในการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าชายเลนหรือป่าชายเลนอนุรักษ์ ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

2.3 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

2.3.1 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (มาตรา 13/1)

2.3.2 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (มาตรา 16)

2.4 มติคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 15 ธันวาคม 2530 เห็นชอบการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนประเทศไทย โดยจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลน เป็น (1) เขตอนุรักษ์ หมายถึง พื้นที่ป่าชายเลนที่หวงห้ามไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ นอกจากจะปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติเพื่อรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ (2) เขตเศรษฐกิจ แบ่งเป็น (2.1) เศรษฐกิจ ก หมายถึง พื้นที่ป่าชายเลนที่ยอมให้มีการใช้ประโยชน์เฉพาะในกิจการด้านป่าไม้เพื่อผลผลิตที่สม่ำเสมอตามหลักวิชาการป่าไม้ (2.2) เศรษฐกิจ ข หมายถึง พื้นที่ป่าชายเลนที่ยอมให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาด้านอื่น ๆ

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 ให้ระงับการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาดเพื่อหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าไม้ชายเลน และระงับการพิจารณาขออนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนของทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 สิงหาคม 2543 เห็นชอบกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งของราษฎรที่ได้เข้าครอบครองอาศัยพื้นที่ทำกินในเขตป่าชายเลนและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในกรณีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนโดยถูกต้องตามกฎหมาย อาทิ (1) ผู้ได้รับสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนและประสงค์จะดำเนินการต่อคงมีสิทธิ์ทำไม้ต่อไปจนสิ้นอายุสัมปทาน (2) ผู้ได้รับสัมปทานบัตรเหมืองแร่ ในพื้นที่ป่าชายเลนดำเนินการต่อไปจนสิ้นอายุสัมปทาน (3) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการกำหนดอัตราและเรียกเก็บค่าใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตป่าชายเลน (4) พื้นที่ที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหลังแนวเขตป่าชายเลนที่ราษฎรบุกรุกและพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเอกชนให้กรมประมง กรมป่าไม้ และกรมควบคุมมลพิษร่วมกันดูแลและจัดให้มีระบบน้ำ ระบบบำบัด และระบบกำจัดของเสีย เพื่อรักษาสภาพป่าชายเลนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม (5) ให้นำพื้นที่ป่าชายเลนที่จำแนกออกเป็นเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530 พื้นที่งอกชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นใหม่ให้กรมป่าไม้กันไว้เป็นพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ฟื้นฟูมารวมกันเป็นเขตอนุรักษ์ทั้งหมด และห้ามอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนทุกกรณีทั้งภาครัฐและเอกชน ยกเว้นบริเวณพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 ตุลาคม 2543 เห็นชอบพิจารณาทบทวนการแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน อาทิ (1) อนุญาตให้ราษฎรที่เข้าไปอยู่อาศัยในเขตป่าชายเลนก่อนมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 โดยมิได้มีเอกสารสิทธิ์ยังคงอยู่ต่อไปได้ แต่ไม่อนุญาตให้ทำกิน (ต้องขออนุญาตกรมป่าไม้ทุกปี และห้ามไม่ให้ออกเอกสารสิทธิ์ใด ๆ) (2) ท่าเทียบเรือประมง ที่ดำเนินการก่อนวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 ให้กรมป่าไม้พิจารณาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าชายเลนคราวละไม่เกิน 2 ปี รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 15 ปี (3) การจัดสรรงบประมาณในการจัดการระบบน้ำเสียให้ผู้ประกอบการออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งแล้วแต่กรณี ตามความเหมาะสมเนื่องจากเป็นผู้ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (4) ในเขตอนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณี โดยรวมถึงพื้นที่ก่อสร้างสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดต่าง ๆ

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 29 มกราคม 2556 “ในกรณีที่การดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ มีความจำเป็นจะต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และจะต้องมีการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย ให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาจัดสรร/อนุมัติงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนให้กับหน่วยงานของรัฐ เจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการปลูกป่าตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของโครงการนั้นๆ ด้วย โดยพิจารณาจัดสรรค่าปลูกป่าทดแทน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 ซึ่งอัตราราคาเป็นไปตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 กรณีการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐที่มีผลกระทบโดยตรงต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ เช่น การใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ป่าไม้ถาวร เป็นต้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน และให้นำความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี

2.5 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2566

2.6 ระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลนทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อม กรณี การดำเนินการโครงการใด ๆ ของหน่วนงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน พ.ศ. 2556

3 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

3.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

3.1.1 กรณีพื้นที่ป่าชายเลนที่เป็น “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้อนุญาต

3.1.2 กรณีพื้นที่ป่าชายเลนที่เป็น “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และเป็นเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ป่าไม้ถาวร) อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้อนุญาต โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นชอบแล้ว

3.2 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

4 สถานที่ยื่นคำขอ

กองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ ศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัด และศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ในท้องที่ป่านั้นตั้งอยู่ (รายละเอียดเพิ่มเติม www.dmcr.go.th)

5 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

5.1 กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

1) ไม่เป็นพื้นที่ป่าที่มีสภาพป่าสมบูรณ์

2) ไม่เป็นพื้นที่ที่ควรรักษาไว้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

3) ไม่เป็นพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามใช้ประโยชน์ไว้เป็นการเฉพาะ

5.2 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

1) ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งอยู่ระหว่างการใช้ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการป่าไม้

2) ไม่ขัดกับมาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ มาตรการการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน มาตรการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือพื้นที่แกนกลาง (Core Area) ของพื้นที่สงวนชีวมณฑล ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ หรือผู้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้

ในกรณีพื้นที่ตามวรรคหนึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามการใช้ประโยชน์ไว้เป็นการเฉพาะให้อนุญาตได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นหรือผ่อนผันให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวได้

การขอยกเว้นหรือผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีตามวรรคสอง ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

3) ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งไม่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีความสำคัญและมีความโดดเด่นควรแก่การอนุรักษ์

4) ไม่ขัดกับมาตรการที่กำหนดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.3 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

1) ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งอยู่ระหว่างการใช้ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการป่าไม้

2) ไม่ขัดกับมาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ มาตรการการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน มาตรการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือพื้นที่แกนกลาง (Core Area) ของพื้นที่สงวนชีวมณฑล ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ หรือผู้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้

ในกรณีพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามการใช้ประโยชน์ไว้เป็นการเฉพาะให้อนุญาตได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นหรือผ่อนผันให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวได้

การขอยกเว้นหรือผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีตามวรรคสอง ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

3) ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งไม่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีความสำคัญและมีความโดดเด่นควรแก่การอนุรักษ์

4) ไม่ขัดกับมาตรการที่กำหนดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5) ไม่เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือวนอุทยานหรือสวนพฤกษศาสตร์หรือสวนรุกขชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

6) ไม่เป็นพื้นที่ป่าชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน

7) กรณีป่าชายเลน ต้องมีไม้ขนาดความสูงเกินสองเมตรขึ้นไปขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละหนึ่งร้อยห้าสิบต้น หรือมีไม้ขนาดความโตวัดโดยรอบลำต้นที่สูงหนึ่งร้อยสามสิบเซนติเมตรสำหรับไม้ทั่วไป หรือตรงเหนือคอรากสามสิบเซนติเมตร สำหรับไม้สกุลโกงกาง ขนาดความโตตั้งแต่สิบห้าถึงห้าสิบเซนติเมตร ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละห้าสิบต้น หรือมีไม้ขนาดความโตเกิน ห้าสิบเซนติเมตรขึ้นไปขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละสองต้น หรือพื้นที่ป่าที่มีไม้เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อรวมกันแล้วต้องมีจำนวนไม่เกินไร่ละหนึ่งร้อยต้น

8) ต้องมีลักษณะขนาด อาณาเขต และเนื้อที่ เหมาะสมกับกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ขอและแผนการใช้พื้นที่ตามโครงการประกอบคำขอ

9) ไม่เป็นพื้นที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่มีวัตถุประสงค์อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งมีความจำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงไปใช้พื้นที่อื่นได้ และเป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข และมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนด

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

6.1 การขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน มีขั้นตอนดังนี้

6.1.1 เสนอเรื่องขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีที่ห้ามใช้ประโยชน์ป่าชายเลน ได้แก่ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2534 วันที่ 22 สิงหาคม 2543 และวันที่ 17 ตุลาคม 2543 โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556 ให้จัดสรรงบประมาณให้กับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมไม่น้อยกว่า 20 เท่าของพื้นที่ป่าชายเลนที่ใช้ประโยชน์ ตามระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลนทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อม กรณีการดำเนินการโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน พ.ศ. 2566

6.1.2 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกเว้นแล้ว จึงเสนอเรื่องต่อกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขออนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าชายเลน โดยหากเป็นโครงการที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แนบรายงานผลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว เสนอกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

6.2 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ป่าชายเลน ในเขตป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

การยื่นขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ดำเนินการตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558 ซึ่งออกตามความในมาตรา 54 วรรคสอง และมาตรา 58 วรรคหนึ่ง และมาตรา 75 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518 ดังนี้

1. ผู้ขออนุญาต

1.1 กรอกข้อมูลในแบบคำขออนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558 (ทช 84/01) ให้ครบถ้วนถูกต้อง โดยจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาต จะต้องขอใช้พื้นที่ในจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นต้องใช้ประโยชน์จริงเท่านั้น

1.2 ยื่นคำขอต่อหน่วยงานตามประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เรื่อง กำหนดสถานที่ยื่นคำขอ กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาตและแบบอื่น ๆ ในการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าชายเลนหรือป่าชายเลนอนุรักษ์ ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558 โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขออนุญาตให้ชัดเจน

1.3 แนบเอกสารหลักฐานตามที่ระบุในแบบคำขอให้ครบถ้วน

- กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย
- กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี
- หากเป็นพื้นที่ตามประกาศหรือหนังสืออนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่หรือผู้รับอนุญาตเดิม
- กรณีการขอใช้พื้นที่ที่ตามประกาศเดิมสิ้นอายุ ให้แนบหลักฐานแสดงว่าที่ผ่านมาผู้ใช้พื้นที่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายประกาศหรือไม่ และได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ถ้ามี)

2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

2.1 เมื่อได้รับคำขออนุญาต ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน

2.2 ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามข้อ 1.2 หากเห็นว่าเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนและถูกต้อง ให้แจ้งผู้ขออนุญาตเป็นหนังสือเพื่อให้ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนและถูกต้องภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ขออนุญาตไม่ส่งเอกสารหลักฐานภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าคำขออนุญาตนั้นเป็นอันยกเลิกนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบ

2.3 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารหลักฐานครบถ้วนและถูกต้อง ให้ส่งสำเนาคำขอพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยตรวจสภาพป่าภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนและถูกต้องและให้หน่วยตรวจสภาพป่าจัดทำรายงานพร้อม ทั้งความเห็นเบื้องต้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

2.4 ให้สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสภาพป่า โดยการขออนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าในจังหวัดใดผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสภาพป่าร่วมกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับ รายงานตามข้อ 2.3

2.5 ในการตรวจสอบสภาพป่า ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพป่าเป็นผู้นัดหมายวันและเวลาจะตรวจสภาพป่าพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบ และให้ผู้ขออนุญาตนำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสภาพป่าตามวันและเวลาที่กำหนด หากผู้ขออนุญาตไม่นำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสภาพป่าตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพป่ากำหนดวันและเวลาในการตรวจสภาพป่าใหม่ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบ หากผู้ขออนุญาตไม่นำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสภาพป่าตามกำหนดเวลาดังกล่าวอีกให้ถือว่าคำขออนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นผล และให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพป่าแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบ

2.6 ให้เจ้าหน้าที่ตามข้อ 2.4 ร่วมกันตรวจสภาพป่าให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าตรวจสภาพป่าตามข้อ 2.5 เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสภาพป่าให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้แจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว

2.7 การตรวจสภาพป่าให้มีข้อมูลตามแบบรายงานการตรวจสภาพป่าที่มีผู้ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าฯ (ทช 84/02) รวมทั้งให้จัดทำเอกสารประกอบการรายงาน เช่น

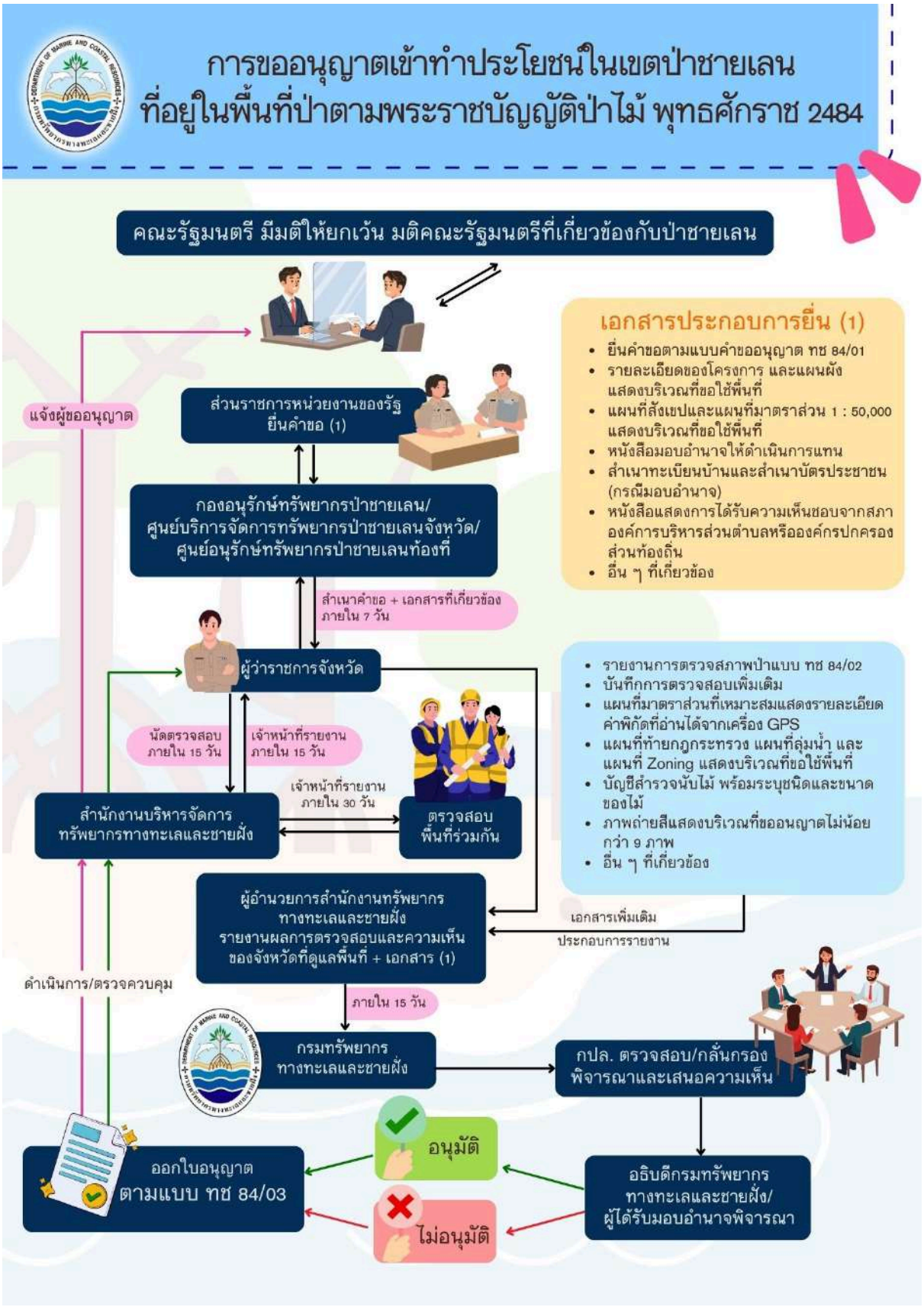
- ตำแหน่งแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตในแผนที่ภูมิประเทศแสดงเขตจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี มาตราส่วน 1 : 50,000 แผนที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ
- จัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน 1 : 4,000 หรือที่เหมาะสม โดยระบุระวางหมายเลขภาพถ่าย ปีที่ถ่ายภาพแสดงบริเวณที่ขออนุญาต พร้อมลงจุดพิกัดที่ได้จากเครื่อง GPS
- แผนที่ภาพถ่าย (Google Earth) แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาต
- ให้มีการถ่ายภาพสีแสดงบริเวณพื้นที่ที่ทำการตรวจสภาพป่า โดยถ่ายภาพตรงกลางแปลงที่ขออนุญาต และกระจายออกทั้ง 8 ทิศ รวมแล้วไม่น้อยกว่า 9 ภาพ
- วัน เดือน ปี ที่ทำการตรวจสภาพป่า พร้อมความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่าว่าควรอนุญาตหรือไม่ควรอนุญาต เนื่องจากเหตุผลใด
- ตรวจสอบเป็นพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์พื้นที่ไว้อยู่ก่อนแล้วหรือไม่ หากเป็นกรณีพื้นที่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตเดิมต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือก่อน พร้อมให้แนบเป็นหลักฐานประกอบ

2.8 เมื่อได้ตรวจสภาพป่าตามข้อ 2.7 เสร็จแล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่าให้หน่วยตรวจสภาพป่าทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตรวจสภาพป่าแล้วเสร็จ

2.9 ให้หน่วยตรวจสภาพป่าพิจารณาและจัดทำความเห็นเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอความเห็นประกอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสภาพป่า ก่อนเสนอกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาต่อไป

2.10 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาอนุญาต กรณีพื้นที่ขออนุญาตอยู่ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ป่าไม้ถาวร) ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาการขออนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติพิจารณาและอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายงานความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.11 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งออกใบอนุญาตตามแบบ ทช 84/03 ให้ผู้ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า พร้อมเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า และแจ้งให้ผู้รับอนุญาตจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทน เพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556

6.3 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ป่าชายเลน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

การขออนุญาตนี้เป็นการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13/1 วรรคสาม และมาตรา 13/8 (3) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นส่วนราชการหรือองค์การของรัฐเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐต่าง ๆ เช่น ก่อสร้างสถานที่ราชการ, โรงเรียน, ถนนหรือทาง, อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น โดยได้มีการกำหนดแบบเอกสารใบรับคำขอ แบบคำขอใช้พื้นที่ แบบรายงานการตรวจสภาพป่า ฯลฯ ท้ายระเบียบนี้ แต่หากเป็นกิจกรรมที่ขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ที่ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 ซึ่งออกตามความในมาตรา 13/8 (3) และมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 เช่น การสร้างวัด รวมตลอดถึงการจัดที่ดิน โดยส่วนราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ดังกล่าว การยื่นขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งดำเนินการตามระเบียบฯ ดังนี้

1. ผู้ขออนุญาต

1.1 กรอกข้อมูลในแบบคำขออนุญาต (ป.ส.17) ให้ครบถ้วนถูกต้องโดยจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาตจะต้องขอใช้พื้นที่ในจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นต้องใช้ประโยชน์จริงเท่านั้น

1.2 ยื่นคำขอต่อสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขออนุญาตให้ชัดเจน

1.3 แนบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบคำขออนุญาต ได้แก่

- รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการรายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลนแผนผัง และแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วนตามความเหมาะสม พร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อ
- หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
- หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ
- กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย
- กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี
- บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร
- หากเป็นพื้นที่ตามประกาศหรือหนังสืออนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่หรือผู้รับอนุญาตเดิม
- เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับคำขอออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน

2.2 ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำขออนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ประกอบ หากไม่ครบถ้วนแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ

2.3 กรณีที่คำขอและเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้นให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการในขณะนั้นให้เจ้าหน้าที่บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนด และให้ผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

- ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่คืนคำขอพร้อมทำหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

- ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคสี่ต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง

- ในกรณีที่กิจกรรมหรือโครงการใดต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น ให้ผู้ยื่นคำขอปฏิบัติตามกฎหมายอื่นให้แล้วเสร็จก่อนยื่นคำขอ เว้นแต่กรณีที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ว่าผู้ยื่นคำขอจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อน

2.4 หน่วยงานรับคำขอเสนอความเห็นสำนักท้องที่และสำนักท้องที่รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสภาพป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่สำนักท้องที่แต่งตั้งภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสภาพป่าให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่ง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจให้แล้วเสร็จตามกำหนดให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

2.5 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่าตามแบบ ป.ส. 18 พร้อมให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้จัดทำเอกสารประกอบการรายงาน ได้แก่

- ตำแหน่งแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตในแผนที่ภูมิประเทศแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ มาตราส่วน 1 : 50,000 แผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน แผนที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

- จัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน 1 : 4,000 หรือที่เหมาะสม โดยระบุระวางหมายเลขภาพถ่าย ปีที่ถ่ายภาพแสดงบริเวณที่ขออนุญาต พร้อมลงค่าพิกัด GPS

- แผนที่ภาพถ่าย (Google Earth) แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาต

- ให้มีการถ่ายภาพสีแสดงบริเวณพื้นที่ที่ทำการตรวจสภาพป่า โดยถ่ายภาพตรงกลางแปลงที่ขออนุญาต และกระจายออกทั้ง 8 ทิศ รวมแล้วไม่น้อยกว่า 9 ภาพ

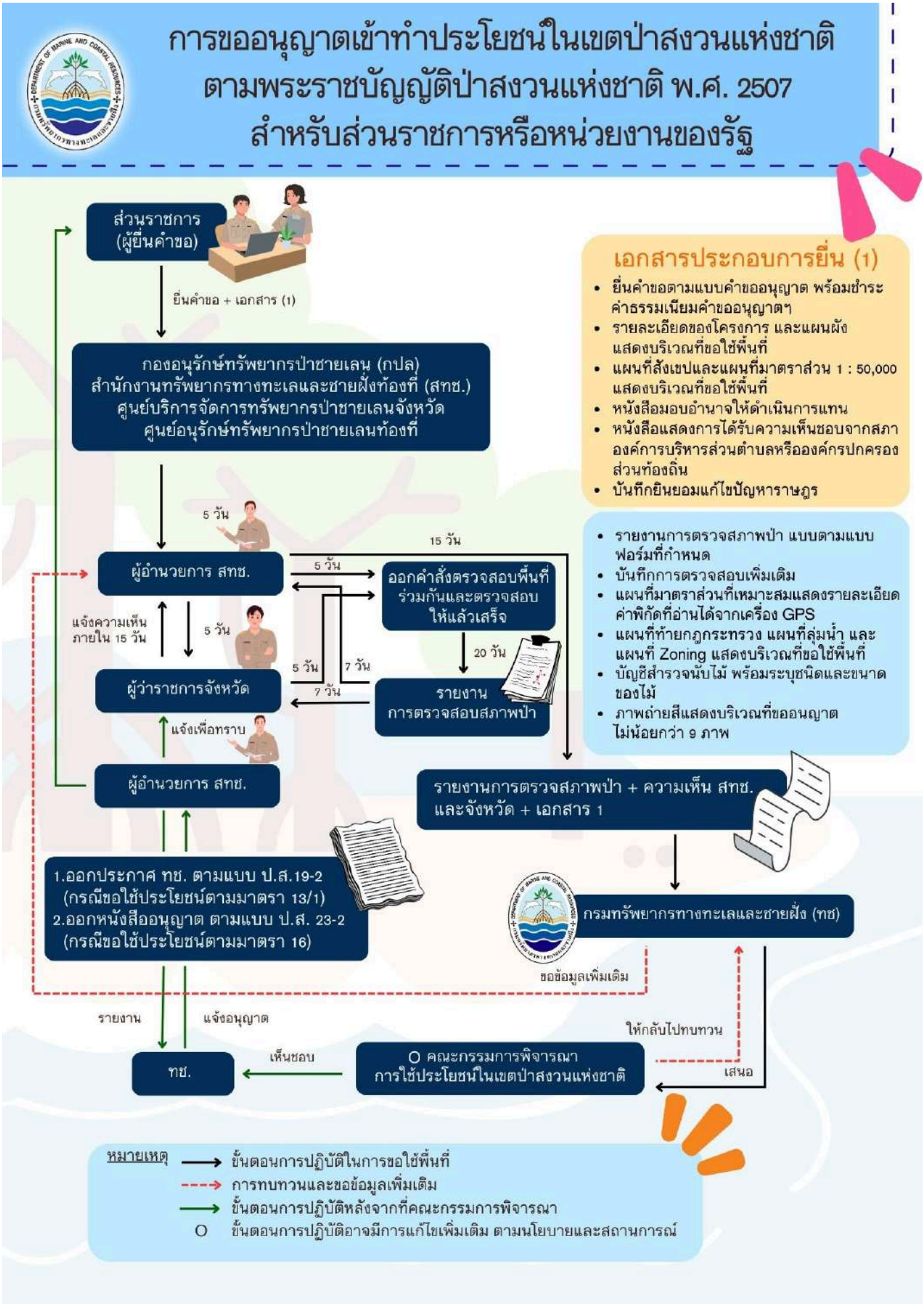
- ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่าว่า ควรอนุญาต หรือไม่ควรอนุญาต เนื่องจากเหตุผลใด

- เป็นพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่มีการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้พื้นที่ไว้อยู่ก่อนแล้วหรือไม่ หรือเป็นกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเดิมได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือแล้ว (ให้แนบหลักฐานประกอบ)

2.6 ให้รายงานผลการตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นตามแบบ ป.ส. 18 ต่อสำนักท้องที่หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตรวจสถาพป่าเสร็จ และให้จังหวัดแจ้งความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

2.7 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่พิจารณาและทำความเห็นพร้อมรวบรวมเอกสารหรือหลักฐานรายงานอธิบดีภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน

การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

7 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

7.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

แบบฟอร์มตามประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เรื่อง กำหนดสถานที่ยื่นคำขอ กำหนดแบบคำขอ แบบใบอนุญาตและแบบอื่น ๆ ในการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าชายเลนหรือป่าชายเลนอนุรักษ์ ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

7.2 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 และระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

8 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

8.1 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ป่าชายเลน ในเขตป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

8.1.1 แบบคำขออนุญาต (แบบ ทช. 84/01)

8.1.2 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวตามกฎหมายกำหนด

8.1.3 สำเนาทะเบียนบ้าน

8.1.4 รายละเอียดของโครงการที่ขออนุญาต

8.1.5 แผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตและพื้นที่ข้างเคียงติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

8.1.6 หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจหรือมีอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราช/องค์กรของรัฐ นิติบุคคล หรือบุคคล

8.1.7 เหตุผลความจำเป็นในการขออนุญาต กรณีที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงว่าพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม

8.1.8 ผลการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เฉพาะโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

8.1.9 หนังสือแสดงว่าได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8.1.10 หลักฐานแสดงว่าได้รับการยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน

8.1.11 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดปรากฏตามข้อ 6 ขั้นตอนการขออนุมติ/อนุญาต)

8.2 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ป่าชายเลน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

8.2.1 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

1) แบบคำขออนุญาต (แบบ ป.ส. 17)

2) รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการรายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลนแผนผัง และแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3) แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วนตามความเหมาะสม พร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อ

4) หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

5) หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ

6) กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย

7) กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

8) บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร

9) หากเป็นพื้นที่ตามประกาศหรือหนังสืออนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่หรือผู้รับอนุญาตเดิม

10) หลักฐานแสดงว่าได้รับการยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน

11) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดปรากฏตามข้อ 6 ขั้นตอนการขออนุมติ/อนุญาต)

8.2.2 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

1) แบบคำขออนุญาต (แบบ ป.ส. 20)

2) รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการรายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลนแผนผัง และแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3) แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วนตามความเหมาะสม พร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อ

4) หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

5) หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ เว้นแต่กรณีการขออนุญาตตามข้อ 6 (2) (3) (4) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (14) และ (15) ให้ใช้เอกสารหลักฐานที่แสดงผลการพิจารณาให้ความเห็นจากสภาองค์กีปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่

6) กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย

7) กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

8) บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร

9) หากเป็นพื้นที่ตามประกาศหรือหนังสืออนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่หรือผู้รับอนุญาตเดิม

10) กรณีการขออนุญาตเพื่อการทำเหมืองแร่ ให้แนบเอกสารรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับสมบูรณ์

11) กรณีการขออนุญาตในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดิมสิ้นสุดอายุให้แนบหลักฐานแสดงว่าที่ผ่านมาผู้รับอนุญาตได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ให้แนบผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ (เฉพาะกรณีโครงการที่เข้าข่ายต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม)

12) การขออนุญาตเพื่อการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการขยะ ให้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

13) การขออนุญาตเพื่อสร้างวัด ให้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ระดับจังหวัด

14) หลักฐานแสดงว่าได้รับการยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน

15) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดปรากฏตามข้อ 6 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต)

06 พื้นที่ป่า (ป่าสงวนแห่งชาติและป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้)

- กรมป่าไม้

พื้นที่ป่า (ป่าสงวนแห่งชาติและป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้)

กรมป่าไม้

นิยามความหมาย

การขอใช้พื้นที่ป่านั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. การขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

2. การขอใช้พื้นที่ป่าตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ป่ามติฯ)

กรณีป่าสงวนแห่งชาติ

"ป่า" ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายถึง ที่ดิน รวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

"ป่าสงวนแห่งชาติ" หมายถึง ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ได้แก่

1) ป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ใช้บังคับ

2) พื้นที่ป่าที่รัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติเพื่อรักษาสภาพป่าไม้ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น (ออกเป็นกฎกระทรวงต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย)

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา 13/1 มาตรา 16 และมาตรา 20)

1.2 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (มาตรา 13/1)

1.3 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (มาตรา 16)

1.4 ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (มาตรา 20)

1.5 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556 ให้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ โดยพิจารณาจัดสรรค่าปลูกป่าทดแทนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 ซึ่งอัตราราคาเป็นไปตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

1.6 กรณีพื้นที่ขอใช้ประโยชน์อยู่ในเขตจำแนกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 เขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม (Zone C) ต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554 เรื่อง การทบทวนการกำหนดประเภทและขนาดโครงการของหน่วยงานของรัฐที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม (วันที่ 13 กันยายน 2537)

1.7 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2537 เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

1.8 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 เรื่อง ขอผ่อนผันใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ เพื่อก่อสร้างทางเพื่อความมั่นคง “จะไม่อนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A อีก ไม่ว่ากรณีใด”

1.9 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 เรื่อง ขอทบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1

1.10 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่ปรากฏว่ายังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต

1.11 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ขอขยายเวลาในการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563

1.12 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 เรื่อง ขอผ่อนผันการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตและยังไม่ได้ยื่นคำขออนุญาตภายในระยะเวลาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 และเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1.13 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2567 เรื่อง การผ่อนผันให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุง และฟื้นฟูสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์

1.14 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ประกาศ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2566

1.15 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2568

1.16 มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (อธิบดีกรมป่าไม้ หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี)

3 สถานที่ยื่นคำขอ

สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ (แล้วแต่กรณี)

(1) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 – 13 และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

(2) สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1 - 10

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

การขอใช้พื้นที่ป่าภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ประกอบด้วย (1) การขอใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (2) การขอเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ และ (3) การขออนุญาตทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

4.1 การขอใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาต (ป.ส. 17) พร้อมเอกสารแนบท้ายคำขอให้ครบถ้วนถูกต้อง ณ สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.1.2 กรณีที่คำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ให้นำเสนอคำขอพร้อมความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.1.3 ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเจ้าหน้าที่ในสังกัดออกตรวจสอบร่วมกัน โดยมีผู้ขออนุญาตร่วมออกตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตด้วย

4.1.3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่และจังหวัดหรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.1.3.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.1.4 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ตรวจสอบพิจารณาและทำความเห็น พร้อมรวบรวมเอกสารหรือหลักฐานเสนอไปยังกรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี

4.1.5 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี พิจารณา/ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หากคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมีมติให้กลับไปทบทวน/ขอข้อมูลเพิ่มเติม ให้กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งขอข้อมูลเพิ่มเติมตามมติคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติไปยังผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.1.6 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเห็นชอบแล้ว

4.1.6.1 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี ดำเนินการออกประกาศ (ป.ส. 19 – 1) หรือ (ป.ส. 19 – 2) และแจ้งสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม พร้อมทั้งแจ้งจังหวัดเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.1.6.2 กรณีอยู่ในเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม (Zone C) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 กรมป่าไม้ เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออนุมัติก่อน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอนุมัติแล้ว กรมป่าไม้ จึงดำเนินการออกประกาศกรมป่าไม้ตามแบบ ป.ส. 19 – 1 และแจ้งสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม พร้อมทั้งแจ้งจังหวัดเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.1.7 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งผู้ขออนุญาต/จัดทำบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานด้วยว่าจะปฏิบัติเงื่อนไขที่แนบท้ายประกาศก่อนส่งมอบประกาศดังกล่าวให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐผู้ได้รับอนุญาต

****ข้อมูลเพิ่มเติม****

1. กรณีกิจกรรมหรือโครงการใดต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่น ให้ผู้ยื่นคำขอปฏิบัติตามกฎหมายอื่นให้แล้วเสร็จก่อนยื่นคำขอ เว้นแต่กรณีที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ว่าผู้ยื่นคำขอจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อน

2. ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์และโครงการที่ปรากฏตามประกาศเท่านั้น หากมีความจำเป็นจะดำเนินการอื่นใดนอกเหนือวัตถุประสงค์และโครงการที่ระบุไว้ในประกาศ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ รายงานกรมป่าไม้เพื่อทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3. ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 ให้ดำเนินการ ตามข้อ 10 ของระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

4. กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 11 ของระเบียบฯ แต่มีวัตถุประสงค์อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมในด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งมีความจำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงไปใช้พื้นที่อื่นได้ และเป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขและมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนด

5. เงื่อนไขที่แนบท้ายประกาศให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ นี้ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดเงื่อนไขและการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ผู้ใช้พื้นที่ปฏิบัติเพิ่มเติม ให้ระบุไว้ในเงื่อนไขแนบท้ายประกาศ

6. ในการดำเนินการขอหรือพิจารณาอนุญาตใช้พื้นที่ สามารถดำเนินการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ตามที่ระเบียบฯ กำหนด

7. ในกรณีพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามการใช้ประโยชน์ไว้เป็นการเฉพาะ ให้อนุญาตได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นหรือผ่อนผันให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวได้ (เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ ระดับชาติ ฯลฯ)

8. กรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ดำเนินการไปก่อนได้รับอนุญาต และไม่ได้ยื่นคำขอตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากประสงค์จะดำเนินการในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จะต้องเสนอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องผ่านเจ้าสังกัดระดับกระทรวง

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

มาตรา 13/1

ส่วนราชการ (ผู้ยื่นคำขอ)

ยื่นคำขอ + เอกสาร 1

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (สจป.)

แจ้งผู้ขอปฏิบัติ/ตรวจสอบควบคุม

5 วัน

ผู้อำนวยการ สจป.

15 วัน

5 วัน

ออกคำสั่งตรวจสอบพื้นที่ร่วมกันและตรวจสอบให้แล้วเสร็จ

20 วัน *

แจ้งความเห็นภายใน 15 วัน

5 วัน

5 วัน

7 วัน

7 วัน

ผู้ว่าราชการจังหวัด

รายงานการตรวจสภาพป่า (ป.ส. 18)

แจ้งเพื่อทราบ

ออกประกาศกรมป่าไม้ตามแบบ ป.ส. 19-1

ดำเนินการ

ผู้อำนวยการ สจป.

รายงานการตรวจสภาพป่า + ความเห็นสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และจังหวัด + เอกสาร 1

ขอข้อมูลเพิ่มเติม

ให้กลับไปทบทวน

กรมป่าไม้

รายงาน

ให้กลับไปทบทวน

○ คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

○ คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

เห็นชอบ

เสนออนุมัติ กรณี โซน C

แจ้งอนุญาต

กรมป่าไม้

อนุมัติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสาร 1

ระเบียบฯ

* เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 30 วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด ให้ผู้อำนวยการ สจป. ทราบ

หมายเหตุ

- → ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
- → ขั้นตอนการพิจารณา
- → ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว
- ○ ขั้นตอนการปฏิบัติอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามนโยบายและสถานการณ์

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

มาตรา 13/1

กรณีคำขอตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 (ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต)

ระเบียบฯ

ส่วนราชการ (ผู้ยื่นขอ)

ยื่นคำขอ + (1)

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (สจป.)

แจ้งให้ส่งแบบ 1 ภายใน 30 วัน

*25 วัน

สั่งเจ้าหน้าที่ตรวจแบบ 1 จัดทำแบบ 2 และรายงานข้อมูล (แบบ 2 พร้อมแบบ 1+(1))

15 วัน

ขอข้อมูลเพิ่มเติม

กรมป่าไม้

แจ้งผู้ขอปฏิบัติ/ตรวจสอบควบคุม

ออกประกาศกรมป่าไม้ตามแบบ ป.ส. 19-1

แจ้งเพื่อทราบ

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้กลับไปทบทวน

เสนอ

ดำเนินการ

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (สจป.)

แจ้งอนุญาต

รายงาน

เห็นชอบ

○ คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

○ คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

กรมป่าไม้

○ ปัจจุบันคำขอตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้กรมป่าไม้เสนอเรื่องราวคำขอต่อคณะกรรมการฯ โดยไม่ต้องเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองฯ

สำหรับผู้ยื่นคำขอ

1. จัดทำแบบ 1 (มาตรา 13/1)
2. คำขอ (ป.ส. 17/1)
3. รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ งบประมาณ พร้อมแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ถ้ามี)
4. หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนหน่วยงานของรัฐ
5. แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม (Google Earth)
6. หลักฐานการแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ
7. กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงานดังกล่าวด้วย
8. เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี) (1)

สำหรับเจ้าหน้าที่

1. จัดทำแบบ 2 (มาตรา 13/1)
2. แผนที่แสดงบริเวณพื้นที่ขออนุญาตบนแผนที่ท้ายกฎกระทรวง
3. Shapefile แสดงบริเวณพื้นที่ขออนุญาต พร้อมค่าพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) ระบบ UTM WGS 1984 (ไฟล์ Excel)
4. แผนที่แสดงการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (แผนที่ Zoning)
5. แผนที่แสดงเขตกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

* เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 15 วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด ให้ผู้อำนวยการ สจป. ทราบ

หมายเหตุ

→ ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
→ ขั้นตอนการพิจารณา
→ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว
○ ขั้นตอนการปฏิบัติอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามนโยบายและสถานการณ์

4.2 การขอเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาต (ป.ส. 20) พร้อมเอกสารแนบท้ายคำขอให้ครบถ้วนถูกต้อง ณ สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.2.2 กรณีที่คำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ให้นำเสนอคำขอพร้อมความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.2.3 ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเจ้าหน้าที่ในสังกัดออกไปตรวจสอบร่วมกัน โดยมีผู้ขออนุญาตร่วมออกตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตด้วย

4.2.3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่และจังหวัดหรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.2.3.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.2.4 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ตรวจสอบพิจารณาและทำความเห็น พร้อมรวบรวมเอกสารหรือหลักฐานเสนอไปยังกรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี

4.2.5 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี พิจารณา/ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หากคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมีมติให้กลับไปทบทวน/ขอข้อมูลเพิ่มเติม ให้กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งขอข้อมูลเพิ่มเติมตามมติคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติไปยังผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.2.6 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเห็นชอบแล้ว

4.2.6.1 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 23 – 1 หรือ ป.ส. 23 – 2 ให้กับผู้รับอนุญาต และจัดทำบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่แนบท้ายหนังสืออนุญาต พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

4.2.6.2 กรณีป่าโซน C กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ในกรณีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีพื้นที่ป่าโซน C) เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออนุมัติก่อน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอนุมัติแล้ว กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 23 – 1 หรือ ป.ส. 23 – 2 ให้กับผู้รับอนุญาต และจัดทำบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานว่า จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่แนบท้ายหนังสืออนุญาตพร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

****ข้อมูลเพิ่มเติม****

1. การขออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติต้องมีวัตถุประสงค์ตามข้อ 6 ของระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

2. ผู้ขออนุญาตเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด ให้เป็นไปตามข้อ 7 ของระเบียบฯ และการอนุญาต เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด ให้เป็นไปตามข้อ 15 – 35 ของระเบียบฯ

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ)

มาตรา 16

ส่วนราชการ (ผู้ยื่นคำขอ)

ยื่นคำขอ + เอกสาร 1

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (สจป.)

แจ้งผู้ขอปฏิบัติ/ตรวจสอบควบคุม

5 วัน

ผู้อำนวยการ สจป.

5 วัน

ออกคำสั่งตรวจสอบพื้นที่ร่วมกันและตรวจสอบให้แล้วเสร็จ

20 วัน *

15 วัน

แจ้งความเห็นภายใน 15 วัน

5 วัน

ผู้ว่าราชการจังหวัด

5 วัน

7 วัน

7 วัน

รายงานการตรวจสภาพป่า (ป.ส. 22)

แจ้งเพื่อทราบ

ออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 23-1

ดำเนินการ

ผู้อำนวยการ สจป.

รายงานการตรวจสภาพป่า + ความเห็นสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และจังหวัด + เอกสาร 1

ขอข้อมูลเพิ่มเติม

ให้กลับไปทบทวน

กรมป่าไม้

รายงาน

ให้กลับไปทบทวน

○ คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

○ คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

เห็นชอบ

เสนออนุมัติ กรณี โซน C

แจ้งอนุญาต

กรมป่าไม้

อนุมัติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

* เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 30 วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด ให้ผู้อำนวยการ สจป. ทราบ

หมายเหตุ

- → ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
- → ขั้นตอนการพิจารณา
- → ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว
- ○ ขั้นตอนการปฏิบัติอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามนโยบายและสถานการณ์

เอกสาร 1

ระเบียบฯ

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ)

มาตรา 16

กรณีคำขอตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 (ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนได้รับอนุญาต)

ระเบียบฯ

○ ปัจจุบันคำขอตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้กรมป่าไม้เสนอเรื่องราวคำขอต่อคณะกรรมการฯ โดยไม่ต้องเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองฯ

สำหรับผู้ยื่นคำขอ

1. จัดทำแบบ 1 (มาตรา 16)
2. คำขอ (ป.ส. 20/1)
3. รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ งบประมาณ พร้อมแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ถ้ามี)
4. หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนหน่วยงานของรัฐ
5. แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม (Google Earth)
6. หลักฐานการแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ
7. กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่าย จะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แนบรายงาน ดังกล่าวด้วย (ถ้ามี)
8. เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี) (1)

สำหรับเจ้าหน้าที่

1. จัดทำแบบ 2 (มาตรา 16)
2. แผนที่แสดงบริเวณพื้นที่ขออนุญาตบนแผนที่ท้ายกฎกระทรวง
3. Shapefile แสดงบริเวณพื้นที่ขออนุญาต พร้อมค่าพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) ระบบ UTM WGS 1984 (ไฟล์ Excel)
4. แผนที่แสดงการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (แผนที่ Zoning)
5. แผนที่แสดงเขตกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

* เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 15 วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด ให้ผู้อำนวยการ สจป. ทราบ

หมายเหตุ

- → ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
- → ขั้นตอนการพิจารณา
- → ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว
- ○ ขั้นตอนการปฏิบัติอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามนโยบายและสถานการณ์

4.3 การขออนุญาตทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

4.3.1 กรณีเกิน 1,000 ไร่ มีขั้นตอน ดังนี้ (ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี)

4.3.1.1 ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาต (ป.ส. 29) พร้อมเอกสารแนบท้ายคำขอให้ครบถ้วนถูกต้อง ณ สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.3.1.2 กรณีที่คำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ให้นำเสนอ คำขอพร้อมความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.1.3 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบสภาพป่าร่วมกัน โดยมีผู้ขออนุญาตร่วมออกตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตด้วย

(1) เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อจังหวัดและสำนักท้องที่หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด แล้วแต่กรณี

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.1.4 ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบพิจารณาและทำความเห็น พร้อมรวบรวมเอกสารหรือหลักฐานเสนอไปยังกรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี

4.3.1.5 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี พิจารณา/ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หากคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมีมติให้กลับไปทบทวน/ขอข้อมูลเพิ่มเติม ให้กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ขอข้อมูลเพิ่มเติมตามมติคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติไปยังผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.1.6 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเห็นชอบแล้ว ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแล้ว กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 31 – 1 หรือ ป.ส. 31 – 2 และแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งจังหวัด หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

4.3.1.7 กรณีอยู่ในเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม ป่าโซน C กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ในกรณีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีพื้นที่ป่าโซน C) เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออนุมัติใช้พื้นที่ป่าโซน C ก่อน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอนุมัติแล้ว จึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแล้ว กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 31 - 1 หรือ ป.ส. 31 – 2 และแจ้งสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งจังหวัด หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

4.3.1.8 สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งผู้ขออนุญาตและจัดทำบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานด้วยว่าจะปฏิบัติเงื่อนไขที่แนบท้ายหนังสืออนุญาต ก่อนส่งมอบหนังสืออนุญาตดังกล่าวให้แก่ส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐผู้ได้รับอนุญาต

4.3.2 กรณี ไม่เกิน 1,000 ไร่ มีขั้นตอน ดังนี้ (ไม่ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี)

4.3.2.1 ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาต (ป.ส. 29) พร้อมเอกสารแนบท้ายคำขอให้ครบถ้วนถูกต้อง ณ สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด

4.3.2.2 กรณีที่คำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ให้นำเสนอคำขอพร้อมความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.2.3 ผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบสภาพป่าร่วมกัน โดยมีผู้ขออนุญาตร่วมออกตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตด้วย

(1) เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อจังหวัดและสำนักท้องที่หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนด แล้วแต่กรณี

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.2.4 ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบพิจารณาและทำความเห็น พร้อมรวบรวมเอกสารหรือหลักฐานเสนอไปยังกรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี

4.3.2.5 กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี พิจารณา/ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หากคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมีมติให้กลับไปทบทวน/ขอข้อมูลเพิ่มเติม ให้กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งขอข้อมูลเพิ่มเติมตามมติคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติไปยังผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่

4.3.2.6 คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

(1) กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 31 – 1 หรือ ป.ส. 31 – 2 และแจ้งผู้อำนวยการสำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งจังหวัด หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

(2) กรณีป่าโซน C กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ในกรณีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีพื้นที่ป่าโซน C) เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออนุมัติก่อน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอนุมัติแล้ว กรมป่าไม้หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี จึงดำเนินการออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 31 - 1 หรือ ป.ส. 31 – 2 และแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อดำเนินการตรวจสอบควบคุม (ให้จังหวัดแจ้งสำนักท้องที่หรือหน่วยงานที่อธิบดีกำหนดตรวจสอบควบคุม)

4.3.2.7 สำนักท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่แจ้งผู้ขออนุญาตและจัดทำบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานด้วยว่าจะปฏิบัติเงื่อนไขที่แนบท้ายหนังสืออนุญาต ก่อนส่งมอบหนังสืออนุญาตดังกล่าวให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐผู้ได้รับอนุญาต

****ข้อมูลเพิ่มเติม****

การอนุญาตให้เป็นไปตามข้อ 13 – 19 ของระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

ระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้น ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2568

มาตรา 20

ผู้ยื่นคำขอ

ยื่นคำขอ + เอกสาร 1

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (สจป.)

แจ้งผู้ขอปฏิบัติ/ตรวจสอบควบคุม 5 วัน

ผู้อำนวยการ สจป.

5 วัน → ออกคำสั่งตรวจสอบพื้นที่ร่วมกันและตรวจสอบให้แล้วเสร็จ 20 วัน *

แจ้งความเห็นภายใน 15 วัน 5 วัน

ผู้ว่าราชการจังหวัด

5 วัน / 7 วัน / 7 วัน

รายงานการตรวจสภาพป่า (ป.ส. 30)

15 วัน

แจ้งเพื่อทราบ

ผู้อำนวยการ สจป.

ดำเนินการ

ออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. 31-1

รายงานการตรวจสภาพป่า (ป.ส. 30) + ความเห็นสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และจังหวัด + เอกสาร 1

ขอข้อมูลเพิ่มเติม

ให้กลับไปทบทวน

กรมป่าไม้

รายงาน

ให้กลับไปทบทวน

○ คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

○ คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เสนอ

เห็นชอบ

เสนออนุมัติ กรณี เกิน 1,000 ไร่

แจ้งอนุญาต

กรมป่าไม้

อนุมัติ

คณะรัฐมนตรี

เอกสาร 1

ระเบียบฯ

ระเบียบฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

ชำระค่าตอบแทนตามประกาศ ทส. เรื่อง กำหนดอัตราค่าตอบแทนให้ผู้รับอนุญาตทำการปลูกสร้างส่วนป่าฯ ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558

1. ได้รับอนุญาตในครั้งแรกให้ชำระอัตรา 100 บาท ต่อไร่ต่อปี
2. ได้รับอนุญาตครั้งต่อไปในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดิมให้ชำระอัตรา 200 บาท ต่อไร่ต่อปี

* เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 30 วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด ให้ผู้อำนวยการ สจป. ทราบ

หมายเหตุ

→ ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอใช้พื้นที่
→ ขั้นตอนการพิจารณา
→ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว
○ ขั้นตอนการปฏิบัติอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม ตามนโยบายและสถานการณ์

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

5.1 กรณีขออนุญาตใช้พื้นที่ตามมาตรา 13/1 ให้ยื่นคำขอตามแบบ ป.ส. 17

5.2 กรณีขออนุญาตใช้พื้นที่ตามมาตรา 16 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้ยื่นตามแบบ ป.ส. 20

5.3 กรณีขออนุญาตใช้พื้นที่ตามมาตรา 20 กรณีเกินและไม่เกิน 1,000 ไร่ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ป.ส. 29

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 การขอใช้พื้นที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มีเอกสารหลักฐานดังนี้

6.1.1 ยื่นคำขอตามแบบ ป.ส. 17

6.1.2 รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ รายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลน แผนผัง และแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

6.1.3 แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วนตามความเหมาะสม พร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

6.1.4 หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

6.1.5 หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ

6.1.6 กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย

6.1.7 กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

6.1.8 หากเป็นพื้นที่ตามประกาศหรือหนังสืออนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่หรือผู้รับอนุญาตเดิม

6.1.9 กรณีการขอใช้พื้นที่ตามประกาศเดิมสิ้นอายุ ให้แนบหลักฐานแสดงว่าที่ผ่านมาผู้ใช้พื้นที่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายประกาศหรือไม่ และได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ถ้ามี)

6.1.10 บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร

6.1.11 เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

6.2 การขอเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีเอกสารหลักฐาน ดังนี้

6.2.1 ยื่นคำขอ ตามแบบ ป.ส. 20

6.2.2 รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงาน ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ แนวทางการบริหารและการจัดการ รายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลนแผนผัง และแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับการขออนุญาตตามข้อ 6 (10) โครงการที่เสนอต้องเป็นโครงการที่พัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับวิถีของชุมชน มุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ พร้อมจัดทำแผนการกำหนดให้มีพื้นที่สีเขียว

6.2.3 แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วนตามความเหมาะสม พร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

6.2.4 หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

6.2.5 หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ เว้นแต่กรณีการขออนุญาตตามข้อ 6 (2) (3) (4) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (14) และ (15) ให้ใช้เอกสารหลักฐานที่แสดงผลการพิจารณาให้ความเห็นจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่

6.2.6 กรณีโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แนบสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้ความเห็นชอบ แต่สำหรับโครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายจะต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ให้แนบรายงานข้อมูลดังกล่าวด้วย

6.2.7 กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

6.2.8 บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร

6.2.9 กรณีการขออนุญาตในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดิมสิ้นอายุการอนุญาต ให้แนบผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายหนังสืออนุญาต (กรณีรายเดิมขอในพื้นที่รับอนุญาตเดิมของตนเอง)

6.2.10 หากเป็นพื้นที่อนุญาตเดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้พื้นที่หรือยกเลิกพื้นที่ของผู้รับอนุญาตเดิม

6.2.11 กรณีการขออนุญาตเพื่อการทำเหมืองแร่ ให้แนบเอกสารรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับสมบูรณ์หรือในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

6.2.12 กรณีการขออนุญาตในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดิมสิ้นอายุ/การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ ให้แนบหลักฐานแสดงว่าที่ผ่านมาผู้รับอนุญาตได้ปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เฉพาะกรณีโครงการที่เข้าข่ายต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม)

6.2.13 การขออนุญาตเพื่อการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการขยะ ให้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

6.2.14 การขออนุญาตเพื่อสร้างวัด ให้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ระดับจังหวัด

6.2.15 เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

6.3 การขออนุญาตทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 กรณีเกิน 1,000 ไร่ และไม่เกิน 1,000 ไร่ สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีเอกสารหลักฐาน ดังนี้

6.3.1 ยื่นคำขอ ตามแบบ ป.ส. 29

6.3.2 กรณีมีการมอบอำนาจ ให้แนบหนังสือมอบอำนาจพร้อมเอกสารประกอบ โดยผู้มอบอำนาจต้องสำเนาเอกสารและรับรองสำเนามาให้พร้อม

6.3.3 รายละเอียดโครงการที่ขอเข้าทำประโยชน์ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงาน ผู้ได้รับประโยชน์ ผลตอบแทน ระยะเวลาคืนทุน แนวทางการบริหารและการจัดการ รายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลนแผนผังและแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน รายละเอียดสภาพป่าเบื้องต้นที่จะขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ทั้งทางกายภาพและชีวภาพ

6.3.4 แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วนตามความเหมาะสมพร้อมแผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่จะขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

6.3.5 หลักฐานการแจ้งให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ทราบ

6.3.6 กรณีพื้นที่ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ให้แนบผลการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

6.3.7 กรณีการขออนุญาตในพื้นที่เดิมของรายอื่นที่ยังไม่สิ้นอายุ ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้พื้นที่ของผู้รับอนุญาตเดิม

6.3.8 กรณีการขออนุญาตในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเดิมสิ้นอายุ ให้แนบผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายหนังสืออนุญาต (กรณีรายเดิมขอในพื้นที่รับอนุญาตเดิมของตนเอง)

6.3.9 บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาราษฎร

6.3.10 เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

กรณีพื้นที่ป่า ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

"ป่า" ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายถึงที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 54

1.2 กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558

1.3 กฎกระทรวง ฉบับที่ 30 (พ.ศ. 2566) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียม

1.4 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2564 เรื่อง กำหนดให้ผู้รับอนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่า หรือผู้รับอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า ออกค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทน และกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า พ.ศ. 2564

1.5 มติคณะรัฐมนตรี 26 มกราคม 2511 หลักการขอเข้าใช้ประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ

1.6 มติคณะรัฐมนตรี 29 มกราคม 2556 ให้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ โดยพิจารณาจัดสรรค่าปลูกป่าทดแทน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565 ซึ่งอัตราราคาเป็นไปตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

1.7 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 “จะไม่อนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A อีกไม่ว่ากรณีใด”

1.8 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 เรื่อง ขอทบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1

1.9 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2523 ในกรณีที่ปรากฏว่ายังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาต

1.10 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ขอขยายเวลาในการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563

1.11 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 เรื่อง ขอผ่อนผันการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตและยังไม่ได้ยื่นคำขออนุญาตภายในระยะเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 และเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1.12 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2567 เรื่องการผ่อนผันให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุง และฟื้นฟูสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์

1.13 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ประกาศ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2566

1.14 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2568

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

2.1 อธิบดีกรมป่าไม้

2.2 อธิบดีกรมป่าไม้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 – 13 และผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขาเป็นผู้พิจารณาอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ (ตามกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. 2558) ดังนี้

2.2.1 เพื่อการสำรวจแร่และปิโตรเลียม ข้อ 13 (1) ข้อ 14 (1)

2.2.2 เพื่อการขุด เก็บ ซึ่งทรายที่มิใช่การทำเหมืองแร่หรือการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (ตามข้อ 15)

2.2.3 เพื่อจัดเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยหน่วยงานของรัฐ เนื้อที่ไม่เกิน 20 ไร่ (ตามข้อ 18)

2.2.4 เพื่อสร้างศาสนสถาน โดยหน่วยงานของรัฐ เนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่ (ตามข้อ 20)

2.2.5 เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ (ตามข้อ 21)

2.2.6 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตป่า (ตามข้อ 22)

2.3 อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการพิจารณาอนุญาตให้ทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ป่าไม้ถาวร)

3 สถานที่ยื่นคำขอ

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 – 13 และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

กรณีพื้นที่ป่า ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ป่าไม้ถาวร) มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอ ตามแบบ ป. 84 – 1 พร้อมเอกสารแนบท้ายคำขอ ณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ประจำท้องที่

4.2 เจ้าหน้าที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเบื้องต้นเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด

4.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ประจำท้องที่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสภาพป่าร่วมกัน ในการตรวจสภาพป่าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสภาพป่าเป็นผู้นัดวันและเวลาที่จะตรวจสภาพป่า พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขออนุญาตทราบ และให้ผู้ขออนุญาตนำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสภาพป่าตามวันและเวลาที่กำหนด

4.3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพป่ารายงานผลการตรวจสภาพป่าพร้อมทั้งความเห็นต่อจังหวัดและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่

4.3.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและจัดทำความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่

4.4 กรณีที่กรมป่าไม้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่เป็นผู้พิจารณาอนุญาต ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่พิจารณาอนุญาต/ออกใบอนุญาตตามแบบ ป. 84 – 4 พร้อมแผนที่ภูมิประเทศและ Google Map แสดงบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าและเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่าย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ 15 ธันวาคม 2564 รวมทั้งแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตจัดสรรงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556

4.5 กรณีเนื้อที่และวัตถุประสงค์นอกเหนือจากที่มอบอำนาจตามข้อ 4.4 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ส่งเรื่องให้กรมป่าไม้พิจารณา เมื่อกรมป่าไม้แจ้งอนุญาตให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่พิจารณาออกใบอนุญาตตามแบบ ป.84 – 4 พร้อมแผนที่ภูมิประเทศและ Google Map แสดงบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตเข้าทำการประโยชน์ในเขตป่า และเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่าย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ 15 ธันวาคม 2564 รวมทั้งแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตจัดสรรงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556

4.6 กรณีการพิจารณาอนุญาตให้ทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ส่งเรื่องให้กรมป่าไม้พิจารณาและเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน เมื่อกรมป่าไม้แจ้งอนุญาตให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่พิจารณาออกใบอนุญาตตามแบบ ป.ส. 84 – 3 พร้อมแผนที่ภูมิประเทศและ Google Map แสดงบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า และเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่าย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ 15 ธันวาคม 2564 รวมทั้งแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ในกรณีพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามการใช้ประโยชน์ไว้เป็นการเฉพาะ ให้อนุญาตได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นหรือผ่อนผันให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวได้ (เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ ระดับชาติ ฯลฯ)

การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า ตามมาตรา 4(1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

มาตรา 4(1)

แจ้งผู้ขอปฏิบัติ/ตรวจสอบควบคุม

ส่วนราชการ(ผู้ขอ)
ยื่นคำขอ + เอกสาร (1)

สำนักจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้ท้องที่

* ตรวจสอบพื้นที่ร่วมกัน
ให้แล้วเสร็จ ภายใน 30 วัน
พร้อมรายงานผล
ภายใน 30 วัน

ออกใบอนุญาต
ตามแบบ ป. 84-3 หรือ ป. 84-4
(ชำระค่าบำรุงป่าฯ ตามประกาศ
กระทรวง ทส. 15 ธ.ค. 64)

ผู้ว่าราชการจังหวัด

พิจารณาและจัดทำความเห็นเสนอ

จัดทำความเห็น ภายใน 10 วัน

ดำเนินการ

** สำนักจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้ท้องที่

พิจารณาและจัดทำความเห็นเสนอ

รายงานผลการตรวจสอบ และความเห็นของจังหวัด+
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ประจำท้องที่ + เอกสาร (1)

รายงาน ภายใน 15 วัน

พิจารณาอนุญาต/
ดำเนินการแจ้ง

*** กรมป่าไม้

ให้กลับไปทบทวนข้อมูล/
ขอข้อมูลเพิ่มเติม

* หากมีความจำเป็นไม่อาจตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 30 วัน ให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนด

** การมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่เป็นผู้พิจารณาการอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าตามมาตรา 4(1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้พุทธศักราช 2484 ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามคำสั่งกรมป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง

*** การพิจารณาอนุญาตให้ทำประโยชน์ในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติให้อธิบดีกรมป่าไม้รายงานความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เอกสารประกอบการยื่น (1)

1. ยื่นคำขอ ตามแบบ ป.84-1
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวตามกฎหมายกำหนด
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. กรณีเป็นนิติบุคคลให้ยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องในการจดทะเบียนนิติบุคคล
5. แผนที่สังเขป และแผนที่ระวางมาตราส่วน 1:50,000 แสดงจุดที่ตั้งบริเวณที่ขออนุญาต
6. รายละเอียดโครงการที่ขออนุญาต พร้อมแบบแปลนและแผนผังโครงการหรือกิจกรรมที่ขออนุญาต และอื่นๆ
7. กรณีผู้ขอยื่นคำขอเป็นผู้ทำการแทน ต้องมีหนังสือมอบอำนาจแนบท้ายคำขอโดยติดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย
8. หลักฐานที่แสดงผลการพิจารณาให้ความเห็นจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. บันทึกยินยอมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับราษฎร

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

ยื่นคำขอตามแบบคำขออนุญาต ป. 84 – 1

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 รายละเอียดของโครงการ พร้อมแบบแปลน หรือแผนผังโครงการหรือกิจกรรมที่ขออนุญาตและอื่น ๆ
6.2 แผนที่สังเขป และแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 แสดงบริเวณขอใช้พื้นที่
6.3 หนังสือมอบอำนาจให้ดำเนินการแทน
6.4 สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประชาชน
6.5 หนังสือแสดงความเห็นในการขอใช้พื้นที่ป่าไม้ของสภาองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่
6.6 บันทึกยินยอมการแก้ไขปัญหาราษฎร
6.7 หนังสือที่แสดงว่าผู้ได้รับอนุญาตเดิมไม่ขัดข้องที่จะให้ผู้ขอใช้พื้นที่ได้ (กรณีพื้นที่ทับซ้อนกัน)
6.8 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ป่าอนุรักษ์

07

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรณีพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 หมายความว่า พื้นที่ที่มีความโดดเด่นสวยงามตามธรรมชาติเป็นพิเศษหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ป่าหรือพืชป่าประจำถิ่นที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือโดดเด่นด้านธรณีวิทยา หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่สมควรสงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ของคนในชาติ หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนอย่างยิ่ง

เมื่อพื้นที่ใดได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งสงวนหวงห้ามไว้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่มีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ไม่ให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ไม่มีบทบัญญัติอนุญาตให้หน่วยงานหรือบุคคลเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

1.1.1 มาตรา 22 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตามมาตรา 19 (2) (5) (6) หรือ (7) ได้ตามลักษณะของเขตการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่กำหนดไว้ โดยให้อยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ การอนุญาตดังกล่าวให้กระทำได้เฉพาะเรื่องการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน หรือการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุทยานแห่งชาติ ต้องดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

1.1.2 มาตรา 23 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนาจร หรือการพักแรมเป็นการชั่วคราว หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปในอุทยานแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามมาตรา 19 โดยต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด

1.2 กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานสวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2565

1.3 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอขยายระยะเวลาใบอนุญาต แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต และแบบคำขอใบแทนใบอนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566)

1.4 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

1.5 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (ออกตามความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562)

1.6 มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เช่น

1.6.1 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

1.6.2 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550 เรื่อง แนวทางพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

1.6.3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 “จะไม่อนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A อีกไม่ว่ากรณีใด”

1.6.4 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 เรื่อง ขอทบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1

1.7 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการหรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1.8 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6)

1.9 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส 1910.503/ว 20919 ลงวันที่ 30 กันยายน 2565 เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

1.10 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส 0910.503/ว 21394 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2566 เรื่อง การขออนุญาตบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กรณีการปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น

1.11 คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส 0910.503/ว 5952 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2567 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

1.12 แนวทางการปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 0910.503/ว 7528 ลงวันที่ 10 เมษายน 2567 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มอบอำนาจ

3 สถานที่ยื่นคำขอ

อุทยานแห่งชาติในพื้นที่โดยประสานกับหัวหน้าอุทยานแห่งชาติในพื้นที่นั้น ๆ ตรวจสอบและพิจารณา

4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

4.1 กรณีตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน โดยสรุป ต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ ไม่ส่งผลกระทบหรือมีผลกระทบน้อยต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศ มีลักษณะเป็นการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ต้องเป็นกรณีที่มีสิ่งก่อสร้างอยู่แล้ว อันเป็นการบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเดิม หรือการก่อสร้างใหม่แทนสิ่งก่อสร้างเดิมที่ชำรุด หรือเพื่อให้มีคุณภาพดีกว่าเดิม หรือเพื่อให้กลมกลืนกับธรรมชาติและไม่เสียทัศนียภาพกับสภาพแวดล้อม (รายละเอียดสามารถศึกษาได้จากระเบียบฯ)

4.2 กรณีตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (มาตรา 23) โดยสรุป ต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่ส่งผลกระทบหรือมีผลกระทบน้อยต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศ เป็นประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนาจร หรือการพักแรมเป็นการชั่วคราว หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปในอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับภารกิจการดำเนินงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชด้วย (รายละเอียดสามารถศึกษาได้จากระเบียบฯ)

5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

5.1 กรณีดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

5.1.1 ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตกระทำการเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนด ต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแห่งท้องที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันประสงค์เข้าดำเนินการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานที่ระบุไว้ในระเบียบ

5.1.2 การอนุญาตให้บุคคลเข้าบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุทยานแห่งชาติ และพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในระเบียบ

5.1.3 เมื่อได้รับคำขอแล้ว ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน และตรวจสอบคำขอและเอกสารหรือหลักฐานที่แนบมาพร้อมแบบคำขอ

5.1.4 กรณีที่คำขอและเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติออกไปตรวจสอบสภาพพื้นที่ที่ขออนุญาต แล้วจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ พร้อมจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาของอธิบดี

5.1.5 เมื่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ได้รับรายงานแล้ว ให้ตรวจสอบพิจารณาและทำความเห็นเสนออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ

5.1.6 กรณีที่คำขอถูกต้องและเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ให้อธิบดีพิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ (รายละเอียดสามารถศึกษาได้จากระเบียบฯ)

ทั้งนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีคำสั่งที่ 1347/2567 ลงวันที่ 1 เมษายน 2567 มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 – 16 และผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขาปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการพิจารณาอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานหรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน แล้วแต่กรณี ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบแล้ว

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34

1 ผู้ขออนุญาต

- เป็นหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสาธารณูปโภคนั้น
- เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคม
- เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์
- เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเกี่ยวกับการเดินอากาศหรือการเดินเรือ

2 การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่อนุญาตได้ ตามระเบียบฯ ข้อ 50 และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ตามระเบียบฯ ข้อ 52 *

- ถนน ทาง และสะพาน
- เสาไฟฟ้า หรือสายส่งไฟฟ้า เสาโทรคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ในการเดินอากาศและการเดินเรือ
- ท่าเทียบเรือ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะเดียวกันรวมทั้งอาคารประกอบสิ่งก่อสร้าง
- เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย คลองส่งน้ำ หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ที่มีลักษณะเดียวกัน รวมทั้งอาคารประกอบสิ่งก่อสร้าง
- ท่อส่งก๊าซ ท่อส่งน้ำ ท่อสายเคเบิล

3 เอกสารประกอบคำขอตามระเบียบฯ ข้อ 51

- รายละเอียดแผนงานโครงการระบุเหตุผลความจำเป็นวัตถุประสงค์พื้นที่ดำเนินการ วิธีดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินการ
- แผนผังแสดงบริเวณที่จะดำเนินการและบริเวณใกล้เคียง พร้อมด้วยภาพถ่ายสี
- แบบแปลนและรายละเอียดการดำเนินการที่มีผู้ประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม ในสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับรอง เว้นแต่เป็นโครงสร้างหรือกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมรับรอง
- รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการควบคุมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการแก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม แล้วแต่กรณี
- ยานพาหนะ เครื่องจักรกล และเครื่องมืออุปกรณ์ที่นำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ
- หลักฐานหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

4 เอกสารประกอบคำขอตามระเบียบฯ ข้อ 54**

- รายงานการตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินการตามโครงการ
- ระบุบริเวณที่จะมีการดำเนินการลงในแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาแสดงรายละเอียด และค่าพิกัดให้ชัดเจน
- เอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่เห็นสมควร

5 ยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

หมายเหตุ

*ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 (ข้อ 52)

**กรณีที่คำขอและเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติออกไปตรวจสอบสภาพพื้นที่ ที่ขออนุญาต แล้วจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา

5.2 กรณีตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (มาตรา 23)

5.2.1 กรณีอุทยานแห่งชาติได้รับการประสานงานจากจังหวัดหรือหน่วยงานที่ประสงค์จะให้การสนับสนุนงบประมาณ ให้รีบสั่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ ดังนี้

(1) หากเห็นว่าโครงการไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการได้ให้แจ้งเป็นหนังสือโดยตรงให้หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณทราบ ภายใน 7 วันทำการ

(2) หากเห็นว่าโครงการเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ให้ประสานงานหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำเอกสารตามแนวทางปฏิบัติข้างต้น เสนอผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่กำกับดูแล ภายใน 30 วันทำการ ทั้งนี้ หากไม่สามารถจัดทำเอกสารได้ทันตามกำหนดให้แจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะด้วย

5.2.2 เมื่อสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่กำกับดูแลอุทยานแห่งชาติได้รับเรื่องแล้วให้ตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติ แล้วรายงานอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อพิจารณาภายใน 30 วันทำการ ทั้งนี้ หากไม่สามารถพิจารณาได้ทันตามกำหนดให้แจ้งเป็นหนังสือส่งให้อุทยานแห่งชาติเพื่อแจ้งผู้สนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะด้วย

5.2.3 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รับเรื่องแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนถูกต้อง แล้วรายงานอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อพิจารณาภายใน 45 วันทำการ ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ให้แจ้งเป็นหนังสือให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่กำกับดูแลอุทยานแห่งชาติทราบ เพื่อแจ้งผู้สนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

ทั้งนี้ การเสนอขอรับความเห็นชอบโครงการเพื่อที่จะนำไปขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน ให้จัดส่งโครงการพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ล่วงหน้า ภายในระยะเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- กรณีที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ให้จัดส่งโครงการพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567

- กรณีที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณเหลือจ่ายประจำปีในการดำเนินโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้จัดส่งโครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 ยกเว้นกรณีเร่งด่วนให้ส่งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 โดยให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกันในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป

แนวทางการปฏิบัติการให้มีสิ่งก่อสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติและสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564

อุทยานแห่งชาติ/วนอุทยาน
จัดทำโครงการ/โครงการ
ร่วมกับหน่วยงานผู้สนับสนุนงบประมาณ

30 วันที่ทำการ *

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์
ที่กำกับดูแลพิจารณาให้ความเห็น

30 วันที่ทำการ **

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช
(สำนักอุทยานแห่งชาติ)

15 วันที่ทำการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา

เอกสาร
ไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง

45 วันที่ทำการ ***

เอกสารถูกต้อง ครบถ้วน

เสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณา

เห็นชอบ / ไม่เห็นชอบ
ให้มีสิ่งก่อสร้างตามโครงการ

เอกสารประกอบการพิจารณา

1. โครงการ
2. สำเนาหนังสือของหน่วยงานหรือองค์กรที่ประสงค์จะเข้าไปดำเนินการ
3. รายงานการตรวจสอบพื้นที่พร้อมภาพถ่ายพื้นที่ที่จะดำเนินการ
4. แผนที่พื้นที่ 1 : 50,000
5. แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา
6. แผนที่แสดงบริเวณดำเนินโครงการภายในเขตการจัดการอุทยานแห่งชาติ พร้อม SHAPE FILE
7. แบบแปลนแผนผัง ขนาดไม่เล็กกว่า A3 ปร.1 ถึง ปร.5 และสำเนาใบ กว. ของวิศวกรผู้ออกแบบ
8. ความเห็นของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ
9. รายงานการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
10. ความเห็นคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ (PAC)
11. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

<u>หมายเหตุ</u>
* หากไม่สามารถจัดทำเอกสารได้ตามกำหนด ให้แจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะด้วย
** หากไม่สามารถพิจารณาได้ทันตามกำหนด ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งให้อุทยานแห่งชาติเพื่อแจ้งผู้สนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะด้วย
*** หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้สนับสนุนงบประมาณทราบเป็นระยะจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

6 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

6.1 ดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2565 และประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอขยายระยะเวลาใบอนุญาต แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต และแบบคำขอใบแทนใบอนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

6.2 ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6)

7 เอกสารหลักฐาน

7.1 ดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

7.2 ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6)

กรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

"เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า" ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า"

"เขตห้ามล่าสัตว์ป่า" ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 มาตรา 62 บัญญัติไว้ว่า บริเวณพื้นที่ใดที่มิได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

1.1.1 มาตรา 55 เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รบกวนการดำรงชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่าเกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

1.1.2 มาตรา 56 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถกระทำการได้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

1.1.3 มาตรา 67 พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่อื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการหรือการคุ้มครอง รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่า สามารถกระทำการได้ แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

1.2 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

1.3 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบรับคำขออนุญาต และหนังสืออนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง

มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

1.4 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบรับคำขออนุญาต และหนังสืออนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565 (ฉบับที่ 2)

1.5 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. 2565

1.6 หนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส 0909.202/9244 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 เรื่อง แนวทางการจัดทำโครงการของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่าเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น

1.7 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550 เรื่อง แนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

1.8 คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ 1638/2567 ลงวันที่ 30 เมษายน 2567 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการพิจารณาการอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพิจารณาการอนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือการบำรุงรักษาสถานที่ใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจและใช้ประโยชน์อยู่เดิมในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 0909.202/8649 ลงวันที่ 30 เมษายน 2567

1.9 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 0909.202/9933 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2567 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพิจารณาการอนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือการบำรุงรักษาสถานที่ใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจและใช้ประโยชน์อยู่เดิมในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 0909.202/8649 ลงวันที่ 30 เมษายน 2567

1.10 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มอบอำนาจ

3 สถานที่ยื่นคำขอ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในพื้นที่ โดยให้ประสานงานกับหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในพื้นที่นั้น ๆ

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

4.1 กรณีขอดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

1) สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

2) สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3) เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ

4) เป็นการซ่อมแซมหรือก่อสร้างทดแทนสิ่งก่อสร้างเดิม เพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

5) ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศเกินสมควร

4.2 กรณีขอดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

1) สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ในการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการบริหารจัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

2) เป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า รวมถึงสอดคล้องตามยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด

3) สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4) เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ

5) มีความพร้อมครบถ้วนที่จะดำเนินการ ประกอบด้วย มีพื้นที่พร้อมที่จะดำเนินการ มีความพร้อมด้านบุคลากรเจ้าหน้าที่ และมีขีดความสามารถที่จะดำเนินงาน

6) ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศเกินสมควร

7) เป็นประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจการศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรืออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรืออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป หรือการคุ้มครอง รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่า

5 ขั้นตอนการขออนุญาต

5.1 กรณีขอดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

1) ผู้ขออนุญาต ยื่นคำขออนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ไม่น้อยกว่า 90 วัน ก่อนวันประสงค์เข้าดำเนินการ

2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ดังนี้

2.1) ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2) ตรวจสอบสภาพพื้นที่ขออนุญาต

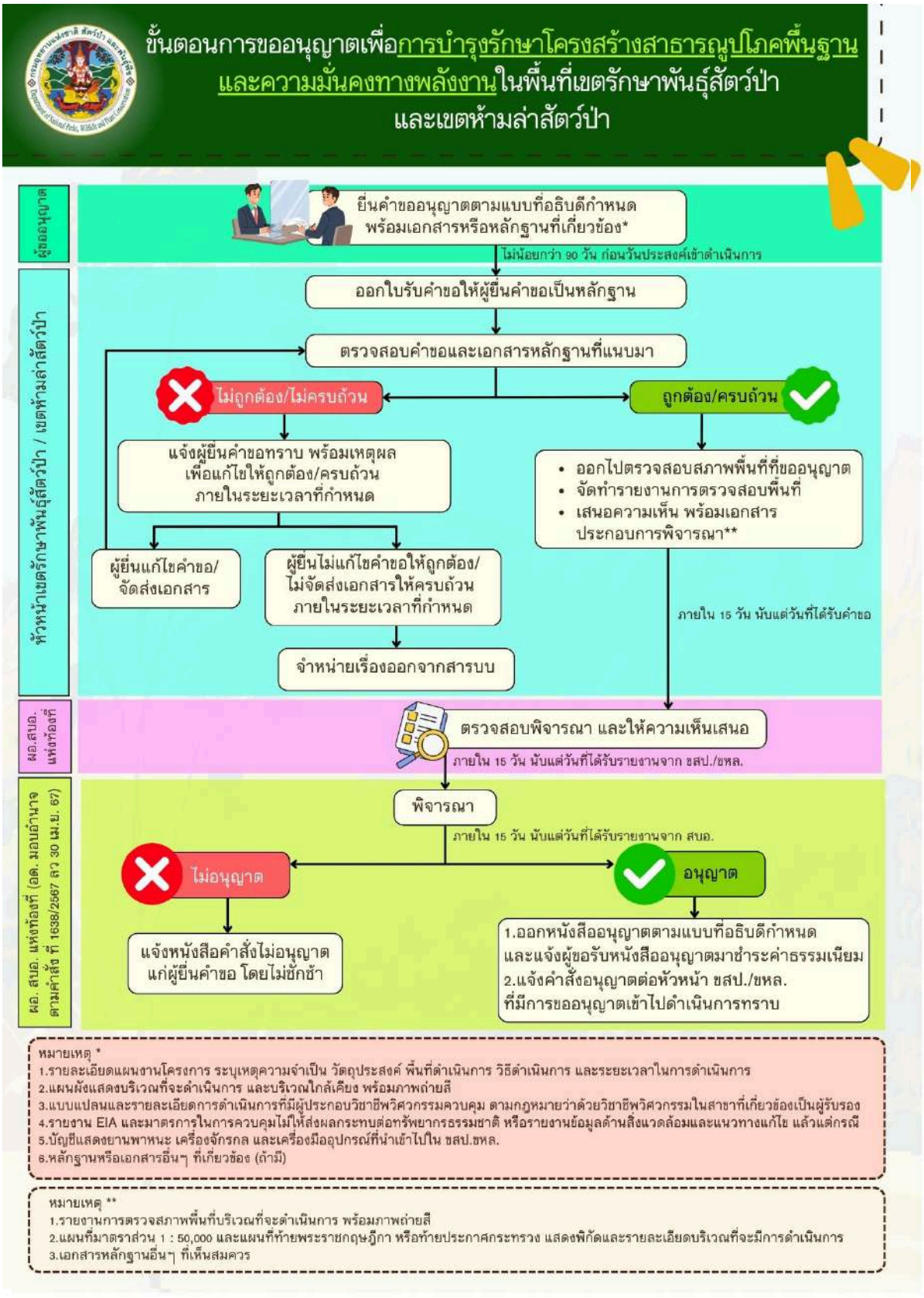
2.3) จัดทำรายงานการตรวจสอบพื้นที่

2.4) เสนอความเห็นให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขา พิจารณา

3) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือสาขา พิจารณาให้ความเห็น เสนอกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อพิจารณาต่อไป ภายใน 15 วัน

4) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาคำขออนุญาตภายใน 15 วัน

ทั้งนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีคำสั่งที่ 1638/2567 ลงวันที่ 30 เมษายน 2567 มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 – 16 และผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการพิจารณาอนุญาต เพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานหรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ภายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

5.2 กรณีขอดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า จัดทำโครงการพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือสาขา

2) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขา แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของโครงการและตรวจสอบสภาพพื้นที่ดำเนินโครงการ ภายใน 5 วันทำการ โดยให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วันทำการ นับจากวันที่ประธานได้รับทราบคำสั่ง

3) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือสาขา พิจารณาโครงการ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และผลการตรวจสอบพื้นที่ของคณะกรรมการ พร้อมให้ความเห็น เสนอกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อพิจารณาต่อไป ภายใน 10 วันทำการ

4) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่าหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของโครงการและเอกสารที่เกี่ยว พร้อมทั้งพิจารณาความเหมาะสมรวมถึงความสอดคล้องตามข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และข้อสั่งการที่เกี่ยวข้อง และให้ความเห็นรายงานอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายใน 15 วันทำการ เพื่อพิจารณาต่อไป

ขั้นตอนการขอความเห็นชอบดำเนินโครงการ ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น

ทบทวนโครงการ

หน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า จัดทำโครงการ

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขาพิจารณา

แต่งตั้ง 5 วันทำการ

คณะกรรมการการตรวจสอบพื้นที่

รายงานผล 15 วันทำการ

โครงการไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ หรือข้อกฎหมาย/ไม่มีความจำเป็นต่อการจัดการพื้นที่/ มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

โครงการสอดคล้องตามเจตนารมณ์ หรือข้อกฎหมาย/ไม่มีความจำเป็นต่อการจัดการพื้นที่/มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

10 วันทำการ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า) ตรวจสอบและพิจารณา

15 วันทำการ

โครงการหรือเอกสาร ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่เหมาะสม

โครงการหรือเอกสาร ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสม

ส่งคืนสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขาเพื่อแก้ไข ให้ถูกต้องครบถ้วนเหมาะสม หรือทบทวนโครงการ

เสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาให้ความเห็นชอบ

เอกสารประกอบการยื่น

1.โครงการ/รายละเอียดกิจกรรม
2.ภาพถ่ายสีแสดงสภาพพื้นที่ปัจจุบัน บริเวณที่จะดำเนินโครงการ
3.แผนที่ภูมิประเทศ หรือภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินโครงการพร้อมค่าพิกัด UTM
4.แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/ แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการ
5.มาตรการ วิธีป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
6.บันทึกการตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินโครงการของคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่
7.แบบประเมินราคา (ปร 4 , ปร 5) และแบบแปลนสิ่งก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์การตรวจรับรองแบบแปลนสิ่งก่อสร้าง กรมอุทยานฯ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2546 แก้ไขปรับปรุง (ครั้งที่ 1) พ.ศ.2553
8.เอกสารอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการพิจารณาโครงการ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1.สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
2.สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า
3.เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ และมีความพร้อมที่จะดำเนินการ
4.ไม่ส่งผลกระทบ หรือมีผลกระทบน้อยต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศ
5.เป็นประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา วิจัย หรือการทดลองทางวิชาการหรืออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรืออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป หรือความคุ้มครองรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า

หมายเหตุ

1.หน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า สถานีวิจัยสัตว์ป่า ศูนย์ช่วยเหลือสัตว์ป่า และพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
2.หน่วยงานอื่นสามารถให้การสนับสนุนงบประมาณ หรือจัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่าได้

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

6.1 แบบคำขออนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

6.2 แบบคำขออนุญาตให้ดำเนินการการก่อสร้างหรือบำรุงรักษาสถานที่ใช้ปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจและใช้ประโยชน์อยู่เดิมในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

7 เอกสารหลักฐาน

7.1 กรณีขอดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

1) โครงการ โดยให้มีองค์ประกอบดังนี้ ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ระยะเวลาการดำเนินการ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ การประเมินผล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2) ภาพถ่ายสีแสดงสภาพพื้นที่ปัจจุบัน บริเวณที่จะดำเนินโครงการ

3) แผนที่ภูมิประเทศ หรือแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการพร้อมค่าพิกัด UTM

4) แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี แสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการ

5) มาตรการ วิธีป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

6) บันทึกการตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินโครงการ ของคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ที่แต่งตั้งโดยสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขา

7) ประมาณราคาสิ่งก่อสร้าง (ปร. 4, ปร. 5)

8) แบบแปลนสิ่งก่อสร้าง ที่มีวิศวกรและผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามให้ครบถ้วน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การตรวจรับรองแบบแปลนสิ่งก่อสร้างกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2546 แก้ไขปรับปรุง (ครั้งที่ 1) พ.ศ. 2553

9) เอกสารอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพิจารณาโครงการ

7.2 กรณีขอดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

1) แบบคำขออนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

2) รายละเอียดแผนงานโครงการ ระบุเหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ พื้นที่ดำเนินการ วิธีดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินการ

3) แผนผังแสดงบริเวณที่จะดำเนินการ และบริเวณใกล้เคียง พร้อมภาพถ่ายสี

4) แบบแปลนและรายละเอียดการดำเนินการ

5) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการควบคุมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการแก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายแล้วแต่กรณี

6) จำนวนยานพาหนะ เครื่องจักรกล และเครื่องมืออุปกรณ์ที่นำเข้าไป

7) รายงานการตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินการ พร้อมภาพถ่ายสี

8) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแล้วแต่กรณี แสดงพิกัดและรายละเอียดบริเวณที่จะมีการดำเนินการ

9) หลักฐานหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

08 พื้นที่ล่วงล้ำลำน้ำ

- กรมเจ้าท่า

กรมเจ้าท่า

การใช้พื้นที่แม่น้ำ/ตลิ่งซึ่งมีความจำเป็นต้องล่วงล้ำลำน้ำนั้นต้องขออนุญาตจากกรมเจ้าท่า ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ได้นิยามไว้ว่า "ล่วงล้ำลำแม่น้ำ" หมายความว่า ล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว ในการขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ผู้มีสิทธิขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ คือ ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้มีสิทธิครอบครอง หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดต่อกับลำน้ำ สำหรับลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำลำน้ำที่พึงอนุญาตได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 มี ดังนี้

(1) ท่าเทียบเรือ

(2) สะพานปรับระดับและโป๊ะเทียบเรือ

(3) สะพานข้ามแม่น้ำหรือสะพานข้ามคลอง

(4) ท่อหรือสายเคเบิล

(5) เขื่อนกันน้ำเซาะ

(6) คานเรือ

(7) โรงสูบน้ำ

เจ้าท่าอาจอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำที่ไม่มีลักษณะตามข้อกำหนดใน (1) ถึง (7) เป็นการเฉพาะรายได้ และเมื่อเจ้าท่าได้อนุญาตแล้ว ให้ประกาศลักษณะของอาคารหรือลักษณะของการล่วงล้ำลำแม่น้ำในราชกิจจานุเบกษาและให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ในการอนุญาตต่อไปได้ ซึ่งกรมเจ้าท่าได้ประกาศประเภทสิ่งล่วงล้ำลำน้ำเพิ่มเติมในราชกิจจานุเบกษา 5 ประเภท ได้แก่ กระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ, ท่าเทียบเรือชนิดทางลาดในแม่น้ำโขง, แหล่งอาศัยสัตว์น้ำ (ปะการังเทียม), แพสูบน้ำ, ฝายน้ำล้น

ทั้งนี้ สิ่งล่วงล้ำลำน้ำนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 4 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2537) ใน (1) ถึง (7) จะอนุญาตไม่ได้ เว้นแต่เป็นของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจและปลูกสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ กรมเจ้าท่าได้มีคำสั่งกำหนดลักษณะสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ประเภทแหล่งอาศัยสัตว์น้ำ (ปะการังเทียม), แพสูบน้ำ, ฝายน้ำล้น กรณีที่ทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 ภาคที่ 1 ข้อบังคับทั่วไป หมวดที่ 6 ข้อบังคับเบ็ดเตล็ด (ม/1) ว่าด้วยการล่วงล้ำลำแม่น้ำแห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2510) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2481 ค่าธรรมเนียมการตรวจสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

1.3 กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

1.4 กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456

1.5 ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 251/2541 เรื่อง ลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำลำแม่น้ำที่พึงอนุญาตได้

1.6 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 430/2554 เรื่อง มอบหมายข้าราชการในสังกัดเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ในการพิจารณาอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

1.7 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 528/2554 เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจ “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ในการพิจารณาอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ (เพิ่มเติม)

1.8 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 599/2559 เรื่อง มอบหมายข้าราชการสังกัดเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456

1.9 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 600/2559 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่ไม่อยู่ในอำนาจของผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค และผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขา

1.10 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 83/2562 เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจ “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ในการพิจารณาอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ (เพิ่มเติม)

1.11 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 486/2562 เรื่องมอบหมายข้าราชการในสังกัดเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ในการพิจารณาอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ (เพิ่มเติม)

1.12 กฎกระทรวงกำหนดค่าตอบแทนรายปีสำหรับผู้รับอนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำ พ.ศ. 2563

1.13 ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 262/2568 เรื่อง ลักษณะของอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำที่พึงอนุญาตได้ ประเภท โรงเรือนเฝ้าแปลงเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกาศ ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2569 ลงประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2568 เพื่อกำหนดประเภทสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่พึงอนุญาตได้เป็นการเพิ่มเติม และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาต

1.14 คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 1433/2568 เรื่อง มอบหมายข้าราชการในสังกัดเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการพิจารณาอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ประเภท โรงเรือนเลี้ยงสัตว์น้ำ สั่ง ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2568 ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2569 เพื่อกำหนดมอบหมายและมอบอำนาจผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็น “เจ้าท่า” ตามมาตรา 117 แห่ง พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาต ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ประเภทโรงเรือนเฝ้าแปลงเลี้ยงสัตว์น้ำ

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย

3 สถานที่ยื่นคำขอ

3.1 สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่ขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

3.2 หน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจ “เจ้าท่า”

4 ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต

4.1 เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำร้อง เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ แล้ว จะทำการตรวจสอบหากครบถ้วนและถูกต้องก็จะบันทึกหลักฐานรับเรื่องไว้ดำเนินการ

4.2 ผู้ขออนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสถานที่ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงขึ้นอยู่กับประเภท ลักษณะ และขนาดของสิ่งล่วงล้ำลำน้ำนั้น ๆ โดยผู้ขออนุญาตจะต้องนัดหมายและนำเจ้าพนักงานไปตรวจยังสถานที่ที่ขออนุญาตด้วย

4.3 เจ้าพนักงานไปตรวจสอบสถานที่ที่จะขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ทางเทคนิคการเดินเรือพร้อมแผนที่สังเขปที่มีรายละเอียดพอเพียงต่อการพิจารณาอนุญาตมาจัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำหรือเจ้าท่าภูมิภาคหรือเจ้าท่าภูมิภาคสาขาแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาทบทวนและเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมก่อนนำส่งอธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ที่อธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย

4.4 หากสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่จะขออนุญาตอยู่ในข่ายที่จะต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จก่อนยื่นเอกสารประกอบการขออนุญาตต่อกรมเจ้าท่า

4.5 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำและบันทึกการตรวจสอบเป็นหลักฐาน หากเอกสารครบถ้วนจะลงรับเรื่องไว้ กรณีที่เอกสารไม่ครบถ้วนจะแจ้งให้ผู้ขอทราบ

4.6 เจ้าหน้าที่เสนอให้มีการตรวจพิจารณาและจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจสถานที่

4.7 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและตรวจสอบสถานที่ที่จะขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสอดคล้องของเอกสารหลักฐานกับพื้นที่จริงและตรวจสอบข้อมูลในทางเทคนิคในการเดินเรือภูมิศาสตร์ของทางน้ำหรืออื่น ๆ เพื่อให้มีรายละเอียดพอเพียงต่อการพิจารณาอนุญาต

4.8 เจ้าหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสถานที่และเอกสารหลักฐานกับหลักเกณฑ์การอนุญาต กรณีที่มีข้อมูลที่ยังไม่เพียงพอหรือขัดแย้งกับข้อเท็จจริง หรือยังไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่จะขออนุญาต เช่น การเดินเรือ สิ่งแวดล้อม จะแจ้งให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการปรับปรุงแบบแปลนหรือส่งรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่กรมเจ้าท่ากำหนด

4.9 เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานข้อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ หากเห็นว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก่อนการเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต ดังนี้

4.9.1 ลักษณะหรือสภาพของอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำต้องไม่เป็นอันตรายต่อการเดินเรือหรือทำให้ทางน้ำเปลี่ยนแปลงไป หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.9.2 อาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำ ที่จะอนุญาตให้ปลูกสร้างได้ต้องมีลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำที่พึงอนุญาตได้ ตามที่กำหนดไว้ตามข้อ 2 ของคู่มือนี้

4.9.3 อาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำที่จะอนุญาตให้ปลูกสร้างได้ ต้องไม่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีประกาศของกรมเจ้าท่าห้ามปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำแม่น้ำ ประกาศดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

4.9.4 การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่วงล้ำลำแม่น้ำให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรเฉพาะตามวัตถุประสงค์ในการใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำนั้น

4.9.5 การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่วงล้ำลำแม่น้ำต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

4.9.6 กรณีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2537) จะออกใบอนุญาตพร้อมเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติให้กับผู้ขออนุญาต หากเป็นกรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะอนุญาต จะแจ้งผลให้ผู้ขออนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล

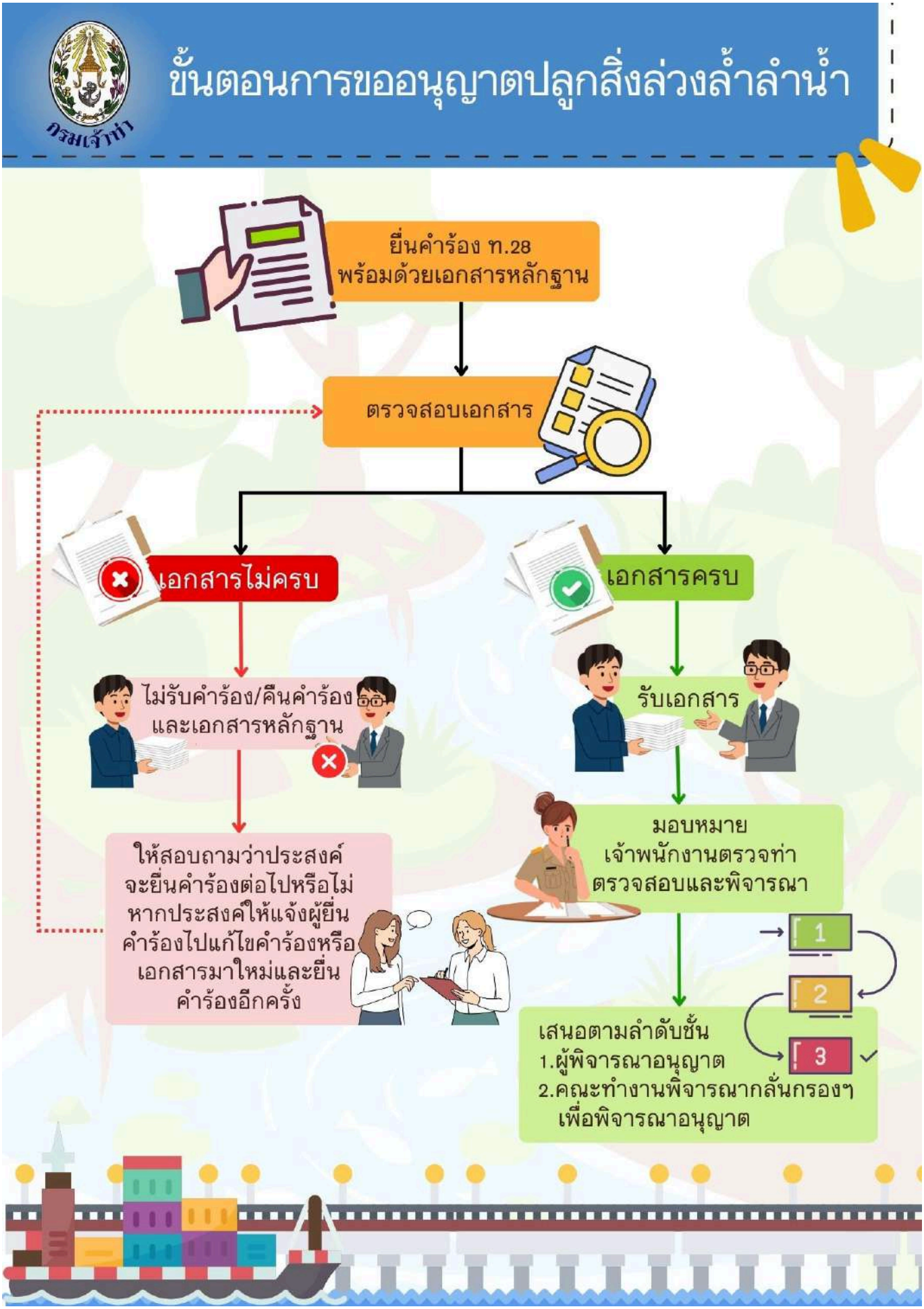
4.9.7 เจ้าหน้าที่จะแจ้งหรือติดต่อให้ผู้ขออนุญาตมารับใบอนุญาต โดยต้องชำระค่าใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสถานที่ ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ขึ้นอยู่กับประเภทลักษณะและขนาดของสิ่งล่วงล้ำลำน้ำนั้น ๆ

**ผู้รับอนุญาตต้องเริ่มดำเนินการปลูกสร้างภายใน 12 เดือนนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้รับอนุญาตไม่เริ่มดำเนินการปลูกสร้างภายในเวลาดังกล่าวให้ใบอนุญาตเป็นอันสิ้นผล

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตไม่อาจเริ่มดำเนินการปลูกสร้างภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตอาจยื่นคำขอขยายระยะเวลาเริ่มดำเนินการปลูกสร้างต่อเจ้าท่าตามแบบที่อธิบดีกรมเจ้าท่ากำหนดได้

เมื่อเจ้าท่าได้รับคำขอตามวรรคสองแล้ว ให้พิจารณาคำขอพร้อมเหตุผลในการขอขยายระยะเวลา เมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าท่าอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละหกเดือนแต่ไม่เกินสองครั้ง**

ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบฟอร์มคำขออนุญาตให้ปรับใช้ตามตัวอย่าง แบบ ท. 28 ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเภทสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ วัสดุที่ใช้ปลูกสร้าง อุปกรณ์ที่ต้องติดตั้ง วัตถุประสงค์ในการใช้สิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ขนาดพื้นที่ที่ขอทำการล่วงล้ำลำน้ำ ฯลฯ

6 เอกสารหลักฐาน

เอกสารหลักฐานที่ต้องยื่นประกอบคำร้องขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ได้แก่

6.1 สำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกสารสิทธิ หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดกับลำน้ำ

6.2 แบบแปลนแสดงรายละเอียดของอาคาร หรือสิ่งอื่นใดที่ขออนุญาตปลูกสร้าง พร้อมทั้งมีผู้ประกอบวิชาชีพวิศวโยธารับรอง เว้นแต่อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ขออนุญาตจะมีขนาดเล็กและโครงสร้างทำด้วยไม้หรือวัสดุที่ไม่คงทนถาวร ไม่ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมรับรอง

6.3 แผนผังบริเวณที่ขออนุญาตและบริเวณใกล้เคียง

6.4 หนังสือของทางจังหวัดที่อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำตั้งอยู่ว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อแผนพัฒนาจังหวัด ผังเมือง และการรักษาสภาพแวดล้อมของจังหวัด

6.5 รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรณีที่ต้องทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

6.6 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลที่ระบุชื่อผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลด้วย

6.7 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ให้ยื่นเอกสารตามข้อ 3 ถึง ข้อ 5

6.8 แผนการดำเนินการปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

พื้นที่ชลประทาน

09

- กรมชลประทาน

กรมชลประทาน

พื้นที่ที่กรมชลประทานครอบครองดูแลส่วนใหญ่เป็นที่ราชพัสดุซึ่งได้มาจากการเจรจาตกลงซื้อขายกับราษฎรและพื้นที่ที่ขอใช้จากส่วนราชการอื่น ผู้ที่สามารถยื่นคำขอใช้พื้นที่ได้ ให้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานในพื้นที่ที่ราชพัสดุตั้งอยู่หรือที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่กรมชลประทานใช้ประโยชน์ เช่น พื้นที่ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาให้ยื่นคำขอกับผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา หรือพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบของโครงการชลประทานจังหวัดให้ยื่นคำขอกับผู้อำนวยการโครงการชลประทาน จากนั้นคำขอจะถูกส่งให้ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานในพื้นที่เพื่อพิจารณาให้ความยินยอมในการใช้พื้นที่ก่อนส่งคำขอให้ส่วนราชการเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิจารณาอนุญาต หากเป็นโครงการที่ไม่อยู่ในกิจการ 14 ประเภท จะต้องส่งคำขอพิจารณาให้คณะกรรมการระดับกรมต่อไป

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

1.2 ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยการขอใช้และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน พ.ศ. 2551

1.3 ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยการขอใช้และการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

1.4 หนังสือกรมชลประทาน ที่ สบอ 8779/2562 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2562 เรื่อง แนวทางการขอใช้ที่ราชพัสดุและที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่กรมชลประทานใช้ประโยชน์และจัดหาประโยชน์ (การจัดให้เช่า) ที่ราชพัสดุ

1.5 คำสั่งกรมชลประทาน ที่ ข 152/2555 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555 เรื่อง มอบอำนาจดำเนินการกรณีหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นขอใช้ที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่กรมชลประทานใช้ประโยชน์นอกเหนือจากที่ราชพัสดุ

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทาน หรือคณะกรรมการระดับกรม แล้วแต่กรณี

3 สถานที่ยื่นคำขอ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา โครงการชลประทานจังหวัด สำนักงานก่อสร้างโครงการชลประทานในพื้นที่ที่ราชพัสดุนั้นตั้งอยู่ หรือที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่กรมชลประทานใช้ประโยชน์

4 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

4.1 กระบวนงานการขอใช้ที่ราชพัสดุในความครอบครองของกรมชลประทาน มีขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 กรณีโครงการชลประทาน/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.1.2 กรณีสำนักงานก่อสร้างโครงการชลประทาน ส่งเรื่องให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่/กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางพิจารณา ก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.1.2.1 กรณีสำนักงานก่อสร้าง ส่งเรื่องให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง/ขนาดใหญ่พิจารณาก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.1.2.2 กรณีโครงการชลประทาน/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.1.3 ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม

4.1.3.1 กรณีไม่ให้ความยินยอม (ไม่อนุญาต) ให้ทำหนังสือไม่อนุญาตโดยแจ้งเหตุผลข้อกฎหมาย พร้อมแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

4.1.3.2 กรณีให้ความยินยอม (อนุญาต) ให้ทำหนังสือลงนามแทนกรมถึงกรมธนารักษ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมแนบเอกสารประกอบการขออนุญาต และจัดทำหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาต

4.1.4 กรมธนารักษ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายพิจารณา

4.1.4.1 กรณีอนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

1) แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อผู้ขออนุญาตแจ้งกรมดำเนินการต่อไป

2) แจ้งผลการพิจารณาให้กรมชลประทานทราบ

4.1.4.2 กรณีไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าว จะแจ้งการไม่อนุญาตใช้ให้ผู้ขออนุญาตและกรมชลประทานทราบด้วย

4.1.5 รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากกรมธนารักษ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือธนารักษ์พื้นที่ผู้รับมอบอำนาจ

4.1.5.1 กรณีไม่อนุญาต ให้สำนักงานชลประทานทำหนังสือลงนามแทนกรมแจ้งตอบผู้ขออนุญาตให้ไปใช้สิทธิอุทธรณ์ไปยังกรมธนารักษ์โดยตรง

4.1.5.2 กรณีอนุญาต ส่งเรื่องให้โครงการออกหนังสืออนุญาต

4.1.6 โครงการจัดทำหนังสืออนุญาต 4 ชุด พร้อมลงนามในหนังสืออนุญาตในฐานะนายช่างชลประทานซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้อนุญาต ประกอบด้วย

4.1.6.1 ต้นฉบับเก็บไว้ที่โครงการ

4.1.6.2 คู่ฉบับให้ผู้รับอนุญาต

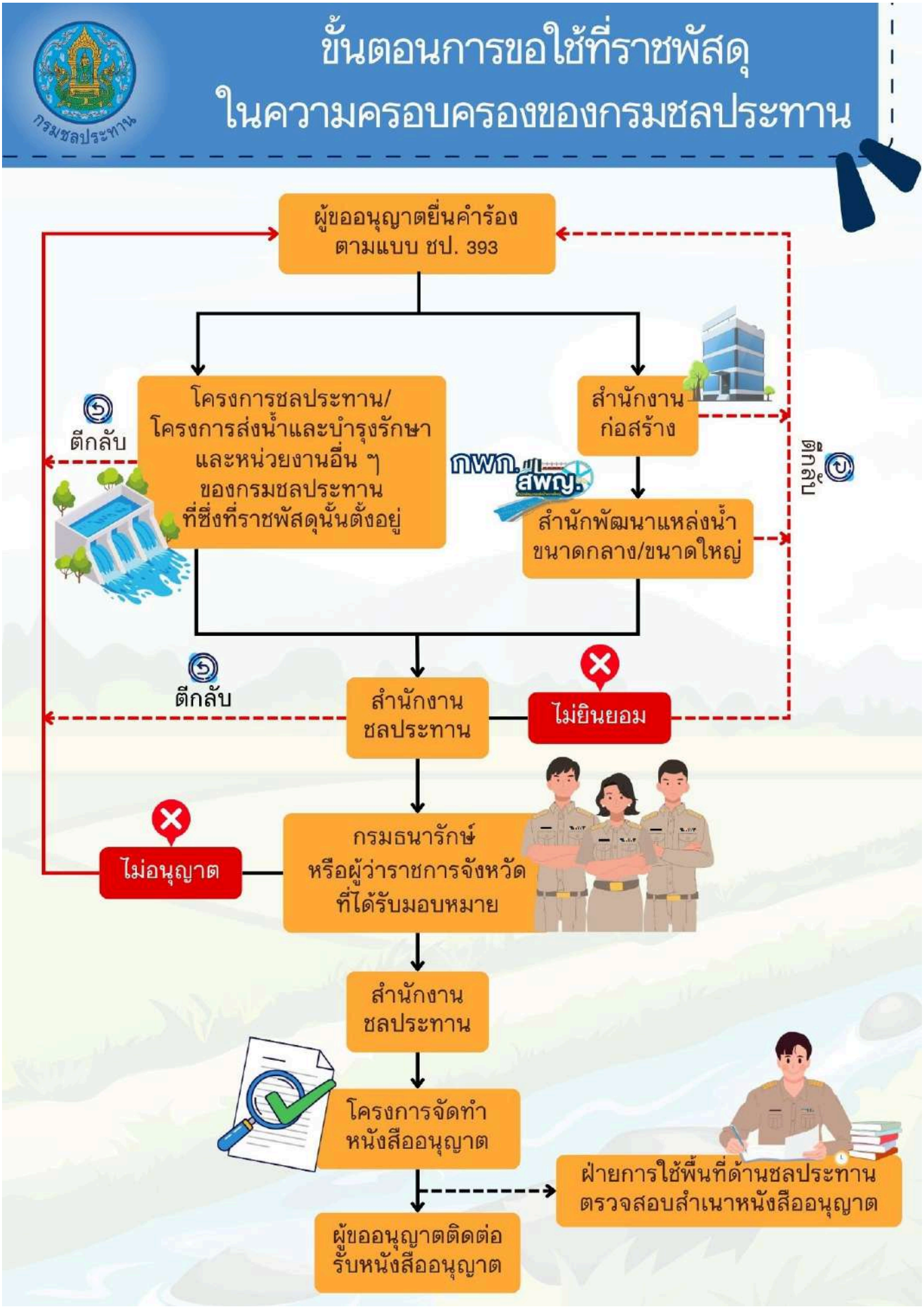
4.1.6.3 สำเนาให้สำนักงานชลประทาน

4.1.6.4 สำเนาให้ฝ่ายการใช้พื้นที่ด้านชลประทาน

4.1.7 ผู้ขออนุญาตลงนามในหนังสืออนุญาตในฐานะผู้รับอนุญาตแล้วจึงจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างตามที่แจ้งขอได้

4.1.8 ตรวจสอบสำเนาการออกหนังสืออนุญาต และจัดทำฐานข้อมูลการใช้ที่ดิน เพื่อวิเคราะห์ติดตาม และประเมินผล

ขั้นตอนการขอใช้ที่ราชพัสดุ ในความครอบครองของกรมชลประทาน

4.2 กรณีการขอใช้ที่ดินของรัฐประเภทอื่นที่กรมชลประทานขอใช้ประโยชน์ มีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 กรณีโครงการชลประทาน/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.2.2 กรณีสำนักงานก่อสร้างโครงการชลประทาน ส่งเรื่องให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่/กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางพิจารณา ก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.2.2.1 กรณีสำนักงานก่อสร้าง ส่งเรื่องให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง/ขนาดใหญ่พิจารณาก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.2.2.2 กรณีโครงการชลประทาน/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ส่งเรื่องให้สำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม/ไม่ยินยอม

4.2.3 ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานพิจารณาให้ความยินยอม

4.2.3.1 กรณีไม่ให้ความยินยอม (ไม่อนุญาต) ให้ทำหนังสือไม่อนุญาต โดยแจ้งเหตุผลข้อกฎหมาย พร้อมแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

4.2.3.2 กรณีให้ความยินยอม (อนุญาต) ให้ทำหนังสือลงนามแทนกรมถึงผู้ขออนุญาต พร้อมกำหนดเงื่อนไข (ถ้ามี) เพื่อให้ผู้ขออนุญาตใช้ประกอบการยื่นขออนุญาตต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่เพื่อพิจารณา

4.2.4 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่พิจารณา

4.2.4.1 กรณีอนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

1) แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อผู้ขออนุญาตแจ้งกรมดำเนินการต่อไป

2) แจ้งผลการพิจารณาให้กรมชลประทานทราบ

4.2.4.2 กรณีไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าว จะแจ้งการไม่อนุญาตใช้ให้ผู้ขออนุญาตและกรมชลประทานทราบด้วย

4.2.5 รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากผู้ขออนุญาตหรือจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกรณีอนุญาต ส่งเรื่องให้โครงการออกหนังสืออนุญาต

4.2.6 โครงการจัดทำหนังสืออนุญาต 4 ชุด พร้อมลงนามในหนังสืออนุญาตในฐานะนายช่างชลประทานซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้อนุญาต

4.2.6.1 ต้นฉบับเก็บไว้ที่โครงการ

4.2.6.2 คู่ฉบับให้ผู้รับอนุญาต

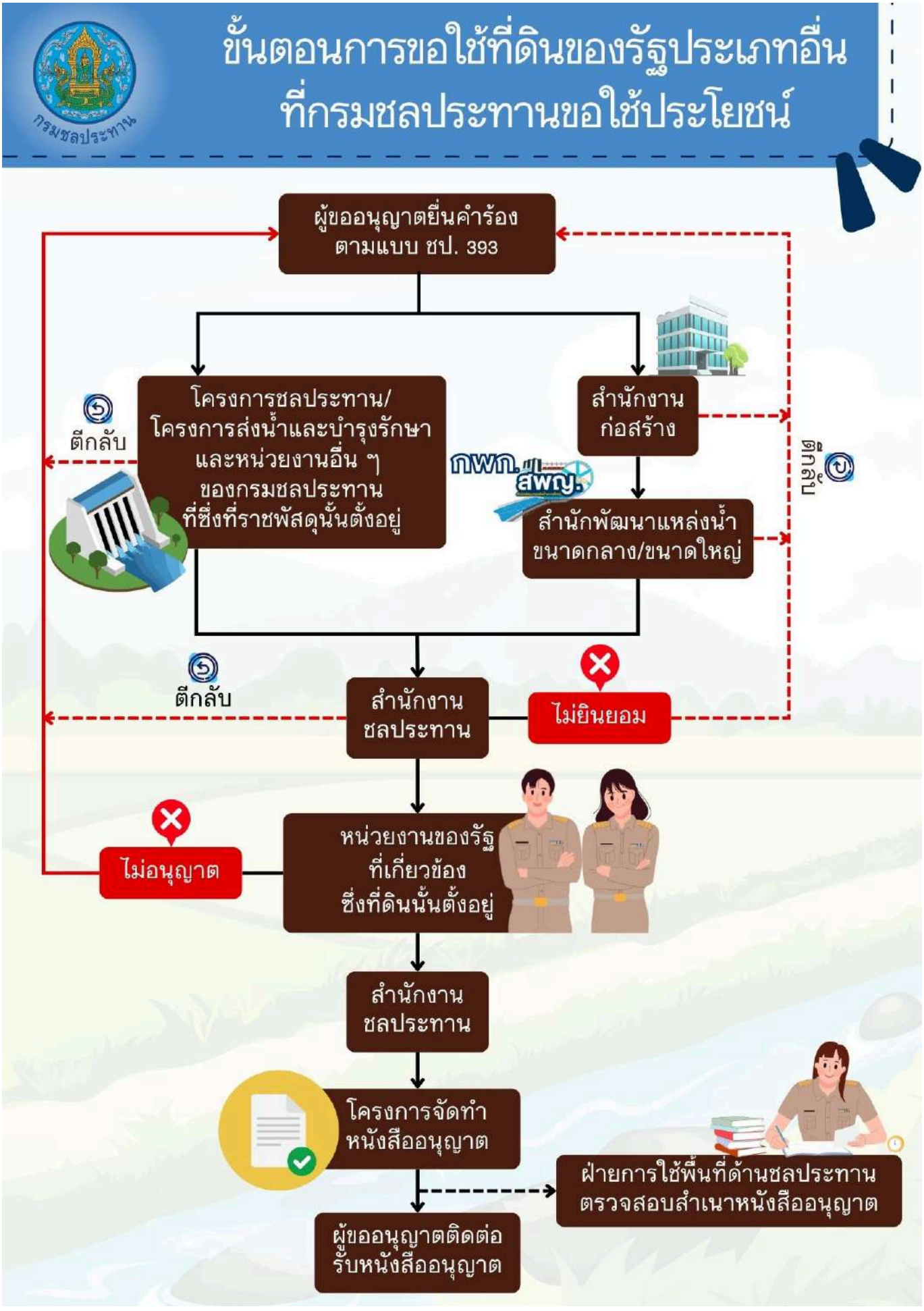
4.2.6.3 สำเนาให้สำนักงานชลประทาน

4.2.6.4 สำเนาให้ฝ่ายการใช้พื้นที่ด้านชลประทาน

4.2.7 ผู้ขออนุญาตลงนามในหนังสืออนุญาตในฐานะผู้รับอนุญาตแล้วจึงจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างตามที่แจ้งขอได้

4.2.8 ตรวจสอบสำเนาการออกหนังสืออนุญาต และจัดทำฐานข้อมูลการใช้ที่ดินเพื่อวิเคราะห์ติดตาม และประเมินผล

ขั้นตอนการขอใช้ที่ดินของรัฐประเภทอื่น ที่กรมชลประทานขอใช้ประโยชน์

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

ผู้ขออนุญาตกรอกแบบคำร้องขอใช้ที่ดิน (แบบ ชป. 393)

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 ส่วนราชการ

6.1.1 ยื่นคำร้องขอใช้ที่ดิน (แบบ ชป. 393) ลงนามโดยหัวหน้าส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรอื่นของรัฐ หรือผู้รับมอบอำนาจ (มีหนังสือมอบอำนาจ)

6.1.2 แผนที่แสดงจุดที่ขออนุญาต แบบแปลน แผนผังที่แสดงรูปตัดตรงบริเวณที่ขออนุญาต (ขนาด A1) พร้อมรายการคำนวณที่มีวิศวกรซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 ลงนามรับรอง โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

6.1.3 สำเนาหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ควบคุมการก่อสร้าง (ลงนามรับรองสำเนา) โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ระหว่างทำการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใบอนุญาตต้องไม่หมดอายุ)

6.1.4 สำเนาเอกสารการรับฟังความเห็นของประชาชนและชุมชน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (ลงนามรับรองสำเนา)

6.1.5 เอกสารการได้รับอนุมัติงบประมาณหรือคำขอตั้งงบประมาณของโครงการที่ประสงค์จะใช้ที่ราชพัสดุ (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ใช้เอกสารหลักฐานแผนงานโครงการที่ผ่านการพิจารณาหรือได้รับการ

6.1.6 การออกหนังสืออนุญาตหรือหนังสือยินยอมให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างเดิมจากเจ้าของ (ถ้ามี)

6.2 รัฐวิสาหกิจ

6.2.1 ยื่นคำร้องขอใช้ที่ดิน (แบบ ชป. 393) ลงนามโดยผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจ (มีหนังสือมอบอำนาจพร้อมทั้งติดอากรแสตมป์ 30 บาท)

6.2.2 แผนที่แสดงจุดที่ขออนุญาต แบบแปลน แผนผังที่แสดงรูปตัดตรงบริเวณที่ขออนุญาต (ขนาด A1) พร้อมรายการคำนวณที่มีวิศวกรซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 ลงนามรับรอง โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

6.2.3 สำเนาหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ควบคุมการก่อสร้าง (ลงนามรับรองสำเนา) โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ระหว่างทำการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใบอนุญาตต้องไม่หมดอายุ)

6.2.4 สำเนาเอกสารการรับฟังความเห็นของประชาชนและชุมชน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (ลงนามรับรองสำเนา)

6.2.5 เอกสารการได้รับอนุมัติงบประมาณหรือคำขอตั้งงบประมาณของโครงการที่ประสงค์จะใช้ที่ราชพัสดุ

6.2.6 การออกหนังสืออนุญาตหรือหนังสือยินยอมให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างเดิมจากเจ้าของ (ถ้ามี)

6.3 นิติบุคคล/บุคคลธรรมดา

6.3.1 ยื่นคำร้องขอใช้ที่ดิน (แบบ ชป. 393)

6.3.2 ต้นฉบับหนังสือรับรองนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ รับรองไม่เกิน 6 เดือน หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลดังกล่าว พร้อมลงนามรับรองโดยกรรมการผู้มีอำนาจและประทับตราสำคัญของนิติบุคคลนั้น หรือโดยหุ้นส่วนผู้จัดการผู้มีอำนาจ หรือหนังสือรับรองนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

6.3.3 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาต (เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องเป็นผู้จัดทำสำเนาและให้ผู้ขออนุญาตลงนามรับรองสำเนา)

6.3.4 ถ้ามีการมอบอำนาจต้องทำเป็นหนังสือมอบอำนาจ ติดอากรแสตมป์ 30 บาท พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ของผู้มอบอำนาจและของผู้รับมอบอำนาจ (เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องเป็นผู้จัดทำสำเนาและให้ผู้ขออนุญาตลงนามรับรองสำเนา)

6.3.5 หากเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน ผู้มีสิทธิลงนามในหนังสือมอบอำนาจจะต้องเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการผู้ที่มีอำนาจตามหนังสือของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ลงนามรับรองสำเนา)

6.3.6 แผนที่แสดงจุดที่ขออนุญาต แบบแปลน แผนผังที่แสดงรูปตัดตรงบริเวณที่ขออนุญาต (ขนาด A1) พร้อมรายการคำนวณที่มีวิศวกรซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 ลงนามรับรอง โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

6.3.7 สำเนาหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ควบคุมการก่อสร้าง (ลงนามรับรองสำเนา) โดยใช้เฉพาะงานตามประเภทและขนาดของงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามสาขาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2550 และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ระหว่างทำการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใบอนุญาตต้องไม่หมดอายุ)

6.3.8 สำเนาเอกสารการรับฟังความเห็นของประชาชนและชุมชน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (ลงนามรับรองสำเนา)

6.3.9 สำเนาโฉนดที่ดินของผู้ขออนุญาต ณ บริเวณก่อสร้าง (ลงนามรับรองสำเนา)

6.3.10 กรณีที่ดินของผู้ขออนุญาต ตามข้อ 6.3.9 มีบุคคลหลายบุคคลเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วม ดังปรากฏรายละเอียดในโฉนดที่ดินที่แนบ เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมทั้งหมดจะต้องลงนามในฐานะผู้ขออนุญาตตามแบบฟอร์มขออนุญาตใช้ที่ราชพัสดุ (ชป. 393) ทุกราย หรือมอบอำนาจให้บุคคลใดกระทำการแทน โดยต้องทำเป็นหนังสือมอบอำนาจ ติดอากรแสตมป์ 30 บาท พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านของผู้มอบอำนาจและของผู้รับมอบอำนาจ (ลงนามรับรองสำเนา)

6.3.12 หนังสือยินยอมจากเจ้าของที่ดินบริเวณข้างเคียงที่ก่อสร้าง

เนื่องจากเอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ แผนที่แสดง แบบผังบริเวณ แบบแปลน และแบบรูปตัดของจุดที่ขออนุญาตใช้พื้นที่ ซึ่งตามที่กำหนดให้จัดทำในขนาดกระดาษ A1 นั้น หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ ไม่มีอุปกรณ์สำหรับจัดทำเอกสารในขนาดดังกล่าวได้ ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการดำเนินการ และไม่เป็นอุปสรรคต่อการพิจารณา จึงขออนุโลมให้ใช้เอกสารแผนที่แสดง แบบผังบริเวณ แบบแปลน และแบบรูปตัด ขนาดกระดาษ A3 แทนขนาดกระดาษ A1

กรณีพื้นที่จัดรูปที่ดิน (กรมชลประทาน)

การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความมุ่งหมายที่จะทำให้มีการพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางผังจัดรูปที่ดินเสียใหม่ จัดระบบชลประทาน สร้างถนน หรือทางลำเลียงในไร่นา ปรับระดับพื้นดิน บำรุงดิน วางแผนการผลิต และการจำหน่ายผลิตผลการเกษตร รวมตลอดถึงดำเนินการแลกเปลี่ยน โอน รับโอนสิทธิในที่ดิน ให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินกรมชลประทานที่ได้มาตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 เป็นอำนาจของอธิบดีกรมชลประทานที่จะพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 ซึ่งอธิบดีกรมชลประทานได้มอบอำนาจในการพิจารณา ตามคำสั่งกรมชลประทาน ที่ ข 1308/2562 เรื่องมอบอำนาจการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินกรมชลประทานที่ได้มาตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง และจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ในการพิจารณาอนุญาตในขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบ

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558

1.2 คำสั่งกรมชลประทานที่ ข 1308/2562 เรื่องมอบอำนาจการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือทรัพย์สิน กรมชลประทานที่ได้มาตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2558

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง

2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 ในพื้นที่

3 สถานที่ยื่นคำขอ

สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 ในพื้นที่

4 หลักเกณฑ์การขออนุมัติ/อนุญาต

ไม่กระทบโครงสร้างพื้นฐานของงานจัดรูปที่ดิน และไม่กระทบผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

5 ขั้นตอนการขออนุญาต/อนุมัติ การใช้ที่ดิน

5.1 ยื่นคำขออนุญาตขอใช้ที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 ในพื้นที่

5.2 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำร้อง และเอกสารประกอบการขออนุญาตเบื้องต้น (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน)

5.3 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาต โดยพิจารณาเอกสารข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมให้ความเห็นเสนอผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 พิจารณา (ระยะเวลาดำเนินการ 35 วัน)

5.4 ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาต/ไม่อนุญาต ตามคำสั่งกรมชลประทานที่ ข 1308/2562 เรื่องมอบอำนาจการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินกรมชลประทานที่ได้มาตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2558 นอกเหนืออำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมทำความเห็นเสนอผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางพิจารณา (ระยะเวลาดำเนินการ 7 วัน)

5.5 แจ้งผลการพิจารณาออกหนังสืออนุญาต (ระยะเวลาดำเนินการ 7 วัน)

- กรณีผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเป็นผู้พิจารณาอนุญาต สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจะส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 1 – 35 ในพื้นที่ เพื่อแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบต่อไป

หมายเหตุ กรณีเอกสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รวมระยะเวลาการจัดส่ง และรับคืน

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบคำขออนุญาตขอใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินกรมชลประทานที่ได้มาตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558

7 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

1. บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรรัฐวิสาหกิจ และทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาต

2. หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) ติดอากรแสตมป์ 30 บาท พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน ของผู้มอบอำนาจและของผู้รับมอบอำนาจ (ลงนามรับรองสำเนา)

3. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ออกโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งรับรองออกให้ไม่เกิน 6 เดือน (ลงนามรับรองสำเนาโดยผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล พร้อมประทับตรานิติบุคคลทุกหน้า)

4. แบบแปลน แผนผังและแผนที่ โดยมีวิศวกรลงนามรับรอง (ถ้ามี)

5. รายการคำนวณและหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ออกแบบและคำนวณ พร้อมสำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ลงนามรับรองสำเนา) เฉพาะกรณีที่เป็นงานอยู่ในประเภทและขนาดของงานวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร (ถ้ามี)

6. หนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ควบคุมการก่อสร้าง พร้อมสำเนาใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ลงนามรับรองสำเนา) (ถ้ามี)

7. สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือสิทธิครอบครอง เช่น สำเนาโฉนดที่ดิน หรืออื่น ๆ (ลงนามรับรองสำเนา)

พื้นที่นิคมสร้างตนเอง

10

• กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

พื้นที่นิคมสร้างตนเอง

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง พ.ศ. 2534

1.3 ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการทำไม้ แร่ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นในนิคมสร้างตนเอง พ.ศ. 2537

1.4 ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการทำไม้ แร่ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นในนิคมสร้างตนเอง (ฉบับ 2) พ.ศ. 2554

1.5 ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการทำไม้ แร่ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นในนิคมสร้างตนเอง (ฉบับ 3) พ.ศ. 2559

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

การอนุญาตให้ใช้ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นผู้อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน ในเขตนิคมสร้างตนเอง

3 สถานที่ยื่นคำขอ

3.1 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทร. 0 2659 6399 หรือ 0 2659 6117

3.2 นิคมสร้างตนเองในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

หน่วยงาน/ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
นิคมสร้างตนเองกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลนิคมห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46240	0 4386 9039
นิคมสร้างตนเองลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่อยู่ : 9 หมู่ที่ 7 ตำบลนิคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46140	0 4387 1288
นิคมสร้างตนเองทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร ที่อยู่ : 3 หมู่ที่ 12 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62000	0 5502 0396
นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ที่อยู่ : 204 หมู่ที่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น 40250	0 4342 1250 0 4342 1276
นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล จังหวัดเชียงใหม่ ที่อยู่ : 98 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าเดื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ 50260	0 5346 9098
นิคมสร้างตนเองพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ที่อยู่ : 111 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110	0 4496 5404

หน่วยงาน/ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
นิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา ที่อยู่ : เลขที่ 227 หมู่ที่ 11 ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	0 4430 0776
นิคมสร้างตนเองตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ที่อยู่ : 61 หมู่ที่ 1 ถ.พหลโยธิน ตำบลตากฟ้า อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ 60190	0 5624 1384
นิคมสร้างตนเองศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลกาหลง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส 96210	0 7370 9102
นิคมสร้างตนเองสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลมาโมง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส 96190	0 7365 6068
นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่อยู่ : 195 หมู่ที่ 12 ตำบลปราสาท อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ 31180	0 4467 9000, 0 4467 9608
นิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อยู่ : 207 หมู่ที่ 7 ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77210	0 3260 0863
นิคมสร้างตนเองโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่อยู่ : 85 หมู่ที่ 9 ตำบลโคกโพธิ์ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 94120	0 7371 9788
นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ที่อยู่ : 1 หมู่ที่ 11 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา 82120	0 7645 3649
นิคมสร้างตนเองควนขนุน จังหวัดพัทลุง ที่อยู่ : 300 หมู่ที่ 1 ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210	0 7460 0710
นิคมสร้างตนเองทุ่งสาน จังหวัดพิษณุโลก ที่อยู่ : 351 หมู่ที่ 4 ตำบลทับยายเชียง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก 65150	0 5500 9521
นิคมสร้างตนเองบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ที่อยู่ : หมู่ที่ 17 ตำบลหนองกุลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก 65140	0 5590 6147
นิคมสร้างตนเองคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ที่อยู่ : 130 หมู่ที่ 5 ตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร 49130	0 4268 1077
นิคมสร้างตนเองธารโต จังหวัดยะลา ที่อยู่ : 253 หมู่ที่ 1 ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา 95150	0 7329 7017
นิคมสร้างตนเองเบตง จังหวัดยะลา ที่อยู่ : บ้านอัยเยอร์ควีน หมู่ที่ 8 ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 95110	0 7329 9583
นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดยะลา ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา 95130	0 7326 1512

หน่วยงาน/ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
นิคมสร้างตนเองปากจั่น จังหวัดระนอง ที่อยู่ : 9 หมู่ที่ 10 ตำบล จ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง 85110	0 7788 0636
นิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ที่อยู่ : 253 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง 21180	0 3863 6105
นิคมสร้างตนเองจังหวัดลพบุรี ที่อยู่ : 132/1 หมู่ที่ 6 ตำบลพัฒนานิคม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี 15140	0 3649 1478
นิคมสร้างตนเองกิ่วลม จังหวัดลำปาง ที่อยู่ : 139/1 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000	0 5482 5588 - 9
นิคมสร้างตนเองลำน้ำอูน จังหวัดสกลนคร ที่อยู่ : 50 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองปลิง อำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดสกลนคร 47270	0 4278 9017
นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ที่อยู่ : 183 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา 90260	0 7480 0378
นิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ที่อยู่ : หมู่ที่ 11 ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180	0 7458 4114 - 5
นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสตูล ที่อยู่ : หมู่ที่ 7 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล 91130	0 7475 2001
นิคมสร้างตนเองคลองน้ำใส จังหวัดสระแก้ว ที่อยู่ : 146 หมู่ที่ 8 ตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120	0 3724 7909
นิคมสร้างตนเองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ที่อยู่ : 163/6 หมู่ที่ 12 ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี 18120	0 3626 6663 - 4
นิคมสร้างตนเองกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ที่อยู่ : 69 หมู่ที่ 3 ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี 72180	0 3559 5575
นิคมสร้างตนเองขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่อยู่ : 3 หมู่ที่ 1 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100	0 7735 5082
นิคมสร้างตนเองพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่อยู่ : หมู่ที่ 5 ตำบลไทรขึง อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84210	0 7795 0039
นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่อยู่ : ถนนโชคชัย-เดชอุดม กม.131-132 หมู่ที่ 5 ตำบลปรือ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32140	0 4455 1267

หน่วยงาน/ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
นิคมสร้างตนเองเลี้ยงไหม จังหวัดสุรินทร์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ ที่อยู่ : 144 หมู่ที่ 13 ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ 32210	0 4455 9037
นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ที่อยู่ : 222 หมู่ที่ 13 ตำบลโพนแพง อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย 43120	0 4201 9009 - 10
นิคมสร้างตนเองโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่อยู่ : 58 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู 39140	0 4200 2040
นิคมสร้างตนเองเชียงพิณ จังหวัดอุดรธานี ที่อยู่ : 205 หมู่ที่ 10 ตำบลนิคมสงเคราะห์ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000	0 4223 7095
นิคมสร้างตนเองห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี 41250	0 4221 9740
นิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่อยู่ : 100 หมู่ที่ 5 ตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ 53190	0 5547 9905 - 6
นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี ที่อยู่ : เลขที่ 1 หมู่ที่ 1 ตำบลนิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี 34350	0 4525 1775
นิคมสร้างตนเองลำโดมใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี ที่อยู่ : 214 หมู่ที่ 13 ตำบลโพนงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี 34160	0 4587 2053

4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

4.1 พื้นที่ที่ขออนุญาตจะต้องอยู่ในแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาหรือประกาศคณะปฏิวัติให้จัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเองที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

4.2 พื้นที่จะต้องไม่ทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยงานของรัฐ ที่สาธารณประโยชน์ หรือพื้นที่สงวนหวงห้ามของทาง

4.3 สภาพพื้นที่ที่ขออนุญาต ต้องมีความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ของกิจการนั้น ๆ รวมถึงบริเวณพื้นที่ข้างเคียงด้วยหรือตามที่อธิบดีกำหนด

5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

5.1 การขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม

ประเภทที่ 1 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อปลูกสร้างอาคารร้านค้า อาคารสรรพสินค้าและตลาด

ประเภทที่ 2 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อทำเหมืองแร่ ดิน ลูกรัง กรวด และทราย

ประเภทที่ 3 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อทำกิจการพาณิชย์ อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

ประเภทที่ 4 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร

ประเภทที่ 5 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อตั้งหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทที่ 6 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อตั้งศาสนา

ประเภทที่ 7 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อขุดตักมูลค้างคาว

ประเภทที่ 8 การขออนุญาตใช้ที่ดินสงวนเพื่อผลผลิตการเกษตร เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ฯลฯ

5.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.2.1 ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้ปกครองนิคมสร้างตนเอง

5.2.2 นิคมสร้างตนเอง ปิดประกาศโดยเปิดเผยให้ราษฎรรับทราบเป็นเวลา 15 วัน หากมีผู้ขออนุญาตยื่นขออนุญาตใช้พื้นที่เดียวกันหลายราย ให้พิจารณาให้มีการเปิดประมูลหาผู้เหมาะสม

5.2.3 เมื่อครบกำหนด 15 วัน หากไม่มีการคัดค้านใด ๆ ให้นิคมสร้างตนเอง พิจารณาตรวจสอบหลักฐานพื้นที่และเสนอความเห็นของนิคมสร้างตนเอง ต่ออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต

5.2.4 เมื่ออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นิคมสร้างตนเองมีหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อดำเนินการจัดทำสัญญาอนุญาตตามประเภทที่ขอใช้กรณีหากพิจารณาไม่อนุญาต นิคมสร้างตนเองมีหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ต่อไป

5.3 เงื่อนไขการใช้ประโยชน์

5.3.1 สัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดินไม่เกิน 3 ปี หรือตามที่อธิบดีกำหนด

5.3.2 คิดค่าบำรุงกิจการนิคมตามที่อธิบดีกำหนด เว้นแต่กรณีหน่วยงานรัฐขอใช้ที่ดินตั้งสำนักงานหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ยกเว้นค่าบำรุงกิจการนิคม

5.3.3 เงื่อนไขการใช้ประโยชน์อื่น ตามที่อธิบดีกำหนด (แล้วแต่กรณี)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กรณีหน่วยงานราชการขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่สงวนในเขตนิคมสร้างตนเอง

การขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนิคม

1. เพื่อทำเหมืองแร่ ดิน ลูกรัง กรวด และทราย

2. เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร

3. เพื่อตั้งศาสนา

4. เพื่อผลผลิตการเกษตร เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ฯลฯ

5. เพื่อปลูกสร้างอาคารร้านค้า อาคารสรรพสินค้าและตลาด

6. เพื่อทำกิจการพาณิชย์ อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

7. เพื่อตั้งหน่วยงานราชการอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. เพื่อขุดตักมูลค้างคาว

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1 ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินสงวน ให้ ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้ปกครองนิคมสร้างตนเอง

2 นิคมสร้างตนเอง ปิดประกาศโดยเปิดเผยให้ราษฎรรับทราบเป็นเวลา 15 วัน หากมีผู้ขออนุญาตยื่นขออนุญาตใช้พื้นที่เดียวกันหลายราย ให้พิจารณาให้มีการเปิดประมูลหาผู้เหมาะสม

3 เมื่อครบกำหนด 15 วัน หากไม่มีการคัดค้านใดๆ ให้นิคมสร้างตนเอง พิจารณาตรวจสอบหลักฐานพื้นที่และเสนอความเห็นของนิคมสร้างตนเองต่ออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต

4 เมื่ออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน นิคมสร้างตนเองมีหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อดำเนินการจัดทำสัญญาอนุญาตตามประเภทที่ขอใช้ กรณีหากพิจารณาไม่อนุญาต นิคมสร้างตนเองมีหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ต่อไป

5.3 เงื่อนไขการใช้ประโยชน์
- 5.3.1 สัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดินไม่เกิน 3 ปี หรือตามที่อธิบดีกำหนด
- 5.3.2 คิดค่าบำรุงกิจการนิคมตามที่อธิบดีกำหนด เว้นแต่กรณีหน่วยงานรัฐขอใช้ที่ดินตั้งสำนักงาน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ยกเว้นค่าบำรุงกิจการนิคม
- 5.3.3 เงื่อนไขการใช้ประโยชน์อื่น ตามที่อธิบดีกำหนด (แล้วแต่กรณี)

6 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบฟอร์ม/แบบคำร้อง/บันทึกข้อตกลงท้ายระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ฯ ตามข้อ 1.2 – 1.3 และท้ายระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ตามข้อ 1.4 – 1.5 หรือสามารถขอแบบคำร้องได้ที่นิคมสร้างตนเองในพื้นที่

7 เอกสารหลักฐาน

เอกสารประกอบการขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม

7.1 บุคคลธรรมดา

7.1.1 แบบคำร้อง

7.1.2 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้

7.1.3 สำเนาหลักฐานการสมรส การหย่า หรือการเปลี่ยนแปลงชื่อ – นามสกุล (ถ้ามี)

7.1.4 หนังสือมอบอำนาจ (ติดอากรแสตมป์) กรณีให้ผู้อื่นดำเนินเรื่องแทน ให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรประจำตัวอื่นที่ทางราชการออกให้ ของผู้มอบอำนาจ (ถ้ามี)

7.1.5 เอกสารแสดงการมีทุนทรัพย์เพียงพอในการประกอบกิจการ นั้น ๆ ไม่เกิน 6 เดือน

7.1.6 แบบราคาประเมินที่ดิน ในพื้นที่ที่ขออนุญาต หรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง (กรณีกิจการพาณิชย์)

7.1.7 แบบแปลนอาคารที่ปลูกสร้าง (กรณีก่อสร้างอาคาร)

7.1.8 เอกสารแสดงการรับรอง รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในกรณีที่กิจการมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม)

7.1.9 ความเห็นของราษฎรบริเวณข้างเคียงพื้นที่ที่ขออนุญาต (กรณีที่กิจการมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือการจัดตั้งศาสนสถาน)

7.1.10 รายละเอียดโครงการ จำนวนเนื้อที่การใช้ประโยชน์ และผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมแผนการดำเนินงาน (กรณีหน่วยงานราชการขอใช้ กิจการพาณิชย์ หรือทำเหมืองแร่)

7.2 นิติบุคคล

7.2.1 หนังสือบริคณห์สนธิ หนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ไม่เกิน 6 เดือน

7.2.2 มีหลักฐานเอกสารตามประเภทการใช้ประโยชน์ ตามข้อ (ก)

ทั้งนี้ ให้ผู้ยื่นคำร้อง ลงลายมือชื่อรับรองเป็นหลักฐานว่า ข้อมูลในเอกสารดังกล่าวถูกต้องแล้ว

พื้นที่โบราณสถาน 11

• กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 ทวิ และมาตรา 10

1.2 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 วรรคหนึ่ง

1.3 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ. 2528

1.4 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย พ.ศ. 2552

1.5 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร หรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2566

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีกรมศิลปากร

3 สถานที่ยื่นคำขอ

ผู้ประสงค์จะปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน ให้ยื่นหนังสือหรือแบบคำขออนุญาต ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

3.1 กรมศิลปากร

3.2 กองโบราณคดี กรมศิลปากร

3.3 สำนักศิลปากรที่ 1 - 12

3.4 อุทยานประวัติศาสตร์

หน่วยงาน/ที่อยู่	เวลาทำการ
กรมศิลปากร ที่อยู่ : 81/1 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
กองโบราณคดี กรมศิลปากร ที่อยู่ : 81/1 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 1 ราชบุรี ที่อยู่ : 162 ถนนไกรเพชร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี 70000	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

หน่วยงาน/ที่อยู่	เวลาทำการ
พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และ สมุทรปราการ ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี	
สำนักศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี ที่อยู่ : 17/1 ถนนมาลัยแมน ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครปฐม นนทบุรี และปทุมธานี ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ที่อยู่ : ถนนอู่ทอง ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครนายก สระบุรี อ่างทอง และสิงห์บุรี ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 4 ลพบุรี ที่อยู่ : ถนนพระยากำจัด ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดลพบุรี ชัยนาท นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 5 ปราจีนบุรี ที่อยู่ : ถนนปราจีนอนุสรณ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 6 สุโขทัย ที่อยู่ : 216 หมู่ที่ 3 ถนนสายเมืองเก่า ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 64210 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดสุโขทัย ตาก กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

หน่วยงาน/ที่อยู่	เวลาทำการ
สำนักศิลปากรที่ 7 เชียงใหม่ ที่อยู่ : 451 ถนนซุปเปอร์ไฮเวย์ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น ที่อยู่ : 193 หมู่ที่ 13 ถนนกสิกรทุ่งสร้าง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดขอนแก่น เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี บึงกาฬ และสกลนคร ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี ที่อยู่ : 78 หมู่ที่ 10 ซอยสีห์พนม ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลแจระแม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 34000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และนครพนม	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา ที่อยู่ : 274 หมู่ที่ 17 ถนนพิมาย-ชุมพวง ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม และศรีสะเกษ ยกเว้นเขตอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งและโบราณสถานปราสาทเมืองต่ำ	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 11 สงขลา ที่อยู่ : 733 หมู่ที่ 2 ถนนสี่แยกธนดี ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90100 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส พัทลุง และตรัง	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
สำนักศิลปากรที่ 12 นครศรีธรรมราช ที่อยู่ : 328 ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 พื้นที่รับผิดชอบ : จังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ระนอง พังงา และกระบี่	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ ที่อยู่ : ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี 71150 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

หน่วยงาน/ที่อยู่	เวลาทำการ
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่อยู่ : 196 หมู่ที่ 4 ถนนคลองท่อ ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ที่อยู่ : ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 67170 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม ที่อยู่ : หมู่ที่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว 27120 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่อยู่ : 498/12 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 64210 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ที่อยู่ : ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย 64190 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ที่อยู่ : ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62000 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ที่อยู่ : 194 หมู่ที่ 6 ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 41160 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ที่อยู่ : ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)
อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ที่อยู่ : 114 หมู่ที่ 7 ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ 31110 พื้นที่รับผิดชอบ : เขตอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งและโบราณสถานปราสาทเมืองต่ำ	เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

4 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

4.1 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารภายในเขตโบราณสถาน รวมทั้งห้ามมิให้บุคคลใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ ภายในบริเวณโบราณสถาน ไม่ว่าโบราณสถานนั้นจะได้ประกาศขึ้นทะเบียนแล้วหรือไม่ เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากร หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากร โดยหากประสงค์จะดำเนินการดังกล่าวจะต้องยื่นคำขออนุญาตก่อนวันดำเนินการ

> พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
>
> มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ในพระราชบัญญัตินี้
>
> “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้และหมายความรวมถึง
>
> (1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน
>
> (2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ทางหรือท่อระบายน้ำ อู่เรือ คานเรือ ท่าน้ำ ท่าจอดเรือ รั้วกำแพง หรือประตูที่สร้างขึ้นติดต่อหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย
>
> (3) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย
>
> (ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม
>
> (ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง
>
> (4) พื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8 (9)
>
> (5) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
>
> ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

4.2 ผู้ประสงค์จะปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน ให้ยื่นหนังสือหรือแบบคำขออนุญาต ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

4.2.1 กรมศิลปากร

4.2.2 กองโบราณคดี

4.2.3 สำนักศิลปากรที่ 1 - 12

4.2.4 อุทยานประวัติศาสตร์

4.3 ผู้ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน สามารถตรวจสอบสถานที่ตั้งของโบราณสถานได้จากเว็บไซต์ระบบภูมิสารสนเทศแหล่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากร ที่ http://www.gis.finearts.go.th หรือสอบถามทางโทรศัพท์ไปยังกองโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 1 - 12 หรืออุทยานประวัติศาสตร์ในวันและเวลาราชการ

4.4 ผู้ขออนุญาตต้องนำเอกสารดังต่อไปนี้มายื่นในวันที่มายื่นคำขอตามสถานที่ในข้อ 4.2 พร้อมกับหนังสือ/แบบคำขออนุญาต

4.4.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

4.4.2 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นพระสงฆ์ ให้นำใบสุทธิประจำตัวพระสงฆ์ฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

4.4.3 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้นำหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

4.4.4 หนังสือมอบอำนาจ/มอบฉันทะ ให้กระทำแทนฉบับจริง (ถ้ามี) โดยในกรณีนี้ผู้รับมอบอำนาจต้องนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน 1 ฉบับ มาใช้ประกอบการมอบอำนาจ/มอบฉันทะด้วย

4.4.5 สำเนารูปแบบรายการอาคารที่จะขออนุญาตปลูกสร้างในเขตโบราณสถานพร้อมด้วยแผนที่แสดงตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้างที่ขออนุญาต และภาพถ่ายสภาพพื้นที่ปัจจุบัน จำนวน 2 ชุด

4.4.6 หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

4.4.7 หนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรองให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจากเจ้าของที่ดินหรือส่วนราชการ จำนวน 2 ฉบับ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมิได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน

4.4.8 หลักฐานแสดงการรับรองมีสิ่งปลูกสร้างเดิม สำหรับกรณีที่ประสงค์จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารทดแทนอาคารหลังเดิม จำนวน 1 ฉบับ

4.5 ในส่วนของขั้นตอนการอนุญาต มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

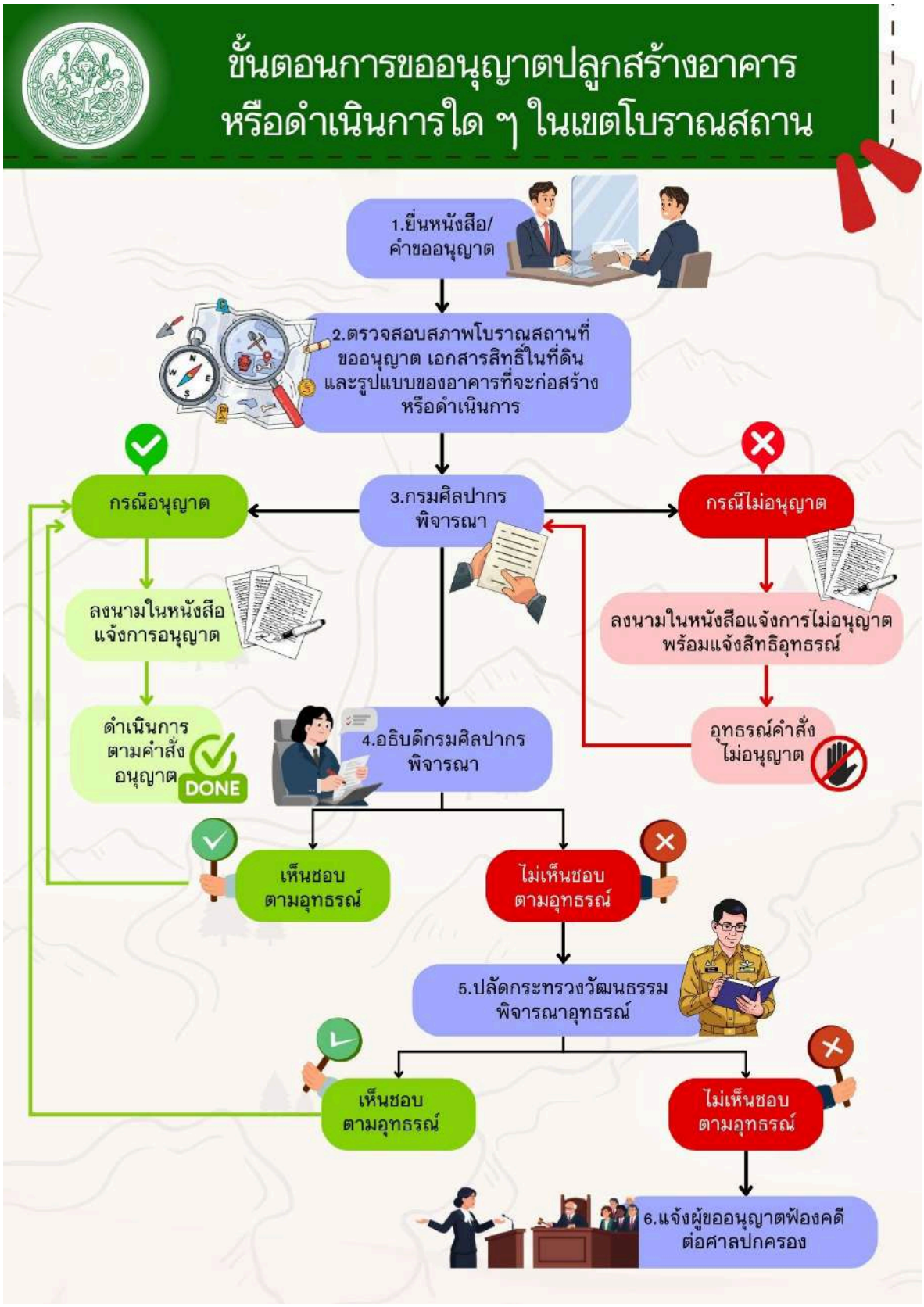
4.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องจะตรวจสอบเอกสารที่ยื่นพร้อมหนังสือ/คำขออนุญาต โดยจะใช้เวลาตรวจสอบ 1 วัน

4.5.2 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดและสภาพของโบราณสถานที่เป็นสถานที่ที่จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ โดยจะตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานท้องถิ่น เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน รูปแบบของอาคารที่จะขออนุญาตปลูกสร้าง โดยในกรณีที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนอาจใช้การตรวจสอบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วย เช่น การตรวจสอบจากแผนที่ออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวจะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 7 วันทำการ

4.5.3 ในการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต กรมศิลปากรจะพิจารณาโดยยึดถือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ. 2528 แต่หากเป็นการขออนุญาตในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา หรือเขตโบราณสถานอุทยานสุโขทัย และเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จะต้องพิจารณาตามระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร หรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2566 หรือระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย พ.ศ. 2552 แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เนื่องจากโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ได้รับการประกาศขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลก ซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุมและบริหารจัดการพื้นที่เข้มงวดมากกว่าโบราณสถานอื่น ที่อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2515 (UNESCO Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage, 1972)

4.5.4 เมื่อหน่วยงานตรวจสอบรายละเอียดครบถ้วนเสร็จสิ้นแล้ว จะนำเสนออธิบดีกรมศิลปากรพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งลงนามในหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งอนุญาต/ไม่อนุญาต

4.5.5 ในกรณีที่อธิบดีกรมศิลปากรมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน เนื่องจากคำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากรถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ในหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจะระบุให้ผู้ขออนุญาตสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตของอธิบดีกรมศิลปากรตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยจะต้องอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมศิลปากรซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งไม่อนุญาต

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

5.1 หนังสือขออนุญาต หรือ

5.2 แบบคำขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถาน

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

6.2 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นพระสงฆ์ ให้นำใบสุทธิประจำตัวพระสงฆ์ฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

6.3 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้นำหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

6.4 หนังสือมอบอำนาจ/มอบฉันทะให้กระทำแทนฉบับจริง (ถ้ามี) โดยในกรณีนี้ ผู้รับมอบอำนาจต้องนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน 1 ฉบับ มาใช้ประกอบการมอบอำนาจ/มอบฉันทะด้วย

6.5 สำเนารูปแบบรายการอาคารที่จะปลูกสร้างในเขตโบราณสถาน พร้อมด้วยแผนที่แสดงตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้างที่ขออนุญาต และภาพถ่ายภาพพื้นที่ปัจจุบัน จำนวน 2 ชุด

6.6 หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

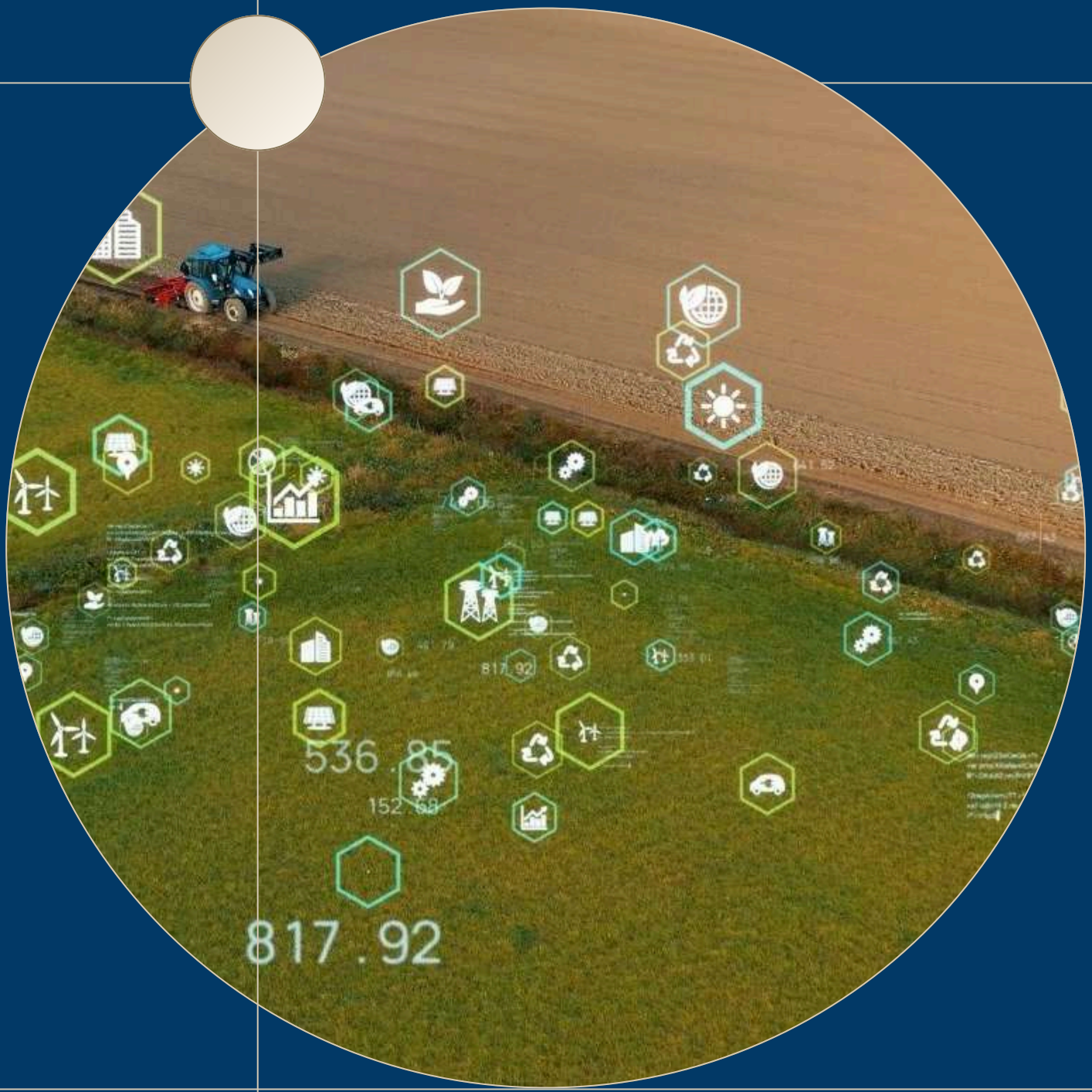
6.7 หนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรองให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจากเจ้าของที่ดินหรือส่วนราชการ จำนวน 2 ฉบับ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมิได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน

6.8 หลักฐานแสดงการรับรองมีสิ่งปลูกสร้างเดิม สำหรับกรณีที่ประสงค์จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารทดแทนอาคารหลังเดิม จำนวน 1 ฉบับ

12

พื้นที่นิคมสหกรณ์

- กรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

"นิคมสหกรณ์" จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งให้รัฐบาลมีอำนาจจัดที่ดินของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหะสถาน และประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น โดยจัดตั้งเป็นนิคมตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการจัดตั้งนิคมสหกรณ์ในท้องที่ใด ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่กำหนดแนวเขตที่ดินของนิคมฯ ไว้ท้าย พระราชกฤษฎีกานั้น

กิจกรรมการขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ ได้แก่

1) การใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
2) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร
3) การใช้ที่ดินเพื่อการค้าและพาณิชย์
4) การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม
5) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์อันก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่
    5.1) กิจการโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์ ประปา
    5.2) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า หรือพลังงาน
    5.3) กิจการอื่น ๆ
6) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์อันไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่
    6.1) การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการ และรัฐวิสาหกิจ
    6.2) การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา
    6.3) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอนามัย และสาธารณสุข
    6.4) การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา
    6.5) การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน การคมนาคม
    6.6) การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง หรือปรับปรุงแหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค หรือประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม
    6.7) การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน หรือกิจการเพื่อชุมชน
    6.8) การใช้ที่ดินของสถาบันเกษตรกร เพื่อเป็นที่ตั้งสำนักงาน หรือการดำเนินการ อันเกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบันเกษตรกรนั้น ๆ
    6.9) การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม
    6.10) กิจกรรมอื่น ๆ

ผู้มีสิทธิยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ ได้แก่

1) บุคคลธรรมดา หรือคณะบุคคล ต้องมีสัญชาติไทย
2) หน่วยงานราชการ คือ กระทรวง ทบวง กรม และองค์กรต่าง ๆ แห่งราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และองค์กรของรัฐบาล
3) นิติบุคคล ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

กำหนดกรอบเวลาการอนุญาต ได้แก่

1) หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นสำนักงานปฏิบัติงาน หรือมีสิ่งปลูกสร้างที่มั่นคงถาวร กำหนดเวลาไม่เกิน 30 ปี
2) การขออนุญาตใช้ที่ดินของเอกชน หรือบุคคลทั่วไป กำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 9 สมาชิกนิคมจะต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามมาตรา 8 เฉพาะเพื่อทำการเกษตรตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ถ้าจะทำการอย่างอื่นด้วยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

มาตรา 14 ให้อธิบดีมีอำนาจปฏิบัติการในที่ดินภายในเขตของนิคมเกี่ยวกับไม้หวงห้าม แร่ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นสำหรับบำรุงส่งเสริมกิจกรรมและการจัดทำสิ่งก่อสร้างอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของนิคมได้ โดยปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปหาประโยชน์ ยึดถือ ครอบครอง ปลูกสร้าง ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน หรือทำให้เป็นอันตรายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินภายในเขตของนิคม เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

สมาชิกนิคมจะกระทำการตามวรรคหนึ่งได้โดยไม่ต้องเสียเงิน ค่าบำรุงตามมาตรา 16 เฉพาะในที่ดินที่ตนได้รับมอบให้เข้าทำประโยชน์เท่านั้น

มาตรา 16 ในการอนุญาตตามมาตรา 15 ให้อธิบดีมีอำนาจเรียกเก็บเงินค่าบำรุงตามจำนวนที่อธิบดีกำหนดโดยสมควรแก่กิจการนั้น

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ไม่กระทบกระทั่งถึงความผิดที่กระทำตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่

1.2 ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 32 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล หรือบุคคลใดประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์หรือกระทำการอื่นใดภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ เพื่อวัตถุประสงค์หนึ่งวัตถุประสงค์ใด ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการนิคมสหกรณ์ ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ รายงานสหกรณ์จังหวัดเพื่อนำเสนออธิบดีเพื่อพิจารณาคำขออนุญาต

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน ประเพณีวัฒนธรรม อาชีพการเกษตร และอื่น ๆ

ผู้ขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1) นิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

(2) นิติบุคคล ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

(3) บุคคลธรรมดาหรือคณะบุคคล ต้องมีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะ

ในกรณีดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของวรรคสาม ได้แก่ การขออนุญาตสร้างวัด สำนักสงฆ์ หรือสถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ พร้อมกับยื่นคำขอตามความในวรรคแรก โดยผู้ยื่นคำขออนุญาตต้องมิใช่พระหรือนักบวชตามแต่ละศาสนา และต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย

ข้อ 33 การพิจารณาอนุญาต ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ ดังนี้

(1) คณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับจังหวัด ประกอบด้วย สหกรณ์จังหวัดที่รับผิดชอบในพื้นที่นั้น ๆ เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งอีกไม่เกิน 4 คน เพื่อพิจารณากลั่นกรองเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตรระดับกรม

(2) เมื่อกอง ได้รับรายงานตาม (1) ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับกรม ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีแต่งตั้งอีกไม่เกิน 8 คน มีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเสนอความเห็นต่ออธิบดี

เมื่ออธิบดีได้อนุญาตแล้ว ผู้อำนวยการกองดำเนินการตามข้อ 38 รวมทั้งแจ้งผลการอนุญาต เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ในที่ดินนอกเหนือจากการทำการเกษตรต่อผู้ขออนุญาต

ข้อ 35 การอนุญาตให้สมาชิกหรือบุคคลภายนอกใช้ประโยชน์ในที่ดินภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ ในกรณีปกติกำหนดให้อนุญาตไม่เกินคราวละ 5 ปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันสมควร อธิบดีอาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้เกินกว่า 5 ปี ก็ได้ แต่ไม่เกินคราวละ 30 ปี

ข้อ 37 อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ การใช้ที่ดินและการใช้ทรัพยากร ให้เป็นไปตามประกาศของกรมส่งเสริมสหกรณ์

1.3 ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ พ.ศ. 2567 ฉบับลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567

ข้อ 5 อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ สำหรับการใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละให้ใช้ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ในขณะทำการขออนุญาต โดยยึดราคาประเมินที่ดิน ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ดังนี้

(1) เพื่ออยู่อาศัย ไม่เกิน 5 ไร่ ราคาประเมินที่ดิน ไม่เกินไร่ละ 1,000,000 บาท คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 1 ต่อไร่ ต่อปี หากราคาประเมินที่ดิน มากกว่าไร่ละ 1,000,000 บาท คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 3 ต่อไร่ ต่อปี

(2) เพื่อการเกษตร ไม่เกิน 20 ไร่ คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 3 ต่อไร่ ต่อปี และมากกว่า 20 ไร่ คิดอัตราร้อยละ 5 ต่อไร่ ต่อปี

(3) เพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ อันมุ่งแสวงหากำไร คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 5 ต่อไร่ ต่อปี

สำหรับการใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ นอกจากที่กำหนดไว้ใน (1) (2) (3) การคิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับกรม เพื่อนำเสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อไร่ ต่อปี

ข้อ 6 อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ สำหรับการเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์ คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ดังนี้

(1) ลูกรัง คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 30 บาท

(2) ดิน คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 30 บาท

(3) ทราย คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 20 บาท

(4) กรวด หรือหินขนาดเล็ก คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 10 บาท

(5) หินก้อนขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 10 นิ้ว ขึ้นไป คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 30 บาท

(6) ระเบิดหิน หรือย่อยหิน คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่าลูกบาศก์เมตรละ 20 บาท

(7) มูลค้างคาว คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ในอัตราไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ 3 บาท

สำหรับการเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์ นอกจากที่กำหนดไว้ใน (1) – (7) การคิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคม

สหกรณ์ระดับกรม เพื่อนำเสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าไร่ละ 40,000 บาท ต่อปี

ข้อ 7 อัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ สำหรับการทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์ ให้คิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราร้อยละให้ใช้ราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ในขณะทำการขออนุญาต โดยยึดราคาประเมินที่ดินซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ดังนี้

(1) กิจการอันเกี่ยวกับแผนพัฒนาประเทศ นโยบายรัฐบาล และหน่วยงานของรัฐคิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อไร่

(2) กิจการพัฒนาโครงข่ายระบบโทรคมนาคม คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

(3) กิจการทางวิชาการ การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางเกษตร คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อไร่

(4) กิจการที่ส่งเสริม หรือการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม หรือประกันราคาพืชผล หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร อันเกี่ยวกับการผลิต และการตลาด คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

(5) กิจการด้านบริการ ร้านค้า ที่อยู่อาศัย ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร สมาชิกนิคมสหกรณ์ ในด้านเศรษฐกิจและสังคมเท่าที่จำเป็นในเขตนิคมสหกรณ์ คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

(6) กิจการส่งเสริมด้านการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์สงเคราะห์อื่น ๆ คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

(7) กิจการส่งเสริมสุขภาพ สาธารณสุข และสังคมสงเคราะห์ คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

(8) กิจการที่เกี่ยวเนื่องกับผลผลิตทางการเกษตร หรือการส่งเสริมการสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกร คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

สำหรับการทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์ นอกจากที่กำหนดไว้ใน (1) - (8) การคิดอัตราค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับกรม เพื่อนำเสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้คิดค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อไร่

การชำระค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ตามที่ได้รับอนุญาต สำหรับการทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์ โดยเรียกเก็บครั้งเดียวและให้ชำระทั้งหมดในคราวเดียว

สมาชิกนิคมสหกรณ์จะกระทำการตามข้อนี้ได้ โดยไม่ต้องเสียเงินค่าบำรุงนิคมสหกรณ์เฉพาะในที่ดินที่ตนได้รับมอบให้เข้าทำประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 8 กิจการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร สำหรับการใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ การเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์ หรือการทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์ที่เป็น วัด สำนักสงฆ์ สถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สถานศึกษาของรัฐ หน่วยงานของรัฐ วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตนิคมสหกรณ์ สถาบันเกษตรกรอื่นในเขตนิคมสหกรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่นิคมสหกรณ์ และประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิกนิคมสหกรณ์และประชาชนทั่วไป ให้ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงนิคมสหกรณ์

1.4 ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ พ.ศ. 2566 ฉบับลงวันที่ 8 ธันวาคม 2566

การกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ขั้นตอนการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 2 แบบคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 3 เอกสารและหลักฐานประกอบการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 4 ขั้นตอนการพิจารณาการขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 5 ขั้นตอนการพิจารณาการขออนุญาตเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 6 ขั้นตอนการพิจารณาการขออนุญาตทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 7 หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 8 หลักเกณฑ์การพิจารณาการอนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ เพื่อก่อสร้างวัด สำนักสงฆ์ หรือสถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ข้อ 9 หลักเกณฑ์การพิจารณาการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ กรณีครบกำหนดระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ (ต่อสัญญา)

ข้อ 10 การกำหนดเวลาอนุญาตในการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

ข้อ 11 การพิจารณาเรียกเก็บเงินค่าบำรุงนิคมสหกรณ์

ข้อ 12 การกำกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ที่ได้รับอนุญาต และการยกเลิกเพิกถอนการอนุญาต

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้บุคคล นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และหน่วยงานของรัฐ ที่ประสงค์ขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ ตามมาตรา 9 มาตรา 14 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3 สถานที่ยื่นคำขอ

หน่วยงานใดประสงค์ขอใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์ใด หากเป็นหน่วยงานของรัฐให้ต้นสังกัดระดับกรมฯ หรือเทียบเท่ากรมฯ หรือมอบหมายให้บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ กับนิคมสหกรณ์ที่ที่ดินตั้งอยู่ ตามที่กำหนดไว้ตามข้อ 32 ของระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ พ.ศ. 2561 จำนวน 36 แห่ง

1) นิคมสหกรณ์พร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ที่อยู่ : 254 หมู่ที่ 10 ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190

โทรศัพท์ : 0 5347 5496

2) นิคมสหกรณ์แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ที่อยู่ : 135 หมู่ที่ 9 ถนนแม่มาลัย - ปาย ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 50150

โทรศัพท์ : 0 8304 7107

3) นิคมสหกรณ์ห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ที่อยู่ : กม.17 หมู่ที่ 4 ถนนลำปาง - เชียงใหม่ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190

โทรศัพท์ : 0 5426 8642

4) นิคมสหกรณ์เชียงคำ จังหวัดพะเยา

ที่อยู่ : 74 หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงแรง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา 56110

โทรศัพท์ : 0 5446 5324

5) นิคมสหกรณ์แม่สอด จังหวัดตาก

ที่อยู่ : 34 หมู่ที่ 5 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110

โทรศัพท์ : 0 5550 8756

6) นิคมสหกรณ์นครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

ที่อยู่ : 103 หมู่ที่ 3 ตำบลทรงธรรม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62000

โทรศัพท์ : 0 5585 1116

7) นิคมสหกรณ์คีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ที่อยู่ : หมู่ที่ 12 ตำบลหนองจิก อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย 64160

โทรศัพท์ : 0 5561 4152

8) นิคมสหกรณ์สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย 64180

โทรศัพท์ : 0 5565 2642

9) นิคมสหกรณ์หนองบัว จังหวัดสุโขทัย

ที่อยู่ : หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบัว อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย 64180

โทรศัพท์ : 0 5595 1303

10) นิคมสหกรณ์ศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

ที่อยู่ : หมู่ที่ 10 ตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย 64120

โทรศัพท์ : 0 5568 1579

11) นิคมสหกรณ์พระร่วง จังหวัดสุโขทัย

ที่อยู่ : หมู่ที่ 5 ตำบลนาทุ่ง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110

โทรศัพท์ : 0 5561 5444

12) นิคมสหกรณ์พิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่อยู่ : หมู่ที่ 7 ตำบลท่ามะเฟือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ 53120

โทรศัพท์ : 0 5540 2128

13) นิคมสหกรณ์ฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ 53160

โทรศัพท์ : 0 5581 0635

14) นิคมสหกรณ์โป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

ที่อยู่ : 200 หมู่ที่ 3 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี 22180

โทรศัพท์ : 0 3938 5075

15) นิคมสหกรณ์วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ที่อยู่ : 555 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองหินปูน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว 27210

โทรศัพท์ : 0 3725 2969

16) นิคมสหกรณ์สระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ที่อยู่ : 194 หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27000

โทรศัพท์ : 0 3724 4675

17) นิคมสหกรณ์กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ที่อยู่ : หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี 25110

โทรศัพท์ : 0 3740 1232

18) นิคมสหกรณ์ชะแวะ จังหวัดระยอง

ที่อยู่ : 150 หมู่ที่ 3 ตำบลพลงตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง 21210

โทรศัพท์ : -

19) นิคมสหกรณ์หลังสวน จังหวัดชุมพร

ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลหาดยาย อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร 86110

โทรศัพท์ : 0 7750 6995

20) นิคมสหกรณ์ท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ที่อยู่ : หมู่ที่ 13 ตำบลท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 86140

โทรศัพท์ : 0 7762 2043

21) นิคมสหกรณ์คลองท่อม จังหวัดกระบี่

ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลเพหลา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ 81120

โทรศัพท์ : 0 7581 8782

22) นิคมสหกรณ์อ่าวลึก จังหวัดกระบี่

ที่อยู่ : 1 หมู่ที่ 3 ตำบลคีรีวง อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ 81160

โทรศัพท์ : 0 7568 7940

23) นิคมสหกรณ์ท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่อยู่ : 4 หมู่ที่ 4 ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84180

โทรศัพท์ : 0 7738 0725

24) นิคมสหกรณ์พนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่อยู่ : 58 หมู่ที่ 1 ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84250

โทรศัพท์ : 0 7739 9123

25) นิคมสหกรณ์กาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่อยู่ : 119 หมู่ที่ 7 ตำบลกระแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84160

โทรศัพท์ : 0 7737 9025

26) นิคมสหกรณ์ทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่อยู่ : 81 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

โทรศัพท์ : 0 7575 7670

27) นิคมสหกรณ์ปิเหล็ง จังหวัดนราธิวาส

ที่อยู่ : 469 หมู่ที่ 7 ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส 96130

โทรศัพท์ : 0 7353 8105

28) นิคมสหกรณ์บาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

ที่อยู่ : 124 หมู่ที่ 4 ถนนนราธิวาส - บ้านทอน ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ : 0 7356 5167

29) นิคมสหกรณ์พนา จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่อยู่ : 214 หมู่ที่ ตำบลนาหว้า อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ 37110

โทรศัพท์ : 0 4546 5215

30) นิคมสหกรณ์ดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ที่อยู่ : 268 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร 49120

โทรศัพท์ : 0 4268 9489

31) นิคมสหกรณ์ดงเย็น จังหวัดมุกดาหาร

ที่อยู่ : 73 หมู่ที่ 11 ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 49000

โทรศัพท์ : 0 4262 0887

32) นิคมสหกรณ์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ที่อยู่ : 2/2 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองจอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 76130

โทรศัพท์ : 0 3270 6569

33) นิคมสหกรณ์ท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ที่อยู่ : 79 หมู่ที่ 10 ตำบลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 76130

โทรศัพท์ : 0 3246 1200

34) นิคมสหกรณ์ทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่อยู่ : 8/2 หมู่ที่ 1 ตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 71180

โทรศัพท์ : 0 3468 5045

35) นิคมสหกรณ์บ้านไร่ จังหวัดสมุทรสาคร

ที่อยู่ : 130/3 หมู่ที่ 4 ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000

โทรศัพท์ : 0 3447 8403

36) นิคมสหกรณ์โคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร

ที่อยู่ : 23 หมู่ที่ 9 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000

โทรศัพท์ : 0 3485 7509

4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

กิจการที่ขอใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ คำนึงถึงประโยชน์ของนิคมสหกรณ์ สมาชิกนิคมสหกรณ์ และประโยชน์ของส่วนรวม ยุทธศาสตร์ของประเทศ และตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพเกษตร และอื่น ๆ

5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

5.1 ผู้ขออนุญาตตามข้อ 32 ตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ พ.ศ. 2561 ยื่นคำขอใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ ประกอบด้วยแบบคำขออนุญาตตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และเอกสารประกอบที่เกี่ยวกับการขอใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ ตามแต่กรณี

5.2 นิคมสหกรณ์ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอใช้ที่ดิน

5.3 นิคมสหกรณ์ตรวจสอบพื้นที่ ระวางที่ดิน และวิเคราะห์การขอใช้ที่ดิน

5.4 เสนอความเห็นสหกรณ์จังหวัด

5.5 เสนอคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับจังหวัด

5.6 นิคมสหกรณ์รวบรวมคำขอและเอกสารประกอบคำขอ และความเห็นของคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับจังหวัด เสนอสหกรณ์จังหวัด เพื่อให้ความเห็นในการขออนุญาต และเสนอกรมส่งเสริมสหกรณ์

5.7 กรมส่งเสริมสหกรณ์รับคำขอและเอกสารประกอบคำขอ และกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ดำเนินการพิจารณา และวิเคราะห์ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5.8 เสนอคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ระดับกรมเพื่อพิจารณากลั่นกรองการขออนุญาต

5.9 เสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อพิจารณาอนุญาต/ไม่อนุญาต

5.10 ส่งคืนคำอนุญาตให้จังหวัด เพื่อแจ้งให้นิคมสหกรณ์แจ้งผู้ขออนุญาตต่อไป ประกอบด้วย 1) หนังสือแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัด 2) หนังสือแจ้งผู้ขออนุญาต และ 3) หนังสือสัญญาการอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

5.11 ให้นิคมสหกรณ์ส่งหนังสืออนุญาต/ไม่อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตต่อไป ทั้งนี้ กรณีมีการเก็บเงินค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ให้นิคมสหกรณ์แจ้งผู้ขออนุญาต และจ่ายกับนิคมสหกรณ์ในวันที่รับหนังสือสัญญาอนุญาตฯ

5.12 ติดตามการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอใช้ และการขอต่อการอนุญาตใช้ที่ดิน ให้แจ้งก่อนครบกำหนด ภายใน 90 วัน

ทั้งนี้ กรอบเวลาการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ระยะเวลาในการดำเนินการขอใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ รวม 159 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตใช้ที่ดิน ภายในเขตนิคมสหกรณ์

1 ผู้ขออนุญาต

- บุคคลธรรมดา
- นิติบุคคล
- ส่วนราชการ

2 เอกสารประกอบคำขอ

- แบบคำขออนุญาตใช้ที่ดิน
- สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้าน
- สำเนาเอกสารสิทธิ์เกี่ยวกับที่ดิน
- แผนงานและวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ดิน
- รายงานการประชุมประชาคม
- สำเนาหนังสือรับรอง นิติบุคคล (แล้วแต่กรณี)
- หนังสือแสดงการมอบอำนาจ (แล้วแต่กรณี)
- รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต
- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการขออนุญาต

3 นิคมสหกรณ์ตรวจสอบ

- แบบคำขออนุญาตและเอกสารประกอบ
- ตรวจสอบที่ดิน
- ความเหมาะสมวัตถุประสงค์
- กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

4 ผอ.นิคมสหกรณ์ตรวจสอบให้ความเห็น

- เสนอเอกสารทั้งหมดให้สหกรณ์จังหวัด เสนอความเห็นในแบบคำขอ

5 คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด

จัดประชุมเพื่อพิจารณากลั่นกรอง

ไม่เห็นชอบ

เห็นชอบ

กรณีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือขอเอกสารเพิ่มเติม ให้ผู้ขอดำเนินการรวบรวมเอกสารให้ครบถ้วน แล้วดำเนินการส่งให้นิคมสหกรณ์ตรวจสอบ ตามข้อ 3

6 กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณา

(กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กลุ่มจัดที่ดินนิคมสหกรณ์)

- ตรวจสอบคำขอและเอกสาร
- พิจารณาเหตุผล ความจำเป็น
- วิเคราะห์ และประสานงาน
- พิจารณาตามหลักเกณฑ์ความเหมาะสม
- พิจารณาการเก็บเงินค่าบำรุงสหกรณ์

7 คณะกรรมการฯ ระดับกรม

ประชุมเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเหตุผลการพิจารณาอนุญาต

*** หากการพิจารณาระบุให้มีการเพิ่มเติมข้อมูลและดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบให้ผู้ขออนุญาตเพิ่มเติมเอกสารให้ครบถ้วน และดำเนินการส่งให้สหกรณ์จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกครั้งเพื่อนำเข้ากระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตอีกครั้ง

8 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาอนุญาต

กรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ขออนุญาตประกอบด้วย

- 1.ใบแจ้งผลการขออนุญาต
- 2.หนังสือสัญญาการอนุญาตใช้ที่ดิน

หมายเหตุ

1.กรณีมีการจัดเก็บค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ ให้ชำระในวันรับหนังสือสัญญากับนิคมสหกรณ์

2.ติดตามการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และแจ้งผู้ขอใช้ก่อนครบกำหนด ภายใน 90 วัน

6 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

<u>แบบคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์</u> ประกอบด้วย

6.1 แบบคำขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์

1) สำหรับบุคคลธรรมดา ใช้แบบ กส. 1/1

2) สำหรับนิติบุคคลซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 1/2

3) สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 1/3

6.2 แบบคำขออนุญาตเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์

1) สำหรับบุคคลธรรมดา ใช้แบบ กส. 2/1

2) สำหรับนิติบุคคลซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 2/2

3) สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 2/3

6.3 แบบคำขออนุญาตทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์

1) สำหรับบุคคลธรรมดา ใช้แบบ กส. 3/1

2) สำหรับนิติบุคคลซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 3/2

3) สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ใช้แบบ กส. 3/3

7 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

7.1 การขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์

1) คำขออนุญาตฯ พร้อมระบุวัตถุประสงค์การขออนุญาตที่ชัดเจน

2) รายละเอียดของแผนงานโครงการ หรือกิจการที่ขอใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ ได้แก่ เนื้อที่ กิจกรรม วิธีการ แผนดำเนินงาน และแผนงบประมาณ เป็นต้น

3) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน

4) หนังสือบริคณห์สนธิที่เป็นนิติบุคคล หรือใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนิติบุคคลอื่น

5) หนังสือมอบอำนาจติดอากรแสตมป์ครบถ้วน

6) หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ดิน

7) หลักฐานการประเมินเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพทางการเกษตร และอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

8) หลักฐานการประชาคมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจการที่ขอใช้ (โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นิคมสหกรณ์ และบุคคลที่ได้รับผลกระทบกับโครงการเข้าร่วมประชุมพร้อมลงลายมือชื่อและให้ความเห็นจากโครงการ)

9) ราคาประเมินที่ดินที่ขออนุญาตฯ จากกรมธนารักษ์ ณ วันทำการยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์

10) ผังแปลงที่ดินที่ขออนุญาต ระวางแผนที่ พร้อมระบุผู้ครอบครองข้างเคียง

11) ผังแปลงพอสังเขประบุตำแหน่งที่ดิน โดยระบุทางเข้า - ออก ให้ชัดเจน

12) ภาพถ่ายสภาพพื้นที่จริงที่ขออนุญาต หรือสิ่งก่อสร้าง ภาพถ่ายพื้นที่ข้างเคียง และภาพถ่ายทางอากาศ ณ วันที่ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์

13) แผนผังแสดงรายละเอียดสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ขออนุญาต

14) สำเนารายงานการประชุมที่ลงมติในการขอใช้ประโยชน์ภายในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์และมอบอำนาจให้ผู้แทนที่มีอำนาจกระทำการ ในกรณีที่เป็นสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

15) เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน (ถ้ามี)

7.2 การขออนุญาตเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์

1) คำขออนุญาตฯ พร้อมระบุวัตถุประสงค์การขออนุญาตที่ชัดเจน

2) รายละเอียดของแผนงานโครงการ หรือกิจการที่เข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์ ได้แก่ เนื้อที่ กิจกรรม วิธีการ แผนดำเนินงาน และแผนงบประมาณ เป็นต้น

3) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาต

4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน

5) หนังสือบริคณห์สนธิที่เป็นนิติบุคคล หรือใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนิติบุคคลอื่น

6) หนังสือมอบอำนาจติดอากรแสตมป์ครบถ้วน

7) รายงานการประชุมที่ลงมติในการขออนุญาตเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์ กรณีสหกรณ์กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

8) สำเนาประกาศผลการประมูลการขออนุญาตเข้าหาประโยชน์จากทรัพยากร ภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์

9) หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ดิน

10) หลักฐานการประเมินเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพทางการเกษตร และอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

11) หลักฐานการประชาคมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจการที่ขอเข้าหาประโยชน์ (โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นิคมสหกรณ์ และบุคคลได้รับผลกระทบกับโครงการเข้าร่วมประชุมพร้อมลงลายมือชื่อและให้ความเห็นจากโครงการ)

12) ผังแปลงที่ดินที่ขออนุญาต ระวางแผนที่ พร้อมระบุผู้ครอบครองข้างเคียง

13) ภาพถ่ายสภาพพื้นที่จริงที่ขออนุญาต หรือสิ่งก่อสร้าง ภาพถ่ายพื้นที่ข้างเคียง และภาพถ่ายทางอากาศ ณ วันที่ยื่นคำขออนุญาตเข้าหาประโยชน์ภายในเขตนิคมสหกรณ์

14) ผังแปลงพอสังเขประบุตำแหน่งที่ดิน โดยระบุทางเข้า - ออก ให้ชัดเจน

15) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ตามที่ขออนุญาตใช้ทรัพยากรอื่น ๆ (แล้วแต่กรณี)

7.3 การขออนุญาตทำการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ ที่ดินที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ในเขตนิคมสหกรณ์

1) คำขออนุญาตฯ พร้อมระบุวัตถุประสงค์การขออนุญาตที่ชัดเจน

2) รายละเอียดของแผนงานโครงการหรือกิจการเพื่อการอย่างอื่น นอกจากทำการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ที่ดินภายในเขตนิคมสหกรณ์ ได้แก่ เนื้อที่ กิจกรรม วิธีการ แผนดำเนินงาน และแผนงบประมาณ เป็นต้น

3) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน

4) สำเนาหนังสือแสดงเอกสารสิทธิ์ในที่ดินที่ขออนุญาต

5) หนังสือบริคณห์สนธิที่เป็นนิติบุคคล หรือใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนิติบุคคลอื่น

6) หนังสือมอบอำนาจติดอากรแสตมป์ครบถ้วน

7) หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการขอใช้ที่ดิน

8) หลักฐานการประเมินเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพทางการเกษตร และอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

9) หลักฐานการประชาคมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจการที่ขอใช้ (โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นิคมสหกรณ์ และบุคคลที่ได้รับผลกระทบกับโครงการเข้าร่วมประชุมพร้อมลงลายมือชื่อและให้ความเห็นจากโครงการ)

10) ราคาประเมินที่ดินที่ขออนุญาตฯ จากกรมธนารักษ์ ณ วันทำการยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

11) ผังแปลงที่ดินที่ขออนุญาต ระวางแผนที่ พร้อมระบุผู้ครอบครองข้างเคียง

12) ภาพถ่ายสภาพพื้นที่จริงที่ขออนุญาต หรือสิ่งก่อสร้าง ภาพถ่ายพื้นที่ข้างเคียง และภาพถ่ายทางอากาศ ณ วันที่ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์

13) ผังแปลงพอสังเขประบุตำแหน่งที่ดิน โดยระบุทางเข้า - ออก ให้ชัดเจน

14) แผนผังแสดงรายละเอียดสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ขออนุญาต

15) สำเนารายงานการประชุมที่ลงมติในการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์และมอบอำนาจให้ผู้แทนที่มีอำนาจกระทำการ ในกรณีที่เป็นสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

16) เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน (ถ้ามี)

13

พื้นที่การรถไฟแห่งประเทศไทย

- การรถไฟแห่งประเทศไทย

พื้นที่การรถไฟแห่งประเทศไทย

การรถไฟแห่งประเทศไทยกำหนดให้ส่วนราชการสามารถขอใช้พื้นที่ได้สำหรับการสร้างถนน คู คลอง ปรับภูมิทัศน์ลานกีฬา คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร มีรายละเอียดและขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494

1.2 อนุมัติหลักการในการอนุญาตให้หน่วยงานราชการและหน่วยงานของรัฐใช้ที่ดินของการรถไฟฯ โดยรองผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย (รวก.2) รักษาการในตำแหน่งผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย (ผวก.) ลงวันที่ 2 เมษายน 2550 ท้ายหนังสือฝ่ายบริหารทรัพย์สิน เลขที่ บส./พส.2/038/2550 ลงวันที่ 23 มีนาคม 2550

1.3 อนุมัติค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิเหนือพื้นดิน โดย ผวก. ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2563 ท้ายหนังสือฝ่ายบริหารทรัพย์สิน เลขที่ รฟ.บส.1000/1222/2563 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2563

1.4 หลักเกณฑ์การพิจารณาลดทางตัดผ่านและอนุญาตเฉพาะรายระหว่างทางรถไฟกับทางรถยนต์ พ.ศ. 2559

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย

3 สถานที่ยื่นคำขอ

การรถไฟแห่งประเทศไทย สำหรับส่วนกลาง หรือเขตและแขวงบำรุงทางในส่วนภูมิภาคตามตารางหน่วยงานรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	เบอร์โทรศัพท์
ศูนย์บำรุงทางภาคกลาง	กองบำรุงทางเขตกรุงเทพ 0 2220 4470	วบข.กท.	แขวงบำรุงทางกรุงเทพ	สบท.กท.	0 2220 4457
			แขวงบำรุงทางบางซื่อ	สบท.บซ.	08 3155 7934
			แขวงบำรุงทางนครปฐม	สบท.นฐ.	0 3427 2212
	กองบำรุงทางเขตฉะเชิงเทรา 086 375 4653	วบข.ฉท.	แขวงบำรุงทางฉะเชิงเทรา	สบท.ฉท.	086 610 7732
			แขวงบำรุงทางปราจีนบุรี	สบท.ปจ.	0 3721 1357
			แขวงบำรุงทางวัฒนานคร	สบท.วค.	08 1862 0174/ 0 3726 1217
			แขวงบำรุงทางศรีราชา	สบท.ศช.	097 031 5999/ 0 3832 3897

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	เบอร์โทรศัพท์
	กองบำรุงทาง เขตหัวหิน 0 3251 1076	วบข.หห.	แขวงบำรุงทาง กาญจนบุรี	สบท.กญ.	0 3451 2994
			แขวงบำรุงทาง เพชรบุรี	สบท.พบ.	0 3242 7107
			แขวงบำรุงทาง วังก์พง	สบท.วพ.	0 3282 5829
ศูนย์บำรุงทาง ภาคเหนือ	กองบำรุงทาง เขตนครสวรรค์ 0 5632 6782	วบข.นว.	แขวงบำรุงทาง อยุธยา	สบท.อย.	0 3522 4661
			แขวงบำรุงทาง ลพบุรี	สบท.ลบ.	0 3641 2408
			แขวงบำรุงทาง นครสวรรค์	สบท.นว.	0 5638 6650
			แขวงบำรุงทาง พิษณุโลก	สบท.พล.	0 5525 1440
	กองบำรุงทาง เขตลำปาง 0 5422 5086	วบข.ลป.	แขวงบำรุงทาง อุตรดิตถ์	สบท.อด.	0 5544 2487
			แขวงบำรุงทาง เด่นชัย	สบท.ดช.	0 5461 3212
			แขวงบำรุงทาง ลำปาง	สบท.ลป.	0 5421 8147
			แขวงบำรุงทาง ลำพูน	สบท.ลพ.	0 5352 5680
ศูนย์บำรุงทาง ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	กองบำรุงทาง เขตสุรินทร์ 089 036 7942	วบข.สร.	แขวงบำรุงทาง แก่งคอย	สบท.กค.	06 5787 9262
			แขวงบำรุงทาง นครราชสีมา	สบท.รส.	098 512 0499
			แขวงบำรุงทาง ลำปลายมาศ	สบท.ลำ.	081 999 0065
			แขวงบำรุงทาง ศรีสะเกษ	สบท.เก.	08 1877 5258
	กองบำรุงทาง เขตขอนแก่น 08 1346 7650	วบข.ขอ.	แขวงบำรุงทาง ลำนารายณ์	สบท.ลา.	098 103 5116
			แขวงบำรุงทาง บัวใหญ่	สบท.วญ.	081 262 1437

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	ชื่อหน่วยงาน	ตัวย่อ	เบอร์โทรศัพท์
			แขวงบำรุงทางขอนแก่น	สบท.ขอ.	043 221 754
			แขวงบำรุงทางอุดรธานี	สบท.รด.	094 893 5645
ศูนย์บำรุงทางภาคใต้	กองบำรุงทางเขตทุ่งสง 0 7541 1218	วบข.ทส.	แขวงบำรุงทางบ้านกรูด	สบท.กร.	0 3269 5005
			แขวงบำรุงทางชุมพร	สบท. ชพ.	0 7750 3098
			แขวงบำรุงทางบ้านส้อง	สบท.สอ.	0 7736 1849
			แขวงบำรุงทางทุ่งสง	สบท. ทส.	0 7542 3379
	กองบำรุงทางเขตหาดใหญ่ 0 7424 4362	วบข.หใ.	แขวงบำรุงทางเขาชุมทอง	สบท.ชท.	0 7544 9054
			แขวงบำรุงทางหาดใหญ่	สบท.หใ.	0 7424 4174
			แขวงบำรุงทางเทพา	สบท.เท.	0 7437 6349
			แขวงบำรุงทางตันหยงมัส	สบท.ยม.	0 7367 1286
ศูนย์อาคารและสถานที่	กองบำรุงอาคารสถานที่กรุงเทพ 0 2220 4463	กบข.กท.	งานสถานที่กรุงเทพ	สสถ.กท.	0 2220 4464
			งานสถานที่บางซื่อ	สสถ.บซ.	0 2621 8701 ต่อ 821 5572

4 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

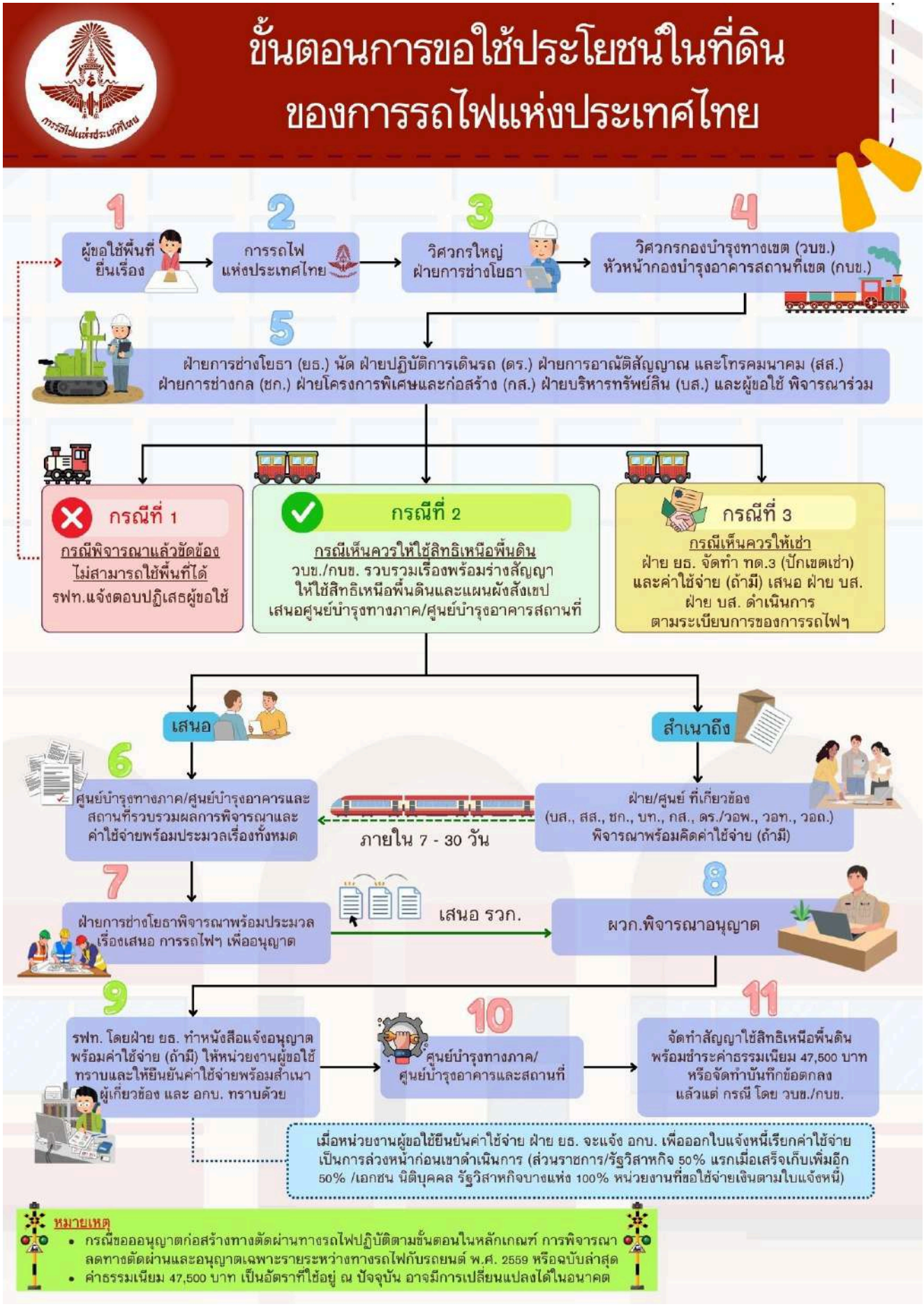
- ไม่มี - (หนังสือขออนุญาตจากหน่วยงาน)

5 เอกสารหลักฐาน

5.1 แผนผังการใช้ประโยชน์

5.2 รูปแบบก่อสร้างและรายละเอียดงานก่อสร้าง

6 เอกสารหลักฐาน

ขั้นตอนการขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

1 ผู้ขอใช้พื้นที่ยื่นเรื่องโดยยื่นเรื่องก่อน กำหนดไม่น้อยกว่า 60 วัน

2 วิศวกรกองบำรุงทางเขต (วบข.) หัวหน้ากองบำรุงอาคารสถานที่เขต (กบข.)

3 ฝ่ายการช่างโยธา (ยธ.)
นัดฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ (ดร.)
ฝ่ายการอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม (สส.)
ฝ่ายการช่าง (ชก.)
ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง (กส.)
ฝ่ายบริหารทรัพสินย์ (บส.)
ตรวจสอบพื้นที่

4 หากเห็นว่าสามารถต่ออายุสัญญาได้ และไม่ผิดเงื่อนไขในสัญญาเดิมให้รายงานเสนอศูนย์บำรุงทางภาค/ศูนย์บำรุงอาคารและสถานที่ แล้วสำเนาเรื่องให้ฝ่ายการอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม (สส.) ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง (กส.) ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน (บส.) พิจารณาก่อนทุกเรื่อง

5 ศูนย์บำรุงทางภาค/ศูนย์บำรุงอาคารและสถานที่

ส่งเรื่องเสนอ

6 ฝ่ายการช่างโยธา (ยธ.)

ส่งเรื่องเสนอ

7 รองผู้ว่าการกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน

เสนออนุญาต

8 ผู้ว่าการรถไฟอนุญาต

9 ผู้ขอใช้สิทธิ์ชำระค่าธรรมเนียมการจัดทำสัญญาเป็นเงิน 47,500 บาท และวิศวกรกองบำรุงทางเขต (วบข.) หัวหน้ากองบำรุงอาคารสถานที่เขต (กบข.) จัดทำสัญญาให้ใช้สิทธิเหนือพื้นดิน

10 สำเนาให้ฝ่ายเกี่ยวข้องทราบ

<u>หมายเหตุ</u> : ค่าธรรมเนียม 47,500 บาท เป็นอัตราที่ใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

14

การขออนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การขออนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาล และการใช้น้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 (มาตรา 16)

1.2 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 103/2554 ลงวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2554 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

1.3 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 104/2554 ลงวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2554 เรื่อง มอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาตแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

1.4 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 105/2554 ลงวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2554 เรื่อง มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

1.5 กฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาลและการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. 2556

1.6 ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาออกใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. 2560

1.7 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 11/2560 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาตและมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด)

1.8 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 12/2560 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาตและมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา)

1.9 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 13/2560 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาตและมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล)

1.10 คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ 14/2560 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาต และมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมาย ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มอบหมาย ดังนี้

2.1 ในเขตน้ำบาดาลกรุงเทพมหานคร มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาลเป็นผู้ออกใบอนุญาต

2.2 ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดอื่น มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาต ยกเว้น 3 จังหวัด ถ่ายโอนภารกิจ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครราชสีมา ได้มอบหมายให้นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ออกใบอนุญาตตามขนาดบ่อน้ำบาดาลและปริมาณน้ำบาดาลที่กำหนด

3 สถานที่ยื่นคำขอ

3.1 กรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอที่สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

3.2 จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครราชสีมา ให้ยื่นคำขอที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาลที่อยู่ในพื้นที่

3.3 พื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ให้ยื่นคำขอที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนั้น

ขั้นตอนการขออนุญาต ขุดเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล

1 ผู้ขอรับใบอนุญาต (2) เจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาล ยื่นคำขอตามแบบ นบ.1 พร้อมแนบสำเนา ณ ที่ทำการของพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาล

ภายใน 17 วันทำการ 2 ชั่วโมง

2 พนักงานรับคำขอ และดำเนินการตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ

ไม่ครบ

3 เสนอผู้มีอำนาจดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต

กรณีได้รับอนุญาต

แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตให้มารับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียม (3)

กรณีไม่ได้รับอนุญาต

แจ้งเหตุผลพร้อมทั้งสิทธิอุทธรณ์ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ

เอกสารประกอบการยื่นคำขอ (1)

1.สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดิน
2.หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ (กรณีผู้ขอรับอนุญาตไม่มายื่นด้วยตนเอง พร้อมติดอากรสแตมป์ 30 บาท)
3.หนังสือใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (กรณีโรงงานอุตสาหกรรม)
4.หนังสือรับรองนิติบุคคล (กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตฯ เป็นนิติบุคคล)

สถานที่ติดต่อขอรับใบอนุญาต (2)

กรุงเทพมหานคร
ติดต่อที่ สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา
ติดต่อที่ อบต. หรือเทศบาลที่จะขอเจาะน้ำบาดาล

จังหวัดอื่น ๆ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนั้น

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลคิดตามขนาดบ่อ (3)

ขนาดบ่อวงและบ่อน้ำบาดาล (นิ้ว)	อัตราค่าธรรมเนียมต่อฉบับ (บาท)
2 - 3 นิ้ว	100 บาท
4 - 6 นิ้ว	500 บาท
8 นิ้วขึ้นไป	1,000 บาท

5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

แบบ นบ. ๑

คำขอเลขที่.....
วันที่รับ...../...../.....
ผู้รับคำขอ.....
(สำหรับเจ้าหน้าที่เป็นผู้กรอก)

คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำแนะนำในการกรอกแบบคำขอรับใบอนุญาต

ให้ทำเครื่องหมาย "✓" ลงในช่อง ☐ โดยกรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน

๑) ข้อมูลผู้ขอรับใบอนุญาต

สถานะของผู้ขอรับใบอนุญาต

☐ บุคคลธรรมดา ข้าพเจ้า.....สัญชาติ.....อายุ.....ปี

☐ นิติบุคคล ข้าพเจ้า.....
(บริษัทจำกัด/ห้างหุ้นส่วน/อื่นๆ)

โดย.....สัญชาติ.....อายุ.....ปี
(ชื่อกรรมการผู้มีอำนาจ)

โดย.....สัญชาติ.....อายุ.....ปี
(ชื่อกรรมการผู้มีอำนาจ)

โดย.....สัญชาติ.....อายุ.....ปี
(ชื่อกรรมการผู้มีอำนาจ)

บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่/เลขทะเบียนนิติบุคคล ☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐ ☐☐ ☐

หมายเลขโทรศัพท์มือถือ.....หมายเลขโทรสาร.....e-mail.....

ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล/ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในนามของ.....

๒) ข้อมูลสถานที่ขอเจาะน้ำบาดาลหรือขอใช้น้ำบาดาล

☐ เป็นของข้าพเจ้า ☐ เป็นของ ..... ซึ่งยินยอมให้ข้าพเจ้าเจาะน้ำบาดาล

☐ โฉนดที่ดิน ☐ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ☐ แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน

☐ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ☐ หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ ☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์

☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสร้างตนเอง ☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

☐ เอกสารแสดงสิทธิในที่ดินอื่นๆ ที่ราชการออกให้ และไม่มีข้อห้ามเกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลในที่ดินนี้ โปรดระบุ.....

.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร.....e-mail.....

อยู่ในเขต ☐ เทศบาล..... ☐ อบต..... ☐ นิคมอุตสาหกรรม.....

ค่าพิกัดจุดเจาะน้ำบาดาล UTM Zone..... N..... E..... (หากทราบข้อมูลค่าพิกัดจุดเจาะน้ำบาดาลโปรดระบุ)

☐ **ข้าพเจ้าขอรับรองว่าสถานที่เจาะน้ำบาดาล ๑.ไม่เป็นที่ลุ่มซึ่งมีน้ำเสียหรือน้ำที่เป็นพิษภักขังหรือไหลผ่าน หรือไหลจากผิวดินซึมลงไปในบ่อหรือข้างบ่อได้**
๒.ตำแหน่ง หลุมเจาะอยู่ห่างจากชายคา ไม่น้อยกว่า ๑ เมตรและอยู่ห่างจากส้วมซึมหรือถังเกรอะหรือร่องระบายน้ำโสโครกไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร
๓.บริเวณที่เจาะน้ำบาดาลมีที่ว่างเพียงพอ สำหรับการซ่อมบ่อน้ำบาดาล หรือซ่อมเครื่องสูบน้ำ

๓) เหตุผลในการเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาล

☐ ไม่มีแหล่งน้ำอื่นใด

☐ มีแหล่งน้ำอยู่แล้ว คือ

☐ บ่อน้ำบาดาล จำนวน.....บ่อ แต่ ☐ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ☐ บ่อเก่าชำรุดใช้การไม่ได้ จำนวน.....บ่อ
ปัจจุบันใช้น้ำบาดาลเดือนละ.....ลูกบาศก์เมตร

☐ ระบบน้ำประปา
☐ ประปานครหลวง ☐ ประปาส่วนภูมิภาค ☐ ประปาเทศบาล ☐ ประปา อบต. แต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
ปัจจุบันใช้น้ำประปา เดือนละ.....ลูกบาศก์เมตร

☐ แหล่งน้ำอื่น.....

☐ เหตุผลอื่นๆ.....

ขนาดบ่อ..... มิลลิเมตรหรือนิ้ว ความลึก..... เมตร

ประสงค์จะขออนุญาตใช้น้ำบาดาล ประมาณวันละ..... ลูกบาศก์เมตร

☐ เพื่ออุปโภคหรือบริโภค
- ○ บ้านพักอาศัย/หมู่บ้านจัดสรร..... หลัง
- ○ สถานที่ราชการ/ศาสนสถาน/มูลนิธิ
- ○ อื่นๆ.....

☐ เพื่อเกษตรกรรม
- ○ เพาะปลูก.....จำนวน.....ไร่
- ○ เลี้ยงสัตว์
  - สัตว์บก ชนิด.....จำนวน.....ตัว
  - สัตว์น้ำ ชนิด.....จำนวน.....บ่อ
  - บ่อเลี้ยงขนาด .....ลบ.
    (กว้าง × ยาว × ลึก)

☐ เพื่อธุรกิจ
- ○ ประเภทเหล็กแผ่นเคลือบ ○ ประเภทยางรถยนต์ ○ ประเภทฟอกหนัง
- ○ ประเภทฟอกย้อมสิ่งทอ ○ ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ○ ประเภทห้องเย็น
- ○ ประเภทกระดาษ ○ ประเภทเครื่องดื่ม ○ ประเภทอาหารและยา
- ○ ประเภทอุตสาหกรรมที่ในกระบวนการผลิตใช้น้ำ R.O. ○ กลุ่มโรงงาน (เขตนิคมอุตสาหกรรม)
- ○ แฟลต/อพาร์ทเมนต์/อาคารชุด/หอพัก/แมนชั่น/บ้านเช่า จำนวน.....หน่วย.....ห้อง
- ○ โรงแรม/ศูนย์อบรมเอกชน/โรงภาพยนตร์/ศูนย์การค้า/ตลาด/ร้านอาหารหรือภัตตาคาร/สถานีบริการพลังงานเชื้อเพลิง/สถานบริการล้างทำความสะอาดรถยนต์/สำนักงาน/สวนสนุก/โรงพยาบาลเอกชน/สถานพยาบาลของเอกชน/สถานกีฬาของเอกชน/สวนสัตว์/ร้านค้า/สถานอาบอบนวด หรือสถานประกอบการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน
- ○ อื่นๆ.....

๔) เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต (สำเนาหลักฐานทุกฉบับ ต้องลงลายมือชื่อ "รับรองสำเนาถูกต้อง")

บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล
☐ (๑) สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดิน เลขที่	☐ (๑) สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดิน เลขที่ .....
☐ (๒) หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจ (กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตไม่สามารถมายื่นคำขอด้วยตนเองได้)	☐ (๒) หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจ (กรณีกรรมการผู้มีอำนาจของนิติบุคคลไม่สามารถมายื่นคำขอด้วยตนเองได้)
☐ (๓) สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เลขที่	☐ (๓) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลจากกระทรวงพาณิชย์ เลขที่ .....
	☐ (๔) สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เลขที่ .....

สำหรับสำเนาเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารเอง โดยให้ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้รับรองสำเนาถูกต้องของเอกสารดังกล่าว

ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้รับคำขอเข้าถึงข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นประกอบคำขอรับใบอนุญาตของข้าพเจ้าได้
ขอรับรองว่าเอกสารหรือหลักฐานและข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้ถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลายมือชื่อ).....ผู้ขอรับใบอนุญาต/ผู้รับมอบอำนาจ
(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .....

เฉพาะเจ้าหน้าที่
บันทึกสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ

๑. ได้ตรวจสอบคำขอและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ และได้ออกใบรับคำขอแก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมรับชำระค่าธรรมเนียมแล้ว

๒. ความเห็นของเจ้าหน้าที่.....

(ลายมือชื่อ)..... เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ
(.....)
ตำแหน่ง .....

บันทึกสำหรับพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่

ได้ลงทะเบียนเป็นคำขอที่..... ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .....

(ลายมือชื่อ).....
(.....)
พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เขตน้ำบาดาลจังหวัด.....

6 เอกสารหลักฐาน

6.1 สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรือหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดิน

6.2 หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ (กรณีผู้ขอรับอนุญาตไม่มายื่นด้วยตนเอง พร้อมติดอากรแสตมป์ 30 บาท)

6.3 หนังสือใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (กรณีโรงงานอุตสาหกรรม)

6.4 หนังสือรับรองนิติบุคคล (กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตฯ เป็นนิติบุคคล)

คำถาม/คำตอบ (Q&A)

1. การเจาะบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต้องขออนุญาตหรือไม่

ตอบ การเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาลนั้น มีกฎหมายที่ใช้ในการควบคุม กำกับ ดูแล คือ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 และตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลเพื่อการใช้ในการอุปโภคบริโภคทั่วไป หรือเพื่อการเกษตรกรรม หรือเพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรม จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดนั้น ๆ ให้ถูกต้อง โดยต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมายก่อน จึงจะเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลได้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้

2. การเจาะบ่อน้ำบาดาลของหน่วยงานท้องถิ่นจำเป็นต้องขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลหรือไม่

ตอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช่องค์การของรัฐซึ่งอยู่ในข่ายที่จะได้รับการยกเว้นตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล หรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และต้องได้รับใบอนุญาตแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ดังนั้น หากเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ประสงค์จะเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลต้องขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้ถูกต้องก่อน โดยต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมายก่อน จึงจะเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลได้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3. ผู้ใดสามารถขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลได้ และมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตอย่างไร

ตอบ ผู้ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลต้องเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล และต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือได้รับความยินยอมจากผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลได้ โดยผู้ออกใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาลและการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. 2556 และระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการพิจารณาออกใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. 2560

4. สามารถติดต่อขอรับใบอนุญาตได้ที่ใด

ตอบ 1. กรุงเทพมหานคร ติดต่อที่ สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

2. จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา ติดต่อที่ เทศบาล/อบต. ที่จะเจาะน้ำบาดาล หรือที่บ่อน้ำบาดาลนั้นตั้งอยู่ (กรณีเทศบาล/อบต. ประสงค์จะเจาะและใช้น้ำบาดาลให้ติดต่อสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทั้งจังหวัดนี้ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ)

3. พื้นที่อื่น ๆ ติดต่อที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

5. ปัจจุบันอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ฉบับละเท่าไร

ตอบ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจะคิดตามขนาดบ่อ คือ

1. บ่อวง และบ่อน้ำบาดาลขนาดเล็ก (2 นิ้ว และ 3 นิ้ว) เก็บค่าธรรมเนียม ฉบับละ 100 บาท

2. บ่อน้ำบาดาลขนาดกลาง (4 นิ้ว 5 นิ้ว และ6 นิ้ว) เก็บค่าธรรมเนียม ฉบับละ 500 บาท

3. บ่อน้ำบาดาลขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ 8 นิ้ว ขึ้นไป) เก็บค่าธรรมเนียม ฉบับละ 1,000 บาท

6. หากใบอนุญาตหมดอายุแล้วต้องการต่ออายุใบอนุญาต จะให้ดำเนินการอย่างไร

ตอบ ตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาลและการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. 2556 ข้อ 23 กำหนดว่า การต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้นก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ดังนั้น หากใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลใหม่ ตามแบบ นบ.2 และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น ตามมาตรา 20 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

7. บ่อน้ำบาดาลที่เคยขออนุญาตและหมดอายุไปแล้ว แต่ไม่ได้ขอต่ออายุและไม่ดำเนินการใด ๆ ทั้งการขอยกเลิกและการอุดกลบ จะมีบทลงโทษอย่างไร

ตอบ 1. เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกกิจการแต่ไม่ดำเนินการแจ้งเลิกกิจการ ถือว่าไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้เคยรับใบอนุญาตต้องดำเนินการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวดำเนินการอุดกลบบ่อน้ำบาดาล ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

8. หากต้องการแจ้งเบาะแสการลักลอบเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาล จะต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ 1. สามารถแจ้งข้อมูลผ่านระบบรับเรื่องร้องเรียน e-Petition ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (http://petition.mnre.go.th)

2. สายด่วน Green Call 1310 กด 1 หรือหมายเลขโทรศัพท์ 0-2265-6223-5

3. สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล หมายเลขโทรศัพท์ 0-2666-7327, 0-2666-7329

15

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 กำหนด คำนิยาม “การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า กระบวนการศึกษาและประเมินผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้มีการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบดังกล่าว ผลการศึกษา เรียกว่า รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กำหนดไว้ตามประเภทและขนาดของโครงการซึ่งต้องพิจารณาดำเนินการตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 35 ประเภทโครงการ และโครงการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง จำนวน 12 ประเภทโครงการ

นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ได้มีการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและรายงานการผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม (วันที่ 13 กันยายน 2537) และกลไกการดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการต่าง ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554

รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination : IEE)

2) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA)

3) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการ กิจการหรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (Environmental and Health Impact Assessment : EHIA)

1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการหรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ 2566

1.1.2 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการหรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรงซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566

1.1.3 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568

1.1.4 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2568

1.1.5 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในบริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2568

1.1.6 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภอคุระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา พ.ศ. 2568

1.1.7 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภอคุระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา พ.ศ. 2568

1.1.8 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2568

1.1.9 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2568

1.1.10 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2567

1.1.11 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2568

1.1.12 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2568

1.1.13 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2568

1.1.14 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ขยายระยะเวลาการใช้บังคับประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2568

1.1.15 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2563

1.2 กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.1 กฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง ตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565

1.2.2 กฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว และตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565

1.2.3 กฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางกอบัว ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางยอ ตำบลบางกระสอบและตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

1.3 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3.1 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2566

1.3.2 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ ลงวันที่ 21 เมษายน 2565

1.3.3 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการจัดส่งรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 5 เมษายน 2565

2 ผู้พิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

2.1 การพิจารณารายงาน EIA/EHIA กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของเอกชนที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หรือไม่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำมาตรการตามที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

2.2 การพิจารณารายงาน EIA/EHIA การดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน ที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2.2.1 คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็น และเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2.2.2 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณา โดยมีความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ประกอบการพิจารณา และเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

2.2.3 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

3 สถานที่ยื่นรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3.1 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

3.2 กรณีโครงการเอกชนที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ให้ยื่นรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อหน่วยงานอนุญาตในกิจการอันเป็นสาระสำคัญสำหรับการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการนั้นเพิ่มเติมด้วย (ที่อยู่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 118/1 อาคารทิปโก้ 2 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400)

4 ขั้นตอนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การพิจารณารายงาน EIA/EHIA กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของเอกชนที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หรือไม่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

4.1.1 ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาต ศึกษาและจัดทำรายงาน EIA หรือ EHIA ในขั้นการขออนุญาตตามกฎหมาย

4.1.2 เสนอรายงานให้หน่วยงานตามข้อ 3

4.1.3 เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงาน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

4.1.3.1 รายงานถูกต้อง/ข้อมูลครบถ้วน ดำเนินการต่อ

4.1.3.2 รายงานไม่ถูกต้อง/ข้อมูลไม่ครบถ้วน แจ้งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

4.1.3.3 เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงาน พิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

4.1.4 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณารายงานภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้แจ้งผลการพิจารณาโดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

4.1.4.1 ให้ความเห็นชอบ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต นำมาตรการที่กำหนดในรายงานไปเป็นเงื่อนไขในการอนุญาต ส่วนการเห็นชอบกรณีโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (EHIA) หน่วยงานของรัฐ

ผู้รับผิดชอบโครงการหรือหน่วยงานของรัฐผู้อนุญาตโครงการ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนฯ ตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญฯ

4.1.4.2 ไม่ให้ความเห็นชอบ

1) แจ้งให้ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต แก้ไข เพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่

2) ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต แก้ไข เพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่ และเสนอรายงานฉบับแก้ไขภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

3) กรณีผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ไม่แก้ไข เพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่และเสนอภายใน 180 วัน ตามที่กำหนด ให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงาน

4.1.5 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณารายงาน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

4.1.5.1 ให้ความเห็นชอบ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต นำมาตรการที่กำหนดในรายงานไปเป็นเงื่อนไขในการอนุญาต

กรณีโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (EHIA) ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญฯ

4.1.5.2 ไม่ให้ความเห็นชอบ ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงานโดยผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต สามารถพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1) มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลปกครอง ภายใน 90 วัน หรือ

2) สามารถเสนอรายงานเข้าสู่กระบวนการพิจารณารายงานใหม่

ขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA/EHIA

กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชนที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หรือไม่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

1 ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาตศึกษาและจัดทำรายงาน EIA/EHIA ในขั้นตอนการขออนุญาตตามกฎหมาย

↓

2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการภายใน 15 วัน

↓

3 เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงานตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

ตรวจสอบเอกสาร
- เอกสารไม่ครบ
- เอกสารครบ

เสนอผลการพิจารณารายงานเบื้องต้น ภายใน 30 วัน (นับตั้งแต่ได้รับรายงาน)

↓

4 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณารายงาน ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน และสำนักนโยบายแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แจ้งผลการพิจารณา

ผลการพิจารณารายงานภายใน 45 วัน
- ไม่ให้ความเห็นชอบ
- ให้ความเห็นชอบ

เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต นำมาตรการที่กำหนดในรายงานไปเป็นเงื่อนไขในการอนุญาต สำหรับกรณีโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (EHIA) ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญฯ

↓

5 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณารายงาน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ผลการพิจารณารายงานภายใน 30 วัน
- ให้ความเห็นชอบ
- ไม่ให้ความเห็นชอบ (จบกระบวนการพิจารณา)

กรณีไม่เห็นด้วย
สามารถมีสิทธินำคดีไปสู่ศาลปกครอง ภายใน 90 วัน

กรณีเห็นด้วย : สามารถเสนอรายงานเข้าสู่กระบวนการพิจารณาใหม่

แก้ไขข้อมูล เพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่

แจ้งให้ผู้ดำเนินการ ผู้ขออนุญาตทราบ

แก้ไขรายงานใหม่ภายใน 180 วัน หากพ้นกำหนดให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงาน

4.2 ขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA/EHIA กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน ที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

4.2.1 ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาต ศึกษาและจัดทำรายงาน EIA หรือ EHIA ในขั้นจัดทำรายงานตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ

4.2.2 เสนอรายงานให้หน่วยงานตามข้อ 3

4.2.3 เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงาน ตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

4.2.4 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณารายงาน และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้แจ้งผลการพิจารณาโดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

4.2.4.1 ข้อมูลเพียงพอ แจ้งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาต และดำเนินการจัดทำเล่มรายงานตามที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารต่าง ๆ เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

4.2.4.2 ข้อมูลไม่เพียงพอ แจ้งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาต แก้ไข เพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่ และเสนอรายงานเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ อีกครั้ง

4.2.5 เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงาน สรุปความเห็นคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

4.2.6 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณารายงาน

4.2.6.1 เห็นชอบ เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

4.2.6.2 ไม่เห็นชอบ ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

4.2.7 คณะรัฐมนตรีพิจารณา ตามความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยคณะรัฐมนตรีอาจขอให้บุคคลหรือสถาบันใดซึ่งมีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาและเสนอรายงานหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

กรณีโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (EHIA) ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญฯ

ขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA/EHIA

กรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน ที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

1. ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาตศึกษาและจัดทำรายงาน EIA/EHIA ในขั้นตอนการขออนุญาตตามกฎหมาย

แจ้งผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาตจัดทำเล่มรายงานเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แจ้งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่และเสนอรายงานเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ

3. เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงานตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

4. คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณา และสำนักนโยบายแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แจ้งผลการพิจารณา

- ไม่ให้ความเห็นชอบ → แจ้งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดทำรายงานใหม่และเสนอรายงานเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ
- ให้ความเห็นชอบ

5. เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงานสรุปความเห็น คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

6. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณารายงาน

- ไม่ให้ความเห็นชอบ
- ให้ความเห็นชอบ

ผู้ดำเนินการ ผู้ขออนุญาต ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

7. คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

กรณีโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (EHIA) ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญฯ

5 สาระสำคัญในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1 รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination : IEE) (ต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ และรายงานในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด)

5.1.1 บทนำ

5.1.2 รายละเอียดโครงการ

5.1.3 สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

5.1.4 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1.6 ส่วนประกอบท้ายรายงาน

5.1.7 เอกสารประกอบการเสนอรายงาน

1) ปกหน้าและปกในของรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ตามแบบ สผ.1

2) หนังสือรับรองการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ตามแบบ สผ.2

3) บัญชีรายชื่อผู้จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ตามแบบ สผ.3

4) แบบแสดงรายละเอียดการเสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ตามแบบ สผ.4

5) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.2 รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA)

5.2.1 รายงานฉบับหลัก (ต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ และรายงานในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด)

1) บทนำ

2) รายละเอียดโครงการ

3) สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

4) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5) มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

6) ส่วนประกอบท้ายรายงาน

5.2.2 รายงานฉบับย่อ (ต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ และรายงานในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด) เฉพาะกรณีการดำเนินโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน

1) บทนำ

2) รายละเอียดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการโดยสังเขป

3) ตารางสรุปผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พร้อมมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.2.3 เอกสารประกอบการเสนอรายงาน

1) ปกหน้าและปกในของรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผ.5

2) หนังสือรับรองการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผ.6

3) บัญชีรายชื่อผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผ.7

4) แบบรายงานรายละเอียดการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผ.8

5) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.3 รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการ กิจการหรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนอย่างรุนแรง (Environmental and Health Impact Assessment : EHIA)

5.3.1 รายงานฉบับหลัก (ต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ และรายงานในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด)

1) บทนำ

2) รายละเอียดโครงการ

3 สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

4) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5) มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

6) ส่วนประกอบท้ายรายงาน

5.3.2 รายงานฉบับย่อ (ต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ และรายงานในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ชุด) เฉพาะกรณีการดำเนินโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน

1) บทนำ

2) รายละเอียดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการโดยสังเขป

3) ตารางสรุปผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พร้อมมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.3.3 เอกสารประกอบการเสนอรายงาน

1) ปกหน้าและปกในของรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผร. 1

2) หนังสือรับรองการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผร. 2

3) บัญชีรายชื่อผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผร. 3

4) แบบแสดงรายละเอียดการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผร. 4

5) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานของศูนย์ราชการระดับจังหวัด

16

- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

การดำเนินงานของศูนย์ราชการระดับจังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

1 ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2535 เห็นชอบในหลักการและแนวทางการดำเนินงานจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้ทุกจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานเรื่องศูนย์ราชการ ต่อมา ในปี 2539 ได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. 2539 ซึ่งระเบียบดังกล่าวนี้กำหนดขึ้นเพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดระบบศูนย์ราชการทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด และเฉพาะโครงการสามารถดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพและเป็นระบบไม่ซ้ำซ้อน โดยมีคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (กศร.) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมที่ดิน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการ โดยให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปัจจุบันเรียกว่า เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปัจจุบันเรียกว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (สศร.) เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กศร. เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

ในปี 2548 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. 2539 ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และเพื่อลดขั้นตอน ลดภาระ และระยะเวลาการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ และคณะรัฐมนตรี โดยได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ของ กศร. ปัจจุบัน การดำเนินงานเรื่องศูนย์ราชการระดับจังหวัดจึงอยู่ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 อย่างไรก็ตาม กศร. ได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2553 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ กศร. จำนวน 2 คณะ คือ **(1) คณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก มีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นฝ่ายเลขานุการ รับผิดชอบในการพิจารณาการจัดทำแผนการใช้ที่ดินและการจัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และเมืองหลัก 32 จังหวัด ได้แก่

ภาคกลาง	กรุงเทพมหานคร จังหวัดกาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และจังหวัดสระบุรี
ภาคตะวันออก	จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง
ภาคใต้	จังหวัดกระบี่ นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ภาคเหนือ	จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ นครสวรรค์ พิษณุโลก และจังหวัดลำปาง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สกลนคร สุรินทร์ อุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี

และ **(2) คณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค มีสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย** เป็นฝ่ายเลขานุการ รับผิดชอบในการพิจารณาการจัดทำแผนการใช้ที่ดินและการจัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัดที่นอกเหนือจากเมืองหลัก ๔๕ จังหวัด ได้แก่

ภาคกลาง	จังหวัดกำแพงเพชร ชัยนาท นครนายก ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สมุทรสงคราม สระแก้ว สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดอ่างทอง
ภาคตะวันออก	จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด
ภาคใต้	จังหวัดชุมพร ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา ระนอง และจังหวัดสตูล
ภาคเหนือ	จังหวัดตาก น่าน พะเยา พิจิตร เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดกาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร เลย ศรีสะเกษ หนองคาย หนองบัวลำภู และจังหวัดอำนาจเจริญ

2 วัตถุประสงค์ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานศูนย์ราชการระดับจังหวัด

เพื่อให้การดำเนินงานเรื่องศูนย์ราชการสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหา รวมทั้งสอดคล้องกับข้อกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐที่ปรับเปลี่ยนไป กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมธนารักษ์ จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานศูนย์ราชการระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อให้คณะอนุกรรมการภายใต้ กศร. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการดำเนินงานเรื่องศูนย์ราชการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 เพื่อให้ศูนย์ราชการระดับจังหวัดเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพของจังหวัด

2.3 เพื่อให้ที่ตั้งศูนย์ราชการจังหวัดมีความเหมาะสม สง่างาม มีเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และมีความสอดคล้องกับผังเมืองรวมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นไปในทิศทางที่จังหวัดต้องการโดยให้ศูนย์ราชการจังหวัดเป็นตัวนำในการพัฒนาเมือง เพื่อลดความแออัดในชุมชนเมืองแล้วกระจายความเจริญไปยังพื้นที่ใหม่ตามทิศทางการพัฒนาเมือง โดยให้มีการศึกษาแผนการใช้ที่ดินและจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการควบคู่กันไปด้วย

2.4 เพื่อให้การใช้งบประมาณและการใช้ที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.5 เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์ราชการส่วนภูมิภาคได้คำนึงถึงการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และศิลปกรรม

3 แนวทางการดำเนินงานศูนย์ราชการระดับจังหวัด

3.1 นิยามศูนย์ราชการ

ระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 กำหนดให้ “ศูนย์ราชการ” หมายถึง สถานที่ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการกำหนดให้เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ซึ่งประกอบด้วยอาคารที่ทำการของหน่วยราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ที่เป็นหน่วยงานบริหาร หน่วยงานบริการ หรือหน่วยงานปฏิบัติการด้วย รวมทั้งบริเวณที่ตั้งบ้านพักข้าราชการ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่และอาคารที่อยู่ในบริเวณเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมโยงกับสถานที่ดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการกำหนด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงอาคารที่ทำการของหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม หน่วยราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในกำกับหรือสังกัดส่วนราชการใดก็ตาม ในกรณีที่มีหน่วยงานประสงค์จะใช้พื้นที่ภายในศูนย์ราชการ แต่ไม่เป็นไปตามนิยามข้างต้น รวมถึงหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันการศึกษา ให้จังหวัดดำเนินการขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบใน 2 ขั้นตอน ได้แก่

1) ให้จังหวัดเสนอเรื่องดังกล่าวต่ออธิบดีกรมธนารักษ์ ตามระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 ข้อ 6 ที่กำหนดให้ในกรณีที่มีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ หรือในกรณีที่ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

2) ให้จังหวัดเสนอเรื่องต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักหรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี

3.2 องค์ประกอบของศูนย์ราชการจังหวัด ประกอบด้วย

3.2.1 ศูนย์บริหาร หรือศูนย์ราชการหลัก หมายถึง พื้นที่สำหรับรวมกลุ่มอาคารด้านบริหารไว้ในบริเวณเดียวกัน ประกอบด้วย ส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีลักษณะงานหลักเป็นงานบริหาร โดยมีอาคารศาลากลางจังหวัด อาคารศาลจังหวัด อาคารสำนักงานอัยการ อาคารเอนกประสงค์ (หอประชุม) อาคารเก็บพัสดุเป็นส่วนประกอบ สำหรับจังหวัดที่มีพื้นที่มากเพียงพอก็ให้มีส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐเข้ามาอยู่ในศูนย์บริหาร หรือศูนย์ราชการหลักได้ตามความเหมาะสม

3.2.2 ศูนย์ปฏิบัติการ หรือศูนย์ราชการรอง หมายถึง พื้นที่สำหรับรวมกลุ่มอาคารด้านงานปฏิบัติการของหน่วยงานที่มีลักษณะงานหลักเป็นงานปฏิบัติการ หรืองานบริการประชาชนซึ่งแต่ละหน่วยงานใช้พื้นที่จำนวนมาก

3.2.3 ศูนย์บ้านพักข้าราชการ หมายถึง พื้นที่อันเป็นที่ตั้งของศูนย์รวมหรือที่รวมของอาคารพักอาศัยและอาคารประกอบของศูนย์บ้านพักข้าราชการ และพื้นที่นันทนาการ โดยมีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการร่วมกัน

อนึ่ง ในแต่ละจังหวัดอาจมีศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรอง และศูนย์บ้านพักข้าราชการมากกว่า 1 แห่ง ตามความจำเป็นและความเหมาะสม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ที่จัดหาได้ และการรวมกลุ่มของหน่วยราชการที่มีอยู่เดิม

3.3 การเลือกพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการ

3.3.1 จังหวัดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ หัวหน้าหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีร่างองค์ประกอบ และหน้าที่ความรับผิดชอบที่เสนอแนะปรากฏตามภาคผนวก ก

3.3.2 หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัดเดิมเป็นศูนย์ราชการ

3.3.2.1 มีศักยภาพในการขยายต่อเติม โดยการสำรวจสภาพอาคารศาลากลางจังหวัดปัจจุบัน ในกรณีที่สามารถดำเนินการปรับปรุงต่อเติมใช้เป็นศูนย์ราชการได้ภายใต้เงื่อนไขมีพื้นที่บริเวณรอบอาคารศาลากลางจังหวัดมากพอ และไม่อยู่ในบริเวณอนุรักษ์โบราณสถาน

3.3.2.2 สอดคล้องกับความต้องการของผู้แทนประชาชนในทุกระดับ และผู้แทนชุมชนในพื้นที่ โดยต้องเป็นไปตามหลักวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดระบบการจราจร และการจัดภูมิทัศน์

3.3.2.3 ให้คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสมของที่ดินในเบื้องต้น

3.3.3 หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการจังหวัดในพื้นที่แห่งใหม่

3.3.3.1 กรณีพื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัดเดิมไม่สามารถขยายหรือต่อเติมได้ให้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการในพื้นที่แห่งใหม่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกที่ตั้ง ดังนี้

1) ทำเลที่ตั้งควรสอดคล้องกับผังเมืองรวม และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเมือง รวมทั้งคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) ขนาดของที่ดิน ควรมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 70 ไร่ หรือมีจำนวนพื้นที่ที่เพียงพอเพื่อเป็นพื้นที่สำหรับอาคารศาลากลาง อาคารประกอบอื่น ๆ อาคารที่ทำการของหน่วยงานอื่นที่จำเป็น พื้นที่นันทนาการ พื้นสำรองสำหรับอนาคต และพื้นที่สีเขียว ที่ต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 30 จากพื้นที่ทั้งหมด

3) พื้นที่ตั้งศูนย์ราชการจังหวัดในพื้นที่แห่งใหม่ไม่ควรห่างจากศูนย์ราชการเดิมเกิน 10 กิโลเมตร มีการคมนาคมสะดวก และมีการวางแผนระบบขนส่งมวลชนรองรับการเดินทาง รวมทั้งต้องคำนึงถึงความเพียงพอ และความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ ระบบน้ำประปา ระบบสื่อสาร

4) คำนึงถึงการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ไม่ควรอยู่ในบริเวณที่มีมลภาวะ หลีกเลี่ยงการตัดไม้ทำลายป่า และโบราณสถาน แหล่งอารยธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และหลีกเลี่ยงการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลาดชันเชิงเขา เป็นต้น รวมทั้งให้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเชิงนโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน

5) หลักการประหยัดงบประมาณ ควรพิจารณาเลือกที่ดินของรัฐเป็นลำดับแรกก่อน อาทิ ที่ราชพัสดุ และที่สาธารณประโยชน์ โดยต้องมีการตรวจสอบประเภท และสถานการณ์ใช้ที่ดินให้เป็นปัจจุบัน กรณีหากไม่มีที่ดินที่เหมาะสมอาจพิจารณาที่ดินบริจาคของเอกชนหรือพิจารณาจัดซื้อที่ดินซึ่งต้องไม่อยู่ในเงื่อนไขใด ๆ รวมทั้งต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. 2526 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

3.3.3.2 หลักความสอดคล้องกับความต้องการของจังหวัด โดยต้องเป็นไปตามหลักวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดระบบการจราจร และการจัดภูมิทัศน์ด้วย

3.3.3.3 กำหนดแผนการใช้ประโยชน์อาคารศาลากลางจังหวัดหลังเดิมให้ชัดเจนตามแนวทาง ดังนี้

1) มีอายุการใช้งานมานาน (มากกว่า 30 ปี)

(1) มีโครงสร้างที่มั่นคงแข็งแรง มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สง่างาม สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้เป็นโบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ หรือใช้เป็นห้องสมุด หรืออื่น ๆ ตามที่จะเห็นสมควร

(2) โครงสร้างไม่มั่นคงแข็งแรง ไม่มีความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์หรือศิลปวัฒนธรรม ไม่ควรใช้สถานที่เพื่อทำประโยชน์อื่นใด อาจจะรื้อถอนเพื่อปรับการใช้ประโยชน์ที่ดินใหม่

2) มีอายุการใช้งานไม่นานมาก เห็นควรให้หน่วยงานอื่นเข้าใช้ประโยชน์ เนื่องจากมีความจำเป็นของการใช้สถานที่ทำงาน พิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

(1) หน่วยงานที่มีลักษณะงานที่ประสานสอดคล้องกับหน่วยงานในศูนย์ราชการ โดยให้ความสำคัญกับงานบริหาร และงานบริการประชาชน

(2) หน่วยงานมากกว่าหนึ่งหน่วยงานมาอยู่รวมกัน ควรเป็นหน่วยงานในกลุ่มงานเดียวกัน หรือสังกัดกระทรวงเดียวกัน

(3) ให้ความสำคัญกับหน่วยงานสังกัดการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นลำดับแรก

3) พิจารณาตามความจำเป็นของแต่ละจังหวัด โดยมีปัจจัยของทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สภาพทางสังคม หรือความต้องการของพื้นที่

4) กรณีการปรับปรุงและการย้ายหน่วยงานออกจากอาคารศาลากลางหลังเดิม ให้จังหวัดกำหนดแผนงานในการนำอาคารและสถานที่ไปใช้ประโยชน์เพื่อการอื่น ๆ อาทิ ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ให้ชัดเจน ประกอบการจัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการด้วย

3.4 การจัดทำแผนการใช้ที่ดินและการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัด

3.4.1 กลุ่มจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาคให้จังหวัดดำเนินการศึกษาและจัดทำแผนการใช้ที่ดินและจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัด โดยมีสำนักสถาปัตยกรรม สำนักผังเมืองรวม กรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับการศึกษา และคณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด เป็นผู้พิจารณาความเห็นชอบในเบื้องต้นก่อนที่จะให้เสนอคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอน

3.4.2 กลุ่มจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักให้จังหวัดดำเนินการศึกษาและจัดทำแผนการใช้ที่ดินและจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินการร่วมกับจังหวัด และคณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในเบื้องต้นก่อนที่จะเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอน (ขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการตามผังแม่บทศูนย์ราชการ และการปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ ปรากฏตามภาคผนวก ข) ทั้งนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ตั้งของหน่วยงาน ให้ระบุเหตุผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน พร้อมมีแผนภาพประกอบ

3.4.3 การจัดหน่วยราชการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่บนอาคารศาลากลางจังหวัด มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

3.4.3.1 หน่วยราชการส่วนภูมิภาคที่มีลักษณะงานหลักเป็นงานบริหาร

3.4.3.2 หน่วยราชการที่เป็นตัวแทนของกระทรวงทุกกระทรวง

3.4.3.3 หน่วยราชการที่มีแผนถ่ายโอนภารกิจส่วนใหญ่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดให้อยู่บนอาคารศาลากลางจังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนการถ่ายโอนภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องแสดงถึงภารกิจของหน่วยงานที่ยังคงอยู่

3.4.3.4 หน่วยราชการที่ต้องใช้สถานที่ทำงาน มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือต้องใช้บริเวณ/พื้นที่ขณะปฏิบัติงานมากเป็นพิเศษ อาทิ สำนักงานขนส่งจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อาจมีที่ตั้งที่กระจายตัวตามส่วนต่าง ๆ ของเมืองที่เหมาะสม หรือหากจังหวัดได้มีศูนย์ราชการรองหรือศูนย์ปฏิบัติการอาจย้ายหน่วยงานในพื้นที่ดังกล่าวตามความเหมาะสม หรือในกรณีที่ศูนย์ราชการหลักมีพื้นที่มากเพียงพออาจจัดบริเวณที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงานลักษณะดังกล่าวได้ และหน่วยราชการส่วนภูมิภาคที่มีสำนักงานอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการใกล้เคียงกับอาคารศาลากลางจังหวัดอยู่แล้ว อาจจะพิจารณายกเว้นไม่ต้องเข้ามาอยู่รวมภายในอาคารศาลากลางจังหวัดได้ และหากอาคารหมดสภาพอายุการใช้งาน ควรกำหนดแผนการย้ายหน่วยราชการที่เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสมที่จะเข้ามารวมอยู่ภายในอาคารศาลากลางจังหวัด

3.4.3.5 หน่วยงานของรัฐที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัด จะพิจารณาเห็นสมควร

3.4.4 การจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการหลัก

3.4.4.1 จัดวางผังบริเวณศูนย์ราชการที่ก่อสร้างใหม่ หรือปรับปรุงในพื้นที่เดิมให้คำนึงถึงความสง่างาม การอำนวยความสะดวกในการใช้งานแก่ข้าราชการและประชาชนที่มาติดต่อ

3.4.4.2 การออกแบบระบบการสัญจรภายในศูนย์ราชการ ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งมวลชนจากภายนอก การใช้จักรยาน และทางเท้า เพื่อลดการใช้พลังงานและมลพิษ

3.4.4.3 การจัดวางผังบริเวณศูนย์ราชการที่ก่อสร้างใหม่ที่ไม่มีการใช้ประโยชน์อยู่เดิม และไม่มีข้อจำกัดในขนาดที่ดินในการก่อสร้าง หรือปรับปรุงในพื้นที่เดิม ต้องมีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ 30 - 50 ของแปลงที่ดิน และพื้นที่สีเขียวดังกล่าว ต้องช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของศูนย์ราชการให้สง่างามและมีสภาพแวดล้อมที่ดี (สัดส่วนพื้นที่สีเขียวตามแผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2550)

3.4.4.4 การออกแบบระบบสาธารณูปโภคภายในศูนย์ราชการ ควรคำนึงถึงการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ด้วย เช่น ระบบระบายน้ำฝน ระบบบำบัดน้ำเสีย ที่สามารถนำน้ำที่บำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำกับพื้นที่สีเขียว หรือเป็นองค์ประกอบในการสร้างภูมิทัศน์ของศูนย์ราชการได้

3.4.4.5 การก่อสร้างอาคาร ควรจะต้องเป็นอาคารรวม ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นของหน่วยงาน รั้วกั้นบริเวณโดยรอบศูนย์ราชการเป็นรั้วรวม ไม่ควรมีรั้วแบ่งแยกหน่วยงาน หากจำเป็นต้องมีควรเป็นรั้วที่มีลักษณะเตี้ยหรือใช้แนวต้นไม้ และเสาธงควรมีเพียงเสาธงเดียว

3.4.4.6 การจัดวางผังบริเวณที่ตั้งอาคารสำนักงาน แต่ละหน่วยงานต้องยึดหลักประหยัดตามความจำเป็นของการใช้พื้นที่ มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน และมีบริเวณพื้นที่ใช้สอยร่วมกัน เช่น เส้นทางสัญจรภายในบริเวณศูนย์ราชการ บริเวณลานจอดรถ พื้นที่นันทนาการ พื้นที่สีเขียวตามความเหมาะสม

3.4.5 การจัดวางผังแม่บทศูนย์ปฏิบัติการ หรือศูนย์ราชการรอง พิจารณาตามความจำเป็นความต้องการ และความพร้อมของแต่ละจังหวัด ในแต่ละจังหวัดสามารถมีศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรองได้มากกว่า 1 แห่ง ขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยงานที่จะต้องรวมกลุ่มอยู่ในบริเวณเดียวกัน และขนาดของพื้นที่ที่จัดหาได้

3.4.6 ศูนย์บ้านพักข้าราชการ หรือกลุ่มบ้านพักข้าราชการ

3.4.6.1 ให้มีศูนย์บ้านพักข้าราชการ หรือกลุ่มบ้านพักข้าราชการเฉพาะจังหวัดที่มีความจำเป็น เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

3.4.6.2 การจัดองค์ประกอบศูนย์บ้านพัก หรือกลุ่มบ้านพัก

1) ข้าราชการทั้งหมดควรอยู่รวมกันเป็นลักษณะอาคารชุด และทุกส่วนราชการใช้ร่วมกัน โดยพิจารณาแบ่งพื้นที่ใช้สอยตามตำแหน่งและระดับของข้าราชการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดตั้งงบประมาณสำหรับการก่อสร้างส่วนการบริหาร การดูแลรักษาเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546

2) ให้มีพื้นที่นันทนาการ ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

3.4.6.3 ให้นำบ้านพักข้าราชการที่มีอยู่เดิมที่สามารถใช้งานได้มาปรับปรุงใช้เป็นส่วนหนึ่งแทนการก่อสร้างใหม่

3.4.7 การดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการภายในศูนย์ราชการ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายผังเมือง และกฎหมายสิ่งแวดล้อม

3.4.8 กำหนดกรอบระยะเวลาในแผนปฏิบัติการตามผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัดเป็นระยะสั้นและระยะยาวให้ชัดเจน โดยแผนการดำเนินงานการพัฒนาผังแม่บท ให้มีแผนงานโครงการเพื่อขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บท โดยมีระยะเวลา กิจกรรม กรอบวงเงินลงทุนในการดำเนินการเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

3.4.9 การทบทวนแผนการใช้ที่ดิน กรณีที่แผนการใช้ที่ดินผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเป็นระยะเวลานานแล้ว และต่อมามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และกิจกรรมของหน่วยงานราชการที่แจ้งความประสงค์เข้าใช้พื้นที่ในบริเวณพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการแห่งใหม่ ให้จังหวัดตรวจสอบ ทบทวนแผนการใช้ที่ดินและชี้แจงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ประกอบการจัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการด้วย

3.5 การออกแบบอาคาร

3.5.1 รูปแบบอาคารควรจะต้องมีรูปแบบที่สะท้อนถึงสถาปัตยกรรมไทย สถาปัตยกรรมท้องถิ่น มีความสง่างาม และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ตั้งและบริเวณโดยรอบ รวมทั้งอาคารที่เป็นองค์ประกอบของอาคารศาลากลางจังหวัด และอาคารของหน่วยงานที่จำเป็นต้องมีอาคารเป็นเอกเทศ จะต้องมีรูปแบบอาคารที่กลมกลืนกับอาคารศาลากลางจังหวัด นอกจากนี้ ขนาดของพื้นที่ต้องคำนึงถึงความต้องการใช้พื้นที่ของส่วนราชการตามความจำเป็นอย่างแท้จริง และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ (คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 455/2558 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2558) เรื่อง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ราชพัสดุ มาตรฐานการใช้พื้นที่ต่อคนโดยให้ออกแบบอาคาร และศูนย์บ้านพักข้าราชการ หรือกลุ่มบ้านพักข้าราชการ โดยคำนึงถึงมาตรฐานขนาดพื้นที่ตามบัญชีราคามาตรฐานการออกแบบอาคารที่ทำการ อาคารที่อยู่อาศัยรวมและบ้านพัก รวมทั้งบัญชีราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้างของสำนักงบประมาณ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559)

3.5.2 ยึดหลักการประหยัด อาคารศูนย์ราชการในส่วนภูมิภาคไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินความจำเป็น คำนึงถึงการประหยัดพลังงานเป็นหลัก มีรูปแบบที่สามารถต่อเติมเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคตได้

3.5.3 กรณีการต่อเติมศาลากลางจังหวัด ให้คำนึงความเหมาะสมทางสถาปัตยกรรมและความสง่างาม

3.5.4 การติดตั้งสื่อสัญญาณ เสาสัญญาณโทรทัศน์ ควรติดตั้งไว้เป็นเสารวมและเดินสายสัญญาณฝังไว้ในตัวอาคารเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.6 แนวทางการบริหารศูนย์ราชการจังหวัด

แนวทางการบริหารศูนย์ราชการจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 ระเบียบนี้ใช้บังคับเฉพาะพื้นที่ที่เป็นศูนย์ราชการที่เกิดขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. 2539 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2548 โดยในทางปฏิบัติ ให้จังหวัดที่ได้ประกาศเป็นศูนย์ราชการจังหวัด ซึ่งผังแม่บทราชการจังหวัดได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการและคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการฯ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ศูนย์ราชการตั้งอยู่ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เข้าใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรอีกไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการ ธนารักษ์พื้นที่เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติในการจัดการเกี่ยวกับศูนย์ราชการ และกำกับดูแลให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการตามผังแม่บท รวมถึงการพิจารณาจัดสรรบ้านพักและยกเลิกสิทธิการเข้าพักอาศัยในศูนย์บ้านพักข้าราชการ (ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการจังหวัดปรากฏตามภาคผนวก ง)

ทั้งนี้ ระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ให้กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัด มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้หน่วยราชการที่เข้าใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการมีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาพื้นที่ใช้สอย ในส่วนที่ได้รับการจัดสรรให้ โดยจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นปกติ และค่าสาธารณูปโภคที่แยกเครื่องวัดออกแล้ว รวมทั้ง มีหน้าที่ดูแลศูนย์ราชการในส่วนที่มิใช่หน้าที่ของหน่วยราชการใดหน่วยราชการหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการจัดตั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

1) การปรับปรุงซ่อมแซมและบำรุงรักษาศูนย์ราชการจังหวัด

2) การรักษาความปลอดภัยและรักษาความสะอาด

3) ค่าสาธารณูปโภคส่วนกลาง

4) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

3.7 การกำกับ ดูแลการใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการจังหวัด

การกำกับ ดูแลการใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการจังหวัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัดพิจารณาการจัดสรรพื้นที่บนอาคารศาลากลางจังหวัดให้หน่วยราชการต่าง ๆ เข้าใช้พื้นที่ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ของแต่ละหน่วยงานบนอาคารศาลากลางจังหวัดได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม สำหรับกรณีหน่วยราชการขอใช้ที่ดินในบริเวณศูนย์ราชการเพื่อเป็นที่ตั้งสำนักงาน มีแนวทางดำเนินการใน 2 กรณี ดังนี้

3.7.1 กรณีที่ 1 การขอใช้ที่ดินราชพัสดุที่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผังแม่บทศูนย์ราชการ หากคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัดตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผังแม่บทศูนย์ราชการ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (กศร.) และคณะรัฐมนตรี

3.7.2 กรณีที่ 2 การขอใช้ที่ดินราชพัสดุที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผังแม่บทศูนย์ราชการ หากคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับผังแม่บทศูนย์ราชการในเบื้องต้นแล้ว ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการฯ จัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ เมื่อหน่วยราชการผู้ขอใช้ที่ดินทั้ง 2 กรณี ได้รับความเห็นชอบให้ใช้พื้นที่ในบริเวณศูนย์ราชการเรียบร้อยแล้ว หากพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยครอบครองใช้ประโยชน์อยู่ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนที่จะยื่นคำขอใช้ที่ราชพัสดุต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ตามระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

3.8 การบริหารการจัดการศูนย์ราชการจังหวัด

การบริหารจัดการศูนย์ราชการ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการอำนายการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

3.8.1 เปิดโอกาสให้จังหวัดสามารถหารายได้จากการขออนุญาตใช้ประโยชน์อาคารอเนกประสงค์ (หอประชุม) อาคารในศูนย์ราชการ เพื่อนำรายได้มาใช้ในการบริหารจัดการดูแลรักษาศูนย์ราชการ

3.8.2 จัดทำแผนปฏิบัติการย้ายหน่วยงานและการใช้ประโยชน์ในตัวอาคาร โดยระบุหน่วยงานรับผิดชอบ อัตรากำลัง ประมาณการวงเงิน และการคืนหรือขอใช้พื้นที่ราชพัสดุให้ชัดเจน

3.8.3 การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรอง ให้แต่ละส่วนราชการดูแลอาคารสำนักงานของตนเอง สำหรับพื้นที่และทรัพย์สินส่วนกลางที่มิได้เป็นของส่วนราชการใดโดยเฉพาะให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546

3.8.4 การควบคุมการใช้พื้นที่บริเวณโดยรอบศูนย์ราชการจังหวัด เพื่อให้เกิดความสง่างามเป็นระเบียบ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำผังและมาตรการควบคุมการใช้พื้นที่บริเวณโดยรอบ และบริเวณเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมโยงกับศูนย์ราชการ

3.9 กระบวนการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการจังหวัด กำหนดกระบวนการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานจัดระบบศูนย์ราชการในระดับจังหวัดภายหลังผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัดได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เพื่อให้มีการกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามผังแม่บท

คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด

1. องค์ประกอบ

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
(2) รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
(3) ปลัดจังหวัด	กรรมการ
(4) อัยการจังหวัด	กรรมการ
(5) คลังจังหวัด	กรรมการ
(6) เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด	กรรมการ
(7) โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	กรรมการ
(8) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	กรรมการ
(9) ขนส่งจังหวัด	กรรมการ
(10) อุตสาหกรรมจังหวัด	กรรมการ
(11) พลังงานจังหวัด	กรรมการ
(12) ท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
(13) ธนารักษ์พื้นที่	กรรมการ
(14) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
(15) ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกิน 3 คน)	กรรมการ
(16) หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ
(17) เจ้าหน้าที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(18) เจ้าหน้าที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. หน้าที่และอำนาจ

2.1 ศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการพื้นที่ของหน่วยงานเพื่อการจัดตั้งศูนย์ราชการจังหวัด (ศูนย์บริหารหรือศูนย์ราชการหลัก ศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรอง ศูนย์บ้านพักหรือกลุ่มบ้านพัก)

2.2 พิจารณาความเหมาะสมของที่ดินเพื่อจัดตั้งศูนย์ราชการจังหวัด (ศูนย์บริหารหรือศูนย์ราชการหลัก ศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรอง ศูนย์บ้านพักหรือกลุ่มบ้านพัก)

2.3 จัดทำฐานข้อมูล ประกอบด้วย

1) การใช้ที่ดินภายในบริเวณศูนย์ราชการหลัก/ศูนย์ราชการรอง และการใช้พื้นที่ในอาคารรวมทุกแห่ง โดยให้ครอบคลุมข้อมูลของจำนวนที่ดินและพื้นที่ในอาคารรวมทั้งหมด ส่วนที่ใช้ไปแล้วและส่วนที่คงเหลือซึ่งสามารถใช้เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานได้

2) พื้นที่สีเขียว/พื้นที่นันทนาการ/พื้นที่ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

3) ความต้องการเข้าใช้พื้นที่ของหน่วยงานราชการในปัจจุบัน และหน่วยงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใหม่และจำเป็นต้องเข้าใช้พื้นที่ในศูนย์ราชการ

4) ความต้องการเข้าอยู่บ้านพักในศูนย์ราชการ

2.4 จัดให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินและการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการของจังหวัดบนพื้นฐานสภาพความจำเป็นการใช้พื้นที่ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแนวทางการวางผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัดที่ได้กำหนดไว้

2.5 พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้ที่ดินขั้นต้น ความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อการจัดสร้างศูนย์ราชการจังหวัด และผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัด ผังบริเวณ (ทั้งศูนย์บริหารหรือศูนย์ราชการหลัก ศูนย์ปฏิบัติการหรือศูนย์ราชการรอง ศูนย์บ้านพักหรือกลุ่มบ้านพัก)

2.6 พิจารณาให้ความเห็นชอบเบื้องต้น ในการขอเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ของหน่วยงานในผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัด และการปรับปรุงผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัด

2.7 พิจารณาให้ความเห็นชอบเบื้องต้นพื้นที่ตั้งศูนย์ราชการระดับอำเภอ และผังแม่บทศูนย์ราชการระดับอำเภอ

2.8 เชิญส่วนราชการ หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็นได้ตามที่เห็นสมควร

2.9 เสนอผลการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค

ขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการผังแม่บทศูนย์ราชการ และแผนการปฏิบัติการตามผังแม่บทศูนย์ราชการ (ขั้นตอนของคณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค)

1

จังหวัด : คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทระดับจังหวัด (45 จังหวัด)

- รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ
- ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการ

2

คณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค
พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนการใช้ที่ดินของหน่วยงานราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ

3

คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (กศร.)
พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้ที่ดิน ของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการตามผังแม่บท

4

คณะรัฐมนตรี
ให้ความเห็นชอบ

5

1) จังหวัด/หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการตามแนวทางของแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ ฯ
2) จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัด

ขั้นตอนของคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก

1 จังหวัด : คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทระดับจังหวัด (32 จังหวัด)

- รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยราชการ
- ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการ

2 คณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก

พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนการใช้ที่ดินของหน่วยงานราชการ

3 จังหวัด : คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทระดับจังหวัด (32 จังหวัด)

- จัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการตามแผนการใช้ที่ดิน
- ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการ

4 คณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก

พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการ*

5 คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ (กศร.)

พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการและแผนปฏิบัติการ

6 คณะรัฐมนตรี

ให้ความเห็นชอบ

7

1) จังหวัด/หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการตามแนวการของแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ ฯ

2) จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัด

*ตามมติคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 22 ก.ค. 2562

ขั้นตอนการปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน ของหน่วยราชการผังแม่บทศูนย์ราชการ

1 คณะกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการระดับจังหวัด
(กรณีที่แผนการใช้ที่ดินฯ ผ่านความเห็นชอบจาก ครม. แล้ว
หรือคณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการจังหวัด)
(กรณีที่ผังแม่บทศูนย์ราชการฯ ผ่านความเห็นชอบจาก ครม. แล้ว)

2 มอบหมายหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง (เช่น สำนักงานจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ เป็นต้น)
จัดทำแผนการใช้ที่ดินฯ และผังแม่บทศูนย์ราชการฯ (ฉบับปรับปรุง)
โดยดำเนินการปรับปรุงข้อมูลของหน่วยราชการให้เป็นปัจจุบัน ระบุ ที่ตั้ง/รายชื่อ/สภาพปัญหา/ข้อเสนอแผนการใช้ที่ดินและผังแม่บทศูนย์ราชการ

3 คณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค
หรือคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงาน
ของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก
พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้ที่ดินและผังแม่บทศูนย์ราชการ
(ฉบับปรับปรุง)

4 คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ
พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5 คณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบ

รายละเอียดแผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการและผังแม่บทศูนย์ราชการ

1. แผนการใช้ที่ดินของหน่วยราชการ ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ความเป็นเอกลักษณ์และความโดดเด่นของจังหวัดและกำหนดทิศทางการจัดระบบศูนย์ราชการที่ส่งเสริมและสนับสนุนต่อความเป็นเอกลักษณ์หรือความโดดเด่นของพื้นที่

1.2 วิเคราะห์สถานการณ์การใช้ที่ดินของหน่วยงาน

1.2.1 รวบรวมข้อมูลหน่วยงานราชการในจังหวัดทั้งหมด สภาพการถือครองที่ดิน สรุปความเหมาะสมและความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน (แสดงข้อมูล และแผนที่แสดงที่ตั้ง)

1.2.2 จัดกลุ่มประเภทหน่วยงานเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการรวมกลุ่มหน่วยงานตามภารกิจ ด้านบริหาร ด้านบริการ ด้านปฏิบัติการ และบ้านพัก

1.2.3 กำหนดจำนวนศูนย์ราชการและหน่วยงานภายในศูนย์ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางและศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดที่ส่งเสริมและสนับสนุนต่อความเป็นเอกลักษณ์หรือความโดดเด่นของพื้นที่

1.2.4 กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์ราชการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีสภาพเหมาะสมแก่การจัดตั้งศูนย์ราชการทั้งในแง่ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.3 การวิเคราะห์และคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเป็นศูนย์ราชการสำหรับหน่วยงานบริหาร หน่วยงานบริการ หน่วยงานปฏิบัติการ รวมถึงบ้านพักของข้าราชการ

1.4 การกำหนดแผนงานเชิงนโยบาย สำหรับหน่วยงานของรัฐ ทั้งที่เป็นหน่วยงานบริหาร หน่วยงานบริการ หน่วยงานปฏิบัติการ รวมถึงบ้านพักของข้าราชการ ประกอบด้วย

1.4.1 แผนการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย แผนการใช้ที่ดินที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดที่จะมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ร่วมกัน และหน่วยงานที่มีที่ดินอยู่แล้วซึ่งมีความเหมาะสมในการอยู่อย่างเป็นเอกเทศ (แผนที่รายชื่อและที่ตั้งหน่วยงาน)

กรณีหน่วยงานที่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ร่วมกัน อาจแยกออกเป็น

1) ศูนย์บริหาร มีหน่วยงานที่อยู่ในอาคารศาลากลางกี่หน่วยงาน อะไรบ้าง มีเจ้าหน้าที่กี่คน กรณีที่มีงานบริการร่วมอยู่ด้วย ประมาณการประชาชนที่จะเข้ามาใช้บริการกี่คนต่อวัน เพื่อการคาดการณ์ปริมาณขยะ น้ำเสีย และปฏิกูลที่จะเกิดขึ้นในอาคาร/วัน ที่จอดรถที่เพียงพอ

2) ศูนย์บริการมีหน่วยงานอะไรบ้าง มีจำนวนเจ้าหน้าที่ และคาดการณ์ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ เพื่อการเตรียมระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่จอดรถเพียงพอ รวมถึงพื้นที่รอรับบริการรองรับ

3) ศูนย์ปฏิบัติการ มีหน่วยงานอะไรบ้าง

4) ศูนย์บ้านพัก มีความต้องการมากน้อยแค่ไหน

1.4.2 แผนการคมนาคมที่เชื่อมภายในศูนย์ราชการ และที่เชื่อมระหว่างศูนย์และชุมชน

1.4.3 แผนการรองรับด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

1) ระบบไฟฟ้า น้ำประปาโทรศัพท์ การระบายน้ำ

2) ระบบบำบัดน้ำเสีย (ควรพิจารณาระบบในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ อาทิ การรดน้ำในพื้นที่สวนสาธารณะ หรือบริเวณที่มีต้นไม้เพื่อการจัดภูมิทัศน์)

3) ระบบกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูล

1.4.4 แผนงานด้านภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม

1.4.5 แผนงานด้านความปลอดภัย

1.4.6 แผนงานดำเนินการศึกษาออกแบบ ก่อสร้าง และที่เกี่ยวข้อง

2. ผังแม่บทศูนย์ราชการ ประกอบด้วย

2.1 การออกแบบและจัดทำผังภูมิทัศน์ที่ส่งเสริมความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่ของแต่ละศูนย์ราชการ

2.2 การออกแบบและจัดทำผังอาคารที่ส่งเสริมความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่ของแต่ละศูนย์ราชการ

2.3 การออกแบบและจัดทำผังเส้นทางคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคภายในแต่ละศูนย์ราชการ

2.4 เสนอแนะแผนงานหรือโครงการคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างศูนย์ราชการและระหว่างศูนย์ราชการกับชุมชนหลักของจังหวัด

2.5 เสนอแนะวิธีการดำเนินโครงการและงานบริหารศูนย์ราชการหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง อาทิ ให้มีการพัฒนาในแนวดิ่งเป็นอาคารขนาดใหญ่ ใช้สำหรับการพาณิชย์ที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ เช่น ธนาคาร ร้านอาหาร ร้านถ่ายรูป ร้านถ่ายเอกสาร เป็นต้น สำหรับการดำเนินงานก่อสร้างและ/หรืองานด้านการบริหารจัดการพื้นที่ สามารถกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นเจ้าภาพดำเนินการ เช่น บริษัทธนารักษ์บริหารสินทรัพย์ หรือการให้เอกชนร่วมลงทุน (PPP)

2.6 เสนอแนะงบประมาณ ของโครงการต่าง ๆ ตามข้อ 2.1 ถึง ข้อ 2.4

คณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการจังหวัด

ระเบียบคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ ว่าด้วยการบริหารศูนย์ราชการ พ.ศ. 2542 ข้อ 7 กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารศูนย์ราชการระดับจังหวัด” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เข้าใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรอีกไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการ และธนารักษ์พื้นที่เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ จังหวัดอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการฯ โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบ

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
(2) รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
(3) ปลัดจังหวัด	กรรมการ
(4) อัยการจังหวัด	กรรมการ
(5) คลังจังหวัด	กรรมการ
(6) แรงงานจังหวัด	กรรมการ
(7) เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด	กรรมการ
(8) โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	กรรมการ
(9) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	กรรมการ
(10) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	กรรมการ
(11) ขนส่งจังหวัด	กรรมการ
(12) อุตสาหกรรมจังหวัด	กรรมการ
(13) วัฒนธรรมจังหวัด	กรรมการ
(14) พลังงานจังหวัด	กรรมการ
(15) ท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
(16) หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	กรรมการ
(17) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
(18) ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้งไม่เกิน 3 คน)	กรรมการ
(19) ธนารักษ์พื้นที่	กรรมการและเลขานุการ
(20) ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการ สำนักงานจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(21) เจ้าหน้าที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. หน้าที่และอำนาจ

2.1 กำหนดนโยบายการจัดการเกี่ยวกับศูนย์ราชการ

2.2 กำหนดหลักเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการภายในศูนย์ราชการ เช่น การพิจารณาหาผู้บริหารศูนย์ราชการ กำหนดวงเงินทดรองราชการ ระเบียบการรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชี การจัดทำบัญชีควบคุมทรัพย์สินส่วนกลาง การพัสดุ เป็นต้น

2.3 กำกับ ดูแล ให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการตามผังแม่บท แบบแปลนอาคาร และรายละเอียดประกอบแบบแปลนของศูนย์ราชการนั้น ๆ

2.4 พิจารณากรณีที่หน่วยราชการจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลง หรือมีปัญหาในการเข้าใช้ประโยชน์ในศูนย์ราชการ เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขต

กรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค และคณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พิจารณาต่อไป

2.5 พิจารณาจัดสรรบ้านพักให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยในศูนย์บ้านพักข้าราชการ

2.6 พิจารณายกเลิกสิทธิการเข้าพักอาศัยในศูนย์บ้านพักข้าราชการของข้าราชการที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้

2.7 กำหนดค่าเสียหายกรณีข้าราชการทำให้ทรัพย์สินส่วนกลางภายในศูนย์ราชการเสียหาย

2.8 อาจแต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคล หรือคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบในการจัดการและดำเนินการในศูนย์ราชการ

2.9 เสนอผลการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค

2.10 ปฏิบัติงานอื่น ตามที่คณะกรรมการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ คณะอนุกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลัก หรือคณะอนุกรรมการจัดวางผังแม่บทศูนย์ราชการส่วนภูมิภาค มอบหมาย

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน

1. คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2564 ลงมติรับทราบ เห็นชอบและอนุมัติตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดระบบศูนย์ราชการเสนอ โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงเป็นคำสั่งหรือประกาศในระดับกระทรวง ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ของรัฐและการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน สอดคล้องต่อภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังคงมีการถ่วงดุลในการพิจารณาจัดระบบศูนย์ราชการ

2. กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. .... โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทย ด้านบริหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นคณะทำงานและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์ด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการกลุ่มงานร่างกฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ กำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแนวทางและระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. .... และรายงานผลการดำเนินงานให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ โดยคณะทำงานฯ ได้มีการประชุมไปแล้ว จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ 1) การประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2566 2) การประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2568 และ 3) การประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2568

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำ (ร่าง) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอำนวยการจัดระบบศูนย์ราชการ พ.ศ. .... เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

17 พื้นที่มรดกโลก

- กรมศิลปากร
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

UNESCO

กรมศิลปากร
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันและเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ค.ศ. 1972 (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 1972) หรืออนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ในปี พ.ศ. 2530 และต้องปฏิบัติตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติในการดำเนินงานปกป้อง คุ้มครอง และอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและแหล่งมรดกทางธรรมชาติของประเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพให้คงไว้ซึ่งคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล และส่งต่อให้กับคนรุ่นต่อไปในอนาคต โดยอาศัยกลไกต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายและดำเนินงานให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว รวมทั้ง การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้อง คุ้มครอง และอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐภาคีที่จะต้องดำเนินการดังกล่าว

“มรดกโลก” หมายความว่า มรดกทางวัฒนธรรม มรดกทางธรรมชาติ หรือมรดกแบบผสมที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลและได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกของมวลมนุษยชาติ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ค.ศ. 1972

ปัจจุบัน มีแหล่งมรดกของไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง จำแนกเป็นมรดกทางวัฒนธรรม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1) นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร จังหวัดสุโขทัย

3) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

4) เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

5) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี

และมรดกทางธรรมชาติ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่ – ห้วยขาแข้ง ครอบคลุม 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุทัยธานี ตาก และกาญจนบุรี

2) กลุ่มป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่ ครอบคลุม 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว และบุรีรัมย์

3) กลุ่มป่าแก่งกระจาน ครอบคลุม 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

1 พื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม

กรมศิลปากร

"มรดกทางวัฒนธรรม" หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลทางวัฒนธรรมซึ่งสามารถตกทอดไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ ได้แก่ 1) สถานที่ที่เป็นผลงานทางสถาปัตยกรรม ผลงานด้านประติมากรรม และจิตรกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน องค์ประกอบหรือโครงสร้างที่แสดงสภาพอันแท้จริงทางโบราณคดี จารึก ถ้ำที่อยู่อาศัย และการผสมผสานระหว่างลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ 2) กลุ่มของสิ่งปลูกสร้างที่แยกจากกัน หรือเชื่อมต่อกันในลักษณะทางสถาปัตยกรรม หรือโดยความสอดคล้องกลมกลืน หรือโดยสถานที่จากสภาพ ภูมิทัศน์ ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ และ 3) แหล่งที่เป็นสถานที่ที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดจากการผสมผสานระหว่างธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางประวัติศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยาหรือมานุษยวิทยา ทั้งนี้ ให้หมายรวมถึงแหล่งโบราณคดีด้วย

ปัจจุบัน มีพื้นที่โบราณสถานของไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา 2) เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร 3) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง 4) เมืองโบราณศรีเทพ และ 5) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value, OUV) และคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด ดังนั้น การอนุมัติ/อนุญาตขอใช้พื้นที่โบราณสถานที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม จึงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุมัติ/อนุญาตขอใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อเข้าไปดำเนินการใด ๆ ที่อาจกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ซึ่งต้องมั่นใจว่าผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของแหล่งนั้นได้รับการประเมินตามแนวทางการประเมินผลกระทบในบริบทของแหล่งมรดกโลกตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกแล้ว หากมีการบูรณะหรือการก่อสร้างใหม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่จะต้องแจ้งต่อศูนย์มรดกโลก และหากพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมถูกคุกคามหรือได้รับผลกระทบต่อคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) อาจมีผลทำให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมนั้น ถูกขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในภาวะอันตรายตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้ถูกเพิกถอนออกจากบัญชีมรดกโลกได้

1.1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 7 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารภายในเขตของโบราณสถาน ซึ่งอธิบดีได้ประกาศขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากอธิบดี ในกรณีที่มีการปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งระงับการก่อสร้างและให้รื้อถอนอาคารหรือส่วนแห่งอาคารนั้นภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง ผู้ใดขัดขืนไม่ระงับการก่อสร้างหรือรื้อถอนอาคารหรือส่วนแห่งอาคารตามคำสั่ง อธิบดีมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน และให้อธิบดีดำเนินการรื้อถอนอาคารหรือส่วนแห่งอาคารนั้นได้ โดยเจ้าของผู้ครอบครองหรือผู้ปลูกสร้างไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือดำเนินคดีแก่ผู้รื้อถอนไม่ว่าด้วยประการใดทั้งสิ้น สัมภาระที่รื้อถอนถ้าเจ้าของไม่ขนย้ายออกไปจากเขตโบราณสถานภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันรื้อถอนเสร็จ ให้อธิบดีจัดการขายทอดตลาดสัมภาระนั้น เงินที่ได้จากการขายเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนและการขายแล้วเหลือเท่าใดให้คืนให้เจ้าของสัมภาระนั้น

มาตรา 10 ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคาร ภายในบริเวณโบราณสถาน เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้ประการใดก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย

1.1.2 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้และหมายความรวมถึง

(1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ทางหรือท่อระบายน้ำ อู่เรือ คานเรือ ท่าน้ำ ท่าจอดเรือ รั้วกำแพง หรือประตูที่สร้างขึ้นติดต่อหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(3) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) พื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8 (9)

(5) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

1.1.3 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559

1.1.4 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ. 2528

1.1.5 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย พ.ศ. 2552

1.1.6 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2566

1.2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

อธิบดีกรมศิลปากร

1.3 สถานที่ยื่นคำขอ

ผู้ประสงค์จะปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานหรือพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรม ให้ยื่นหนังสือหรือแบบคำขออนุญาต ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

1.3.1 กรมศิลปากร

1.3.2 กองโบราณคดี กรมศิลปากร

1.3.3 สำนักศิลปากรที่ 1 - 12

1.3.4 อุทยานประวัติศาสตร์ **ตามตารางหน่วยงาน/ที่อยู่ในพื้นที่โบราณสถาน**

1.4 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

1.4.1 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารภายในเขตโบราณสถาน รวมทั้งห้ามมิให้บุคคลใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ ภายในบริเวณโบราณสถาน ไม่ว่าโบราณสถานนั้นจะได้ประกาศขึ้นทะเบียนแล้วหรือไม่ เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากร หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากร โดยหากประสงค์จะดำเนินการดังกล่าวจะต้องยื่นคำขออนุญาตก่อนวันดำเนินการ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ในพระราชบัญญัตินี้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้และหมายความรวมถึง

(1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ทางหรือท่อระบายน้ำ อู่เรือ คานเรือ ท่าน้ำ ท่าจอดเรือ รั้วกำแพง หรือประตูที่สร้างขึ้นติดต่อหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(3) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) พื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8 (9)

(5) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

1.4.2 ผู้ประสงค์จะปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานหรือพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรม ให้ยื่นหนังสือหรือแบบคำขออนุญาต ณ 1) กรมศิลปากร 2) กองโบราณคดี กรมศิลปากร 3) สำนักศิลปากรที่ 1 – 12 และ 4) อุทยานประวัติศาสตร์

1.4.3 ผู้ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน สามารถตรวจสอบสถานที่ตั้งของโบราณสถานได้จากเว็บไซต์ระบบภูมิสารสนเทศแหล่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากร ที่ http://www.gis.finearts.go.th หรือสอบถามทางโทรศัพท์ไปยังกองโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 1 – 12 หรืออุทยานประวัติศาสตร์ในวันและเวลาราชการ

1.4.4 ผู้ขออนุญาตต้องนำเอกสารดังต่อไปนี้มายื่นในวันที่มายื่นคำขอตามสถานที่ดังกล่าวมาในข้อ 1.4.2 พร้อมกับหนังสือ/แบบคำขออนุญาต

1.4.4.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.4.4.2 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นพระสงฆ์ ให้นำใบสุทธิประจำตัวพระสงฆ์ฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.4.4.3 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้นำหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.4.4.4 หนังสือมอบอำนาจ/มอบฉันทะ ให้กระทำแทนฉบับจริง (ถ้ามี) โดยในกรณีนี้ผู้รับมอบอำนาจต้องนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน 1 ฉบับ มาใช้ประกอบการมอบอำนาจ/มอบฉันทะด้วย

1.4.4.5 สำเนารูปแบบรายการอาคารที่จะขออนุญาตปลูกสร้างในเขตโบราณสถาน พร้อมด้วยแผนที่แสดงตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้างที่ขออนุญาต และภาพถ่ายสภาพพื้นที่ปัจจุบัน จำนวน 2 ชุด

1.4.4.6 หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.4.4.7 หนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรองให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจากเจ้าของที่ดินหรือส่วนราชการ จำนวน 2 ฉบับ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมิได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน

1.4.4.8 หลักฐานแสดงการรับรองมีสิ่งปลูกสร้างเดิม สาหรับกรณีที่ประสงค์จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารทดแทนอาคารหลังเดิม จำนวน 1 ฉบับ

1.4.5 ในส่วนของขั้นตอนการอนุญาต มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.4.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องจะตรวจสอบเอกสารที่ยื่นพร้อมหนังสือ/คำขออนุญาต โดยจะใช้เวลาตรวจสอบ 1 วัน

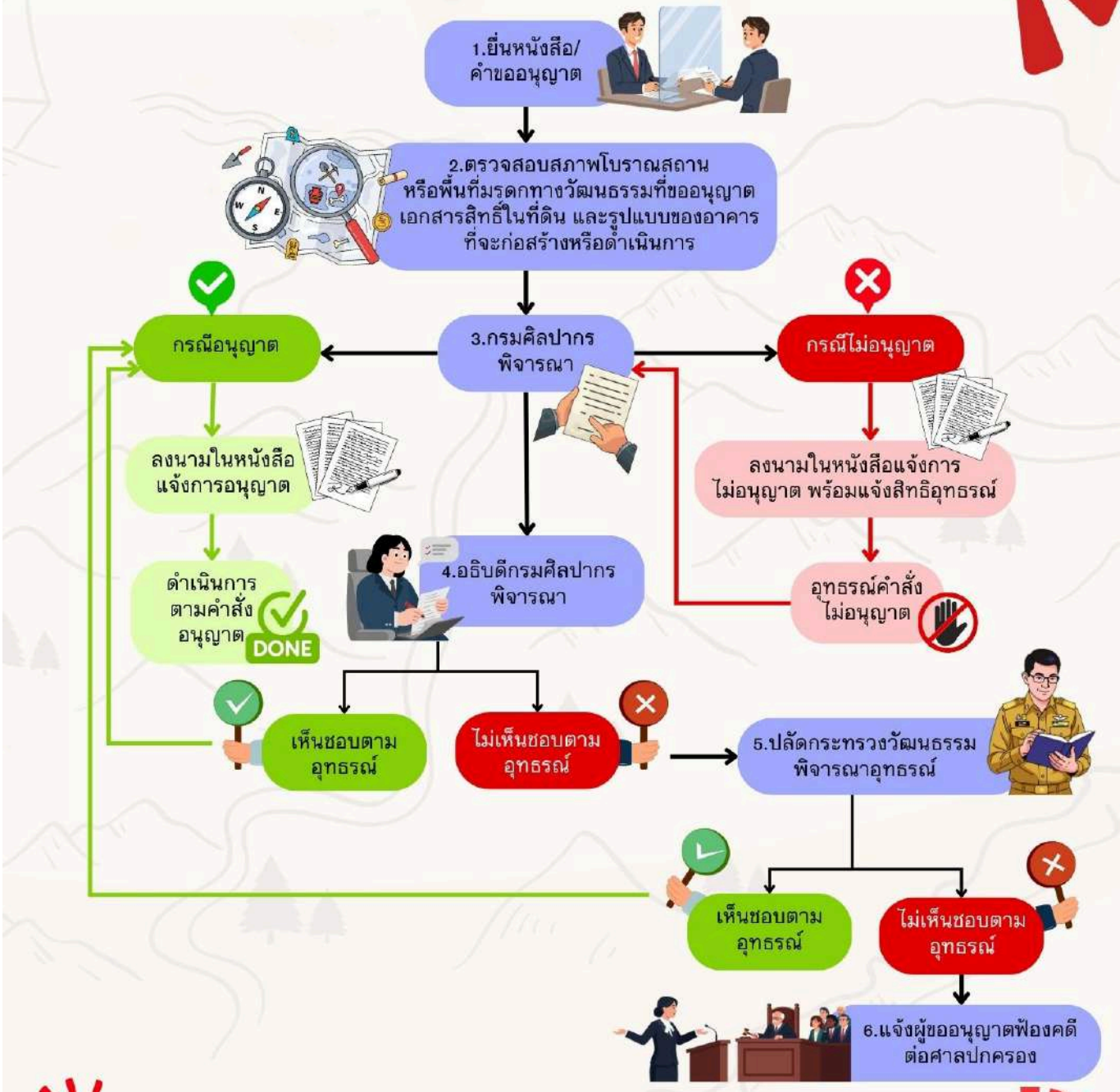
1.4.5.2 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดและสภาพของโบราณสถานที่เป็นสถานที่ที่จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ โดยจะตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานท้องถิ่น เอกสารสิทธิในที่ดิน รูปแบบของอาคารที่จะขออนุญาตปลูกสร้าง โดยในกรณีที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนอาจใช้การตรวจสอบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าช่วย เช่น การตรวจสอบจากแผนที่ออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวจะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 7 วันทำการ

1.4.5.3 ในการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต กรมศิลปากรจะพิจารณาโดยยึดถือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน พ.ศ. 2528 แต่หากเป็นการขออนุญาตในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา หรือเขตโบราณสถานอุทยานสุโขทัย และเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จะต้องพิจารณาตามระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2566 หรือระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย พ.ศ. 2552 แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เนื่องจากโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ได้รับการประกาศขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลก ซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุมและบริหารจัดการพื้นที่เข้มงวดมากกว่าโบราณสถานอื่น ที่อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2515 (UNESCO Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage, 1972)

1.4.5.4 เมื่อหน่วยงานตรวจสอบรายละเอียดครบถ้วนเสร็จสิ้นแล้ว จะนำเสนออธิบดีกรมศิลปากรพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งลงนามในหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งอนุญาต/ไม่อนุญาต

1.4.5.5 ในกรณีที่อธิบดีกรมศิลปากรมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน เนื่องจากคำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากรถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ในหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจะระบุให้ผู้ขออนุญาตสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตของอธิบดีกรมศิลปากรตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยจะต้องอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมศิลปากร ซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งไม่อนุญาต

ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร หรือดำเนินการใด ๆ ในเขตโบราณสถาน/พื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม

พื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในการบริหารจัดการของกรมศิลปากร ประกอบด้วย

1. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
2. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย และเมืองบริวาร (ประกอบด้วยอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร)
3. แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
4. เมืองโบราณศรีเทพและโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง (ประกอบด้วยอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ โบราณสถานเขาคลังนอก และโบราณสถานเขาถมอรัตน์) จังหวัดเพชรบูรณ์
5. อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

1.5 แบบฟอร์มคำขออนุญาต

1.5.1 หนังสือขออนุญาต หรือ

1.5.2 แบบคำขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถาน

1.6 เอกสารหลักฐาน

1.6.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.6.2 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นพระสงฆ์ ให้นำใบสุทธิประจำตัวพระสงฆ์ฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.6.3 ในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้นำหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับจริงมาใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.6.4 หนังสือมอบอำนาจ/มอบฉันทะให้กระทำแทนฉบับจริง (ถ้ามี) โดยในกรณีนี้ผู้รับมอบอำนาจต้องนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน 1 ฉบับ มาใช้ประกอบการมอบอำนาจ/มอบฉันทะด้วย

1.6.5 สำเนารูปแบบรายการอาคารที่จะปลูกสร้างในเขตโบราณสถาน พร้อมด้วยแผนที่แสดงตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้างที่ขออนุญาต และภาพถ่ายภาพพื้นที่ปัจจุบัน จำนวน 2 ชุด

1.6.6 หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินฉบับจริง สำหรับใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อยืนยันตัวตนและตรวจสอบจากระบบ

1.6.7 หนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรองให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจากเจ้าของที่ดินหรือส่วนราชการ จำนวน 2 ฉบับ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมิได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน

1.6.8 หลักฐานแสดงการรับรองมีสิ่งปลูกสร้างเดิม สำหรับกรณีที่ประสงค์จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารทดแทนอาคารหลังเดิม จำนวน 1 ฉบับ

หมายเหตุ :

1. พื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในการบริหารจัดการของกรมศิลปากร ประกอบด้วย

1.1 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา)

1.2 เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย และเมืองบริวาร (ประกอบด้วยอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร)

1.3 แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

1.4 เมืองโบราณศรีเทพและโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง (ประกอบด้วยอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ โบราณสถานเขาคลังนอก และโบราณสถานเขาถมอรัตน์) จังหวัดเพชรบูรณ์

2. การขออนุญาตเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือดำเนินการใด ๆ ในเขตพื้นที่มรดกโลกทางวัฒนธรรมสามารถยื่นหนังสือ/คำขออนุญาตได้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งมรดกโลก ยกเว้นพื้นที่มรดกโลกแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ผู้ขอรับอนุญาตสามารถยื่นหนังสือ/คำขออนุญาตได้ที่สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น

2 พื้นที่มรดกทางธรรมชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

"มรดกทางธรรมชาติ" หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลทางธรรมชาติซึ่งสามารถตกทอดไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ ได้แก่ 1) สภาพทางธรรมชาติที่ประกอบด้วยลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ หรือกลุ่มของสภาพธรรมชาติดังกล่าว ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางสุนทรียศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ 2) สภาพองค์ประกอบทางธรณีวิทยา หรือธรณีสัณฐาน หรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดแจ้งว่าเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสายพันธุ์สัตว์และพืชที่ถูกคุกคาม ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางวิทยาศาสตร์หรือการอนุรักษ์ และ ๓) แหล่งธรรมชาติหรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดแจ้งว่ามีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางวิทยาศาสตร์ การอนุรักษ์ และความงดงามตามธรรมชาติ

ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางแห่ง มีคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value, OUV) และคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงได้เล็งเห็นความสำคัญและนำเสนอพื้นที่ดังกล่าวเพื่อบรรจุไว้ในบัญชีมรดกโลก (มรดกทางธรรมชาติ) ดังนั้น การอนุมัติ/อนุญาตขอใช้พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เป็นมรดกทางธรรมชาติ จึงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุมัติ/อนุญาตขอใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อเข้าไปดำเนินการใด ๆ ที่อาจกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ต้องมั่นใจว่าผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของแหล่งนั้นได้รับการประเมินตามแนวทางและชุดเครื่องมือสำหรับการประเมินผลกระทบในบริบทของแหล่งมรดกโลกตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกแล้ว หากมีการบูรณะหรือการก่อสร้างใหม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ของแหล่งมรดกทางธรรมชาติจะต้องแจ้งต่อศูนย์มรดกโลกโดยเร็ว และหากพื้นที่มรดกทางธรรมชาติถูกคุกคามหรือได้รับผลกระทบต่อคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) อาจมีผลทำให้แหล่งมรดกทางธรรมชาตินั้น ถูกขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในภาวะอันตรายตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้ถูกเพิกถอนออกจากบัญชีมรดกโลกได้

2.1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

มาตรา 22 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตามมาตรา 19 (2) (5) (6) หรือ (7) ได้ตามลักษณะของเขตการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่กำหนดไว้ โดยอยู่ในความควบคุม ดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ การอนุญาตดังกล่าวให้กระทำได้เฉพาะเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน หรือการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุทยานแห่งชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตและการควบคุมดูแลตามวรรคหนึ่ง อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 23 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนาจร หรือการพักแรมเป็นการชั่วคราว หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปในอุทยานแห่งชาติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามมาตรา 19

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

2.1.2 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

มาตรา 55 ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(2) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(3) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(4) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(5) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(6) ปลูกต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (4) (5) หรือ (6) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รบกวนการดำรงชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่าเกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 56 ความในมาตรา 53 มาตรา 54 หรือมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภยันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เพื่อทราบโดยมิชักช้า

(2) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (1) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 67 เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(2) ตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุดเก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 116 บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

2.1.3 กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2565

2.1.4 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

2.1.5 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (ออกตามความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562)

2.1.6 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

2.1.7 ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. 2565

2.1.8 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอขยายระยะเวลาใบอนุญาต แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต และแบบคำขอใบแทนใบอนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

2.1.9 ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบรับคำขออนุญาต และหนังสืออนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

2.1.10 หนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6)

2.1.11 หนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส 0909.202/ว 9245 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 เรื่อง แนวทางการจัดทำโครงการของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่าเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น

2.2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

2.3 สถานที่ยื่นคำขอ

2.3.1 อุทยานแห่งชาติในพื้นที่ โดยให้ประสานงานกับหัวหน้าอุทยานแห่งชาติในพื้นที่นั้น ๆ ตรวจสอบและพิจารณาตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนที่กำหนด

2.3.2 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในพื้นที่ โดยให้ประสานงานกับหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในพื้นที่นั้น ๆ ตรวจสอบและพิจารณาตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนที่กำหนด

2.4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

2.4.1 กรณีตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน โดยสรุปต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ ไม่ส่งผลกระทบหรือมีผลกระทบน้อยต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศ มีลักษณะเป็นการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ต้องเป็นกรณีที่มีสิ่งก่อสร้างอยู่แล้ว อันเป็นการบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเดิม หรือการก่อสร้างใหม่แทนสิ่งก่อสร้างเดิมที่ชำรุด หรือเพื่อให้มีคุณภาพดีกว่าเดิม หรือเพื่อให้กลมกลืนกับธรรมชาติและไม่เสียทัศนียภาพกับสภาพแวดล้อม

2.4.2 กรณีตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (มาตรา 23) โดยสรุปต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 สอดคล้องตามข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่ส่งผลกระทบหรือมีผลกระทบน้อยต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศ เป็นประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนาจร หรือการพักแรมเป็นการชั่วคราว หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปในอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งสอดคล้องกับภารกิจการดำเนินงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชด้วย

2.4.3 กรณีขอดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการสงวน อนุรักษ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการบริหารจัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งเป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า และสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีความพร้อมครบถ้วนที่จะดำเนินการทั้งในด้านพื้นที่ บุคลากรเจ้าหน้าที่ และขีดความสามารถที่จะดำเนินการให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามหลักวิชาการ รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ระบบนิเวศเกินสมควร ตลอดจน เป็นประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรืออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรืออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป หรือการคุ้มครอง รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่า

2.4.4 กรณีขอดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ต้องสอดคล้องตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามหลักวิชาการ ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่า สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมถึงระบบนิเวศเกินสมควร ตลอดจนเป็นการซ่อมแซมหรือก่อสร้างทดแทนสิ่งก่อสร้างเดิม เพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

ทั้งนี้ “การอนุมัติ/อนุญาตขอใช้พื้นที่มรดกทางธรรมชาติจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อเข้าไปดำเนินการใด ๆ ที่อาจกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ต้องมั่นใจว่าผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของแหล่งนั้น ได้รับการประเมินตามแนวทางและชุดเครื่องมือสำหรับการประเมิน ผลกระทบในบริบทของแหล่งมรดกโลกตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกแล้ว หากมีการบูรณะหรือการก่อสร้างใหม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ของแหล่งมรดกทางธรรมชาติจะต้องแจ้งต่อศูนย์มรดกโลกโดยเร็ว หากพื้นที่มรดกทางธรรมชาติถูกคุกคามหรือได้รับผลกระทบต่อคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) อาจมีผลทำให้แหล่งมรดกทางธรรมชาตินั้นถูกขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในภาวะอันตรายตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้ถูกเพิกถอนออกจากบัญชีมรดกโลกได้”

2.5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

2.5.1 กรณีดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานหรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กำหนด

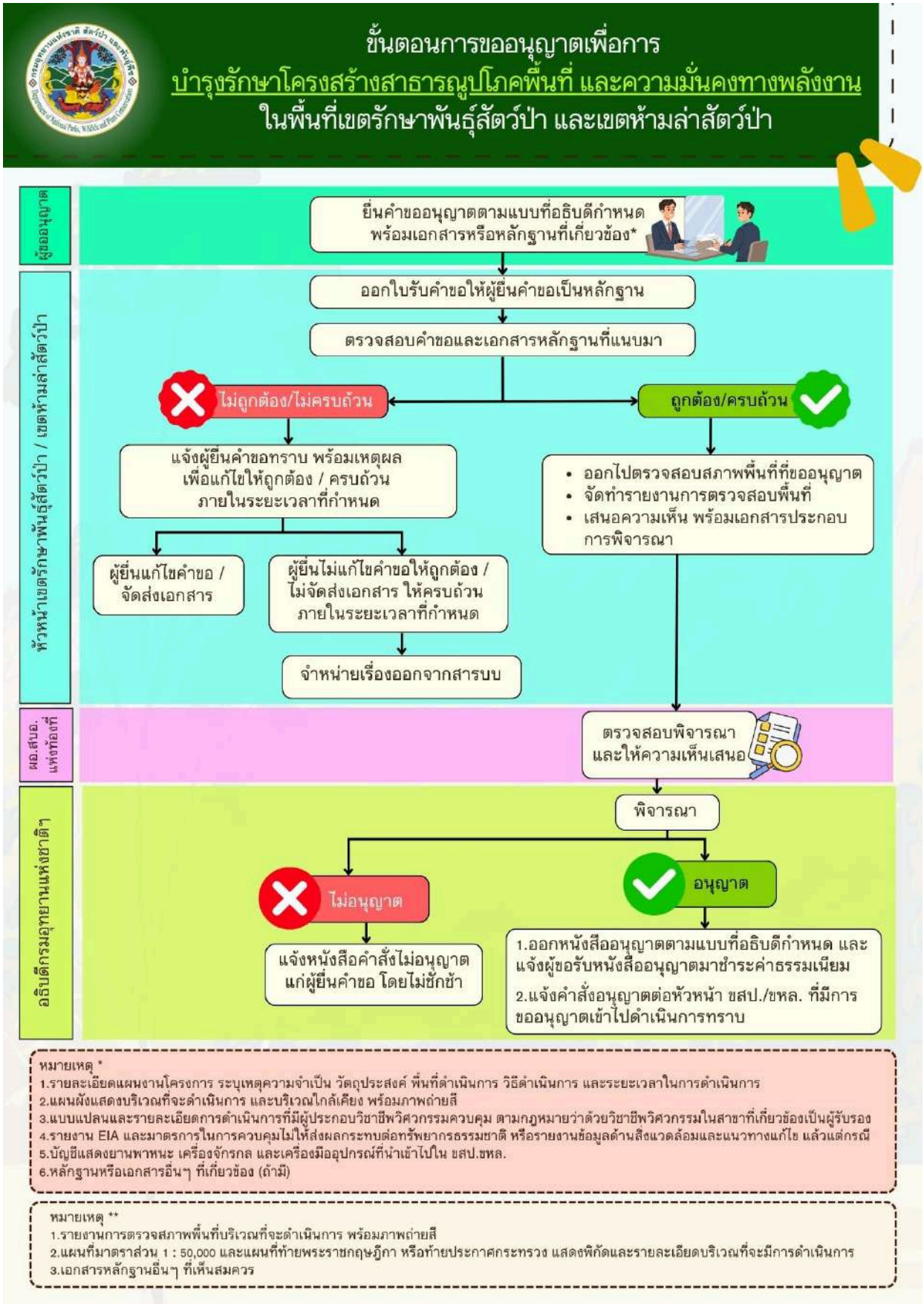
2.5.2 กรณีดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 (มาตรา 23) ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

2.5.3 กรณีขอดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด

2.5.4 กรณีขอดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด

2.6 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

2.6.1 ดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ประกอบกับ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2565 และประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอขยายระยะเวลาใบอนุญาต แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต และแบบคำขอใบแทนใบอนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564

2.6.2 ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6)

2.6.3 ดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบรับคำขออนุญาต และหนังสืออนุญาต ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามมาตรา 53 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสาม มาตรา 67 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

2.7 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

2.7.1 ดำเนินการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 27 วรรคสาม และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2564 (มาตรา 22) ภาค 2 หมวด 1 ส่วนที่ 4 การอนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน อาทิ 1) รายละเอียดแผนงาน/โครงการ ระบุเหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ พื้นที่ดำเนินการ วิธีดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินการ 2) แผนผังแสดงบริเวณที่จะดำเนินการ และบริเวณใกล้เคียง พร้อมด้วยภาพสี 3) แบบแปลนและรายละเอียดการดำเนินการที่มีผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมในสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับรอง เว้นแต่เป็นโครงสร้างหรือกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมรับรอง 4) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการควบคุมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม แล้วแต่กรณี 5) ยานพาหนะ เครื่องจักรกล และเครื่องมืออุปกรณ์ที่นำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ 6) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

2.7.2 ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส 1910.503/ว 15494 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. 2564 ข้อ 7 (1) (2) (3) (5) และ (6) อาทิ 1) โครงการ

2) สำเนาหนังสือของหน่วยงาน หรือองค์กรที่ประสงค์จะเข้าไปดำเนินการ 3) รายงานการตรวจสอบพื้นที่พร้อมภาพถ่ายพื้นที่ที่จะดำเนินการ 4) แผนที่พื้นที่ 1: 50,000 5) แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา 6) แผนที่แสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการภายในเขตการจัดการอุทยานแห่งชาติ พร้อม Shape File 7) แบบแปลนแผนผังขนาดไม่เล็กกว่า A3 ปร.1 - ปร.5 และสำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ก.ว.) ของวิศวกรผู้ออกแบบ 8) ความเห็นของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ 9) รายงานการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม 10) ความเห็นคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ (PAC) 11) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

2.7.3 ดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 อาทิ 1) โครงการ โดยให้มีองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบโครงการ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ การประเมินผล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 2) ภาพถ่ายสีแสดงสภาพพื้นที่ปัจจุบัน บริเวณที่จะดำเนินโครงการ 3) แผนที่ภูมิประเทศ หรือแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศแสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการพร้อมค่าพิกัด UTM 4) แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี โดยแสดงบริเวณที่จะดำเนินโครงการ 5) มาตรการ วิธีป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น 6) บันทึกการตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินโครงการของคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ที่แต่งตั้งโดยสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสาขา 7) ประมาณราคาสิ่งก่อสร้าง (ปร.4, ปร.5) 8) แบบแปลนสิ่งก่อสร้างที่มีวิศวกรและผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามให้ครบถ้วน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การตรวจรับรองแบบแปลนสิ่งก่อสร้างกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2546 แก้ไขปรับปรุง (ครั้งที่ 1) พ.ศ. 2553 9) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

2.7.4 ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ 1) แบบคำขออนุญาตเพื่อการบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 2) รายละเอียดแผนงานโครงการ ระบุเหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ พื้นที่ดำเนินการ วิธีดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินการ 3) แผนผังแสดงบริเวณที่จะดำเนินการและบริเวณใกล้เคียง พร้อมภาพถ่ายสี 4) แบบแปลนและรายละเอียดการดำเนินการ 5) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการควบคุมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการแก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย แล้วแต่กรณี 6) จำนวนยานพาหนะ เครื่องจักรกล และเครื่องมืออุปกรณ์ที่นำเข้าไป 7) รายงานการตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณที่จะดำเนินการ พร้อมภาพถ่ายสี 8) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี โดยแสดงพิกัดและรายละเอียดบริเวณที่จะมีการดำเนินการ 9) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

การบริหารจัดการแหล่งมรดกโลก มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลก มติคณะกรรมการมรดกโลก และข้อแนะนำจากองค์กรที่ปรึกษาคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อการคุ้มครองและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ให้ดำรงคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ให้เป็นมรดกของมวลมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

พื้นที่เมืองเก่า

18

- สำนักงานนโยบายและแผน
  ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เมืองเก่า

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1 หลักการและเหตุผล

กรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยกำหนดนโยบายการดำเนินงานเป็นพิเศษเฉพาะพื้นที่ เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. 2564 (ปรับปรุงจากฉบับ พ.ศ. 2546) มีวัตถุประสงค์หลักในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ และแนวทางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อให้กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าเป็นมรดกด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติตลอดไป รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศ มีคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ทำหน้าที่วางนโยบาย กำหนดพื้นที่และจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มีรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ) และมีคณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งภายใต้คณะกรรมการฯ เพื่อทำการแทนคณะกรรมการในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

1) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในกรุงรัตนโกสินทร์
2) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในพื้นที่เมืองเก่า
3) คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง (36 คณะ)

นิยาม:

กรุงรัตนโกสินทร์ หมายความว่า

(1) พื้นที่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่แขวงวัดสามพระยา แขวงบางขุนพรหม แขวงบ้านพานถม แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงพระบรมมหาราชวัง แขวงบวรนิเวศ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงสำราญราษฎร์ แขวงวัดราชบพิธ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดโสมนัส แขวงบ้านบาตร แขวงคลองมหานาค แขวงวัดเทพศิรินทร์ แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงสัมพันธวงศ์ แขวงจักรวรรดิ แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 โดยให้จำแนกพื้นที่เป็น 4 บริเวณ ดังนี้

(ก) บริเวณที่ 1 กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน หมายถึง พื้นที่ในบริเวณระหว่างแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางทิศตะวันออกจดแนวกึ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองคูเมืองเดิม)

(ข) บริเวณที่ 2 กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก หมายถึง พื้นที่ในบริเวณถัดจากบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในไปทางทิศตะวันออก ตั้งแต่แนวกึ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองคูเมืองเดิม) แนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ ไปจดแนวกึ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู และคลองโอ่งอ่าง)

(ค) บริเวณที่ 3 พื้นที่ฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ หมายถึง พื้นที่ในบริเวณถัดจากบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในไปทางทิศตะวันตก ระหว่างทิศเหนือ จดคลองบางยี่ขันฝั่งเหนือ และแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศใต้ จดซอยวัดกัลยาณ์และถนนเทศบาลสาย 1 และเส้นตรงซึ่งลากจากจุดบรรจบของถนน

ประชาธิปกกับถนนลอดใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้าไปยังจุดบรรจบของซอยสมเด็จเจ้าพระยา 1 กับซอยอุทัย ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือจนจดแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยา และทิศตะวันตก จดซอยวัดดาวดึงษาราม เส้นตรงซึ่งลากจากจุดบรรจบของซอยวัดดาวดึงษารามกับถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้าไปจดจุดบรรจบของซอยวัดดุสิตารามกับถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า ซอยวัดดุสิตาราม คลองขนมจีน คลองบางกอกน้อยฝั่งเหนือ และคลองบ้านขมิ้นฝั่งตะวันตก จนจดกับคลองบางกอกใหญ่ฝั่งตะวันออก

(ง) บริเวณที่ 4 พื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก หมายถึง พื้นที่ในบริเวณถัดจากบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกไปทางทิศตะวันออก ตั้งแต่แนวกึ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู และคลองโอ่งอ่าง) แนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ ไปจดคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งตะวันออก

(2) บริเวณอื่นที่ติดต่อหรือเกี่ยวข้องกับบริเวณตาม (1) ที่คณะกรรมการกำหนด

เมืองเก่า หมายความว่า (1) เมืองหรือบริเวณของเมืองที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะแห่งสืบต่อมาแต่กาลก่อน หรือที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือมีลักษณะจำเพาะของสมัยหนึ่งในประวัติศาสตร์ (2) เมืองหรือบริเวณของเมืองที่มีรูปแบบผสมผสานสถาปัตยกรรมต่างถิ่น หรือมีลักษณะเป็นรูปแบบวิวัฒนาการทางสังคมที่สืบต่อมาในยุคต่าง ๆ (3) เมืองหรือบริเวณของเมืองที่เคยเป็นตัวเมืองดั้งเดิมในสมัยหนึ่ง และยังคงมีลักษณะเด่นประกอบด้วยโบราณสถาน (4) เมืองหรือบริเวณของเมืองซึ่งโดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือโดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งสถาปัตยกรรม มีคุณค่าในทางศิลปะ โบราณคดี หรือประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว 36 เมือง ใน 35 จังหวัด และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง 36 เมือง เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการในพื้นที่เมืองเก่า

ภาค	เมืองเก่า
เหนือ	น่าน เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ลำพูน แพร่ เชียงราย พะเยา ตาก แม่ฮ่องสอน พิษณุโลก
กลาง	ลพบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี อุทัยธานี
ตะวันออก	จันทบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
ตะวันออกเฉียงเหนือ	พิมาย บุรีรัมย์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด
ใต้	นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ตะกั่วป่า สตูล ภูเก็ต ระนอง ยะลา นราธิวาส ตรัง

หมายเหตุ : นิยาม* กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์ และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. 2564 นายกรัฐมนตรี ลงนามประกาศ ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 138 ตอนพิเศษ 193 ง เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2564

2 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. 2564 (ปรับปรุงจาก พ.ศ. 2546)

2. มติคณะรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 ที่เห็นชอบมาตรการในการควบคุมการก่อสร้างอาคารของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และในบริเวณเมืองเก่าที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยให้หน่วยราชการต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีที่จะดำเนินการก่อสร้าง

ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และในบริเวณเมืองเก่าที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าตามมติคณะรัฐมนตรี ส่งเรื่องและแบบแปลนให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า โดยผ่านทางสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการฯ แล้ว จึงเสนอสำนักงบประมาณเพื่อขอจัดตั้งงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด

2.2 มติคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ 1/2560 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 มีมติเห็นชอบให้มาตรการในการควบคุมการก่อสร้างอาคารของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และในบริเวณเมืองเก่า ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 ครอบคลุมถึงโครงการพัฒนาและระบบสาธารณูปโภคที่จะขออนุญาตปลูกสร้างโดยภาคเอกชนบนที่ดินของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในพื้นที่เมืองเก่า

2.3 มติคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 มีมติเห็นชอบ

1) แนวทางการปฏิบัติเรื่องมาตรการในการควบคุมการก่อสร้างอาคารของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณเมืองเก่า โดยโครงการพัฒนาและระบบสาธารณูปโภค ของหน่วยงานภาคเอกชนที่จะขออนุญาตปลูกสร้างบนที่ดินของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณเมืองเก่าที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่พึงมีที่เป็นเจ้าของที่ดินส่งเรื่องและแบบแปลนให้คณะอนุกรรมการฯ เมืองเก่า รายเมือง พิจารณาให้ความเห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ก่อนที่หน่วยงานเจ้าของที่ดินจะอนุญาตให้ดำเนินการก่อสร้าง

2) การมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง มีอำนาจหน้าที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1) พิจารณาให้ความเห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่พึงมีที่จะดำเนินการก่อสร้างอาคารในบริเวณเมืองเก่า ที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าตามมติคณะรัฐมนตรี

2.2) ให้คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและความเห็นต่อหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชน เกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอาคารหรือกิจกรรมในบริเวณเมืองเก่าที่ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า ตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีที่หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชน เสนอเรื่องต่อคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

3 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ : คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและความเห็นโครงการของรัฐในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

พื้นที่เมืองเก่า 36 เมือง (35 จังหวัด) : คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่ารายเมือง (ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ) ซึ่งคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ทำหน้าที่แทน 1) พิจารณากลั่นกรองให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องที่คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มอบหมาย และ 2) ให้คำปรึกษาและความเห็นโครงการของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่จะดำเนินการก่อสร้างในบริเวณเมืองเก่า

4 สถานที่ยื่นคำขอ

พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เมืองเก่า 36 เมือง (35 จังหวัด) : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่มีเมืองเก่า ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ยกเว้นเมืองเก่าน่าน ส่งเรื่องและแบบแปลนที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดน่าน

5 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

กรุงรัตนโกสินทร์ : พิจารณา

1) รูปแบบ วัสดุ ที่จะก่อสร้างอาคารโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับคุณค่าความสำคัญและประวัติศาสตร์ ที่แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ และสีของอาคารที่สอดคล้องกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ก่อนดำเนินการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

2) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม เช่น ด้านการจราจร ด้านกายภาพ ทัศนียภาพ และมาตรการ/วิธีลดผลกระทบต่อโครงการ

เมืองเก่า : จังหวัดที่มีเมืองเก่า โดยคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการพิจารณาโครงการที่จะดำเนินการก่อสร้างในเขตพื้นที่เมืองเก่า โดยมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า หรือแผนปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า ทั้งนี้ หากมีความประสงค์จะดำเนินโครงการก่อสร้างอาคารฯ ในพื้นที่เมืองเก่าให้ประสานฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ยกเว้นเมืองเก่าน่าน ประสานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดน่าน) เพื่อขอรายละเอียดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณา

6 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

6.1 ก่อนดำเนินโครงการก่อสร้างในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องส่งเรื่องและแบบแปลนให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า (กรณีพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์) /หรือคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง (กรณีพื้นที่เมืองเก่า) พิจารณาให้ความเห็นด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนเสนอขอตั้งงบประมาณ

6.2 เมื่อได้รับอนุมัติ* จากคณะกรรมการฯ /หรือคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่ารายเมืองแล้ว จึงเสนอสำนักงบประมาณเพื่อขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่อไป

หมายเหตุ : อนุมัติ* หมายถึง เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ดำเนินการปรับแก้ไขรายละเอียดและรูปแบบโครงการให้เป็นไปตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ รายเมือง

กรณีดำเนินโครงการในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

ขั้นตอนการพิจารณาโครงการก่อสร้างอาคารของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่น ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และการก่อสร้างอาคารของเอกชนในที่ดินของรัฐ ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ (ภาพที่ 1)

1) หน่วยงานเจ้าของโครงการ ส่งเรื่องและแบบแปลนผ่านทางสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในกรุงรัตนโกสินทร์) เพื่อพิจารณานำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 ตามลำดับ

2) สำนักงานนโยบายฯ นำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อพิจารณากลั่นกรองโครงการ และให้ความเห็นด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา

☑ กรณี มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลจัดเตรียมเอกสารโครงการเพื่อนำเรื่องเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ จำนวน 40 ชุด

☒ กรณี มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับแก้ไขรายละเอียดโครงการ ให้เจ้าของโครงการดำเนินการแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ และนำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการโครงการ ก่อนนำเรื่องเสนอคณะกรรมการฯ ต่อไป

3) นำเรื่องเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม

☑ กรณี มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

☒ กรณี มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับแก้ไขรายละเอียดโครงการ ให้เจ้าของโครงการดำเนินการแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ นำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการโครงการก่อนนำเรื่องเสนอคณะกรรมการฯ อีกครั้ง

4) เมื่อคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการแล้ว สำนักงานนโยบายฯ ดำเนินการแจ้งมติคณะกรรมการฯ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรับทราบ

5) หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการเสนอขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการจากสำนักงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการพิจารณาโครงการก่อสร้างอาคารของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และการก่อสร้างอาคารของเอกชนในที่ดินของรัฐในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์

กรณีดำเนินโครงการในพื้นที่เมืองเก่า

ขั้นตอนการพิจารณาโครงการก่อสร้างอาคารของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่น ในบริเวณเมืองเก่าและการก่อสร้างอาคารของเอกชนในที่ดินของรัฐ ในบริเวณเมืองเก่า (ภาพที่ 2)

1) หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งเรื่องและแบบแปลนผ่านทางสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ที่มีเมืองเก่า (ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่ารายเมือง ยกเว้นเมืองเก่าน่าน ส่งเรื่องผ่านทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดน่าน) เพื่อนำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการฯ รายเมือง พิจารณาให้ความเห็นด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 ตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมายอำนาจหน้าที่

2) ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง นำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง เพื่อพิจารณากลั่นกรองโครงการ และให้ความเห็นด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ รายเมือง

☑ กรณี มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

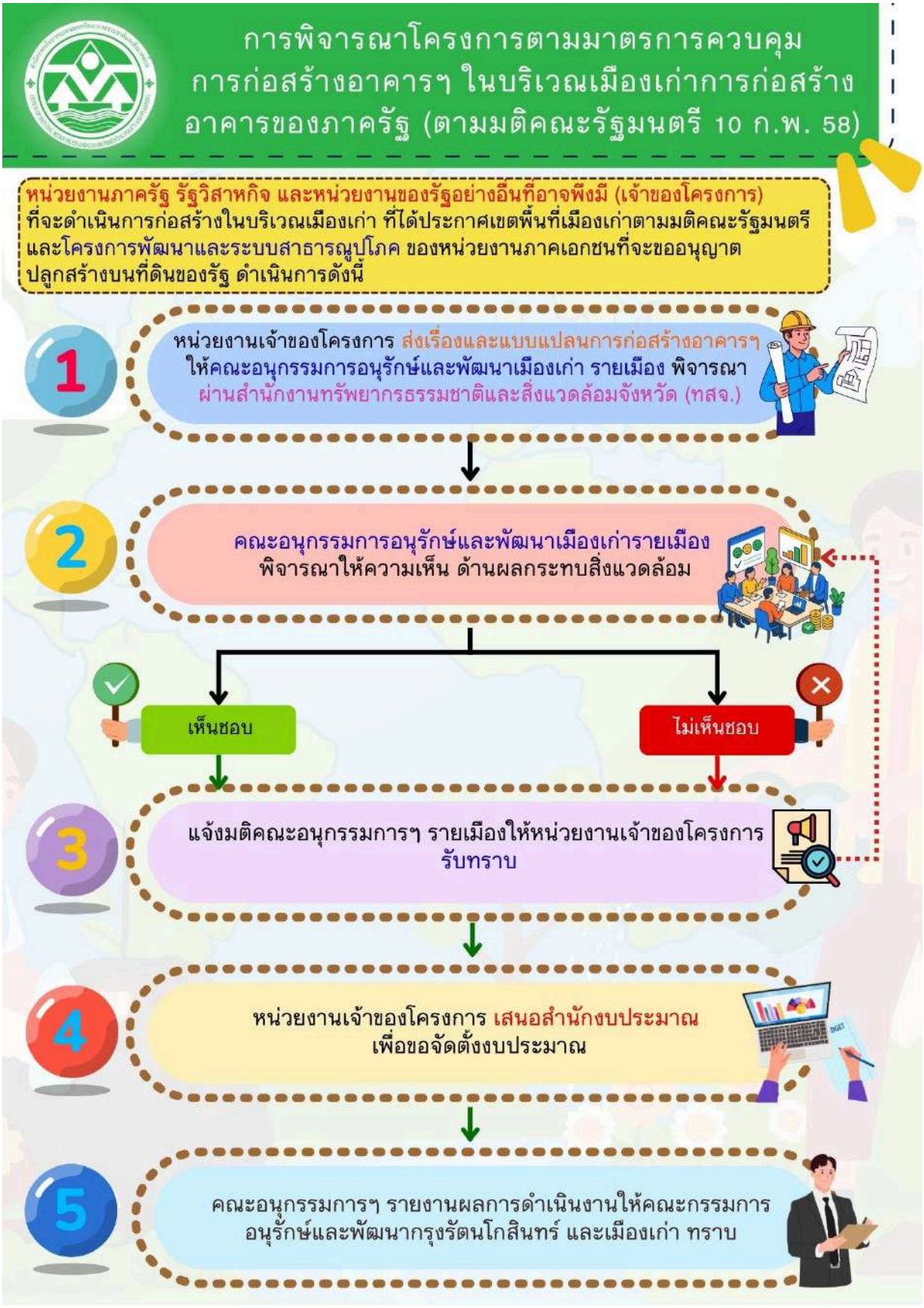
☒ กรณี มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับแก้ไขรายละเอียดโครงการ ให้เจ้าของโครงการดำเนินการแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ และนำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการโครงการ ก่อนนำเรื่องเสนอคณะกรรมการฯ ต่อไป

3) ทสจ. ดำเนินการแจ้งมติคณะอนุกรรมการฯ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรับทราบ

4) หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการเสนอขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการจากสำนักงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป

5) คณะอนุกรรมการฯ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการฯ ทราบ

หมายเหตุ : คณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 มีมติมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558 แทน ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้จึงให้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาตามความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

ภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการพิจารณาโครงการก่อสร้างอาคารของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐอย่างอื่นที่อาจพึงมีในบริเวณเมืองเก่า และการก่อสร้างอาคารของเอกชนในที่ดินของรัฐ ในบริเวณเมืองเก่า

7 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

- ไม่มี - (หนังสือขออนุญาตจากหน่วยงาน)

8 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งเอกสารตามแนวทางการนำเสนอรายละเอียดโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโครงการ ตามมาตรการควบคุมการก่อสร้างอาคารในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558) ดังนี้

1) แผนที่ : แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการ และขอบเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า และอาคารสถานที่สำคัญโดยรอบ รายละเอียดโครงการ : ความเป็นมาของโครงการ (ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย/ผลผลิต พื้นที่โครงการ กิจกรรม ระยะเวลา งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ ข้อมูลอาคารที่จะทำการรื้อถอน การแสดงผังการพัฒนารวมของพื้นที่/โครงการ)

2) ความถูกต้องสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารผังเมือง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่ราชพัสดุ เป็นต้น เช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 การรับรองของวิศวกรและสถาปนิก ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความสูงของอาคาร ขนาดของสิ่งก่อสร้าง ระยะร่น อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (FAR) อัตราส่วนของพื้นที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (Open Space Ratio : OSR) และอัตราส่วนพื้นที่น้ำซึมผ่านได้ต่อที่ว่าง (Biotope Area Factor : BAF และกฎกระทรวงมหาดไทยกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่แขวงวัดสามพระยา แขวงบางขุนพรหม แขวงบ้านพานถม แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงพระบรมมหาราชวัง แขวงบวรนิเวศ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงสำราญราษฎร์ แขวงวัดราชบพิธ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดโสมนัส แขวงบ้านบาตร แขวงคลองมหานาค แขวงวัดเทพศิรินทร์ แขวงป้อมปราบ แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงสัมพันธวงศ์ แขวงจักรวรรดิ แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 เป็นต้น

3) ข้อมูลประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และความสำคัญของพื้นที่ การแสดงลักษณะทางกายภาพของโครงการที่ให้เห็นความสำคัญของพื้นที่เมืองเก่า ในรูปแบบ 3 มิติ หรือรูปด้าน หรือภาพโดยรวมที่ระบุอาคารโบราณสถาน แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม แหล่งธรรมชาติ หรือสถานที่สำคัญและสภาพแวดล้อมโดยรอบที่จะได้รับผลกระทบเพื่อป้องกันผลกระทบต่อความแท้ดั้งเดิม และบูรณภาพ และให้คำนึงถึงการออกแบบที่สอดคล้องกลมกลืนกับบริบทเมืองเก่าบนพื้นฐานของการศึกษา ทางประวัติศาสตร์ความสำคัญของพื้นที่และการสื่อความหมายของพื้นที่

4) แนวคิดการออกแบบโครงการที่แสดงถึงการวิเคราะห์คุณค่าความสำคัญของพื้นที่ และจัดทำคำแถลงคุณค่าความสำคัญ (Statement of Significance : SOS) มาประกอบการออกแบบอาคาร

5) รายละเอียดการออกแบบ เช่น ช่องเปิดและการให้จังหวะ (Rhythm) ระยะถอยร่น (Set-back) แนวก่อสร้างอาคาร (Build-to line) รูปทรงหลังคา (Roof style) ลวดลายตกแต่งอาคาร (Moldings, stucco, ornament) และระดับอาคาร (Level) รวมถึงรูปแบบการออกแบบรายละเอียดที่เหมาะสมกับบริบทของเมืองเก่าควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์และออกแบบเพื่อทุกคน (Universal design)

6) ผลกระทบทางด้านกายภาพ เช่น จากแรงสั่นสะเทือน การขุดหรือถมดิน ระบบฐานราก การทรุดตัว เสียง ฝุ่นละออง และเทคนิคการก่อสร้าง เป็นต้น

7) ผลกระทบอื่น ๆ เช่น การจราจร สัดส่วนพื้นที่โล่ง พื้นที่สีเขียว เศรษฐกิจชุมชน วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรอบ

8) การก่อสร้างทางวิศวกรรมที่ป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่ออาคารและสถานที่สำคัญในพื้นที่เมืองเก่า เช่น การเลือกใช้เสาเข็มเจาะแทนใช้เสาเข็มตอก เป็นต้น ลักษณะการก่อสร้าง : การได้รับอนุมัติ/อนุญาตเรื่องที่ดิน การให้ก่อสร้าง รื้อถอน ดัดแปลง

9) ความสอดคล้องกับแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ แผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า

คำถาม/คำตอบ (Q&A)

1. จะทราบได้อย่างไรว่าพื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างอยู่ในเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าหรือไม่

ตอบ สามารถสอบถามข้อมูลจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่มีเมืองเก่า เพื่อตรวจสอบว่าที่ตั้งโครงการอยู่ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า หรือไม่ หรือตรวจสอบข้อมูลด้วยตนเองจาก http://oldtown.onep.go.th/oldCity

2. หากประชาชนต้องการก่อสร้าง/ปรับปรุงบ้านพักในที่ดินของตนเอง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ หรือเมืองเก่า ก่อนดำเนินการก่อสร้างจะต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ประชาชนสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องส่งแบบแปลนเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า หรือคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง พิจารณา

3. กรณีประชาชนและภาคเอกชนเช่าที่ดินของหน่วยงานภาครัฐซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์หรือเมืองเก่า เพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ต้องเสนอเรื่องตามขั้นตอนหรือไม่

ตอบ หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว จะต้องส่งเรื่องและแบบแปลนให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า หรือคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า รายเมือง พิจารณา ก่อนดำเนินการก่อสร้าง

19 พื้นที่ชุ่มน้ำ

• กรมทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำ

ความหมายและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำ ตามคำจำกัดความของอนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) หรืออนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (ในมาตรา 1.1 และมาตรา 2.1 ของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ) “พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetlands) หมายถึง ที่ลุ่ม ที่ราบลุ่ม ที่ชื้นแฉะ พรุ แหล่งน้ำ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีน้ำขัง หรือน้ำท่วมอยู่ถาวรและชั่วครั้งชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่ง และน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม รวมไปถึงชายฝั่งทะเล และที่ในทะเลในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุด มีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร”

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2552) ได้ขยายความพื้นที่ชุ่มน้ำไว้ดังนี้

“พื้นที่ซึ่งมีลักษณะจัดได้ว่าเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ จึงรวมถึง ห้วย หนอง คลอง บึง บ่อ กระพัง (ตระพัง) บาราย แม่น้ำ ลำธาร แคว ละหาน ชานคลอง ฝั่งน้ำ สบธาร สระ ทะเลสาบ แอ่งลุ่ม กุด ทุ่ง กว๊าน มาบบุ่ง ทาม สนุ่น แก่ง น้ำตก หาดหิน หาดกรวด หาดทราย หาดโคลน หาดเลน ชายทะเล ชายฝั่ง ทะเล พืดหินปะการัง แหล่งหญ้าทะเล แหล่งสาหร่ายทะเล คุ้ง อ่าว ดินดอนสามเหลี่ยม ช่องแคบ ชะวากทะเล ตะกาด หนองน้ำกร่อย ป่าพรุ ป่าเลน ป่าชายเลน ป่าโกงกาง ป่าจาก ป่าแสม รวมทั้งนาข้าว นากุ้ง นาเกลือ บ่อปลา อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น”

คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ (2557) ได้แบ่งพื้นที่ชุ่มน้ำ **โดยใช้ระบบนิเวศหรือพื้นที่กำเนิด** เป็นเกณฑ์สอดคล้องกับคำนิยามของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ 3 ประเภท คือ

1. พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล (Coastal wetlands) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล หรือได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเล ตัวอย่างเช่น ป่าชายเลน ปากแม่น้ำ ชายเลนหญ้าทะเล และแนวปะการัง มีความสำคัญต่อระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกชายเลน

2. พื้นที่ชุ่มน้ำบนแผ่นดิน (Inland wetlands) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่อยู่ภายในทวีป ห่างจากทะเลหรือได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลน้อย ตัวอย่างเช่น หนอง บึง แม่น้ำ ทะเลสาบ และพื้นที่ลุ่มต่ำ มีความสำคัญต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ควบคุมน้ำท่วม และเป็นแหล่งน้ำจืด

3. พื้นที่ชุ่มน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น (Human-made wetlands) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การเกษตร การประมง หรือการบำบัดน้ำเสีย ตัวอย่างเช่น นาข้าว บ่อปลา บ่อบำบัดน้ำเสีย และอ่างเก็บน้ำ อาจมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แต่ก็อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศเดิมได้

ทั้งนี้ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Convention on Wetlands or Ramsar Convention) หรืออนุสัญญาแรมซาร์ เป็นข้อตกลงระหว่างรัฐบาลซึ่งกำหนดกรอบการทำงานเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศภาคี ในการอนุรักษ์และยับยั้งการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำและใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด โดยประเทศภาคีมีพันธกรณีหลักที่ต้องดำเนินการ คือ

1) การคัดเลือกพื้นที่ชุ่มน้ำภายในประเทศที่มีความสำคัญอย่างน้อย 1 แห่ง นำเสนอเพื่อบรรจุลงในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

2) ส่งเสริมการอนุรักษ์ กำหนดมาตรการ และวางแผนการดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดและยั่งยืน

3) ส่งเสริมการวิจัย แลกเปลี่ยนข้อมูล และฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

4) ปรึกษาหารือกับประเทศภาคีอื่น ๆ โดยเฉพาะการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่ตั้งอยู่บริเวณพรมแดนระหว่างประเทศ และมีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ชุ่มน้ำร่วมกัน

> "การใช้อย่างชาญฉลาด" ได้รับการตราขึ้นโดยความเห็นชอบของสมาชิก Ramsar และถูกนำมาใช้ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ 3 ณ เมืองรีไจนา ประเทศแคนาดา เมื่อปี พ.ศ. 2530 และคำจำกัดความนี้ได้รับการแก้ไขในมติ IX.1 ภาคผนวก A (2548) ดังนี้ "การใช้พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด คือ การรักษาลักษณะทางนิเวศวิทยาของพื้นที่ชุ่มน้ำโดยใช้แนวทางของระบบนิเวศ (Ecosystem Approaches) ภายใต้บริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน"

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นลำดับที่ 110 และเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) แห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งพันธกรณีของอนุสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2541 โดยมีกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบเป็นหน่วยงานประสานกลางอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (National Focal Point)

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำจำแนกเป็น 4 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) 2) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ 3) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ และ 4) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลจากสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำพบว่า ประเทศไทยได้ประกาศขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) จำนวน 16 แห่ง ดังนี้

1.1) พื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ลำดับที่ 948 (13 กันยายน 2541) เป็นแหล่งทำรังวางไข่ของนกกาบบัวที่พบได้เพียงที่เดียวในประเทศไทย (เกณฑ์ 1, 2, 3)

1.2) พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ลำดับที่ 109 (5 กรกฎาคม 2544) เป็นบึงน้ำจืดและแหล่งพักพิงของนกอพยพในฤดูหนาวกว่า 33 ชนิด รวมถึงเป็ดดำหัวดำที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ในประเทศไทย (เกณฑ์ 2, 4, 7, 8)

1.3) พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม ลำดับที่ 1099 (5 กรกฎาคม 2544) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลที่หายาก (หาดเลน) และเป็นที่อยู่อาศัยของหอยหลอดซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ (เกณฑ์ 1, 2)

1.4) พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ ลำดับที่ 1100 (5 กรกฎาคม 2544) เป็นผืนป่าชายเลนสมบูรณ์และมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์นกที่ใกล้สูญพันธุ์ระดับโลก รวมถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพะยูน ซึ่งเป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย (เกณฑ์ 1, 2, 3, 4)

1.5) พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย จังหวัดเชียงราย ลำดับที่ 1101 (5 กรกฎาคม 2544) เป็นบึงน้ำจืดและแหล่งอาศัยของนกอพยพกว่า 121 ชนิด รวมถึงนกหายากที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามระดับโลก (เกณฑ์ 2, 3, 4)

1.6) พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) จังหวัดนราธิวาส ลำดับที่ 1102 (5 กรกฎาคม 2544) เป็นป่าพรุผืนใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และพบพันธุ์ไม้เฉพาะถิ่นกว่า 50 ชนิด และสัตว์ที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น นกตะกรุม นกเปล้าใหญ่ เป็นต้น (เกณฑ์ 1, 2, 3)

1.7) พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ปากน้ำตรัง จังหวัดตรัง ลำดับที่ 1182 (14 สิงหาคม 2545) เป็นแหล่งอาศัยของนกชนิดพันธุ์หายาก และอยู่ในสถานภาพถูกคุกคามหลายชนิด รวมถึงเป็นที่พักของนกอพยพจากแอฟริกาคือ นกหัวโตกินปู ซึ่งในหนึ่งปีอาจพบได้เพียงไม่กี่ครั้ง (เกณฑ์ 1, 2, 3, 8)

1.8) พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน ปากแม่น้ำกระบุรี-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง ลำดับที่ 1183 (14 สิงหาคม 2545) เป็นพื้นที่ป่าชายเลนผืนใหญ่ซึ่งพบต้นโกงกางขนาดใหญ่ อายุมากกว่า 300 ปี และได้รับประกาศเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลประเภทป่าชายเลนแห่งแรกของโลก (เกณฑ์ 1, 2, 3, 8)

1.9) พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลำดับที่ 1184 (14 สิงหาคม 2545) เป็นพื้นที่เกาะขนาดเล็ก-ใหญ่กว่า 42 เกาะ และเป็นแหล่งพักพิงของปลาเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น ปลาทู ปลารัง ปลาเก๋า เป็นต้น รวมถึงเป็นแหล่งปะการังที่งดงามที่สุดของประเทศไทย (เกณฑ์ 1, 2, 3)

1.10) พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ลำดับที่ 1185 (14 สิงหาคม 2545) เป็นอ่าวตื้นล้อมรอบด้วยป่าชายเลนและเป็นที่อาศัยของพะยูน ซึ่งเป็นสัตว์สงวน และนกนานาชนิด รวมถึงเป็นแหล่งพันธุกรรมพืชและสถานอนุบาลสัตว์น้ำ (เกณฑ์ 1, 2, 3, 4)

1.11) พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลำดับที่ 2238 (14 มกราคม 2551) เป็นแหล่งพักพิงและสร้างรังวางไข่ของนกอพยพ รวมถึงเป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของเสือปลาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งมีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (เกณฑ์ 1, 2, 3)

1.12) พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดบึงกาฬ ลำดับที่ 1926 (19 มิถุนายน 2552) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและเป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพที่มีสถานภาพถูกคุกคามระดับโลก คือ เป็ดดำหัวดำ (เกณฑ์ 1, 2, 3, 4, 7, 8)

1.13) พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช ลำดับที่ 2152 (12 สิงหาคม 2556) เป็นแหล่งปะการังหายากและแหล่งวางไข่ที่สำคัญของเต่าตนุและเต่ามะเฟือง (เกณฑ์ 2, 3, 4)

1.14) พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะระ-เกาะพระทอง จังหวัดพังงา ลำดับที่ 2153 (12 สิงหาคม 2556) เป็นถิ่นอาศัยของเต่าทะเลและนกตะกรุม ซึ่งเป็นนกชนิดพันธุ์หายากและใกล้สูญพันธุ์ (เกณฑ์ 1, 2, 3, 4, 8)

1.15) พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม ลำดับที่ 2420 (15 พฤษภาคม 2562) เป็นป่าบุ่งป่าทามผืนใหญ่ที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพบสัตว์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ คือ ปลาบึก ปลาตองลาย ปลายี่สก (เกณฑ์ 1, 2, 3, 4, 7, 8)

1.16) พื้นที่ชุ่มน้ำศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี จังหวัดสมุทรปราการ ลำดับที่ 2578 (25 มิถุนายน พ.ศ. 2568) เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยระบบนิเวศสำคัญ ได้แก่ ที่ลุ่มน้ำเค็ม หาดโคลนและป่าชายเลน พบสัตว์สถานภาพใกล้สูญพันธุ์ เช่น นกกระทุง นกกระสาแดง และนกน็อตใหญ่ เป็นต้น (เกณฑ์ 1,2,3,4,5,8)

2) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ จำนวน 69 แห่ง

3) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ จำนวน 47 แห่ง

4) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น จำนวน 19,295 แห่ง

การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย

1 กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำจะมี**คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ**เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย โดยมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ ดังนี้

1.1 คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแผนแห่งชาติสำหรับการจัดการและคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ

2) เสนอกฎหมาย นโยบาย และแผนแห่งชาติ มาตรการและแนวทางอนุรักษ์คุ้มครอง ฟื้นฟู และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

3) สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

4) สนับสนุนความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ

5) พิจารณาและให้ความคิดเห็นต่อประเด็นการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำและการประชุมอื่น ๆ ภายใต้อนุสัญญาดังกล่าว และการให้ความเห็นชอบต่อการทำรายงานแห่งชาติ

1.2 คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ มติที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อการจัดทำและปรับปรุงกฎระเบียบ นโยบาย แผนการจัดการ มาตรการ แนวทาง และกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

3) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นและท่าทีสำหรับการประชุมสมัชชาภาคี การประชุมอื่น ๆ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำรายงานแห่งชาติ

2 มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำตามมติคณะรัฐมนตรี

การอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดสถานะและแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำโดยตรง ในอดีตก่อนมีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ภาครัฐได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำผ่านมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 และเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ในรูปแบบของ “มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ” ที่เปรียบเสมือนกรอบนโยบายระดับประเทศที่ใช้กำกับให้ทุกภาคส่วนถือปฏิบัติเพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรพื้นที่ชุ่มน้ำและคงไว้ซึ่งบทบาทเชิงระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำในฐานะแหล่งรองรับน้ำ กักเก็บน้ำ และเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชุมชนและประเทศ

ภายหลังจากมีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 กรมทรัพยากรน้ำในฐานะหน่วยงานกำกับ ดูแล และเสนอมาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะและพื้นที่ชุ่มน้ำ ยังมีการใช้ “มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ” ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 และเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ควบคู่กับระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประกาศกำหนดให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นที่สาธารณะทุกแห่งทั่วประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำจืดเป็นพื้นที่สีเขียวและมิให้ส่วนราชการเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อสงวนไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำต่อไป	กระทรวงมหาดไทย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมประมง กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ** กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
2. ให้มีการสำรวจและตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำ ตามทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2553 เพื่อเป็นแหล่งรับน้ำตามธรรมชาติโดยเป็นพื้นที่กักเก็บและชะลอการไหลของน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ให้มีการติดตาม ตรวจสอบและดำรงรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำตามทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นเพื่อสงวนไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำตามธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ ตลอดจนควบคุมและป้องกันการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์	กระทรวงมหาดไทย	กรมเจ้าท่า** กรมที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ** สถาบันการศึกษา

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
4. ให้สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญและการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนแก่ทุกภาคส่วน และประชาชนทุกระดับ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติด้วย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรน้ำ
5. ให้นำเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Sites)	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประมง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
6. ประกาศให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือพื้นที่อนุรักษ์ในลักษณะอื่น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมประมง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. เร่งรัดให้ออกหนังสือสำคัญที่หลวงในกรณีที่พื้นที่ชุ่มน้ำมีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติเป็นที่สาธารณประโยชน์ และเร่งให้ดำเนินการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ	กระทรวงมหาดไทย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ให้มีการฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่เสื่อมโทรมและต้องการการปรับปรุงโดยด่วนเพื่อให้พื้นที่ชุ่มน้ำนั้นสามารถดำรงบทบาทหน้าที่ทางนิเวศวิทยาและอุทกวิทยาได้ตามธรรมชาติ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมพัฒนาที่ดิน สถาบันการศึกษา กองทัพเรือ กรมทรัพยากรน้ำ
9. ให้มีการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อคุ้มครองฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นเขตอนุรักษ์และเขตพัฒนาพร้อมทั้งกำหนดแนวเขตกันชนพื้นที่ ตลอดจนกำหนดกิจกรรมที่สามารถกระทำได้และห้ามกระทำในพื้นที่	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมประมง กรมเจ้าท่า** สถาบันการศึกษา กรมพัฒนาที่ดิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรน้ำ

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
10. ให้มีจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) สำหรับโครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามประกาศที่ออกตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 * **หมายเหตุ** แก้ไขชื่อ “รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA)” เป็น “รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA)”	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประมง สถาบันการศึกษา
11. ให้มีการศึกษาวิจัยระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติและเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม*** กรมทรัพยากรน้ำ**
12. ติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดปัจจัยหรือดัชนีชี้วัดที่ชัดเจน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา
13. ให้มีการศึกษาสำรวจพื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติตามเกณฑ์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา
14. ให้มีการควบคุมและป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชน อุตสาหกรรม เกษตรกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมโยธาธิการและผังเมือง สถาบันการศึกษา
15. ให้มีการควบคุมป้องกันไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่อาจเกิดจากชุมชน หรือเกิดจากกิจกรรมอื่น ๆ โดยมีมาตรการ ดังนี้ 1) มาตรการป้องกันไฟป่า (1) ให้ดำเนินการควบคุมระดับน้ำของป่าชุ่มน้ำให้คงที่ (2) ทำแนวกันไฟเปียก (wet-line firebreak) ตามแนวพระราชดำริ (3) ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบ เพื่อสร้างจิตสำนึกและความเข้าใจ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
ให้กับชุมชนถึงอันตรายที่เกิดจากไฟป่าเป็นผลให้ชุมชนยุติการจุดไฟเผาป่า 2) มาตรการดับไฟป่า (1) จัดตั้งสถานีควบคุมไฟป่าพื้นที่เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแลและดำเนินการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญ (2) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้ปฏิบัติงานดับไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำ (3) ใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ดับไฟป่าให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ		
16. ให้มีการศึกษาและจัดทำแผนกายภาพออกแบบภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบและในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ดังกล่าวทั้งระบบ	กระทรวงมหาดไทย	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมประมง กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
17. ให้จัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อ 1 – 16 โดยติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานหลักเสนอต่อคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นประจำ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมทรัพยากรน้ำ**

หมายเหตุ * คือ มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่ปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2558

** คือ มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่ปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2565

*** พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2566

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำตามมติ ครม. ทั้ง 17 ข้อ เป็นกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุ่มน้ำให้ยั่งยืน ตามหลักการของอนุสัญญาแรมซาร์ที่ตั้งอยู่บนหลักการ 3 อย่าง คือ

(1) หลักการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

(2) หลักการยับยั้งการสูญหาย

(3) หลักการสนับสนุนให้มีการใช้อย่างชาญฉลาด (Wise Use)

ทั้งนี้มาตรการทั้งหมด **มาตรการข้อที่ 1 ถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุด** โดยกำหนดให้

> "พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นที่สาธารณะทุกแห่งทั่วประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทแหล่งน้ำจืด ให้เป็นพื้นที่สีเขียว และมิให้ส่วนราชการเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อสงวนพื้นที่ดังกล่าว ไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำต่อไป"

ไม่ว่าจะเป็นการนำพื้นที่ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การจัดสรรพื้นที่เพื่อกิจกรรมราชการ การใช้เพื่อโครงการภาครัฐ หรือการให้สิทธิใช้ที่ดินในลักษณะใดก็ตาม เพื่อให้ที่ดินในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำยังคงทำหน้าที่เป็นแหล่งรองรับน้ำ กักเก็บน้ำ และคงสภาพระบบนิเวศตามธรรมชาติไว้ได้อย่างสมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นให้ทุกหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเป็นหลักการสำคัญ

3 การจำแนกประเภทที่ดินและกฎหมายที่บังคับใช้

การพิจารณาว่า "หน่วยงานใดมีอำนาจอนุมัติให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ" ต้องเริ่มจากการวินิจฉัยสถานะทางกฎหมายของพื้นที่อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการจำแนกประเภทที่ดินและกฎหมายที่ใช้บังคับในพื้นที่นั้น เนื่องจากพื้นที่ชุ่มน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ดินของรัฐหรือแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งจัดเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย ทำให้ไม่อาจออกเอกสารสิทธิ์หรือให้เอกชนถือกรรมสิทธิ์ได้ และส่งผลให้อำนาจการอนุญาตขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้ดูแลพื้นที่นั้นโดยเฉพาะ ความแตกต่างของกฎหมายที่บังคับใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ทำให้ขั้นตอนขออนุญาต การเข้าใช้ประโยชน์ การกำกับดูแล และข้อจำกัดทางกฎหมายของแต่ละพื้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การจำแนกประเภทที่ดินจึงเป็นขั้นตอนสำคัญยิ่งในการระบุอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบกฎหมายที่ใช้บังคับต่อพื้นที่ชุ่มน้ำได้อย่างถูกต้องตามหลักนิติศาสตร์

เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานะทางกฎหมายและอำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ จึงได้นำเสนอการจำแนกประเภทที่ดิน หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และกฎหมายที่ใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
1) ที่สาธารณประโยชน์	1.กระทรวงมหาดไทย (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และ อปท.) – กำกับดูแล รักษาและพิจารณาอนุญาต 2. กรมที่ดิน – ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.)	1. ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา 8 และ 8 ตรี) 2. ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517	ที่สาธารณประโยชน์ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หมายถึง ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ รวมถึงที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองตาม มาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ต้องไม่ทับซ้อนที่ดินของรัฐประเภทอื่น โดยพื้นที่ชุ่มน้ำที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ดินของรัฐซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อาทิ ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ ลำธาร แคว ชายคลอง น้ำตก ทะเล และชายฝั่งทะเล เป็นต้น รัฐสามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ตาม มาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการ "กันเขต" เพื่อรักษาสถานะความเป็นสมบัติของแผ่นดินและป้องกันการบุกรุก **ซึ่งสอดคล้องมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ**

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
			ตามมติคณะรัฐมนตรีฯ ข้อ 7 ที่กำหนดเร่งรัดให้ออกหนังสือสำคัญที่หลวงในกรณีที่พื้นที่ชุ่มน้ำมีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติเป็นที่สาธารณประโยชน์ และเร่งให้ดำเนินการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ กรมที่ดินสามารถออก น.ส.ล. ตามมาตรา 8 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 ข้อ 3 แยกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า “ทุ่งเลี้ยงสัตว์สาธารณะ หนองสาธารณะ บึงสาธารณะ” ตามมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ (2) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ดินที่ได้สงวนหวงห้ามหรือขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมือง ที่ดินที่ถูกเวนคืนมาเป็นของรัฐที่ดินที่รัฐซื้อหรือมีผู้อุทิศให้รัฐ เป็นต้น ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครองดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ***(ดูข้อ 2 ที่ราชพัสดุ)***
2) ที่ราชพัสดุ	กรมธนารักษ์ (กระทรวงการคลัง)	1. พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 2. ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497	เป็นอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่มิได้จัดให้เป็นประเภทอื่นซึ่งอยู่ในสถานะ “ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ” ตามมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินครอบคลุมถึงที่ดินที่ได้

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
		(มาตรา 8 และ 8 ตรี)	สงวนหวงห้ามหรือขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมือง ที่ดินที่ถูกเวนคืน ที่ดินที่รัฐซื้อ หรือมีผู้อุทิศให้รัฐ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ (เช่น บึง สระน้ำ หรือที่ชายตลิ่งในเขตราชพัสดุ) ทำหน้าที่เป็นทรัพยากรส่วนกลางที่สนับสนุนสมดุลทางนิเวศวิทยาและระบบระบายน้ำ ภายใต้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และกรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครองดูแลและบำรุงรักษาการขอใช้ที่ดินหรือดำเนินโครงการพัฒนาใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์ และต้องมั่นใจว่ากิจกรรมดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในความดูแล
3) พื้นที่อุทยานแห่งชาติ	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562	เป็นพื้นที่ที่มุ่งเน้นการสงวนรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและกระบวนการทางธรรมชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ (เช่น ห้วย หนอง ลำธาร หรือแนวปะการัง) ทำหน้าที่เป็นดัชนีชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ การบริหารจัดการมีแนวทางหลักเพื่อการคุ้มครองลักษณะทางนิเวศวิทยา โดยการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ต้องสอดคล้องกับการอนุรักษ์ การศึกษาเรียนรู้ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 กำหนดไว้เท่านั้น
4) พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	เป็นพื้นที่ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองรักษาถิ่นที่อยู่อาศัยและวงจรชีวิตของสัตว์ป่าให้ปลอดภัยเพื่อให้สามารถสืบพันธุ์และขยายพันธุ์ได้ตามธรรมชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ ทำหน้าที่เป็นระบบสนับสนุนชีวิต (Life Support System) และแหล่งทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญต่อความอยู่รอดของสัตว์ป่า การดำเนินงานใด ๆ ในพื้นที่ต้องคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงของสายใยอาหารและสภาพอุทกวิทยาตามธรรมชาติ เพื่อให้คงสภาพเป็นพื้นที่พึ่งพาของสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ กิจกรรมและการเข้าใช้พื้นที่ต้องได้รับอนุญาตและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการรบกวนหรือเปลี่ยนแปลงสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
5) พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	เป็นพื้นที่คุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบางชนิดและนกน้ำ ภายใต้การบริหารจัดการที่ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ มีบทบาทสำคัญยิ่งในเชิงนิเวศในฐานะแหล่งพักพิง แหล่งผสมพันธุ์ และแหล่งอาหารหลัก การจัดการพื้นที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยต้องหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจเปลี่ยนแปลงโครงสร้างถิ่นที่อยู่หลักหรือระบบอุทกวิทยาเดิม การดำเนินโครงการใด ๆ ในพื้นที่ต้องได้รับอนุญาตและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่พึ่งพาของสัตว์ป่าภายใต้ระเบียบของหน่วยงานผู้ดูแลพื้นที่
6) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	กรมป่าไม้	1. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	พื้นที่ของรัฐที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาสภาพป่าทรัพยากรธรรมชาติ และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ โดยตามกฎหมายนิยามของ "ป่า" นั้นครอบคลุมถึงแหล่งน้ำสาธารณะ อาทิ ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ และทะเลสาบ พื้นที่ชุ่มน้ำ ในเขตนี้ ทำหน้าที่สำคัญในการควบคุมสมดุลทางอุทกวิทยาและการรักษาลักษณะทางนิเวศวิทยาของผืนป่าโดยรวม การบริหารจัดการและการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2565 สำหรับหน่วยงานรัฐที่มีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการหรือเข้าทำประโยชน์ ต้องได้รับอนุญาตตามขั้นตอนและผ่านการตรวจสอบมิให้กิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ
7) พื้นที่ป่าตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และเขตป่ามติ ครม. (ป่ามติฯ)	กรมป่าไม้	1. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 2. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (ป่าไม้ถาวร)	เป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จึงมีสถานะเป็น "ป่า" และเป็นสมบัติของแผ่นดินที่รัฐรักษาไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ (เช่น หนอง บึง บ่อ หรือพื้นที่น้ำท่วมถึงตามธรรมชาติ) ทำหน้าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารระดับท้องถิ่นและเป็นพื้นที่รองรับน้ำธรรมชาติที่ช่วยรักษาความชื้นในระบบนิเวศ การบริหารจัดการมุ่งเน้นการสงวนสภาพความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ โดยการเข้าใช้ประโยชน์หรือ

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
			การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และต้องสอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการบุกรุก ครอบครอง หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ชุ่มน้ำอันจะส่งผลกระทบต่อสมดุลของทรัพยากรป่าไม้โดยรวม
8) พื้นที่ป่าชายเลน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (หรือกรมป่าไม้/กรมอุทยานฯ ในบางพื้นที่)	1. พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 2.พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 3. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 4. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ตั้ง)	เป็นระบบนิเวศรอยต่อระหว่างบกกับทะเล ที่ประกอบด้วยพันธุ์พืชและสัตว์ที่ปรับตัวในดินเลนและน้ำกร่อยที่มีน้ำทะเลท่วมถึงสม่ำเสมอ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ ทำหน้าที่สำคัญในฐานะแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน แหล่งอาหารทางธรรมชาติ และเป็นแนวปราการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและภัยธรรมชาติ การบริหารจัดการมุ่งเน้นการสงวนและฟื้นฟูตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 และกฎหมายป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีมาตรการระงับการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาดตามมติคณะรัฐมนตรี หากหน่วยงานรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้พื้นที่จะต้องดำเนินการขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการปลูกป่าทดแทนไม่น้อยกว่า 20 เท่าของพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ เพื่อรักษาดุลยภาพของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งอย่างยั่งยืน
9) ที่ดิน ส.ป.ก. 4-01	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)	พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	เป็นที่ดินของรัฐที่นำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรกรรมเป็นหลักพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ (เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติในไร่นา บ่อกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร หรือลำรางสาธารณะ) ทำหน้าที่เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำคัญที่สนับสนุนระบบนิเวศในพื้นที่เกษตรกรรม และช่วยรักษาความชุ่มชื้นของดิน การบริหารจัดการที่ดินและการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยต้องไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินจนเสียลักษณะหรือเป้าหมายของการปฏิรูปที่ดิน และต้องมุ่งเน้นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำให้เอื้อต่อการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

ชื่อประเภทที่ดิน	หน่วยงานรับผิดชอบ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย
10) พื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกพื้นที่คุ้มครอง (OECMs)	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลักษณะพื้นที่	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)	เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้ประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองตามกฎหมาย (เช่น อุทยานฯ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า) แต่มีการบริหารจัดการในลักษณะที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นกำเนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตนี้ (เช่น ป่าชุมชนที่มีแหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ หรือพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ของเอกชน) ทำหน้าที่เป็น "แนวเชื่อมต่อทางนิเวศวิทยา" (Ecological Corridor) และแหล่งพักพิงสุดท้ายของชนิดพันธุ์ท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีการพัฒนาสูง การบริหารจัดการมุ่งเน้นการรักษาคุณค่าทางนิเวศวิทยาควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด โดยกิจกรรมในพื้นที่ต้องสอดคล้องกับแนวทางการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อให้มั่นใจว่าความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำและชีวภาพจะได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างเป็นระบบภายใต้มาตรฐาน OECMs ของประเทศ

4 ผู้มีอำนาจอนุญาต

การขออนุมัติใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำต้องดำเนินการต่อส่วนราชการที่มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายที่กำกับดูแลพื้นที่นั้นเป็นรายกรณี หากพื้นที่ดังกล่าว อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับหรือมีพื้นที่ทับซ้อนจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับ *มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ* ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องด้วย

การยื่นคำขออนุมัติหรืออนุญาต จึงให้ยื่นต่อส่วนราชการผู้มีอำนาจโดยตรงตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

5 ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ

5.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
5.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.3 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
5.4 พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.5 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.6 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.7 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.8 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
5.9 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

5.10 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

5.11 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

5.12 กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะในพื้นที่ชุ่มน้ำ มิให้เสื่อมสภาพ เสื่อมประโยชน์ หรือเกิดภาวะมลพิษ พ.ศ. 2568

6 หน่วยงานให้ความเห็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่อยู่: เลขที่ 180/3 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์: 0 2271 6000 โทรสาร 0 2271 6000

อีเมล์: saraban@dwr.mail.go.th

7 เอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อขอความคิดเห็นที่เกียวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ

การจัดเตรียมเอกสารสำหรับการตรวจสอบและขอความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ การสร้างสิ่งปลูกสร้างทั้งในพื้นที่ชุ่มน้ำและบริเวณข้างเคียงตามข้อกำหนดของกฎหมายต่างๆ

7.1 หนังสือแจ้งความประสงค์ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

7.2 รายละเอียดข้อมูลโครงการ/กิจกรรม วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรม แนวทางการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรม รายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลน แผนผังรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม แผนผัง/แผนที่ พิกัดแสดงบริเวณที่ขอใช้พื้นที่

7.3 แผนที่สังเขปและแผนที่มาตราส่วน 1: 50,000 แสดงบริเวณที่ขอใช้พื้นที่พร้อม Shape File

7.4 เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ

ยื่นคำขอ + เอกสารที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อส่วนราชการที่มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายที่กำกับดูแลพื้นที่นั้นเป็นรายกรณี

กรมทรัพยากรน้ำ ให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายที่กำกับดูแลพื้นที่พิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

แจ้งผลให้ผู้ยื่นคำขอ

เอกสารประกอบการพิจารณาให้ความเห็น

1. หนังสือแจ้งความประสงค์ของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ
2. รายละเอียดข้อมูลโครงการ/กิจกรรม วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรม แนวทางการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรม รายละเอียดงบประมาณ พร้อมแบบแปลน แผนผัง รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม แผนผัง/แผนที่พิกัดแสดงบริเวณที่ขอใช้พื้นที่
3. แผนที่สังเขปและแผนที่มาตราส่วน 1: 50000 แสดงบริเวณที่ขอใช้พื้นที่พร้อม Shape File
4. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ

1. พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นที่สาธารณะทุกแห่งทั่วประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทแหล่งน้ำจืดให้เป็นพื้นที่สีเขียว และมิให้ส่วนราชการเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อสงวนพื้นที่ดังกล่าวไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำต่อไป
2. กรณีพื้นที่อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับหรือมีพื้นที่ทับซ้อนจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่เขตทาง

20

- กรมทางหลวง
- กรมทางหลวงชนบท

กรมทางหลวง

กรมทางหลวงชนบท

"เขตทาง" หมายถึง เขตถนนที่วัดจากฝั่งด้านหนึ่งไปยังฝั่งตรงข้ามในแนวตั้งฉาก ความกว้างของเขตทางในถนนแต่ละสายได้จากผลรวมของส่วนประกอบต่าง ๆ คือ ทางเท้า ช่องจราจร เกาะกลางถนน ซึ่งมีขนาดต่างกันตามปริมาณการจราจรและประเภทถนน โดยในคู่มือฉบับนี้จะกล่าวถึงการขออนุมัติ/อนุญาตใช้พื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง และกรมทางหลวงชนบท

1 พื้นที่ทางหลวง

กรมทางหลวง

เขตทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ระบุว่า ทางหลวง หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะทางบกไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น และหมายรวมถึงอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่มีอยู่หรือที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวงเพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือผู้ใช้ทางหลวงนั้น

การกระทำการใด ๆ ใน/ริม เขตทางหลวง ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

นิยามของผู้มีสิทธิขออนุญาตกระทำการใด ๆ ใน/ริม เขตทางหลวง ได้แก่ นิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงบุคคลธรรมดา ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตใช้เขตทางหลวง หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงหรือรุกล้ำเข้าไปในเขตทางหลวง โดยต้องชำระค่าใช้เขตทางหลวงให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนด ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

1.1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
- กฎกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

1.2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

1.2.1 กรณีการขออนุญาตทางเชื่อมทุกประเภทและทุกกรณี (มาตรา 37)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

(1) รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ก่อสร้างทางเชื่อมทุกประเภทและทุกกรณี

(2) ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงและผู้อำนวยการแขวงทางหลวง เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ก่อสร้างทางเชื่อมทุกประเภทที่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแบบมาตรฐาน 37/1, 37/2, 37/3 หรือรูปแบบที่เป็นมาตรฐานกรมทางหลวง หากนอกเหนือจากแบบมาตรฐานเป็นอำนาจของรองอธิบดีกรมทางหลวง

1.2.2 กรณีการขออนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ (มาตรา 39/1)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ

1.2.3 กรณีการขออนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง/ปลูกสร้าง (มาตรา 47)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

(1) รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการกรมทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง

(2) สำนักงานทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการกรมทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตการขออนุญาตปลูกสร้าง สถานีบริการประชาชน (ป้อมตำรวจ) ศาลาที่พักผู้โดยสาร สะพานลอยคนเดินข้าม

1.2.4 กรณีขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง (ยกเว้น งานทางเชื่อม เชื่อมท่อระบายน้ำทิ้ง และงานระบบสาธารณูปโภค) (มาตรา 47)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง

1.2.5 กรณีการขออนุญาตกระทำการใด ๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวง (มาตรา 48, 56 วรรค 2)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

(1) รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตและเพิกถอนการอนุญาต การปักเสา พาดสายวางท่อ หรือกระทำการใด ๆ

(2) ผู้อำนวยการสำนักทางหลวง เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตปักเสา พาดสาย วางท่อ ได้ตามขอบเขตหรือลักษณะของการขออนุญาต ตามที่ได้รับมอบหมายไว้จากผู้อำนวยการทางหลวง

1.2.6 กรณีการขออนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่าง ๆ ในที่ดินริมเขตทางหลวง เฉพาะทางหลวงบางสายตามที่ได้มี พ.ร.ฎ. ออกมากำหนดไว้ (มาตรา 49)

- อำนาจในการพิจารณาอนุญาต

รองอธิบดีกรมทางหลวง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง (อธิบดีกรมทางหลวง) เป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่าง ๆ ในที่ดินริมเขตทางหลวง เฉพาะทางหลวงบางสายตามที่ได้มี พ.ร.ฎ. ออกมากำหนดไว้

1.3 สถานที่ยื่นคำขอ

หมวดทางหลวง หรือ แขวงทางหลวงที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่ขออนุญาต

1.4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

การกระทำการใด ๆ ในเขตทางหลวง ควรเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการสาธารณะ หรือกิจกรรมที่กรมทางหลวงกำหนด โดยสามารถตรวจสอบหรือศึกษาข้อกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาเพิ่มเติมได้ที่ www.doh.go.th ในหัวข้อ บริการทางหลวง

1.5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

1.5.1 กรณีการขออนุญาตทางเชื่อมทุกประเภทและทุกกรณี (มาตรา 37)

1.5.1.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 37

(7) หนังสือยินยอมหรือมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดิน (กรณีเป็นการเช่าที่ดิน)

(8) แบบผังบริเวณอาคารที่แสดงที่จอดรถ

(9) สำเนาเอกสารโฉนดที่ดิน

(10) แบบทางเชื่อมตามมาตรฐานหรือรูปแบบพิเศษ

(11) หนังสือยินยอมจากผู้รับจำนอง (กรณีที่ดินติดจำนอง)

1.5.1.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 5.1.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.1.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (65 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

<u>หมายเหตุ</u> กรณีงานทางเชื่อมที่มีรูปแบบไม่เป็นไปตามมาตรฐานกรมทางหลวง ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา โดยจะใช้ระยะเวลาในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 65 วันทำการ เป็น 100 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตเชื่อมต่อ ทุกประเภทและทุกกรณี (มาตรา 37)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 37

สำเนาเอกสารโฉนดที่ดิน

หนังสือยินยอมหรือมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดิน (กรณีเป็นการเช่าที่ดิน)

แบบทางเชื่อมตามมาตรฐานหรือรูปแบบพิเศษ

แบบผังบริเวณอาคารที่แสดงที่จอดรถ

หนังสือยินยอมจากผู้รับจำนอง (กรณีที่ดินติดจำนอง)

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (65 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

ขั้นตอนการขออนุญาตก่อสร้างทางเชื่อมทุกประเภท เพื่อเป็นทางเข้าออกทางหลวงที่อยู่ในหลักเกณฑ์หรือรูปแบบที่เป็นมาตรฐานของกรมทางหลวง (มาตรา 37)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 37

สำเนาเอกสารโฉนดที่ดิน

หนังสือยินยอมหรือมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดิน (กรณีเป็นการเช่าที่ดิน)

แบบทางเชื่อมตามมาตรฐาน

แบบผังบริเวณอาคารที่แสดงที่จอดรถ

หนังสือยินยอมจากผู้รับจำนอง (กรณีที่ดินติดจำนอง)

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (28 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (6 วันทำการ)

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.2 กรณีการขออนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ (มาตรา 39/1)

1.5.2.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 39/1

(7) เอกสารรายการคำนวณระบบระบายน้ำทิ้ง

(8) ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

(9) แบบรายละเอียดก่อสร้าง

1.5.2.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.2.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.2.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (58 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

หมายเหตุ กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลาในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 58 วันทำการ เป็น 93 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ เพื่อระบายน้ำทิ้งลงสู่ทางหลวง (มาตรา 39/1)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 39/1

ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

เอกสารรายการคำนวณระบบระบายน้ำทิ้ง

แบบรายละเอียดก่อสร้าง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (58 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.3 กรณีการขออนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง/ปลูกสร้าง (มาตรา 47)

1.5.3.1 กรณีการขออนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง

1.5.3.1.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

(7) แบบรายละเอียดก่อสร้าง

1.5.3.1.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.3.1.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.3.1.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (57 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

1.5.3.1.4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลา ในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 57 วันทำการ เป็น 92 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง (มาตรา 47)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต ฯ

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

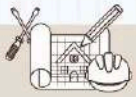

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

แบบรายละเอียดก่อสร้าง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (57 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.3.2 กรณีการขออนุญาตปลูกสร้าง สถานีบริการประชาชน (ป้อมตำรวจ) ศาลาที่พักผู้โดยสาร สะพานลอยคนเดินข้าม

1.5.3.2.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน
(2) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)
(3) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)
(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)
(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)
(6) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
(7) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47
(8) แบบมาตรฐานกรมทางหลวง
(9) ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
(10) เอกสารรายการที่เกี่ยวข้องกับแบบที่ยื่นขออนุญาต

1.5.3.2.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.3.2.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.3.2.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)
(2) การพิจารณา (32 วันทำการ)
(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (6 วันทำการ)

1.5.3.4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลา ในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 32 วันทำการ เป็น 67 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกสร้าง สถานีบริการประชาชน (ป้อมตำรวจ) ศาลาที่พักผู้โดยสารสะพานลอยคนเดินข้าม (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตทางหลวงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาอนุญาต) (มาตรา 47)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต ฯ

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

เอกสารรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

แบบรายละเอียดก่อสร้าง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (58 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.4 กรณีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง (ยกเว้นงานทางเชื่อม งานเชื่อมท่อระบายน้ำทิ้ง และงานระบบสาธารณูปโภค) (มาตรา 47)

1.5.4.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

(7) เอกสารรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

(8) ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

(9) แบบรายละเอียดก่อสร้าง

1.5.4.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.4.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.4.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (58 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

1.5.4.4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

<u>หมายเหตุ</u> กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลา ในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 58 วันทำการ เป็น 93 วันทำการ

ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง (ยกเว้น งานทางเชื่อม,เชื่อมท่อระบายน้ำทิ้ง และงานระบบสาธารณูปโภค) (มาตรา 47)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต ฯ

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

เอกสารรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

แบบรายละเอียดก่อสร้าง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (58 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.5 กรณีการขออนุญาตกระทำการใด ๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวง (มาตรา 48, 56 วรรคสอง)

1.5.5.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 48 , 56

(7) แบบการจัดการจราจร

(8) แผนดำเนินงานแผนซ่อมคืนพื้นที่

(9) เอกสารรายการคำนวณระบบระบายน้ำทิ้ง

(10) ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

(11) แบบรายละเอียดก่อสร้าง

1.5.5.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.5.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.5.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (58 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

1.5.5.4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลาในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 58 วันทำการ เป็น 93 วันทำการ

ขั้นตอนการ การขออนุญาตกระทำการใดๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวง (มาตรา 48 , 56 วรรค 2)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต ฯ

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 48, 56

แบบการจัดการจารจร

แผนดำเนินงาน แผนซ่อนคืนพื้นที่

เอกสารรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร

แบบรายละเอียดก่อสร้าง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (22 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (6 วันทำการ)

4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

ขั้นตอนการ การขออนุญาตกระทำการใดๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวง (ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาอนุญาต)(มาตรา 48 , 56 วรรค 2)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต ฯ

กรณีบุคคลธรรมดา

- บัตรประจำตัวประชาชน
- ทะเบียนบ้าน
- หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

- บัตรประจำตัวประชาชน
- บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ
- หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 48, 56
- แบบการจัดการจารจร
- แผนดำเนินงาน แผนซ่อนคืนพื้นที่
- เอกสารรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง
- ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมของวิศวกร
- แบบรายละเอียดก่อสร้าง

↓

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

↓

3 ออกหนังสือขออนุญาต

- **ขั้นตอนที่ 1** การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)
- **ขั้นตอนที่ 2** การพิจารณา (58 วันทำการ)
- **ขั้นตอนที่ 3** การลงนาม/คณะกรรมการมีมติและแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

↓

4 ชำระค่าธรรมเนียม

ชำระค่าใช้เขตทางตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และดำเนินการก่อสร้าง

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.5.6 กรณีการขออนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่าง ๆ ในที่ดินในเขตทางหลวง เฉพาะทางหลวงบางสายที่ได้มี พ.ร.ฎ. ออกมากำหนดไว้ (มาตรา 49)

1.5.6.1 การเตรียมเอกสาร ผู้ยื่นคำขอ (กรณีบุคคลธรรดาและนิติบุคคล) เตรียมเอกสาร ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน

(2) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(3) ทะเบียนบ้าน (เฉพาะกรณีบุคคลธรรมดา)

(4) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(5) หนังสือรับรองนิติบุคคล (เฉพาะกรณีนิติบุคคล)

(6) แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 49

(7) แบบแปลนผังอาคารที่แสดงพื้นที่จอดรถ หยุดรถ ถนนภายใน ทางเข้า - ออก และแนวอาคารที่ห่างจากเขตทาง

1.5.6.2 การยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นเอกสารตามข้อ 1.5.6.1 ด้วยตนเอง ติดต่อหมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

1.5.6.3 การออกหนังสืออนุญาต

(1) การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

(2) การพิจารณา (58 วันทำการ)

(3) การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

หมายเหตุ กรณีงานขออนุญาตที่ต้องมีการส่งเรื่องให้ทางสำนักต่าง ๆ ในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องพิจารณา จะใช้ระยะเวลา ในช่วงขั้นตอนการพิจารณาเพิ่มขึ้นจากเดิม 58 วันทำการ เป็น 93 วันทำการ

ขั้นตอนการ ขออนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่างๆ ในที่ดินในเขตทางหลวง เฉพาะทางหลวงบางสาย ที่ได้มี พ.ร.ฎ. ออกมากำหนดไว้ (มาตรา 49)

หลักฐานสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาต

กรณีบุคคลธรรมดา

บัตรประจำตัวประชาชน

ทะเบียนบ้าน

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

กรณีนิติบุคคล

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

หนังสือรับรองนิติบุคคล

หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

1 เตรียมเอกสาร

แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 49

แบบแปลนผังอาคาร ที่แสดงพื้นที่จอดรถ หยุดรถ ถนนภายใน ทางเข้า-ออก และแนวอาคารที่ห่างจากเขตทาง

2 ยื่นหนังสือขออนุญาต

ยื่นด้วยตัวเอง ติดต่อ หมวดทางหลวง/แขวงทางหลวงในพื้นที่

3 ออกหนังสือขออนุญาต

ขั้นตอนที่ 1
การตรวจสอบเอกสาร (1 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 2
การพิจารณา (58 วันทำการ)

ขั้นตอนที่ 3
การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ และแจ้งผลการพิจารณา (7 วันทำการ)

หมายเหตุ : เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08.30 - 16.30 น. (มีพักเที่ยง)

1.6 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

1.6.1 กรณีการขออนุญาตทางเชื่อมทุกประเภทและทุกกรณี (มาตรา 37)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 37

1.6.2 กรณีการขออนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ เพื่อระบายน้ำทิ้งลงสู่ทางหลวง (มาตรา 39/1)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 39/1

1.6.3 กรณีการขออนุญาตป้ายแนะนำบนทางหลวง (มาตรา 47)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

1.6.4 กรณีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง (ยกเว้นงานทางเชื่อม งานเชื่อมท่อระบายน้ำทิ้ง และงานระบบสาธารณูปโภค) (มาตรา 47)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 47

1.6.5 กรณีการขออนุญาตกระทำการใด ๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวง (มาตรา 48, 56 วรรคสอง)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 48, 56

1.6.6 กรณีการขออนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่าง ๆ ในที่ดินในเขตทางหลวง เฉพาะทางหลวงบางสายที่ได้มี พ.ร.ฎ. ออกมากำหนดไว้ (มาตรา 49)

- แบบฟอร์มใบขออนุญาต มาตรา 49

2 พื้นที่ทางหลวงชนบท

กรมทางหลวงชนบท

สำหรับเขตทางหลวงชนบท ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 20 กำหนดให้อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจตราและควบคุมทางหลวง และงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบท ดังนั้น การดำเนินการขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท และการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงจึงต้องดำเนินการขออนุมัติ/อนุญาตตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เจตนารมณ์/วัตถุประสงค์หรือการใช้ประโยชน์ในพื้นที่

1) การขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท

(1) กิจกรรมเพื่อประโยชน์ สาธารณะ เพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนโดยทั่วไป

(2) เพื่อให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการใช้เพื่อบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานโดยประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้บริการได้และถูกเรียกเก็บเงินค่าใช้บริการ ดังนี้

(ก) กิจกรรมของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง หรือหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่งานทาง

(ข) กิจกรรมของผู้ได้รับอนุญาตใช้เขตทางหลวงอื่นนอกจาก (ก) คือกิจกรรมเพื่อให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานแต่ไม่เป็นประโยชน์แก่งานทาง

(3) เพื่อกิจกรรมเพื่อมุ่งหวังประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งเป็นการใช้เพื่อแสวงหากำไรหรือเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ได้รับอนุญาตใช้เขตทางหลวง

2) การขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

เนื่องจากชาวบ้านที่อยู่ 2 ข้างทาง หรือหน่วยงานอื่น ๆ อาจมีความจำเป็นต้องติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงชนบท เช่น ติดตั้งเต็นท์ งานเลี้ยง กองวัสดุก่อสร้าง เพื่อก่อสร้าง ต่อเติมอาคารบ้านพักอาศัย เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทำเพียงครั้งคราว ผู้ได้รับมอบอำนาจสามารถพิจารณาอนุญาตได้ตามความจำเป็นเป็นกรณี ๆ ไป ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

(1) สถานที่ที่ประสงค์จะติดตั้ง แขวน วาง หรือกอง จะต้องไม่รุกล้ำช่องจราจร ทางเท้า ไหล่ทาง หรือขอบไหล่ทาง

(2) จะต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่บดบังป้ายจราจร และทัศนวิสัยในการขับขี่

(3) การติดตั้ง แขวน วาง หรือกองดังกล่าว จะต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อยปลอดภัย และต้องอยู่ห่างจากทางร่วมแยกสำคัญ ๆ ไม่น้อยกว่า 100 เมตร

2.1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท

1) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

2) กฎกระทรวง กำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

3) ประกาศผู้อำนวยการทางหลวงชนบท เรื่องการขออนุญาตกระทำการใด ๆ ในเขตทางหลวงชนบท พ.ศ. 2553 ประกาศ ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2553

4) คำสั่ง กรมทางหลวงชนบท ที่ 2363/2560 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2560 เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

2.1.2 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

- พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2549) มาตรา 38 วรรค 1

2.2 ผู้มีอำนาจอนุมัติ/อนุญาต

2.2.1 กรณีการขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท คือ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้มีอำนาจลงนาม

2.2.2 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง คือ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงเป็นผู้มีอำนาจลงนาม

2.3 สถานที่ยื่นคำขอ

2.3.1 กรณีการขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท

สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดทุกจังหวัด หรือที่สำนักบำรุงทาง กรมทางหลวงชนบท เลขที่ 9 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220 โทร.0-2551-5000 ต่อ 5215, 5216, 5218

2.3.2 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

กรมทางหลวงชนบท สำหรับส่วนกลาง หรือสำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 – 18 และแขวงทางหลวงชนบทในพื้นที่แล้วแต่กรณี

2.4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

2.4.1 การขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำสถานที่ในเขตทางหลวงชนบท (มาตรา 47 วรรค 1)

2.4.1.1 ผู้ยื่นคำขอ

เป็นเจ้าของสถานที่หรือผู้รับอำนาจหรือผู้แทนโดยชอบธรรมหากเป็นนิติบุคคล ต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่มีความประสงค์จะให้ผู้ใช้ทางเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางของสถานที่นั้นได้ถูกต้องรวดเร็ว

2.4.1.2 หลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณาอนุญาต

1) เอกสารครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน หากคำขอหรือเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนและ/หรือมีความบกพร่องไม่สมบูรณ์เป็นเหตุให้ไม่สามารถพิจารณาได้ เจ้าหน้าที่จะจัดทำบันทึกความบกพร่องของรายการเอกสารหรือเอกสารหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม โดยผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขและ/หรือยื่นเอกสารเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดในบันทึกดังกล่าวโดยเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจะลงนามบันทึกดังกล่าวและจะมอบสำเนาบันทึกความพร่องดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ได้รับมอบอำนาจไว้เป็นหลักฐาน หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการแก้ไขและ/หรือยื่นเอกสารเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดในบันทึกดังกล่าวเจ้าหน้าที่จะคืนคำขอ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้ทราบเหตุแห่งการคืนคำขอ ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้

2) รายละเอียดแบบแปลนที่ยื่นมาพร้อมคำขอต้องมีความถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิศวกรรมโยธาและตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมทั้ง ต้องไม่เป็นปัญหาการจราจร และเป็นไปตามข้อเท็จจริงสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับพื้นที่

ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขข้อกำหนดทั่วไปและเป็นไปตามแบบมาตรฐานที่กรมทางหลวงชนบทกำหนดไว้ในสาระสำคัญ http://www.drr.go.th/sites/default/files/09.pdf

หมายเหตุ: ในกรณีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองสถานที่ที่ได้รับอนุญาต ให้ผู้ได้รับอนุญาตและผู้รับโอนสิทธิ์แจ้งให้ผู้อำนวยการทางหลวงชนบททราบ ภายใน 30 วัน หากไม่ดำเนินการให้ถือว่าการอนุญาตสิ้นสุดลง และให้ผู้ได้รับอนุญาตรื้อถอนป้าย

2.4.1.3 การตรวจสอบสถานที่

ในวันยื่นคำขอ เจ้าหน้าที่จะนัดหมายกับผู้ขออนุญาตเพื่อทำการตรวจสอบสถานที่ที่ขออนุญาตฯ ภายใน 10 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอ กรณีรับเรื่องแทนหน่วยงานอื่นเป็นผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะโทรศัพท์นัดโดยเร็ว

2.4.2 การขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

2.4.2.1 จุด/บริเวณที่ประสงค์จะติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงชนบท จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้

1) ไม่รุกล้ำช่องจราจร และไหล่ทาง โดยจะอนุญาตไม่เกินเขตความกว้างที่ดินด้านติดกับเขตทางที่ครอบครองเท่านั้น

2) กรณีรูปแบบถนนก่อสร้างเต็มเขตทางมีทางเท้า สามารถดำเนินการได้บนทางเท้า ทั้งนี้ต้องเหลือพื้นที่ทางเท้าสำหรับการสัญจรของสาธารณะกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

3) ไม่บดบังป้ายจราจร และทัศนวิสัยในการขับขี่ หรือทำให้มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอุบัติเหตุและเป็นอันตราย ซึ่งหากมีความจำเป็นต้องบดบังป้ายจราจรและได้รับการอนุญาตจากเจ้าพนักงานทางหลวง จะต้องจัดหาป้ายที่มีรูปแบบและความหมายทดแทนของเดิมที่ถูกบดบัง โดยลักษณะการติดตั้งจะเป็นไปตามที่เจ้าพนักงานทางหลวงกำหนด

4) ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตราย อันจะเกิดขึ้นกับผู้ใช้ทาง และผู้อยู่อาศัยข้างเคียงอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามที่เจ้าพนักงานทางหลวงกำหนด

5) ไม่ก่อให้เกิดภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

6) ไม่ทิ้ง/ระบาย สิ่งของ ของเหลว ที่จะก่อให้เกิดมลภาวะ และ/หรือ ท่วมขังผิวจราจรและไหล่ทาง

7) ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการ หรืออาคารบ้านเรือนที่อยู่ข้างเคียงหรือผู้สัญจรผ่าน

8) ในทุกกรณีต้องผ่านการตรวจสอบจากเจ้าพนักงานทางหลวงแล้วเท่านั้นจึงสามารถติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทาง ทั้งนี้ต้องพร้อมที่จะเคลื่อนย้ายทันทีเมื่อทางเจ้าพนักงานทางหลวงแจ้งให้ทราบ

2.4.2.2 ผู้ได้รับอนุญาตต้องติดตั้งป้ายจราจรตลอดจนเครื่องหมายควบคุมการจราจรอื่น ๆ

ช่วงเวลากลางคืน ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องจัดให้มีไฟฟ้าแสงสว่างอย่างเพียงพอและป้ายจราจรที่ติดตั้งต้องเป็นชนิดสะท้อนแสง (Reflective) หรือมีผู้ให้สัญญาณในการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยตลอดเวลา ทั้งนี้รูปแบบหรือคุณสมบัติให้เป็นไปตามที่เจ้าพนักงานทางหลวงกำหนด ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงและเป็นไปตามแบบมาตรฐานที่กรมทางหลวงชนบทกำหนดไว้ในสาระสำคัญ การอนุญาตตามมาตรานี้เป็นการอนุญาตเพียงชั่วคราวเท่านั้น ระยะเวลาจะเป็นไปตามที่เจ้าพนักงานทางหลวงกำหนด

“สำหรับการขออนุมัติ/อนุญาต กรณีการขออนุญาตทางเชื่อมทุกประเภทและทุกกรณี, กรณีการขออนุญาตเชื่อมต่อท่อระบายน้ำ, กรณีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงชนบท, กรณีการขออนุญาตกระทำการใด ๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวงชนบท และกรณีการขออนุญาตสร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารต่าง ๆ ในทางหลวงชนบทบางสาย ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการแจ้งไปยังสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดทุกจังหวัด หรือที่สำนักบำรุงทางในพื้นที่แล้วแต่กรณี ทราบก่อนดำเนินโครงการ/กิจกรรมดังกล่าว”

การขออนุญาตติดตั้งป้ายแนะนำในเขตทางหลวงชนบท

1 การตรวจสอบเอกสาร

- ผู้ยื่นคำขอ ยื่นแบบคำขออนุญาต/คำขอต่อใบอนุญาต
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

2 การพิจารณา

- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่ (พิจารณาสถานที่)
- เจ้าหน้าที่สรุปสาระขึ้นรูปจัดทำความเห็น

3 การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสรุปจัดทำบันทึก และร่างใบอนุญาต
- เสนอผู้มีอำนาจลงนาม

4 แจ้งผลการพิจารณา/หนังสืออนุญาต

2.5 ขั้นตอนการขออนุมัติ/อนุญาต

2.5.1 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

2.5.1.1 การตรวจสอบเอกสาร

(1) ผู้ยื่นคำขอ ยื่นแบบคำขออนุญาต/คำขอต่อใบอนุญาต

(2) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

2.5.1.2 การพิจารณา

(1) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่ (พิจารณาสถานที่)

(2) เจ้าหน้าที่สรุปสาระขึ้นรูปจัดทำความเห็น

2.5.1.3 การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ

(1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสรุปจัดทำบันทึก และร่างใบอนุญาต

(2) เสนอผู้มีอำนาจลงนาม

2.5.1.4 แจ้งผลการพิจารณา/หนังสืออนุญาต

2.5.2 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นฯ และเอกสารประกอบ ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

(1) ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นต้องเป็นเจ้าของที่ดินที่ติดเขตทางหลวง

(2) ใช้แบบฟอร์มคำขออนุญาตและกรอกเอกสารให้ครบถ้วน

(3) ตรวจสอบเอกสารประกอบ ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาโฉนดที่ดิน หนังสือมอบอำนาจ

(4) ตรวจสอบแบบแปลนแผนผัง

- แบบแปลนแสดงตำแหน่งการติดตั้ง แขวน วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางโดยมีมาตราส่วนไม่เล็กกว่า 1:50 อย่างน้อยจำนวน 1 แผ่น

- แบบแสดงรูปด้านการติดตั้ง แขวน วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางโดยมีมาตราส่วนไม่เล็กกว่า 1:50 ทั้งรูปด้านหน้าและด้านหลัง หรือรูปแสดงอื่น ๆ ที่จำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การนัดหมายผู้ยื่นฯ เพื่อตรวจสอบสถานที่ ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

กำหนดนัดหมายระหว่างผู้ยื่นขออนุญาตกับเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสถานที่ไม่เกิน 1 วันทำการ (ให้ทำทันทีเมื่อรับเรื่องเสร็จสิ้น)

ขั้นตอนที่ 3 การส่งเอกสารให้ผู้รับผิดชอบตรวจสอบสถานที่ ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

ส่งเอกสารประกอบการตรวจสถานที่ ได้แก่ แบบแปลน แผนผังแสดงรูปแบบและตำแหน่งที่ขออนุญาตกระทำการและสำเนาโฉนดที่ดิน

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบสถานที่ ระยะเวลาประมาณ 7 วัน

(1) ตรวจสอบตามแบบฟอร์ม การตรวจสถานที่ขออนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง (ภาคผนวก)

(2) ถ่ายภาพจุด/บริเวณที่ขออนุญาตกระทำการ พร้อมกับวัดระยะตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง ประกอบการรายงานผลการตรวจสถานที่

ขั้นตอนที่ 5 การส่งรายงานตรวจสอบสถานที่ ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

จะต้องส่งรายงานตรวจสถานที่พร้อมภาพถ่ายและเอกสารประกอบการตรวจสอบภายในระยะเวลา 1 วัน

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาประมาณ 4 วัน

จุด/บริเวณที่ประสงค์จะติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงชนบท จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้

(1) ไม่รุกล้ำผิวจราจร และไหล่ทาง โดยจะอนุญาตตามเขตความกว้างที่ดินที่ท่านครอบครองเท่านั้น

(2) กรณีรูปแบบถนนก่อสร้างเต็มเขตทางแต่มีทางเท้า สามารถดำเนินการได้บนทางเท้า ทั้งนี้ต้องเหลือพื้นที่ทางเท้าสำหรับประโยชน์ใช้สอย ของสาธารณะกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

(3) ไม่บดบังป้ายจราจร และทัศนวิสัยในการขับขี่ หรือทำให้มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอุบัติเหตุและเป็นอันตราย

(4) ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตราย อันจะเกิดขึ้นกับผู้ใช้ทาง และผู้อยู่อาศัยข้างเคียงอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามดุลยพินิจของเจ้าพนักงานทางหลวงผู้ตรวจสอบ

(5) ไม่ก่อให้เกิดภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

(6) ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการ หรืออาคารบ้านเรือนที่อยู่ข้างเคียง

(7) ในทุกกรณีต้องผ่านการตรวจสอบจากเจ้าพนักงานทางหลวงแล้วเท่านั้นจึงสามารถติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทาง ทั้งนี้ต้องพร้อมที่จะเคลื่อนย้ายทันทีเมื่อทางเจ้าพนักงานทางหลวงแจ้งให้ทราบ

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปเรื่องและเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนาม ระยะเวลาประมาณ 3 วัน แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

(1) เป็นเรื่องที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การพิจารณาสามารถอนุญาตได้

(2) เป็นเรื่องที่ไม่สามารถอนุญาตได้

ขั้นตอนที่ 8 เสนอผู้มีอำนาจลงนาม ระยะเวลาประมาณ 2 วัน

ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ลงนามพิจารณาตามความเห็นของการสรุปเรื่อง

ขั้นตอนที่ 9 แจ้งผลให้ผู้ยื่นทราบ ระยะเวลาประมาณ 1 วัน

แจ้งผู้ขอโดยตรง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ดำเนินการหลังจากขั้นตอนที่ 8 ภายในระยะเวลา 1 วัน

การขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

1 การตรวจสอบเอกสาร

- ผู้ยื่นคำขอ ยื่นแบบคำขออนุญาต/คำขอต่อใบอนุญาต
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

2 การพิจารณา

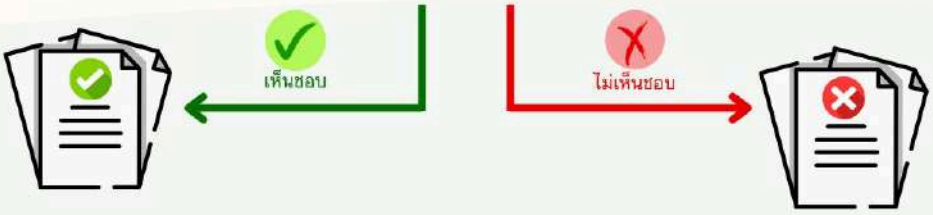
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่ (พิจารณาสถานที่)
- เจ้าหน้าที่สรุปสาระขึ้นรูปจัดทำความเห็น

3 การลงนาม/คณะกรรมการมีมติ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสรุปจัดทำบันทึก และร่างใบอนุญาต
- เสนอผู้มีอำนาจลงนาม

4 แจ้งผลการพิจารณา/หนังสืออนุญาต

2.6 แบบฟอร์มการขออนุมัติ/อนุญาต

2.6.1 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

- แบบคำขออนุญาต/คำขอต่อใบอนุญาตกระทำการใด ๆ ในเขตทางหลวงชนบท (แบบ ข.1)

2.6.2 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

(1) แบบคำขออนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงชนบท (แบบ ข.4)

(2) เงื่อนไขการขออนุญาต/ต่ออนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งของใดในเขตทางหลวง (เอกสาร ง.5)

2.7 เอกสาร/หลักฐานประกอบการพิจารณา

2.7.1 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

(1) กรณีเป็นบุคคลธรรมดาให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 2 ฉบับ

(2) กรณีเป็นนิติบุคคลให้ใช้หนังสือรับรองการจดทะเบียน จำนวน 2 ฉบับ

(3) เอกสารการใช้ประโยชน์ในที่ดิน/โฉนดที่ดิน จำนวน 2 ฉบับ

(4) สำเนาใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม จำนวน 2 ฉบับ

(5) แบบแปลนแสดงรายละเอียดและแผนผังแสดงตำแหน่งที่ตั้งพร้อมรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ชุด

(6) กรณีมอบอำนาจ

- ต้องมีหนังสือมอบอำนาจ ลงลายมือชื่อผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ จำนวน 1 ชุด (ติดอากรแสตมป์ 10 บาท หรือ 30 บาท แล้วแต่กรณี)

- หากผู้มอบอำนาจเป็นบุคคลธรรมดา ให้แนบสำเนาบัตรประชาชน รับรองสำเนาถูกต้อง

- หากผู้มอบอำนาจเป็นนิติบุคคล ให้แนบหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมประทับตรา และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ผู้มีอำนาจลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

- แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ รับรองสำเนาถูกต้อง

หมายเหตุ : กรณีมอบอำนาจต้องมีหนังสือมอบอำนาจ ลงลายมือชื่อผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจติดอากรแสตมป์ 10 บาท หรือ 30 บาท แล้วแต่กรณี ฉบับจริง 1 ชุด สำเนา 2 ชุด หากผู้มอบอำนาจเป็นนิติบุคคลต้องแนบหนังสือรับรองจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมประทับตรา และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีอำนาจลงนามรับรองสำเนาถูกต้องและประทับตรา

2.7.2 กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

(1) เอกสารยืนยันตัวตนที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ

- บัตรประจำตัวประชาชน ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ

- กรณีเป็นนิติบุคคลต้องมีหนังสือรับรองนิติบุคคล ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 2 ฉบับ

(2) เอกสารอื่น ๆ สำหรับยื่นเพิ่มเติม

- แบบฟอร์มขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตกระทำการใด ๆ ในเขตทางหลวงชนบท (ตามแบบ ข.๔) ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ

- เงื่อนไขการขออนุญาต/ต่ออนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งของใดในเขตทางหลวง (เอกสาร ง.5) ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ

- เอกสารการใช้ประโยชน์ที่ดิน ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 2 ฉบับ

- สำเนาใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมรวมทั้งรายการคำนวณเฉพาะประเภทและขนาดของงานที่ถูกควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 2 ฉบับ

- แบบแปลนแสดงรายละเอียดและแผนผังแสดงตำแหน่งที่ตั้ง พร้อมรายการคำนวณที่เกี่ยวข้อง ใช้เอกสารฉบับจริง 3 ฉบับ

- หนังสือมอบอำนาจในกรณีที่มอบอำนาจให้ผู้อื่นทำการขออนุญาตแทน ติดอากรแสตมป์ 10 บาท หรือ 30 บาท แล้วแต่กรณี ใช้เอกสารฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 2 ฉบับ

คำถาม/คำตอบ (Q&A) กรณีการขออนุญาต/ต่อใบอนุญาตติดตั้ง แขวน วาง หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง

1. ระยะเวลาดำเนินการกี่วัน

ตอบ 21 ทำการ

2. หนังสือมอบอำนาจ ติดอากรแสตมป์กี่บาท

ตอบ ติดอากรแสตมป์ 1 การกระทำ ติดอากร 10 บาท หรือมากกว่า 1 การกระทำ ติดอากร 30 บาท แล้วแต่กรณี

3. อัตราค่าใช้เขตทางดูได้จากที่ไหน

ตอบ สามารถเข้า Google เพื่อ download กฎกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

ที่ปรึกษา

นายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์	ปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายภาสกร บุญญลักษม์	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายสันติธร ยิ้มละมัย	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายโชตินรินทร์ เกิดสม	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

คณะผู้จัดทำ

นายสราวุธ สุขรื่น	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด
นายวิชา จันทร์กลม	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านยุทธศาสตร์ สบจ.สป.
นายสันติ วงศ์จิระสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สบจ.สป.
นางสาวฉัตติมา สถาพรจิตรกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สบจ.สป.
นางลักขณา ไวประเสริฐวงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สบจ.สป.
นางสาวอริญาพร สอดศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สบจ.สป.
นางสาวศิราภรณ์ เทพนอก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สบจ.สป.
นางสาวณัฏฐณิชา คงพุ่ม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สบจ.สป.
นางสาวจริยา บัวคงสระ	เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานมหาดไทย สบจ.สป.
นางสาวภัทรวดี ใยน้อย	เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานมหาดไทย สบจ.สป.
นางสาวสายนภา กิ่งแก้ว	เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานมหาดไทย สบจ.สป.

e-book

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด

- ถนนอัษฎางค์ แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
- โทรศัพท์ 0 2222 7821